ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ

(ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನ)

ಲೇಖಕ :

ಕಾರ್ಕಳ ಎಂ. ಮಾಧವ ಪೈ ಎಂ.ಎ.

ವಿದ್ವಾನ್, ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ

(ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನ)

: ಕಾರ್ಕಳ ಎಂ. ಮಾಧವ ಪೈ ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ವಾನ್, ಸಾಹಿತ್ಯರತ್ನ

ಾಶನ :
ರಾಮಚಂದ್ರ ಚಾರಿಟೇಬಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಕಾರ್ಕಳ

Konkani Bhasheche Asthitwa
(Konkani Basha Vijnana)
by
Sri M. Madhava Pai, M.A.
Retired Principal
A Book on Konkani Lignuistics
First published in December 2003
Pages : 16+96

Published by
Sri Ramachandra Charitable Trust
Karkala

Printed at
Prakash Printers,
Mangalore Road,
Karkala - 574 104

Price : Rs. 50-00

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

"ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ" ಹೆಂ ಲೇಖ ಹಾಂವೆ ಚಡ ಊಣೆ ತೀಸ ವರಸಾಂ ಪಯಿಲೆಂ ಬರಯಿಲೆ. ಹೆಂ ಹಾಂವೆ ಕಿತ್ಯಾಕ ಬರಯಿಲೆ ? ಮ್ಹಣು ಬರೋಚೆ ಪಯಿಲೆ ಕೊಂಕಣೇಚಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ವಿಚಾರ ಕರಚೆಂ ಬರೆಂ.

ಆಂಮಿ ಕೊಂಕಣೆಂ. ಆಂಮಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ. ಹೀ ಆಮಗೆಲಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್. ಹ್ಯಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆಪಣ್ಯಾಲೇಚಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಏಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಅಸಾ, ಅಸ್ಮಿತಾಯ್ ಆಸಾ. ಪಡಿಯೇಕ ಭಾಸಯಿ ತಾಚೆ ತಾಚೆ ಜಾಯಮಾನಾಕ ಸಮ ಜಾವನು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪಾಚೆ ವಾಕ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಕರನು ಘೇವನು ಆಸತಾ. ತಾಚೆ ಜವಳ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶ ಆನೀಕ ವಿಷಯಾ ಖಾತೀರ ಉದಾರೆಂ (ಉಕತೆಂ) ದವರಲೇಲೆ ತೆನ್ನಾ ನವೇ ನವೇ ವಿನ್ಯಾಸಯಿ ರೂಪ ಘೇವಚೊ ಸಂಭವೂಯಿ ಆಸತಾ. ಹೆಂ ಸಕಡ ಪರಸ್ಪರ (ಆಪಸೂಕಿ) ಸಾಮರಸ್ಯ ಜಾವನು ಭಾಸ ವಾಡತ ವತ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವಚೆ ಬರೆಂ. ಅಶೀ ಆಮಗೆಲಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸಯಿ ವಾಡಲ್ಯಾ, ಫುಲ್ಯಾ. ಫುಲೇನು ಚಾರ ದಿಕಾಕ ಪರಮಳ ಪಸರ್ಲ್ಯಾ. ತರಿಯೀ ಕರಚೆ ಕಿತೆಂ ? ಆಮಿ ಕೊಂಕಣೆ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇತಾತಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಆಮಗೆಲಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಜೇರಿ ಮೋಗು, ಅಭಿಮಾನು ಭರಪೂರ ಆಸಾವೇ ? ಇಚಾರ್ಲ್ಯಾರಿ ಜವಾಬ ದಿವಚೆಂ ಕಷ್ಟ. ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಂಕ ಆಶಿಲೊ ಅಭಿಮಾನು, ಮೋಗು ಆಮಕಾ ಆಮಗೆಲೆ ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೇಚೇರಿ ಆಸಾವೆ ? ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸರಕಾರಾಚೊ ನಿರ್ಬಂಧು ಆಸತಾನಯಿ ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣೀ ನಾಶ ಜಾಯನಾಶಿ ಉರೋನು ಆಯಿಲೆ. ಆಜಿ ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಸರಕಾರಾಚೊ ನಿರ್ಬಂಧು ನಾ, ತರಿಯಿ ಆಮಿ ಕೊಂಕಣೀ ಸೊಡೂನು ಪರಕೀ ಭಾಸ ಉಲೋಚೆಂ, ಶಿಕೂಚೆಂ ವ್ಹೋಡಪಣ ಮ್ಹಣ ಲೇಕೂನು, ತೆಂ ದಾಖೋನು ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೇಚೊ ತಿರಸ್ಕಾರು ಕರೂಂಕ ಲಾಗಲೇಂತಿ. ಕಿತುಲಿ ವಿಡಂಬನಾ ಹೀ.

ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೀಯಿ ಜಾವ್ಹೋ, ತೀ ವಾಡಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಶಾಶ್ವತ ಉರಕಾ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೀ ಭಾಸ ಉಲಯತಲಾನಿ, ತಾಂಕಾ ಜಾವಕಾ ಜಾಲಲೊ, ಸಮಜೂಕಾ ಜಾಲಲೊ ಸಗಟ ವಿಶಯು ತ್ಯಾ ಭಾಶೇನಚಿ ಆಯಕೂಕಾ ಮ್ಹಣು

ಇಶ್ಟ್ ಪಾವಕಾ, ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ, ದೂಸರ್‍ಯಾಂಕಯಿ ತ್ಯಾ ಭಾಷೇನಚಿ ಸಾಂಗೂಕಾ ಮ್ಹಣು ದಬಾವು ಘಾಲಕಾ. ಜ್ಞಾನಿ ಲೋಕು ಸಾಂಗತಾತಿ "ಜೋ ಜನಾಂಕ ಸಮಜೂಕಾ ಜಾಲೇಲೆ ಸಗಟ ತಾಂಗೇಲೇಚಿ ಭಾಷೇನ ಸಾಂಗೂಕಾ ಮ್ಹಣು ತೋಂಡ ಫುಟೂನು ಜೇದೋಳು ತಾಯಿ ನಿಮಗೀನಾಂತಿಕೀ ತೇದೋಳು ಪರಂತ ತೀ ಭಾಸ ಉದ್ಧಾರ ಜಾಯನಾ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಜಾಯನಾ, ವಾಡ್ಡನಾ". ತಶೆ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಆಮಗೇಲೆ ಭಾಷೇನಚಿ ಆಮಕಾ ವಿಷಯು ಸಮಜೂಕಾ, ಕರಕಾ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಷೇಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಂತು ಸ್ಥಾನ ಮೇಳಕಾ, ಸ್ಥಾನ ಮೇಳ್ಯಾರಿ ನುಪ್ರೊ, ಆಮಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಾಂತು ತೀ ಭಾಸ ಶಿಕೂಕಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮೀ ಕೊಂಕಣೀ ಕಿತೆಂ ಕರತಾತಿ ? ಕೊಂಕಣೀ ಏಕ ಸೊಡೂನು, ಪರಕಿ ಭಾಸ ಶಿಕಚ್ಯಾಕ ಇಶ್ಟ ಪಾವತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಗೆಲಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ ಭೌವ ವಗೀಚಿ, ಅತೀ ಶೀಘ್ರ ಮೆಲ್ಲಿ (ಮೃತ) ಭಾಸ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಉಡಗಾಸಾಂತು ದವರೂಕಾ.

ಪಂಚ್ವೀಸ ತೀಸ ವರಸ ಫುಡೆ ವರೇನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೇಕ ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಏಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ನಾತಿಲೆ ತೀ ಬರೇ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಲಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ ಮಾತ್ರ ಜಾವನು ಉರನು ಆಯಿಲಿ. ತೀ ಭಾಸ ಶಿಕೂಂಕ ಕಾಂಯಿ ಸೌಕರ್ಯ, ಸವಲತ್ತು ನಾಂ ಆಶ್ಶಿಲೊ. ದೂಸರೆಂ ಹೆ ಭಾಷೇಕ ಸರಕಾರಾಚಿ ಮಾನ್ಯತಾಯಿ ಭೀ ನಾಂ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಅಶೆ ಜಾವನು ತೀ ಶಿಕೂಂಕ, ಶಿಕೋಚಾಕ ಕಹಿಂ ವೇವಸ್ಥಾಚಿ ನಾಂ ಆಶಿಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಜಿ ಪಯಪಯಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮೀನ ಹ್ಯಾ ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮಾನ್ಯತಾ ದಿಲಿ. ಪರತ ಭಾರತ ಸರಕಾರಾನ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆಶಾ ವಳೇರೀಂತು ಮೇಳೋನು ಏಕೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾನ್ಯತಾ ಪ್ರಾಪ್ತ ಭಾಸ ಜಾವನು ಮೇಳಯ್ಲಿ. ಗೋಯಂಚೆ ಸರಕಾರಾನ ಹಿ ಭಾಸ ಗೋಯಿಂಚಿ ರಾಜಭಾಸ ಮ್ಹಣು ನಿರ್ಣಯ ದಿಲೆ. ಅಶೆಂ ಹ್ಯಾ ಭಾಷೇಕ ಆಜಿ ಭಾರತಾಚೆ ಹೇರ್ ರಾಜಾಭಾಷಾ ಜವಳ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮೇಳ್ಳಾಂ. ತೇ ನಂತಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೀಕಾಂಚಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇತಿಲೆ ಹೆಂ ಭಾಷೇಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೀಕಾಂಕ ಮೇಳಚೊ ಸವಲತ್ತೂಯಿ ಮೇಳಚೊ ಅವಕಾಶೂಯಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಜಾಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರ ಕಿತೆಂ ? "ಕಾಜ್ಜೂರು ಪಿಕತಾನಾ ಕಾಯಳ್ಯಾ ತೋಂಡಾಂತು ರೂಂವ್ವ" ಮ್ಹಣಚೆ ಅದಗತಾ (ಗಾದ) ಪ್ರಮಾಣೇ ಸರ್ವಮಾನ್ಯತಾ ಮೇಳೆಲೆ ವೇಳೇರಿ ಆಮಿ ಆಮಚಿ ಭಾಸ, ಶಿಕ್ಷಣಾಂತು ಶಿಕೂಂಕ ತಯಾರ ಆಸಾತಿವೆ ? ಆಮಿ ತಯಾರ

ಜಾಯನೀಂತಿ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯಿ, ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಷೇಚೇರಿ, ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡ್ಯಾಂಕ ಆಶಿಲೊ ಅಭಿಮಾನು, ಮೋಗು ಆಜಿ ಆಮಚ್ಯಾಂತು ಆಸಾವೆ ಮ್ಹಣು ಆಲೋಚನ ಕರಕಾ ಜಾಲಾ.

ಆಜಿ ಸರ್ವಮಾನ್ಯತಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸತಾನಾಂಚಿ ಹ್ಯಾ ಭಾಷೇವಯಿರಿ ಆಮಕಾ ಆಸೂಕಾ ಜಾಲೊ ಮೋಗು, ಅಭಿಮಾನು ನಾ ಮ್ಹಣತಾನಾ, ಪಂಚ್ವೀಸ - ತೀಸ ವರ್ಸಾಂ ಪಯಿಲೆಂ ಹಾಜ್ಜಿ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಕಶ್ಶಿ ಆಶಿಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಯಚೆ ಯುವಕಾನಿ, ತರ್ಣಾಟ್ಯಾನಿ ಕಲ್ಪನ ಕರಯೇತ್. ಆಮೀ ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕಾನಿ ಕೊಂಕಣೀ ಉಲಯತಾನಾ, ಹೇರ್ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕು 'ತೀ ಕಸಲಿ ಭಾಸ ತುಮೀ ಉಲೋಚಿ ? ತುಮೀ ಉಲೋಚಿ ತೀ ಏಕಿ ಭಾಸವೇ ? ತೀ ಪಕತ ಏಕಿ ಬೋಲಿ, ತಾಕಾ ಲಿಪಿ ನಾಂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಂ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂನು ಹೀಣ್ಸೂನು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಏಕ ಭಾಸಃಚಿ ನ್ಹಹಿಂ, ತೀ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೇಚಿ ಉಪಭಾಸ ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮಾನ್ಯತಾ ಮೇಳೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣು ಆಡ ಪಾಯ್ ಘಾಲತ ಆಶಿಲೆ. ತಾಂಗೆಲಿ ಸಾಂಗಣಿ ಆಯಕೂನು ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕೂಯಿ "ವ್ಹಯಿ, ವ್ಹಯಿ" ಮ್ಹಣು ಬೋಡ ಹಾಲೋನು, ಕೊಂಕಣಿ ತೀ ಬರೀ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ, ತಾಂತು ವೆಗಳೆ ಕಾಯಿಂ ಹೋಡಪಣ ನಾಂ ಮ್ಹಣು ಲೆಕೂನೂಂಚಿ ಆಶಿಲೆ. ಹಾಚೇ ಪಶಿ ದುಕ್ಖಾಚೊ ವಿಷಯ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಾಚೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಉಲಯತಲೊ ಲೋಕು, ಮಾಸಳಿ ಖಾತಲೆ ಮ್ಹಣು ತಾಂಕಾ ತಿರಸ್ಕಾರಾಚೆ ನದರಾನ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂಕ ದೇಖತಾತಿ ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕು ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೋಚಾಕಾಯಿ ಲಜೇತಲೆ. ಬಾಹಿರ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಘರಾಂ ಭಿತರಿ ಸುತಾಂ ತಾಂಗೆಲೆ ಬಾಯಲ ಚೆರ್ಡುವಾಂ (ಭುಗ್ರ್ಯಾಂ) ಜವಳ ಸುಧಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯನಾಶಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇನ ಉಲಯತಲೆ . ಇತುಲಿ ಹೀನಾವಸ್ಥಾ ಕೊಂಕಣೀಚಿ ಆಶ್ಶಿಲಿ. ಹೋ ಮೆಗೆಲೆ ಸ್ವತಾ ಅಣುಭವಾಕ ಆಯ್ಯಿಲೊ ವಿಷಯು. ಹಾಜ್ಜೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಮೆಗೆಲೆ ಸಾಂಗಾತಿ ಕಾಮ ಕರತಲೆ ಮೆಗೆಲೆ ಲಾಗೀ ಕೆನ್ನಾಯಿ, ತುಮೀ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ ಮರಾಠೀಚಿ ಬೋಲಿವೆ ? ತೀ ಭಾಸ ಕಸಲಿ ? ತಾಕಾ ಲಿಪಿ ನಾಂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಂ. ಅಸಲಿ ತೀ ಏಕಿ ಭಾಸವೆ ? ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂನು ಮಾಕಾ, ಮೆಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣೀಕ ದೋನೀಂಕಯೀ ನಿಂದ ಕರತಲೀಂತಿ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾ ಲೋಕು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಚೆ ಮದ್ರಾಸಿ ಲೋಕಾಂಕ

ಮಾತ್ರ ಜಾಣತಾತಿ. ಅಶೆ ಜಾವನು ತಾಂಕಾ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಚೆ ಕೋಣಾಯಿ ಜಾವೋ ತೇ ಮದ್ರಾಸಿ ಮ್ಹಣೂಚಿ ಲೇಕತಾತಿ. ಅಶೇಂಚ ಮರಾಠಿಚೊ ಮಾತ ವಳಖು ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಹೇರ್ ಸಗಟ ಭಾಸೊ ಮರಾಠಿ ನ್ಹಂವೆ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ ಮ್ಹಣಚಿ ಭ್ರಾಂತಿ. ಹೆ ಸಗಟ ಮಾಕಾ ಮೆಗೆಲಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣೀಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಿತೆಂ ? ಮ್ಹಣಚೆ ಶೋಧ ಕರೂಂಕ (ಸೊದೂಂಕ) ಹುಸಕುರಾಚೆ ತಶೆಂ ಜಾಲೆಂ. ತಾಚೆ ಫಲ ಸ್ವರೂಪ ತಯಾರ ಲೇಖ ಹೆ "ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆಂ ಅಸ್ಥಿತ್ವ".

ಹೇರ್ ಭಾಷಿಕ ಲೋಕಾನಿ ಮೆಗೆಲೆ ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೇಕ ನಿಂದ ಕೆಲೆಲೆ ಏಕಚಿ ಕಾರಣನ ಶೋಧನ ಕೆಲೆಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸಮ ನ್ಹಂ. ಹಾಚೇ ಜವಳ ಮಾಗೀರ ಏಕ ಕಾರಣಾಯಿ ಆಸಾ. ಹೆ ಶೋಧ ಕಾರ್ಯ ಕರೂಂಕ, ಹಾಂವೆ ಹಿಂದಿ ಶಿಕತಾನಾ, ಫುಡಾರ ಹಿಂದೀ ಶಿಕಯತಾನಾ ಮಾಕಾ ಹಿಂದೀ ಭಾಸ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಸರ್ವನಾಮ, ಕ್ರಿಯಾರೂಪ, ವ್ಯಾಕರಣಂಶು ಹಾಂತು ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮ್ಯ ಆಸೂಚೆಂ ದಿಸೂಂ ಆಯಿಲೆ. ತುಳಸೀ ರಾಮಾಯಣ ವಾಚಿತಾನಾ ತಾಂತು ಭೌತೇಕ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕೊಂಕಣೀ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಸಾರಖೇ ಆಸೂಚೆ ದೀಸಲೆ. ಕೊಂಕಣೀ 'ಹಾಂವ' ತುಳಸೀ ರಾಮಾಯಣಂತು ಪ್ರಯೋಗು ಜಾಲೆಲೆ ದಿಸೂಂ ಆಯಿಲೆ. ಭೂತಕಾಲ ಸಕರ್ಮಕ ವಾಕ್ಯಾಂತು ಕರ್ಮಪದಾಕ ಅನುಸರ್ರೂನು ಕ್ರಿಯಾಪದಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗು, ತೆನ್ನಾ ಕರ್ತೃಪದಾಚೇರಿ 'ನೇ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಾಗೂನು ಯೇವಚೆ ಹೇ ಹಿಂದೀ. ಕೊಂಕಣೀ ದೋನೂಯ್ ಭಾಶೇಂತು ಸಮಾನ ರೂಪಾರಿ ಆಸಚೆ, ಸಂಬಂಧಕಾರಕ ಷಷ್ಠೀವಿಭಕ್ತಿ (ಕೂಸ) ಪ್ರಯೋಗೂಯಿ ಹಿಂದೀ - ಕೊಂಕಣೀಂತು ಸಮಾನ ಅಸಚೆ, ನಾಮ ವಿಭಕ್ತಿ ಚಡಾವತ್ ಸಮಾನ ಆಸಚೆ, ತಶೇಂಚ ಹಿಂದೀಂತು 'ರಾಸೊ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಸಚಿ. ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ರಾಸೋ, ಬಿಸಲದೇವರಾಸೊ ಆದಿಲಿ ಗ್ರಂಥ ವಾಚಿತಾನಾ ತಾಂತು ಆಸಚೆ ಭೌತೇಕ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಂತೂಯಿ ಆಸಚೆ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕರತಾನಾ ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಭೌತೇಕ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಆಸಚೆಂ - ಹೆ ಸಗಟ ವಿಷಯಯಿ ಮೆಗೆಲೆ ಹ್ಯಾ ಬರಪಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲೆ. ಹೋ ವಿಷಯು ವಾಚಕಾಂಕ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ವಾಚಿತಾನಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಲೆ.

ಭಾಷಾ ವಿಷಯಾಂತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇತಾ. ಭಾಶೇಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೆ ಬಾಹ್ಯ ಆನೀಕ ಆಂತರಿಕ ವಿಚಾರಾಂ

ವಿವೇಚನ ಕರೂಂಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಹಾಯಕ ಜಾತಾ. ಭಾಷಾ ವಿಷಯಾಂತು ಚಡತ್ ಸಮಜಪಣ ಪಾವಚೇಂಚಿ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಜಾಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಪ್ರಾಕಾಂತು ಚಲಾವಣೇಂತು ಆಶಿಲ್ಯೋ, ಆತಾಂ ಚಲಾವಣೇಂತು ಆಸೂಚ್ಯೋ ಸರ್ವಭಾಸ, ಉಪಭಾಸ ತಾಚೇ ಅಧ್ಯಯನ ಸರ್ವ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ವ್ಯಾಪ್ತೀಕ ಯೇತಾತಿ. ಏಕ ಭಾಷೇಚೆ ಮೂಲರೂಪ ಕ್ಷಂಚೆ ? ಕಾಲಾಂತರಾಂತು ತಾಂತು ಜಾಲ್ಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಸಲೆ ? ತೆ ಕಶೆಂ ಜಾಲೆ ? ಹ್ಯಾ ಬದಲಾವಾಕ ಕಾರಣ ಕಿತೆಂ? ವಾಕ್ಯ ರಚನಾಕ್ರಮು ಕಸ್ಸಿ? ಹೆಂ ಸಗಟ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೊ ಅಧ್ಯಯನಾಚೊ ವಿಷಯು. ಹೆಂ ಪ್ರಾಕಾಂತು ಭಾರತೀಯ ಲೋಕಾಂಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಭಾಷೇಂತು ಬದಲಾವಪ ದೀಸೂನು ಯೇವಚೆ ಸ್ಥಜ. ಬದಲಾವ ನಾತಿಲೆ ಏಕಚಿ ಸ್ಥಿತೀರಿ ಊರನು ಆಯಿಲಿ ಭಾಸ ಕ್ಷಂಚೀಯಿ ನಾ. ಥೋಡೆ ಪಾವಟಿ ಪರಿಸ್ಥಿತೀಕ ಅನುಸಾರ ಜಾವನು ಬದಲಾವಾಚೊ ವೇಗಾಂತು ತಾರತಮ್ಯ ದೀಸೂನು ಯೇವೂಂಕ ಪುರೊ. ಪಡಿ ನಿಮಿಶ ನಿಮಿಶ ಬದಲಾವಪ ಜಾವಚೆ ಭಾಷಿಕ ಬದಲಾವ ಆಮಚೆ ಸ್ಥೂಲ ದೃಷ್ಟೀಕ ದೀಸೂಂ ಯೇನಾ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಭಾಷೇಚೆ ರೂಪರೇಶಾಂತು ಬದಲಾವಾಚೆ ಕಾರಣಾನ ಚಡ ತೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸಾ ಜಾಲೇ ತಾವಳ ಮಾತ್ರ ಭಾಸ ಬದಲಲೊ ವಿಚಾರು ಆಮಗೆಲೆ ಕಳಿತೇಕ ಯೇತಾ. ಬದಲಾವ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು, ಅರ್ಥಾಂತು ಆನೀಕ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾಂತು ದಿಸೂನು ಯೇತಾ. ಹೆ ಬದಲಾವಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ಕರ್ತಾಂ ಭಾಷೇಚೆ ವಾಡೀಂತು ವಿವಿಧ ಪಾಂವಡೆ ವಳಖಿ ಕರೂಂಕ ಅನುಕೂಲ ಜಾತಾ. ಕಾಲಕಾಲಾರಿ ದೀಸೂನು ಆಯಿಲೆ ಭಾಷಿಕ ಬದಲಾವಾಪಾಚೊ ವಳಖು ಕರಚೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಉದಾಹರಣೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಶೆ ಭಾಷೇಚೆ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಅಂಶಾಂತು ದೀಸೂಂ ಯೆವಚೆ ಬದಲಾವಾಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸು ಕರಚೇಂಚಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯ. ಏಕಹೀಚೆ ಭಾಷೇಚೆ ದೋನ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಕಾಲಾಚೆ ಸ್ವರೂಪಾಕ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣಾಚೆ ತತ್ತ್ವಾಂಕ ಆದರ್‌ಸೂನು ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಕೇಲೆ ಮಾಗೀರ ತೌಲನಿಕ ಜಾವನು ಸಾರಖೆಂ ಪಳಯಿತಾನಾ ತೆ ದೋನ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪಾಂತು ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಲಲೊ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ.

ಭಾಷೇಂತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಭೇದು ದೀಸೂಂ ಯೇವಚೆ ಭಾಶೇನ ಥೋಡೆ ಪಾವಟಿ

ಭಾಷಿಕ ಬದಲಾವಾಕ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚಿ ಭೌಗೋಲಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಚೆ ಧೃಷ್ಟೀನ ದೇಖತಾನಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಾನ ಜಾವನು ವ್ಯಾಪೂನು ಆಸನಾಶಿ ಆಸಚೆ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಮಿತಿಕ ಮೆಳ್ಳೆ. ಬದಲಾವಾನೆ ಉಪಭಾಸ ದೀಸೂನು ಯೇತಾತಿ. ಉದಾಹರಣೇಕ - ವ್ಹರೇತು > ವೊರೇತು > ಹೋರೇತು; ವಾರ್ಡೀಕ > ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ > ಹೋರ್ಡೀಕ. ವಕ್ಕಲ > ವ್ಹಕ್ಕಲ > ಹೊಕ್ಕಲ (ಕಾರ್ಕಳ ತರಪೇನ ಜಾಯಿ, 'ಜಾವಕಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ಕುಂದಾಪುರ ತರಪೇನ - ದಾಯಿ, ದಾವಕಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ).

ಹ್ಯೋ ಉಪಭಾಶೋಚಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಪಸೂಕಿ ಸಂಪರ್ಕು ಚುಕೂನು ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸೋ ಜಾವನು ವಾಡತಾತಿ. ಕೊಂಕಣೀ, ರಾಜಸ್ಥಾನೀ, ವ್ರಜ, ಅವಧಿ, ಹಿಂದೀ ಹ್ಯೋ ಸಗಟ ಭಾಸೋ ಏಕ ಕಾಲಾರಿ ಏಕಹೀಚಿ ಭಾಶೇಚೊ ಉಪಭಾಸೊ ಜಾವನು ಆಸೂಕಾ. ಆನೀ ತಾಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ದೀಸೂಂ ಯೇವಚೆ ಧ್ವನಿ - ಅರ್ಥು ಸಾದೃಶ್ಯಾಚೆ ಆಧಾರಾಚೇರಿ ತಾಂಚಿ ಮೂಳ ಭಾಸ ಪುನಾರಚಿತ ಕರ್ಯೆತ್ ಏಕ ಮೂಳ ಭಾಶೇಂತು ಅಂತರ್ಗತ ಕರೂಂಕ ಭಾಶೇಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ಧ್ವನಿ ಸಾದೃಶ್ಯಚಿ ದೀಸೂಂ ಯೇವುಕಾ ಮ್ಹಣು ನಾಂ. ವೈದೃಶ್ಯಾಂಕಯಿ ಪರಿಗಣನ ಕರ್ಯೆತ. ಅಶಿಂ ಪುನಾರಚಿತ ಮೂಳ ಭಾಸ ಆಧಾರ ಜಾವನು ದವರೂನು ಘೇವನು, ಆಜಿ ಚಾಲ್ತಿಂತು ಆಸಚೆ ಭಾಶೇಂತು ತೇ ಮೂಳ ಭಾಶೇಚೆ ಕ್ಹಂಚಿ ಲಕ್ಷಣ ಊರನು ಆಯಲೇಂತಿ, ಕ್ಹಂಚಿ ಲಕ್ಷಣ ನಶ್ಟ ಜಾಲೇಂತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಚಾರಯೀ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯು. ಹೆಂ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಜಾವಕಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೀನಿ ಹೆಂ ಕಾಮ ಹಾಥಾಂತು ಘೇವಕಾ.

ಭೌಗೋಲಿಕ ಆನೀಕ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಭೇದ ನಂತಾ ಭಾಶೇಂತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭೇದಾಂಕಯಿ ವಳಖ ಕರ್ಯೆತ. ಸಮಾಜಾಂತು ದೀಸೂಂ ಯೇವಚೆ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ವರ್ಗಾಂಕ ಮೆಳ್ಳೆ ಲೋಕಾಂಚೆ ಭಾಶೇಂತು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಂಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರಚೇಂಚಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ ಮ್ಹಣೂನು ಸಾಂಗೂಯೇತ. ಏಕ ವರ್ಗಾಚೆ ಲೋಕಾಂಚೆ ಉತರಾಂತು 'ವತ್ತಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ವೆಗಳೇಕ ವರ್ಗಾಚೆ ಜನಾಂಚೆ ಉತರಾಂತು 'ವೋಯ್ತಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ದೀಸೂ ಯೇತಾ. ಅಶೇಂಚ ಉಡಗಾಸು - ಉಗಡಾಸು, ಹಾಕ್ಕಾ ಅತೀ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣ ಜಾವನು ಸಾಂಗಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರ ಅಪಾದಾನಕಾರಕ ಪಂಚಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ. ಅಪಾದಾನಕಾರಕ ಪಂಚಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಜಾವನು ಥಾವನು ಥಾನು, ತಾಕೂನು, ದಾಕೂನು, ಸಾವನು, ಸಾನು, ಸೂನು, ದೋಕೂನು, ಥೋನ್ಸು, ಅಶ್ಂ ಅನೇಕ ರೂಪ್ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾತಿ. ಹಾಕಾ ಭೌಗೋಲಿಕ

ಪರಿಸರಚಿ ಕಾರಣ. ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾ ಪ್ರಕಾರ 'ಥ' ಮ್ಹಣಚೆ ತಾ > ಸಾ ಜಾತ್ತಾ. ಥಾವನು > ತಾವನು > ಸಾನು, ಸೂನು ಅಶೆ ರೂಪ ಜಾತಾ. ತ, ಥ > ದ ಜಾತಾ ; ವ > ಕ ಜಾತಾ ನ್ಹಂವೇ ಲೋಪ ಜಾತಾ. ಅಶೆ ಜಾವನು ಥಾವನು > ಥಾವ್ನು (ಥಾನು) ದಾಕೂನು ರೂಪ ಘೇತಾ. ಥ > ತ > ಸ ಜಾವಚೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸ ತುಳು ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ. ತುಳು ಭಾಶೇಂತು ಥೂ > ಸೂ (ಉಜೋ) ಜಾವಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಕ ಘೇವ್ಯೇತ.

ಅಶೆ ಶಿಕ್ಷಿತ ಆನೀಕ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಲೋಕಾಂಚೆ ಭಾಶೇಂತು ಪರಸ್ಪರ ಹೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಉಚ್ಚವರ್ಗ ಆನೀಕ ನಿಮ್ನ ವರ್ಗಾಂಚೆ ಲೋಕಾಂಚೆ ಭಾಶೇಂತೂಯ ವ್ಹಡಲ್ಯಾನಿ ಉಲ್ಲೋಚೆ, ಸಾನಾನಿ (ಲಾನಾನಿ) ಉಲೋಚೆ ಭಾಶೇಕಯೀ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸತಾ. ತ್ಯಾ - ತ್ಯಾ ಕಸಬಾಕ ಸಮಾ ಜಾವನು ಲೋಕಾನಿ ಉಲೋಚಿ ರೀತೀಯಿ ವೆಗಳಿ ಜಾವನು ಆಸತಾ. ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಏಕ ಸಮಾಜಾಂತು ಏಕ, ದೋನ್ ನ್ಹಂವೆ ಅನೇಕ ಭಾಸ ಉಲೋಚೊ ಲೋಕು ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ. ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಭಾಶೇಂಚೆ ಪ್ರಭಾವಾಕ ಮೇಳನಾಶಿಲೆ ಮಾಂಯ್ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಭೇದಾಕಯಿ ಹೇರ್ ಭಾಶೇಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಪಾವಿಲೆ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ ಉಲಯತಾಲೇಲೆ ಪ್ರಭೇದಾಕಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಸಮಾಜಾಕಯೀ ಭಾಶೇಕಯೀ ಆಸಚೊ ಸಂಬಂಧು ತೇ ಸಮಾಜ ಬದಲಾ ಜಾಲೆಂ. ತಶೆ ತಾಜೇನ ಜಾವಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಆನೀಕ ಪರಿಣಾಮು ಆದಿಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚೆ ಅಧ್ಯಯನಾಚೊ ವಿಷಯು. ಅಶೆ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪಾರಿ ಭಾಶೇಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಜಾವಚೆ ಅವಶ್ಯ.

ಭಾಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಸಮಾಜಾಚೆ ವ್ಯಕ್ತೀನಿ ಪರಸ್ಪರ ವೇವ್ಹಾರಾ ಬದ್ದಲ್ ವಾಪುರಚೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಕೇತಾಂಚಿ ವೆವಸ್ಥಾ ಮ್ಹಣು ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕಾಂಚೆ ವಿವರಣ. ಹಾಚೆ ಉಗಮ ಸಮಜೂಚಾಕ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸಾನಿ ಪ್ರಯತನ ಕೆಲ್ಲಾಂ. ತರಿಯೀ ತಾಂಚೆ ಕ್ಹಂಚೇಯಿ ಪ್ರಯತನ ಫಲಕಾರಿ ಜಾಯಿನಿ. ಭಾಶೇಚೆ ಉಗಮಾಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೆ ವಾದ (ಅನುಕರಣವಾದು, ಉದ್ಗಾರವಾದು ಆದಿಲೆಂ) ಸಗಟ ಅಸ್ಪಷ್ಟತಾ ನಿಮ್ಗಿತಿ ಪೋಳ್ನು ಗೆಲ್ಲೇತಿ. ಹೇ ನಂತಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಭಾಸಚಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಮ್ಹಣು ಪಡಿಪಾದನ ಕೆಲ್ಲೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಚೊ ವಾದು ಸುತಾಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ವ್ಹಡಗಾನು ಘೇವನು ಗೇಲಾ. ಅಶೆ ಜಾವನು ಭಾಶೇಚೆ ಉಗಮ ಸಮಜೂಚಾಕ ಕೆಲ್ಲೆ ಸಗಟ ಪ್ರಯತನಯೀ ವಿಫಲ ಜಾಲೇಂತಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಕಾ

ಪಡತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಏಕಿ ಭಾಸ. ಹೆ ಭಾಶೇಕ ತಾಜೀಚಿ ಏಕಿ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸಾ. ಅರ್ಥಾತ್ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಕರಣ ಆಸಾ. ತಾಜ್ಜೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತೂಪ ಕರಚೆಂ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ. ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಚೆ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ನಿಯಮಾಂತು ದೀಸೂಂ ಯೇವಚೆ ಕೋ, ನೇ, ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚಿ ವಿಶೇಷತಾ, ಶಬ್ದಲಿಂಗ ಆದಿಲಿ ಜೋ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸಾ, ತೀ ಕೊಂಕಣೀಂತೂಯೀ ಆಸಾ. ಉದಾ : ರಾಮನೇ ರೋಟಿ ಖಾಯಿ (ಹಿಂ) ರಾಮಾನ ರೋಟಿ ಖೇಲಿ (ಕೊಂ) ರಾಮನೇ ಹಲವಾ ಖಾಯಾ (ಹಿಂ) ರಾಮಾನ ಹಾಲವೊ ಖೇಲೊ (ಕೊಂ). ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಂತು ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವಚೆ 'ನೇ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಂತು ಲಿ, ನ, ಣೇ ರೂಪ ಘೇವನು ಪ್ರಯೋಗು ಜಾತಾ. ಹಾವೆಂ, ತೂವೆಂ, ತಾಣೆ, ತೀಣೆ, ರಾಮಾನ, ಭುರ್ಗ್ಯಾನ - ಆದಿಲೆಂ ಕರ್ತೃಪದಾಕ 'ನೇ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಾಗಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಕರ್ಮಪದಾನುಸಾರ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಯೇತಾ - ಮ್ಹಣಚೆ ಹಿಂದೀ ವ್ಯಾಕರಣಚೊ ನಿಯಮು, ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕಯಿ ಅನ್ವಯ ಜಾತಾ. ಮ್ಹಣಚೆ ವಯಿಲೆ ಉದಾಹರಣನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ಆಸಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಲಿಂಗಾಕ ಸಮಾ ಜಾವನು ಯೇವಚೆ ಹಿಂದೀ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಸಮಾನ. ಉದಾ : ಮೇರಿ ಬೇಟಿ (ಹಿಂ) ಮೆಗೇಲಿ (ಮೇಜಿ) ಧೂವ (ಕೊಂ) ಮೇರಾ ಬೇಟಾ (ಹಿಂ) ಮೆಗೇಲೊ (ಮೆಜೊ) ಪೂತು (ಕೊಂ) ರಾಮಕಾ ಭಾಈ (ಹಿಂ) ರಾಮಾಲೊ ಭಾವು (ಕೊಂ) ರಾಮಕೀ ಬಹನ (ಹಿಂ) ರಾಮಾಲಿ ಬಹಿಣಿ (ಕೊಂ) ಅಶೆಂ ಅನೇಕ ಸಾಮ್ಯ ಹಿಂದೀ - ಕೊಂಕಣೀಕ ಆಸೂಚಾಕ ಕಾರಣ ಕಿತೆಂ ? ಹಿಂದೀ ಕೊಂಕಣೀ ಮದ್ಧೆಂ ಆಪಸೂಕೀ ಸಂಬಂಧ ಕಸಲೊ ? ಹಾಚೇ ಬದ್ದಲ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಜಾವಾಕಾ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೀಚಿ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷತಾಯೀ ಆಸಾ. ತೀಕಾ ತಿಜೀಚಿ ಏಕೀ ಖಾಸ ಧ್ವನಿ ಉಚ್ಚಾರಣ ಆಸಾ. ಉದಾ : ಚಾರಿ ಪೈಸೆ ಸಂಪಾದನ ಕರಿ (ಘೋಳ) ಆನೀಕ 'ಪಣಸಾ ಚಾರಿ ಗಾಯೀ ಖಾತಾ' - ಮ್ಹಣಚೆ ಹೆ ದೋನ ವಾಕ್ಯಾಂತೂಯಿ 'ಚಾರಿ' ಶಬ್ದು ಆಸಾ. ತರಿಯೀ ದೋನ ವಾಕ್ಯಾಂತೂಯಿ ತಾಚೊ ಉಚ್ಚಾರು (ಧ್ವನಿ) ವೆಗಳೊ - ವೆಗಳೊ ಅರ್ಥೂಯಿ ವೆಗಳೊ ವೆಗಳೊ. ಏಕಾಂತು ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ, ಆನೇಕಾಂತು ನಾಮವಾಚಕ. 'ಚಾರಿ (ರ) ಪೈಸೆ' ಮ್ಹಣತಾನಾ 'ಚಾರಿ' ಮ್ಹಣಚ ಶಬ್ದಾಂತೂಲೆಂ 'ಚಾ' ಸ್ಥಜ ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರ ಜಾವನು ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾತಿ, ತೆಂಚ 'ಪಣಸಾ ಚಾರಿ' ಮ್ಹಣತಾನಾ 'ಚಾರಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಂತೂಲೆ 'ಚಾ' ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷ

ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಇಲ್ಲೆಶೆ ದಂತ್ಯಾಕ್ಷರ ರೀತೀರಿ ಉಚ್ಚಾರು ಕರಕಾ ಜಾತಾ. ಅಶೆ ಕರನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥು ಅನರ್ಥು ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಮಾಣೆ 'ಜ' ಅಕ್ಷರಾಚಿಯೀ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಹೀ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸಾ.

ಆನೇಕಿ ವಿಶೇಷತಾ ಲಿಂಗ ಪ್ರಯೋಗು - 'ತೀ ಗಾಯಿ ತಣ ಖಾತಾ'. ಹೆ ವಾಕ್ಯಾಂತು 'ಗಾಯಿ' ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗಾಯಿ ಶಬ್ದಾಕ ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಾಗಲೆ. ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಆಶಿಲೆ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಜಾತಾವೇ ? 'ತೇ (ತ್ಯಾ) ಗಾಯಚೆ ವಾಸ್ರು' ಮ್ಹಣತಾನಾ 'ತೀ' ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಸರ್ವನಾಮಾಚೆ ಸ್ಥಾನಾರಿ 'ತೆ (ತ್ಯಾ)' ಮ್ಹಣಚೆ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಸರ್ವನಾಮ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಮಾಣೇ ತೋ ಘೋಡೋ 'ಬಲಿಷ್ಠು ಆಸಾ' ಹೆ ವಾಕ್ಯಾಂತು 'ಘೋಡೋ' ಪುಲ್ಲಿಂಗ, 'ತೇ ಘೋಡ್ಯಾಚೆ ಕಾನ ನೀಟ ನಾಂತಿ' ಮ್ಹಣತಾನಾ 'ತೇ' ಮ್ಹಣು ನಪುಂಸಕ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾತಾ. ಅರ್ಥಾತ್ ಹಾಚೋ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ತಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಫುಡಾರ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದು ಆಸಲ್ಯಾರಿ 'ತೆ' ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚೆ. ಅಶೆ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಾಚೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಜಾವಚೇಯಿ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ.

ಸಂಖ್ಯಾಚಿ ಗಣನಾಂತೂಯಿ ಕೊಂಕಣೀಂತು ವಿಶೇಷತಾ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಏಕ ಧರನು ಧಾ ಪರಂತ ಕ್ರಮಾರಿ ಸಂಖೋ ಸಾಂಗೂನು ಜಾಲೆ ಉಪರಾಂತ, ಧಾಂಚೆ ನಂತರ ಜಾವಚೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸಮಜೂಚೆ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ. ಧಾ ಜಾಲೆ ಮಾಗೀರ ಧಾಂಚೆ ವಯಿರಿ ಏಕ, ಏಕ ಆನೀಕ ಧಾ ಏಕಾದಶಃ ಮ್ಹಣಚೊ ಸಂಖೋ ಇಕರಾ ಜಾತಾ. ದೋನಿ ಆನೀಕಧಾ =ಬಾರಾ, ತೀನಿ ಆನೀಕ ಧಾ =ತೇರಾ ಜಾತಾ ಅಶೇಂಚ ಚೌದಾ, ಪಂದ್ರಾ, ಸೋಳಾ, ಸತ್ರಾ, ಆಠ್ರಾ. ಹ್ಯಾ ಸಂಖ್ಯಾಂತು 'ಧಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ಆ್ಹ ಮ್ಹಣು ಜಾವಚೆ ದೀಸತಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ 'ಶತಮ್' ಕೊಂಕಣೀಂತು 'ಶೆಂಬರ'(ರಿ) ಜಾತಾ. ಹೊ 'ಶೆಂಬರ(ರಿ)' ಮ್ಹಣಚೊ ಸಂಖೋ ಸೂಚನ ಕರಚೊ ಶಬ್ದು ಫುಡಾರಚೆ ಗಣನಾಂತು 'ಶೆ' ಜಾತಾ. ಏಕಶೆ, ದೋನಶೆ, ತೀನಶೆ, ಚಾರಶೆ, ಪಾಯಂಶೆ - ಅಶೆ ಶೆಂಬರಿ ಆಸಚೆ 'ಶೆ' ಕಶೆ ಜಾಲೆ ? ಹಾಚೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾಯಿ ಜಾವಚೇಯಿ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಕಾಲವಾಚಕ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಪ್ರಯೋಗಾ ವಿಶಯಾಂತೂಯಿ ವಿವೇಚನ ಕರೂಂಕ ಅವಕಾಶು (ಸಂದ) ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣೀಂತು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಪ್ರಯೋಗ ಆಸಾವೇ ? ಆತಾಂ ಆಂಮಿ ಉಲೋಚೆ ಉತರಾಂತು ಭವಿಷ್ಯತ್

ಕಾಲಾಚೆ ಜೋ ರೂಪ್ ವಾಪರತಾತಿ, ತೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲು ಸೂಚಿತ ಕರಚೆ ಪಶಿ ಸಂಭಾವ್ಯ ರೂಪ ದಾಖೈತ ನವೆ ? ವಿಚಾರಣೀಯ ಅಂಶು ಹೊ. ದೂಸರೊ ಏಕು ಅಂಶು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೇರಿ ಕಿತುಲೆ ಮಟ್ಟಾಕ ಪಡಲಾ ? ಶಿರಸಿ - ಸಿದ್ಧಾಪುರ ತರಪೇಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕು ಬಾಯಲಾಂ ವಿಷಯಾಂತು ಉಲಯತಾನಾ 'ತೀ' ಮ್ಹಣಾಶಿ 'ತೆಂ' ಮ್ಹಣು ಉಪಕಾರತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಅಶೆಂ ಪ್ರಯೋಗ ಕರಚೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇಚಿ ರೀತ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇಂತು ಲಿಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥಾಚಿ ಏಕಿ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಂತು ವಿವೇಚನ ಆಶಿಲಿ ಆನೀಕ ವಿವೇಚನ ನಾತಿಲಿ ಮ್ಹಣಚ್ಯಾಕ ಸಮಾ ಜಾವನು ಲಿಂಗ ದೋನೀಂಚಿ ಆಸೂಂಚಿ ಮ್ಹಣು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೀನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರನು, ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕ ಏಕವಚನ ಶಬ್ದು ವಿವೇಚನ ನಾತಿಲ್ಯಾಲೆ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳೊನು ಪ್ರಯೋಗ ಕರಚೆ ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ವಿಸಕಳಾಯಲಾ. ತಾಂಚೆ ಹ್ಯಾ ವಿವರಣಾನ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇಂತು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ವೆಗಳೇಂಚ ನಾ ಮ್ಹಣೂಯಿ, ತಸಲೆ ಶಬ್ದ ಅಮಹತ್ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳತಾತಿ ಮ್ಹಣೂಯಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ತೆಲುಗು ಭಾಶೇಂತು, ಹವ್ಯಕಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು, ಚಲಿ (ಚೆಲ್ಲಿ) ಶಬ್ದು ಏಕವಚನಾಂತು ಅಹಮತ್ ವರ್ಗಾಂತೂಂಚಿ ಪ್ರಯೋಗು ಜಾತಾ. ದೇಖೀಕಃ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ 'ಅಕ್ಕ ನಿನ್ನೆ ಬಂತು. ಅದರ ಮನೆಯೋರು ನಾಳೆ ಬಕ್ಕು' ಆಕ್ಕಾ (ಕಾಕಿ) ಕಾಲಿ ಆಯಲೆಂ ತೇಚೊ ಘೋವು ಫಾಲ್ಯಾ ಯೇತಾ. ಹೇಚಿ ಭಾಶೇನ ಶಿರಶಿ-ಸಿದ್ಧಾಪುರಚೊ ಲೋಕು ಬಾಯಲಾಂಕ 'ತಿ' ಮ್ಹಣಾಶಿ 'ತೆಂ' ಮ್ಹಣತಾತಿ - ತೆ ಕ್ಹಂಯ್ ಗೇಲೆ, ತೆ ಕೆದನಾ ಆಯಲೆಂ ಹ್ಯಾ ರೀತೀರಿ ತಾನ್ನಿ ಉಲೋಚಾಕ ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡಾಂಚಾಲೋ ಪ್ರಭಾವು ಆಸಕಾ ಮ್ಹಣು ದೀಸತಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞಾನಿ ವಿಚಾರ ಕರಕಾ. ಕೊಂಕಣೀಂತು ಬಾಯಲಂ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗವೆ ? ಕೀ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾಚೊ ಪ್ರಭಾವು ? ಹೆ ಸಗಟ ವಿಷಯಾಂತು ಏಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬರೆಂ. ಹಾಜೇನ ಭಾಶೇಚೆ ಏಕ ಖರೇ ರೂಪ ನಿರ್ಣಯಾಕ ಅವಕಾಶು ಜಾತಲೊ.

ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಪವತೇ > ಪಾವತಾ, ಚಕ್ಷತೇ > ಚೋಯತಾ ಮನ್ಯತೇ > ಮ್ಹಣತಾ, ಚವಂತಿ > ಚೀವಂತಾ, ಯತ್ > ಇತ್ಯಾ, ಚಮಸ್ > ಚಮಚಿ ದರ್ವೀ > ದವಲೊ, ಚರ್ವಿ ಆದಿಲೆ ಸಾಬಾರ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಪ್ರಯೋಗಾಂತ ಆಸತಿ. ವೇದಾಚೆ ಸೂಕ್ತಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರಾಂತು ಆಸಚೆ ಸ್ವರಾಘಾತ (ಉದಾತ್ತ

ಅನುದಾತ್ತ) ಕೊಂಕಣೀಂತೂಯಿ ಆಸೂಚೆ ಸರ್ವ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಕ ವಿಷಯು. ಹಾಚೇನ ವೈದಿಕ ಭಾಶೇಚೊ ಸಂಬಂಧು ಕೊಂಕಣೀಕ ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕೊಂಕಣೀಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ ನಿರ್ಣಯ ಕರೂಂಕ ಆಧಾರು ಜಾಯ್ತ.

ಕೊಂಕಣೀ ಇಂಡೋ - ಆರ್ಯಾನ್ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳಿಲಿ ಭಾಸ್. ಹಾಚೆ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಜಾವನು ಇಂಡೋ ಆರ್ಯಾನ್ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಾಂಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾನ ಕೊಂಕಣೀಂತೂಯಿ ದೀಸೂ° ಯೇತಾ. ಉದಾ : ಚೆರ್ದು (ಕೊಂ) Child (ಇಂ) ಚೆರ್ದುವ° (ಕೊಂ) Children (ಇಂ) ವಿಂಡೂಚೆ (ಕೊಂ) Winding (ಇಂ).

ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್ ಭಾಶೇಚೋ ಪ್ರಭಾವು ಕಿತುಲೆ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತೂಯಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಅವಶ್ಯ ಜಾವೂಕಾಚೇಚಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಚೆ ಜವಳ ಸಂಪರ್ಕು ಭೌವ ಪ್ರಾಕಾಚೊ. ಹ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಭರಪೂರ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಾ° ಭರಸೂನು ಗೆಲೇತಿ. ತ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಮಾಣೆ ಕೊಂಕಣೀ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು ಮೇಳನು ಗೆಲೇತಿ ಭೌತೇಕ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಚೆಕೀ, ಕನ್ನಡಚೆ ಮ್ಹಣು ನಿಕ್ಕಿ ಕರೂಂಕ ಜಾಯ ನಾ ತಿತಲೆ° ಪ್ರಯೋಗ ದೋನ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಜಾತ ಆಸತಿ. ಉದಾ : ಆಡ, ಅಡ್ಡಿ, ಅಡಚಣ, ಆಡ್ಡೆ°, ಗೊತ್ತು, ಗುರ್ತು, ಮೆರವಣಿಗಾ, ಚಂದಾ, ಕವರು (ಕವಲು).

ಕೊಂಕಣೀ ಆನೀಕ ಕನ್ನಡಾಂತು ಅಶೆ° ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ವಾಪರಚಾಕ ಕಾರಣ ಆಸಾ. ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿ ಚಡಾವತ್ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಜಾವನು ಆಶಿಲೆ. ತಾಂಕಾ ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತ ಕರನು ಘೇವಚೆ ಖತೀರ ತಾನೀ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಧ್ಯಯನ ಕರಚೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಶಿಲೆ. ಜೈನ ಧರ್ಮಾಚೆ ತತ್ತ್ವ ಸಗಟ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇನ ಆಸೂಚೆ ಕಾರಣಾನ, ತಾನೀ ತೆ° ಅಧ್ಯಯನ ಕರಕಾಚಿ ಪಡಲೆ. ತಾನೀ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲ್ಲೆ. ತೆ° ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ತಾನೀ ಬರಯಿಲೆ ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಾಂತು ವಾಪರಲೆ. ಕೊಂಕಣೀಯೀ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಸ ಆಸೂ° ವಚೂನು ಕೊಂಕಣೀಚೆ ಸ್ಹಜ ಸಾಭಾವಿಕ ಶಬ್ದ, ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಸಮಾನ ಆಸೂಚಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಕನ್ನಡಾಂತು

ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಆಸೂಚಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚಿ ಭಾಸ, ತಾಂತೂಯಿ ಆಜ ಜೋ ಥಾರ್
ಮರುಭೂಮಿ ಆಸಾ - ತಿ ಭೂಂಯಿ ಪಯಲೆಂ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ವ್ಹೊಳಚೊ
ಪ್ರದೇಶ ಜಾವನು ಆಶಿಲೊ - ತಹೀಂಚಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣು ಹಾಂವೆ ಹೆ ಲೇಖಾಂತು
ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲಾಂ. ಆರ್ತಾಂ 'ಪಂಚ್ಯಾದಾಯಿ' ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಾಂತು ಅಗಸ್ತ 1992ಚಿ
ಸಂಚಿಕಾಂತು ಭೌಮಾನೇಸ್ತ್ ಶ್ರೀ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿ ಮಾಮಾಚೆ 'ಕೊಂಕಣಿ
ವಿಸ್ತಾರು' ಮ್ಹಣಚೆ ಏಕ ಲೇಖನ ಪರಗಟ ಜಾಲೇಲೆ. ತಾಂತು ತಾನಿ
ವಿದರ್ಭಾಂತುಲ್ಯಾ ರೋಬಡಚ್ಯಾ ಹಜಾಮಾಗೆಲ್ಯಾ ಏಕು ಸಂವಾದಾಚೆ ವಾಕ್
ದೀಲಾಂ. ತೇ ಆಶೆಂ ಆಸಾ 'ತುಜ್ಯಾ ಘರಚೆ ಕಿತ್ತಿ ಜೀವ ಗೆಲ್ಲೆ'. ಹೆಂ ವಾಕ
ಕೊಂಕಣೀ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಶಯಾಂತು ಶಕ್ಕು ಅನಗತ್ಯ. ಹೆಂ ವಿದರ್ಭ ಆಸೂಚ
ರಾಜಾಸ್ಥಾನಾ ಲಾಗೀಚಿ ನ್ಹಹಿವೆ ? ಕೊಂಕಣೇಚಿ ಬೋಲಿ ಆಜ ಪರಂತ ತಹಿಂ ಆಸ
ಹೆಂ ಕೊಂಕಣೇಚೆ ಮೂಳ ದಾಖ್ಯೆತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೇಚೆ ಕುಳಾರ ಗೋಯಂ ಮ್ಹಣ ಸಾಂಗತಾತಿ. ತ್ಯಾ ಕುಳಾ
ಥಾವನು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಪ್ರದೇಶಾಕ ವಚೂನು ರಾಬಿಲೆ ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕು, ತಾಂಚ
ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣೀ, ತಾನೀ ರಾಬಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಹೇರ್ ಭಾಷಾ ಜವ
ತೀ ಉಲೋನು, ಉರೋನು ಆಯಲೇಂತಿ. ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾ
ಕರನು ಆಸೂಚೆ ಹಾನ್ನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೀಂತು, ತ್ಹಹಿ ತಾಂಚೆ ಸಂಪರ್ಕಾ
ಆಯಿಲೆ ತ್ಹಹೀಂಚೆ ಭಾಶೇಚೊ ಆನೀಕ ತಾನೀ ವಾಸ ಕರನು ಆಸೂಚೆ ಪ್ರದೇಶಾ
ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಸರಾಚೊ ಪ್ರಭಾವು ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಹೆ ಪ್ರಾದೇಶಿ
ಪ್ರಭೇದಾಂತು ಕೊಂಕಣೇಚೊ ಸ್ಹಜ ಸಾಭಾವಿಕ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾಕ್ರಮು ವೆಗಳೆ ವೆಗ
ರೂಪಾರಿ ಜಾತ ಆಸಾ. ಪಡಿಯೇಕ ಪ್ರದೇಶಾಚೊ ಲೋಕು ತಾನ್ನೀ ವಾಪರ
ಕೊಂಕಣೀ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ಕ್ರಮೂಚಿ ಸ್ಹಜ ಸಾಭಾವಿಕಾಚೊ ಆನೀಕ, ತಾ
ವಾಪರಚಿ ಕೊಂಕಣೇಚಿ ಖರೀ ಕೊಂಕಣೀ ಮ್ಹಣು ಲೇಕತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಸಮಜೂ
ಲೇಕಚೆ ಬರೆಂ ನ್ಹಹಿ. ಪಡಿಯೇಕ ಪ್ರದೇಶಾಚೊ ಲೋಕು ಪರಸ್ಪರ ಮೇಳ
ತಾಂತಾಂಗೆಲೆ ಕ್ರಮಾರೀಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೋವೋತಿ, ಬರೋವೋತಿ. ಅ
ಕರತಾನಾ ಕ್ಹಂಚೆ ಉಲಪ, ಬರಪ ಸಗಟಾಂಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪಾರಿ ಅರ್ಥು ಜಾತ
ತೇಂಚಿ ಕೊಂಕಣೇಚೆ ಖರೇ ರೂಪ ಜಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾರ ಕೊಂಕಣೇಚೆ
ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಪ ಉಜವಾಡಾಕ ಯೇವಚಾಕ ಅವಕಾಶು ಜಾತಾ.

ದಿಕಾನ ಪ್ರಯತನ ಚಲಕಾ. ಹ್ಯಾ ಭೌಗೋಲಿಕ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಜಾಣತಲ್ಯಾನಿ ಕರಕಾ.

ಹಾಂವೆ ಬರಯಿಲೆ ಹೆ 'ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ', ಹಾಂವೆ ವಾಸ ಕರನು ಆಸಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾಪರಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಆಧಾರ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಮ್ಹಣತಾನಾ ಹೆ ಲೇಖ ಪಾಂಗಳೇಂಚಿ. ಹೆ ಲೇಖ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲಾಚೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಆಧಾರ ಜಾವನು ಬರಯ್ಲಾ. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾಚೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚಿ ಕೊಂಕಣೇಂತೂಯಿ ಮಂಗ್ಳೂರಚ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೇಕ ಆನೀಕ ಉಡುಪಿಚ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸಾ. ಉಡುಪಿಚ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೇಕ ಆನಿಕ ಕುಂದಾಪುರಚ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಮದ್ದೆಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸಾ. ತರಿಯಿ ದ.ಕ. ಜಿಲಾಚೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಪರಸ್ಪರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ದೀಸೂಂ ಆಯಿಲ್ಯಾರೀಯಿ ತಾಂತು ಏಕ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಏಕು ರಚನಾ ಕ್ರಮು ಆಸಾ. ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕೇವಲ ಧ್ವನಿ ಉಚ್ಚಾರಾಂತು ಮಾತ್ರ ದೀಸೂಂ ಯೇತಾ. ಹೊ ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಬರಪಾಂತು ಏಕು ಸರ್ವಸಮಾನತಾ ಹಾಡೂಂಕ ಕಾಯಿ ತ್ರಾಸು ನಾ. ಅಶೆಂ ಮೆಗೆಲೆ ಹೆ ಲೇಖ ದ.ಕ. ಜಿಲಾಚೆ ಲೋಕಾನಿ ಉಲೋಚೆ ಭಾಷಾಧಾರಿತ ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಯೇತ. ಹೊ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾಕ್ರಮು, ಕೊಚೀಚೆ ಲೋಕಾಚೆ ಆನೀಕ ಗೋಯಂಚೆ ಲೋಕಾಚೆ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕ್ರಮಾ ಪಶಿ ವೆಗಳೊ ಆಸಾ. ತರಿಯಿ ಹಾಜೇನ ಹೇರ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾಪರಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕ್ರಮಾಕ ಅನ್ವಯ ಕರನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕರತಲ್ಯಾಂಕ ಸಹಾಯಕ ಜಾತಾ ಆನೀಕ ತಶೆಂ ಕರೂಂಕ ಭರಪೂರ ಅವಕಾಶೂಯಿ ಮೇಳತಾ. ಹ್ಯಾ ದಿಶಾನ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರಯತನ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣು ಮೆಗೇಲಿ ಮಾಗಣಿ. ಮೆಗೆಲೆ ಹೆ ಲೇಖಾನ ತಸಲೆ ಏಕ ಕಾರ್ಯ ಜಾವ್ನೂಂಕ ಅವಕಾಶು ಜಾಲೋ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂವೆ ಬರಯಿಲೆ ಸಾರ್ಥಕ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಲೇಖಾಂತು ಜೋ ಏಕ ಪಾಂಗಳಪಣ, ನ್ಯೂನತಾ ಆಸಾ, ತೆ ಕೊಂಕಣೀ ವಿದ್ವಾಂಸಾನಿ, ಲೋಕಾನಿ ಸಮ ಕರನು ವ್ಹರನು ಏಕ ಮೋಲಾದಿಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗ್ರಂಥ ಉಜವಾಡಾಕ ಯೇವ್ನೋ ಮ್ಹಣು ಆಶಯತಾ.

'ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ' ಹೆ ಲೇಖ ಪಪಯಿಲೆ ಮಂಗ್ಳೂರಚೆ 'ಪಂಚ್ಕಾದಾಯಿ' ಮ್ಹಹಿನ್ಯಾಳಾಂತು, ತಾಚೆ ಸಂಪಾದಕ ಭೌಮಾನೇಸ್ತ್ ಶ್ರೀ

ಬಂಟವಾಳ ವಾಸುದೇವ ಬಾಳಿಗ ಮಾಮಾನ ಪರಗಟ ಕರನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲಲೊ
ಹಾಂವ ವಿಸರೂಚೆ ತಶೇಂಚ ನಾ°. ತಾಕಾ ಹಾಂವ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಪಾಯ
ಪಡತಾ.

'ಪಂಚ್ಕದಾಯಿ' ಪತ್ರಾಂತು ಹೆ° ಲೇಖ ಪರಗಟ ಜಾತ್ತ ಆಸತಾನಾ ತ್ಯಾ
ವೇಳಾರ ಅಮೇರಿಕಾಚೆ Fordhan University, New York ಹಾಂಗಾ ರಿಸರ್ಚ್
ಕಾರ್ಯ ಕರೀತ ಆಶಿಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ನಾಂವಾಧಿಕ ಸಂಶೋಧಕು, ಕೊಂಕಣೀ
ಮೋಗಿ, ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಾಕ್ ರೂಪಾಚೆ ಶೋಧಕು, ಸಾಹಿತಿ ಭೌಮಾನೇಸ್
ಜೂಜೇ ಪೆರೇಯರ್ ಹಾನ್ನಿ ಮೆಗೆಲೆ ಲೇಖ ವಾಚೂನು, ಖೋಶಿ ಪಾವನು,
ಅಮೇರಿಕಾ ಥಾವನು (ಜುಲಾಯಿ 1971) ಮಾಕಾ 'ಕೊಂಕಣೀಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾ
ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಪೈಕ ಭೇಟಯತಾ' ಮ್ಹಣು ಮೋಗಾನ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪ್ಯ ಲಿಂಗ್ವಾ
ಬ್ರಾಹ್ಮನಿಕಾಈ' ಧಾಡೂನು ದಿಲೇಲೆ ಆಸಾ. ತಾಂಚೆ ಹೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಾಕ,
ಮೋಗಾಕ, ಮಾಕಾ ದಿಲ್ಲೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾಕ ಹಾಂವ ಅತ್ಯಂತ ರೀಣಗಾರ್ ಮ್ಹಣ
ಸಾಂಗೂನು, ಹೀ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಮೋಗು ಮೇಜೇರಿ ಸದ್ದಾ° ಬಾರ ಸಾರ ಕಾ
ಉರೊ ಮ್ಹಣು ಆಶೋನು ತಾಂಕಾ ಮಜೆ ಆರ್ಗಾ°.

'ಪಂಚ್ಕದಾಯಿ' ಮಹೀನ್ಯಾಳಾಚೇರಿ ಪರಗಟ ಜಾಲೆ. ಮಾಗೀರ ಹೆ° ಲೇಖ
ಸಗಟ ಏಕ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾರ ಪರಗಟ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣಚಿ ಆಶಿ ಆಶಿಲಿ. ಆಶಿ ಕಿತ್ತಿಕ
ಆಶಿಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರ ತೀ ಆಶಿ ಪೂರಾಕ ಕರೂಂಕ ತಾಕತ್ ಮಾತ ಆಶಿಲೆ ನಾ
ಹಾಚೇನ ಹಿ° ಲೇಖಾ° ಮೂಲ್ಯಾಂತ ಪಡಲಿ°, ಧೂಳ್ ಖಾವ್ಯೂಂಕ ಲಾಗಲಿ°
ಹೆ° ದೇವಾಕ ಇಶ್ಟ ಜಾಲೆ ನಾ ಮ್ಹಣೂನು ದಿಸತಾ. ಮಣಿಪಾಲಚೆ ಟಿ. ಎಂ
ಎ. ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನಾಂಚೂನಿ ಆನೀಕ 'ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೋಧ' ಮಾಸಾಳೆಂಚೆ ಸಂಪಾದ
ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಯವಂತ ನಾಯಕ್ ಹಾನ್ನಿ ಮಾಕಾ ಘಾಟಿ ಬಲಾಕ ರಾವಲೆ, ಸಹಕಾರ
ದಿಲೊ. ತಾಚೆ ಫಲ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವನು ಆಜಿ ಹೆ° ಪುಸ್ತಕ ಉಜವಾಡಾ
ಯೇವಚೊ ಸಂದ ಆಯಲಾ. ತಾಂಚೊ ಉಪಕಾರು ಹಾಂವೆ ವಿಸರೂನ
ವಚೆ° ತಶೇಂಚ ನಾ. ತಾಂಕಾ ಹಾಂವ ಕಾಳಜಾನ ದೇವು ಬರೆ° ಕರೊ ಮ್ಹಣ
ಮಾಗತಾ°.

ಅಗದೀ ಸುಂದರ ಜಾವನು ಹೆ° ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪಿಲೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪ್ರಿಂಟರ್
ಕಾರ್ಕಳ ಹಾಚೆ ಮ್ಹಾಲೀಕಾಂಕ, ಕಾಮೇಲೀಂಕ ದೇವು ಬರೆ° ಕರೊ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾವ್-ಬಹಿಣ್ಯಾನಿ ಹೆ ಪುಸ್ತಕ ಮೋಲಾಕ ಘೇವ್ನು ವಾಚೂನು ಕೊಂಡಾಟೊ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣು ಮಾಗೂನು, ತಾಂಕಾಯಿ ದೇವು ಬರೆ ಕರೊ ಮ್ಹಣತಾ.

ದಿನಾಂಕ : 18-10-2003

ಎಂ. ಮಾಧವ ಪೈ

ಬಂಟವಾಳ ವಾಸುದೇವ ಬಾಳಿಗ ಮಾಮಾನ ಪರಗಟ ಕರನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಿಲಲೊ ಹಾಂವ ವಿಸರೂಚೆ ತಶೇಂಚ ನಾ°. ತಾಕಾ ಹಾಂವ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಪಾಯ್° ಪಡತಾ.

'ಪಂಚ್ಕದಾಯಿ' ಪತ್ರಾಂತು ಹೆ° ಲೇಖ ಪರಗಟ ಜಾತ್ತ ಆಸತಾನಾ ತ್ಯಾ ವೇಳಾರ ಅಮೇರಿಕಾಚೆ Fordhan University, New York ಹಾಂಗಾ ರಿಸರ್ಚ್ ಕಾರ್ಯ ಕರೀತ ಆಶಿಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕಾಚೊ ನಾಂವಾಧಿಕ ಸಂಶೋಧಕು, ಕೊಂಕಣೀ ಮೋಗಿ, ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಾಕ್ ರೂಪಾಚೆ ಶೋಧಕು, ಸಾಹಿತಿ ಭೌಮಾನೇಸ್ತ್ ಜೂಜೇ ಪೆರೇಯರ್ ಹಾನ್ನಿ ಮೆಗೆಲೆ ಲೇಖ ವಾಚೂನು, ಖೋಶಿ ಪಾವನು, ಅಮೆರಿಕಾ ಥಾವನು (ಜುಲಾಯಿ 1971) ಮಾಕಾ 'ಕೊಂಕಣೇಚ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಕ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಪೈಕ ಭೇಟಯತಾ' ಮ್ಹಣು ಮೋಗಾನ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪ್ಯ ಲಿಂಗ್ವಾಇ ಬ್ರಾಹ್ಮನಿಕಾಈ' ಧಾಡೂನು ದಿಲೇಲೆ ಆಸಾ. ತಾಂಚೆ ಹೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಾಕ, ಮೋಗಾಕ, ಮಾಕಾ ದಿಲ್ಲೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾಕ ಹಾಂವ ಅತ್ಯಂತ ರಿಣಗಾರ್ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂನು, ಹೀ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಮೋಗು ಮೇಜೇರಿ ಸದ್ದಾ° ಬಾರ ಸಾತ ಕಾಳ ಉರೊ ಮ್ಹಣು ಆಶೋನು ತಾಂಕಾ ಮಜೆ ಆರ್ಗಾ°.

'ಪಂಚ್ಕದಾಯಿ' ಮಹೀನ್ಯಾಳಾಚೇರಿ ಪರಗಟ ಜಾಲೆ. ಮ್ಹಾಗೀರ ಹೆ° ಲೇಖ ಸಗಟ ಏಕ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪಾರ ಪರಗಟ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣಚಿ ಆಶಿ ಆಶಿಲಿ. ಆಶಿ ಕಿತ್ತಿಕೀ ಆಶಿಲಿ. ಜಾಲ್ಯಾರ ತೀ ಆಶಿ ಪೂರಾಕ ಕರೂಂಕ ತಾಕತ್ ಮಾತ ಆಶಿಲೆ ನಾ. ಹಾಚೇನ ಹಿ° ಲೇಖಾ° ಮೂಲ್ಯಾಂತ ಪಡಲಿ°, ಧೂಳ್ ಖಾವ್ನೂಂಕ ಲಾಗಲಿ°. ಹೆ° ದೇವಾಕ ಇಶ್ಚ ಜಾಲೆ ನಾ ಮ್ಹಣೂನು ದಿಸತಾ. ಮಣಿಪಾಲಚೆ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ ಫೌಂಡೇಶನಾಂಚಾನಿ ಆನೀಕ 'ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೋಧ' ಮಾಸಾಳೆಂಚೆ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಯವಂತ ನಾಯಕ್ ಹಾನ್ನಿ ಮಾಕಾ ಘಾಟಿ ಬಲಾಕ ರಾವಲೆ, ಸಹಕಾರು ದಿಲೊ. ತಾಚೆ ಫಲ ಸ್ವರೂಪ ಜಾವನು ಆಜಿ ಹೆ° ಪುಸ್ತಕ ಉಜವಾಡಾಕ ಯೇವಚೊ ಸಂದ ಆಯಲಾ. ತಾಂಚೊ ಉಪಕಾರು ಹಾಂವೆ ವಿಸರೂನು ವಚೆ° ತಶೇಂಚ ನಾ. ತಾಂಕಾ ಹಾಂವ ಕಾಳಜಾನ ದೇವು ಬರೆ° ಕರೊ ಮ್ಹಣು ಮಾಗತಾ°.

ಅಗದೀ ಸುಂದರ ಜಾವನು ಹೆ° ಪುಸ್ತಕ ಛಾಪಿಲೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಕಾರ್ಕಳ ಹಾಚೆ ಮ್ಹಾಲೀಕಾಂಕ, ಕಾಮೇಲೀಂಕ ದೇವು ಬರೆ° ಕರೊ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾವ್-ಬಹಿಣ್ಯಾನಿ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ ಮೋಲಾಕ ಘೇವ್ನು ವಾಚೂನು ಕೊಂಡಾಟೊ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣು ಮಾಗೂನು, ತಾಂಕಾಯಿ ದೇವು ಬರೆಂ ಕರೊ ಮ್ಹಣತಾ.

ದಿನಾಂಕ : 18-10-2003

ಎಂ. ಮಾಧವ ಪೈ

ವಿಶಯ ಸೂಚೀ

ಅನುಬಂಧ

ಕೊಂಕಣೇ ಭಾಶೇಚೆಂ ಅಸ್ತಿತ್ವ
(ಕೊಂಕಣೇ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನ)

1
ಕೊಂಕಣೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ್

- ೧ -

ಮನೀಶು ಜಾವನು ಜಲ್ಮಾಕ ಆಯಲೇ ಪರಾಂತೇ ತೇ ಮನೀಶಾಕ ಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚಿ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉಲಪ, ಉತರಾಂ, ವಾಕ್. ಉಲಪ ಏಕ ನಾ ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಜಾಲೆಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮನೀಶಾಕಯೀ ಪ್ರಾಣಿಯಾಂಕಯೀ ಕಾಯೀ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸನಾ ಆಶಿಲೊ. ಮನೀಶಾನ ಮನೀಶು ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ತಾಕಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾವನು ಆಸಚೆ ಭಾಶೇನಚಿ. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಆದಿಲೆಂ ಸಗಟ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಭಾಶೇಚೊ ಸಹಾಯು ನಾ ಆಶಿಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮನೀಶು ಕಶ್ಶಿಂ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ ಕರತಲೋಕೀ ಮ್ಹಣು ಊಹನ ಸುತಾಂ ಕರಚೇಚಿ ಕಷ್ಟ. ಮ್ಹಣತಾನಾ ಭಾಶೇಚೆ ಮ್ಹತ್ವ ಪಡಿಯೇಕಳ್ಯಾಂಕಯೀ ಅರ್ಥು ಜಾಯತ. ಭಾಶೇನಚಿ ಮಾನವ ಸಮಾಜಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯ್ ಫುಲೇಲಾ. ಆಮಗೆಲೆ ಸರ್ವ ವ್ಯವಹಾರಾಂಕ ಆಸಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನ. ಮನೀಶಾಲೆ ಮನಾಂಕ ಫುಲೋಚೆ ಬಾವ್ಹೋಚೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಜಾವಚೆ ತಶೀ ಕರಚೀ ಶಕತಿ ಆಸೂಚಿ ಭಾಶೇಕಚಿ. ಮ್ಹಣತಾನಾ ಆಯಚೆ ನವನಾಗರಿಕ ಜೀವನಾಂತು ಭಾಸ್ ಅವಶ್ಯಯೀ ಅನಿವಾರ್ಯಯೀ ಜಾವನು ಆಸ್ಸ.

ಸಂಸಾರಾಂತು ಸುಖ ಇಚ್ಛಿ ಪಾವಚೆ ಪಡಿಯೇಕಳ್ಯಾಕಯಿ ಧನಸಂಗ್ರಹಾ ತಿತುಲೇಂಚಿ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹೂಯೀ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಜಾಯಿ ಜಾಲೆಲೆ ವೇಳಾರಿ ಜಾವಕಾ ಜಾಲೆಲಿ ಉತರಾಂ ಯೇನಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮ ಪಾಡ ಜಾತಾ, ಜೀವನಚಿ ನಿರರ್ಥಕ ಜಾತಾ. ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಉಲಪ ಜಾಣತಲ್ಯಾಕಚಿ ಮರಿಯಾದ. ಉಲಪಚಿ ಜೀವನಾಚೆ ಮೂಳ ಆಧಾರು ವಾ ಆಮಗೆಲೆ ಆವಸು - ಬಾಪಸು (ಆವಯ್-ಬಾಪ್) ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಚೂಕಿ ಜಾಯಿಸ ನಾ. ಆಮಗೆಲೆ ಯಶಸ್ಸಾಕಯೀ ನಾಶಾಕಯೀ ಉತರಾಂಚಿ ಮೂಳ ಕಾರಣ, ಉತರಾಂಚಿ ಆಮಗೆಲೊ ಶ್ವಾಸು. ಉತರಾಂಚಿ ಆಮಗೆಲೊ ಜೀವು, ಪ್ರಾಣು. ಭಾಸ್ ಆಸೂಚೆ ತಿತುಲೆ ಕಾಳ ಆಮಗೆಲೆ ವ್ಹಡಪಣ,

ತೇ ನಾಶ ಜಾಲ್ಂ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಚಿ ನಾಂ.

ಲೋಕಾಂತು ತೀನಿ ಹಜಾರಾ ಪಶಿ ಚಡ ಭಾಸ್ಸೋ ಆಸತಿ. ಪಡಿಯೇಕ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಾಕ ತಾಂಚೀಚಿ ಜಾಲೀ ಏಕಿ ಭಾಸ ಆಸ್ಸ. ತೀ ಭಾಸ ತಾಂಚಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ, ಆವಯಿಭಾಸ್, ಮಾತೃಭಾಸ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇತಾ. ಜೋ ಮನೀಶು ತಾಗೆಲೆ ಚರ್ಡುಪಣಾರಿ (ಭುಗ್ಗ್ಯಾಪಣಾರಿ) ಧರೂನ್, ಆವಯಿಲ್ಂ ದೂಧ ಪಿತ್ತ - ಪಿತ್ತನಾಚಿ ಆವಸೂಲೆ ಮೂಲಕ ಶಿಕಿಲಿ ಜೋ ಭಾಸ್ ಆಸಾಕೀ ತೀ ತಾಗೆಲಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್, ಮಾತೃಭಾಸ. ತಾಣೇ ಪ್ರಪಂಚ ಅರ್ಥ ಕರನು ಘೇವಚೆ ತೇ ಭಾಸೇನ, ತಾಗೆಲೆ ದೋಸ್ತಾಂ ಜವಳ ಮೇಳನು ಖೇಳಚೆ ಕರಚೆ ಸಗಟಯೀ ತೇ ಭಾಸೇನ. ಪ್ರಥಮತಃ ತಾಣೆ ಶಿಕಿಲಿ ತೀ ಭಾಸ್ ತಾಗೆಲೆ ಜಿಣಿ ಪರ್ಯಂತ ತಾಕಾ ಉದ್ಧಾರ ಕರಚಿ ಜಾವನು ಆಸ್ಸಾ. ಅಸಲಿ ಹೀ ಮಾತೃಭಾಸ್, ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಸದ್ದಾಂ ವಾಪರೂನು, ವಾಡೋನು, ಶಕತಿಶಾಲೀ ಜಾವನು ಕರಚೆ ತಾಗೆಲೆ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ವೆಗಳೆ ಜನ ಸಮುದಾಯಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಜಾವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಶೀಕೊ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಗೆಲಿ ಆವಯ್‌ಭಾಸ್, ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಮಾತ್ರ ತಾಣೇ ಸರ್ವಥಾ ತಿರಸ್ಕಾರ ಕರನೂಯಿ.

ಆಮಿ ಕೊಂಕಣ್ಣೆ, ಆಮಿ ಉಲೋಚಿ ಆಮಗೆಲಿ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣೀ. ಹ್ಯಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ತಾಜೇಂಚ ಮ್ಹಣಚೆ ಏಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಆಸ್ಸ, ಅಸ್ಮಿತಾಯ್ ಆಸಾ. ಪಡಿಯೇಕ ಭಾಸಯೀ ತಾಜೇ ತಾಜೇ ಜಾಯಮಾನಾಂಕ ಅನುಗುಣ ಜಾವನು (ಸಮಾ ಜಾವನು) ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪಾಚೆ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ ಕರನು ಘೇವ್ವುನು ಆಸತಾ. ತಾಚೆ ಜವಳ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶ್ಯ ಆನೀಕ ವಿಷಯಾಂಚೆ ಖಾತೀರ ಉದಾರ್ಂ (ಉಕತ್ಂ) ದವರಲೇಲೆ ತೆನ್ನಾ ನವೇ ನವೇ ವಿನ್ಯಾಸಯೀ ರೂಪ ಘೇವಚೊ ಸಂಭವು ಆಸತಾ. ಅಶ್ಂ ಜಾವನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ತಾಜೇಂಚ್ ಜಾವನು ಆಸಚೆ ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ವಿನ್ಯಾಸ ಆಸಚೆ ಜವಳ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ರೂಪ ವಿನ್ಯಾಸಯೀ ಮೇಳನು ಆಯಿಲೆ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಭಾಶೇಚೆ ವಾಡಿಚೆ ಲಕ್ಷಣ.

ಪೂಣೂನು ಹೆಂ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ರೂಪ ವಿನ್ಯಾಸ ಆಸೂಚೆ ಮಾತ್ರ ಪಳೋನು ತೀ ಭಾಸ್ ತೆ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚಿ ಉಪಭಾಶಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಕ ಸಾಧ್ಯ ನಾ. ತರಿಯೀ ಹೆಂ ವಿಚಾರು ಕರನಾಶಿ ಕೊಂಕಣೀ ಏಕಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ್ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ, ತೀ ಮರಾಠಿ ಉಪಭಾಸ್, ತೀ ಬಂಗಾಲೀ ಭಾಶೇಚ್ಂ ಏಕ ರೂಪ ಮ್ಹಣು ವಿಷಯು ಜಾಣ ನಾತಿಲೆ ಲೋಕು ಸಾಂಗತ ಆಯಲ್ಯೇಂತಿ.

ಆಜಿಕಯೀ ದೇಶಾಚಿ ಏಕಿ ವ್ಹಡಲಿ ಸಮಸ್ಯಾಶಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾದೀ ಕಡಚ್ಯಾನ ಗೋಂಯ್, ಬೆಳಗಾಂವ್ ಆನೀ ಕಾರವಾರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾ ಭರ್ಸಿ ವಿಲೀನ ಕರಕಾ ಮ್ಹುಣಚೊ ವ್ಹಡು ಸೋರು ಆಯಕೂಂ ಯೇತಾ. ಹಾಕಾ ಪಡಿಪಾದನ ಜಾವನು ತಾನ್ನಿ ಫುಡಾರ (ಮುಖಾರಿ) ದವರೂಚೆ ಕಾರಣಂತು ಪ್ರಮುಖ ಮುಖೈಲ್ ಜಾವನು ದೀಸೂನು ಯೇತಾ 'ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್'. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಮರಾಠಿಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಅಶೆಂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ವಾದೀನಿ ಮ್ಹುಣಚೆ ತಾಂಚೆ ಸಮಯ ಸಾಧಕ ನೀತೀಕ ಸಮಾ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹುಣಚಾಂತು ಕಾಯ್ಂ ಸಂಕೋಚು ಪಾವಕಾ ಮ್ಹುಣೂನು ನಾ. ಹೆಂ ನಿರ್ವಿವಾದ ಆಸಾ.

ಲೋಕಾಂತು ಆಸೂಚ್ಯೊ ಭಾಸೋ ಅಸಂಖ್ಯ. ತಾಂತು ಥೋಡ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಆಪಣ್ಯಾಲೇಂಚಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಾವುನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ್ ಜಾವನು ಆಸ್ಸಾ, ತರಿಯೀ ಆನೀಕ ಥೋಡ್ಯೋ ಭಾಸೋ ವೆಗಳೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಶೇಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಜಾವನು ಆಸತಿ ಮ್ಹುಣು ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪೂರ್ವಕ ದಾಖೋನು ದಿಲೇಲೆಂ ಆಸಾ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಏಕ ಭಾಶೇಕ ತಾಜೇಂಚ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಆಸಾ ಮ್ಹುಣಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಥೋಡೆ ಖಾಸ್ (ವಿಶಿಷ್ಟ) ಗುಣ ಆಸೂಕಾತಿ ಮ್ಹುಣು ಸಾಂಗೂನು ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನೀ ಥೋಡೆ ನಿಯಮ ದಿಲೆಲೆಂ ಆಸತಿ. ತೆಂ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಆಸತಿ.

1. ನಾಮಪದಾಂತು ದೇಹಾಚಿ ಅಂಗ - ಪ್ರತ್ಯಂಗಾಚಿಂ ನಾಂವ್ಹ.
2. ಜಣಾಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ಆಸೂಚೊ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಸೂಚನ ಕರಚೆ ಶಬ್ದ.
3. ದೇಶಾಂತು ಆಸಚೆ ಪ್ರಾಣ್ಯಾಂಲಿ ಆನೀಕ ಝಾಡ ವಾಲೀಂಚಿ ನಾಂವಾಂ.
4. ಸರ್ವನಾಮ.
5. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ.
6. ಧಾತು.

ಹೆ ಇತುಲೆಂ ಏಕ ಭಾಶೇಕ ಅವಶ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ, ಆಸೂಕಾ ಜಾಲೆ ಶಬ್ದ. ಹಿಂ ಸ ತತ್ವ ಆಧಾರ ದವರೂನು ಘೇವನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಿತೆಂ, ಕಸಲೆಂ ಮ್ಹುಣು ಏಕೇಕ ಜಾವನು ಆಮಿ ವಿವೇಚನ ಕರ್ಯಾಂ.

1) ನಾಮ ಪದಾಂತು ದೇಹಾಚಿ ಅಂಗ - ಪ್ರತ್ಯಂಗ :

ಬೋಡ (ಮಾತ್ತೆಂ), ನಿಡಳ, ದೋಳೊ, ನಾಂಕ, ಘಾಟಿ, ತೋಂಡ, ದಾಂತು,

ಜೇಬ, ಹಾಥು, ಬೋಟ್ ಕೂರ್ಟು (ಪೇಂಕಡ) ಫೋಟ, ಪಾಯು, ಜಾಂಗ, ಗಳೊ ಮಾನ್ನೆ, ವ್ಹೋಂಟ, ನಿಜ್ಜ, ಕಾನು, ಕೋಂಪ್ಫೋರು, ತಾಳವತಿ, ಭೋವ್ಯೋ, ಪಾತ್ರಿ, ಭೂಜ, ಖಾಂದೋ, ಪಾವಲ್, ಪೋವಟ, ಕುಲ್ಲೋ ದಿಂಬಿ.

2) ಪರಸ್ಪರ (ಆಪಸಾಂತು) ಸಂಬಂಧು ಸೂಚಕ ಕರಚೆ ಶಬ್ದ :

ಬಾಪಯ್ (ಬಾಪೂಸು) ಆವಯ್ (ಆವಸೂ) ಭಾವು, ಬಹಿಣೀ, ಪೂತು, ಜಾಂವಯಿ, ಸೂನ, ಭಾಚೋ ಭಾಚ್ಚಿ ಮೇವಣೀ(ಣೇ) ನಣಂದ, ಭಾವಜ, ಮಾವು, ಮಾವಳೋ, ಮಾವಳ್ನೀ, ನಾತೂ, ಪೋಣತ್ರೋ, ಸಾಡ್ಡೂಕು.

3) ದೇಶಾಂತು ಆಸೂಚೆ ಪ್ರಾಣೀ ಆನೀಕ ಝಾಡ ವಾಲೀಂಚೆ ನಾಂವಾ :

ಗಾಯಿ, ಬೈಲು, ಮ್ಹೊಷಿ, ರಡ್ಡೊ (ರೇಡೋ) ವಾಸರು, ಸೂಣೆ, ಮಾಜರ, ಸೋಸೋ, ಡೂಕರ, ಕೋಲ, ಡೋಂಕ, ರೂಕು, ಸಾಂತನೀ ರೂಕು, ಆಂಬೋ, ಪಣಸು, ಝಾಡಕುಟ, ಝಾಡ, ವಾಲಿ, ಬಿಬ್ಬಯೀ ರೂಕು, ಭೋವಾ ರೂಕು ಮಾಡ್ಡೊ (ಮಾಡೊ).

4) ಸರ್ವನಾಮ :

ಹಾಂವ, ತೂ, ತೋ, ತೀ, ತೇ, ಥಂಯಿ, ಹಾಂಗಾ ಕಶ್ಶಿ (ಕಶೆ) ಕೋಣ, ಆಮೀ, ತಾನ್ನಿ ತುಮೀ, ಖ್ಹಂಚೆ. ಕಸಲೆ, ಕಿತೆ, ಕೆದನಾ; ತೆದನಾ, ಜೇದೋಳು ತೇದೋಳು.

5) ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ :

ಏಕ, ದೋನಿ, ತೀನಿ, ಚಾರಿ, ಪಾಂಚ, ಸ್ಹ, ಸಾತ್, ಆಠ, ನವ್ವ, ಧಾ. ಶಂಭರಿ, ಹಜಾರ, ಸವಾಯೀ. ದೇಡ, ಅಡ್ಡೇಸ್, ಪಾವ್ಣೋ. ಏಕಶೆ, ದೋನಶೆ, ಪಾಂಯಶೆ, ಲಾಖ್.

6) ಧಾತು :

ಯೋ, ವಸ (ಚ) ಕರ್, ಕಾಡ್, ಹಾಡ್, ನ್ಹಾ, ಪಳೆ. ಖಾ, ಊರ್, ಮಾರ್, ಧಾಂವ್, ಬಯಸ, ನೀದೆ ವಾಟಿ, ತಾಂಡ್, ಚಮಕ್, ಪೂಸ್. ಪೆಟಯ್, ಧಾಡ್, ಬಳಯಿ.

ಅಶೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಶಬ್ದ ತಾಜೇಚ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಬ್ದ ಜಾವನು ಆಸಾತಿ. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂತು ಥೋಡೆ ಶಬ್ದ ಮರಾಠೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸತಿ. ತರಿಯೀ ತೇ ಬರೇ ಮರಾಠೀಂತು ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ತಸಲೇಚಿ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸತಿ. ದೇಖಿಕ :-

ನಾಂಕ (ಕೊಂಕಣೀ)   ನಾಕ್ (ಮರಾಠೀ)   ನಾಕ್ (ಹಿಂದೀ)
ದಾಂತ (ಕೊಂಕಣೀ)   ದಾಂತ (ಮರಾಠೀ)   ದಾಂತ (ಹಿಂದೀ)
ಬಾಪೂಸು (ಕೊಂಕಣೀ)   ಬಾಪ್ (ಮರಾಠೀ)   ಬಾಪ (ಹಿಂದೀ)

ಭಾಶಾ ವಿಗ್ನಾನಾಚೆ ತತ್ತ್ವಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಏಕ ಭಾಶೇಚಿಂ ಸರ್ವ ನಾಮ ಉಪಯೋಗು ಜಾವಚೆ ಕಡೆ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ಸರ್ವನಾಮಾಂಚೋ ಉಪಯೋಗು ಜಾಯನಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಆನೀಕ ಮರಾಠೀಂತು ಥೋಡೀ ಸರ್ವನಾಮ ಸಮಾನ ಜಾವನು ಉಪಯೋಗ ಕರಚೆ ನಿಮ್ಮಿತಿ ಕೊಂಕಣೀ. ಮರಾಠೀ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳಿ ನ್ಹಯಿಂ ಮ್ಹಣು ಜಾವ್ನೋ, ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಮ್ಹಣು ಜಾವ್ನೋ ಸಾಧನ ಕರಚೆ ಸಮಾ ನ್ಹಹಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕಕೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಥೋಡೀ ಸರ್ವನಾಮ ಕೊಂಕಣೀ - ಮರಾಠೀ - ವ್ರಜ (ಹಿಂದೀ) ಭಾಶೇಂತು ಸಮಾನ ಜಾವನು ವಾಪರತಾತಿ. ದೇಖೀಕ : -

ಹಾಂವ್ (ಕೊಂಕಣೀ)   ಹೌಂ (ಮರಾಠೀ)   ಮೀ (ಹಿಂದೀ)
ತೂಂ (ಕೊಂಕಣೀ)   ತೂಂ (ಮರಾಠೀ)   ತೂಂ (ಹಿಂದೀ)
ತಾಣೇ (ಕೊಂಕಣೀ)   ತಾನೇ (ಮರಾಠೀ)   ತಾಣ್ (ಹಿಂದೀ)

ಹಾಚೇನ ಕಿತೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ ? ಹ್ಯೋ ಪರಸ್ಪರ ಏಕಚಿ ವಂಶಾಚೋ ಭಾಸೋ ಮ್ಹಣು ಶಿವಾಯ್ ಏಕ ಆನೇಕಾಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಮ್ಹಣು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾವೆ? ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ, ತೆಲಗು ಆದಿಲಿ ಭಾಸೋ ಕಶೆಂ ಏಕ ಕುಳಾವೀಕ ಮೇಳೇಲ್ಯೋಕೀ ತಶೇಂಚ್ ಕೊಂಕಣೀ - ಮರಾಠೀ - ಹಿಂದೀ ಆದಿಲ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಏಕಹೀಚಿ ಕುಳಾವೀಕ ಮೇಳೇಲ್ಯೋ ವ್ಹೋಡಲಿ ಧಾಕಟಿ ಬಹಿಣ್ಯೋ ಶಿವಾಯಿ ಆವಸು - ಧುವೋ ನ್ಹಹಿಂ. ಕೇವಲ ಥೋಡೇ ಶಬ್ದ ಮರಾಠೀಂತು ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಏಕಹೀಚಿ ರೀತೀರಿ ಉಪಯೋಗ ಜಾತಾತಿ ಮ್ಹಳೆಲ್ಯಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚೆ ನ್ಯಾಯು ನ್ಹಹಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀಕ ಆನೀಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ವ್ರಜ (ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೂಪ) ಭಾಶೇಕ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಏಕಚ ರೀತೀಚೆ ಶಂಬರಿ ಲೇಕಾನ ಶಬ್ದಾಂಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಕರನು ದಾಖವಚಾಕ ಜಾತಾ. ತಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಮರಾಠೀ ಬಾಂಧವಾಂ ಸಾರಖೇ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ವ್ರಜ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಲ್ಯಾನೀ 'ಕೊಂಕಣೀ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಚಿ ಉಪಭಾಸ್' ಮ್ಹಣು ಇತ್ಯಾಕ ವಾದು ಕರಚ್ಯಾಕ ನಜ್ಜ? ತಶೆಂ ಪಳವಚ್ಯಾಕ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಆನೀಕ ವ್ರಜ ಭಾಸ್ ಪರಸ್ಪರ ತುಲಾ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಮರಾಠೀ ಪೇಕ್ಷಾ ವ್ರಜ

ಭಾಶೇಚೊ ಸಂಪರ್ಕು ಕೊಂಕಣೀಕ ಜಾಯತೊ ಚಡ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ. ದೇಖೀಕ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾ°ನಿ ಯುಕ್ತ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಏಕ ಸರ್ವನಾಮ ರೂಪ ಘೇವ್ಯೇತ್ -

ವಿಭಕ್ತಿ	ಕೊಂಕಣೀ	ವ್ರಜ	ಮರಾಠೀ	ಹಿಂದೀ
ಪ್ರಥಮಾ	ಹಾಂವ್	ಹೌಂ(ಹಾಂವ್)	ಮಿ	ಮೈ°
ದ್ವಿತೀಯಾ	ಮಾಕಾ	ಮೋಕೌ°	ಮಲಾ	ಮುಝುಕೋ
ತೃತೀಯಾ	ಮ(ಮೆ) ಜಾಣ	ಮೋಸೋ°	ಮಜ್ಞಾಣ	ಮುಝುಸೇ
ಚತುರ್ಥೀ	ಮಾಕಾ	ಮೋಕೌ°	ಮಲಾ	ಮುಝುಕೊ
ಪಂಚಮೀ	ಮಜಾಣ(ಮೆಜಾಣ)	ಮೋಸೌ°	ಮಲಾಪಾಸೂನ್	ಮುಝುಸೇ
ಷಷ್ಠೀ	ಮೆಗೆಲೊ,ಲೆ°,ಲಿ°	ಮೇರೋ	ಮಝ್	ಮೇರಾ,ರೇ,ರೀ
ಸಪ್ತಮೀ	ಮೆಗೆತ್ಥಯ್°	ಮೋತ್ಯೆ°	ಮಝುಕಡೆ	ಮುಝುಮೆ

(ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ - ಸಂಬಂಧಕಾರಕಾಂತು ಲಿಂಗಾಕನುಸಾರ ತೀನೀ ರೂಪಯೀ ಆಸತಿ)

ಹೆ° ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜಾವನು ಅವಲೋಕನ ಕರತಾನಾ ಹಾಂಗಾ ಆಸೂಚೊ ಕೊಂಕಣಿ. ಮರಾಠೀ ಮದೇಂಚೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವನು, ಕೊಂಕಣೀಕ ಆನೀ ವ್ರಜಾಕ ಪರಸ್ಪರ ಲಾಗೀಸರಾಚೊ ಸಂಬಂಧು ಆಸೂಚೋ ದೀಸನಾವೆ° ?

ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀಕ ಆಸೂಚೆ ಸಮಾನತಾ ವಿಷಯಾಂತು ಆನೀಕ ಥೋಡೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವ್ಯೂವೇತ್ : -

1) ವ್ರಜ ಭಾಷಾ ಸಾರಖೇ ಕೊಂಕಣೀಂತು 'ಓ' ಕಾರ ಉಚ್ಚಾರಣ ಚಡ.

ಸಾಧಾರಣ ಜಾವನು ವ್ರಜ ಭಾಶೇಂಚಿ 'ಆ' ಕಾರಾಂತ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ನಾಮ ಪದ°, ವಿಶೇಷಣ°, ಭೂತಕೃದಂತ, ಆನೀಕ ಥೋಡೆ ಕಡೇನ ವರ್ತಮಾನ ಕೃದಂತಯೀ 'ಓ' ಕಾರಾಂತ ಜಾವಚೆವರಿ ಕೊಂಕಣೀಂತೂಯೀ ತಶೇಂಚ ಜಾತಾ.

ಘೋಡೋ, ಗಳೋ, ಆಯಿಲೋ, ಗೆಲಲೋ, ಯೇತಲೋ, ವತಲೋ, ಧವ್ಯೋ, ಕಾಳೋ, ತಾಮಡೋ ಇತ್ಯಾದಿ.

2) ವ್ರಜ - ಕೊಂಕಣೀಂತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ನಾಂತ ಜಾವನು ಆಸತಿ.

ಆವನ್ (ವ್ರಜ) ಯೇವನ್ (ಕೊಂಕಣೀ)

ಧರನ್ (ವ್ರಜ) ಧರೂನ್ (ಕೊಂಕಣೀ)

ಕರನ್ (ವ್ರಜ) ಕರೂನ್ (ಕೊಂಕಣೀ)

3) ವ್ರಜ ಭಾಷಾ ಸಾರಖೇಂ ಕೊಂಕಣೇಂತೂಯೀ ಭೂತಕಾಲಾಂತು ಕ್ರಿಯಾಪದಾಚೇರಿ ಕರ್ತ್ಯಾಲೆ ಲಿಂಗ, ವಚನ, ಪುರುಷಾಂಚೋ ಪ್ರಭಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಪಣಾ.

ಹಾಂವ್ ಖೆಲ್ಲೆಂ	ಆಮೀ ಖೆಲ್ಲೆಂ
ತೂಂವ್ ಖೆಲ್ಲೆ	ತೂಮೀ ಖೆಲ್ಲೆಂ
ತಾಣೆ ಖೆಲ್ಲೆಂ	ತಾನ್ನಿ ಖೆಲ್ಲೆಂ

4) ಪ್ರಕೃತಿಕ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಮೇಳತಾನಾ ಬಹುವಚನಾಚಿ ಕಾರಕ ಚಿಹ್ನ ರೂಪಾಂತು 'ನ' ಮೇಳತಾ.

ಘೋಡಯಾಂಕ, ಚೋರಾಂಕ, ತಾಂಕಾ, ಹಾಂಕಾ.

ಅಶೆ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೇಕ ಆಸೂಚೋ ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಬಂಧು ಸಮಜೂನು ಘೇವ್ವೂವೇತ್. ತಶೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಂತು ವಾಪುರಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಕಶ್ಶಿಂ ಸಂಬಂಧು ಕಲ್ಪಿತ ಜಾಲೋ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಕ್ಕು ಆಸ್ಸ ಜಾತ್ತಾ. ಹೆ ಸ್ಥಜ. ತರಿಯೀ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಲ್ಯಾಂತು ಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಸಾರಸ್ವತ, ತಾಂಚ್ಯಾಂತು ಆಸೂಚೆ ಆಂತರೀಕ ಪಂಗಡಾಂಚೆ ಆನಿ ಕಾಮ. ಧಂದೇಂಚೆ ಆನೀಕ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭಾವ್ಂಡ ತಥಾ ನವಾಯ್ತ ಭಾವ್ಂಡ. ಗೋಂಯ್ ಆನೀಕ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತು ಆಸೂಚೆ ಇತರಯೀ ಹಿಂ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹೀ ಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ. ಸಾರಸ್ವತಾಂಚೆ ಘರಾಂತು ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಭಾವ್ಡಂ ಹಿಂ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೇ ಮೂಲತಃ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಆಸೂನು ಕಾಲಾಂತರಾರಿ ಮತಾಂತರ ಜಾಲೆಲೆ ಜಾವನು ಆಸತಿ, ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ ಸಗಟ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಭಾಂವ್ಡ ಕೊಂಕಣೀ ಉಲಯನಾಂತಿ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಉಲೋಚೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಬಾಂಧವಾಲ್ಯಾಂತು ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚೆ 'ಪ್ರಭು (ಪರಭು)' 'ಪೈ' ಆದಿಲಿ ಆಡ ನಾಂವ್ ಆಸತಿ. ಮ್ಹಣತಾನಾ ಹಿಂ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಜನಾಂಗಾಂಚ್ಯಾಲಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚ್ಯಾಂತು ಶಕ್ಕು ನಾ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕಚಿ 'ಕೊಂಕಣೆ' ಮ್ಹಣತಾತಿ ಶಿವಾಯಿ ದೂಸರೇ ಕೋಣಾಂಕಯಿ ಕೊಂಕಣೇ ಮ್ಹಣು ಆಪಯ್ ನಾಂತಿ. (ಹೆ ಕೊಂಕಣೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚೆ ಸಂಸರ್ಗಾಂತು ಆಯಿಲೆ, ತಾಂಚೆ ವಾಂಗಡಾ ಉರತಲೆ ಸಗಟ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ತಾಂಚಿ ಕರನು ವಾಪರ್ಯ್ಕಾಕ ಲಾಗಲೆ). ಹೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಣಚೆ ನಾಂವಚಿ ಹೆ ಜನಾಂಗ ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ಮ್ಹಣಚೆ ಸೂಚನ ಕರಕಾ. ಸಾರಸ್ವತ ಅಥವಾ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ

ಮ್ಹಣೋನು ಘೇವಚೆ ಹೆಂ ಜನಾಂಗ, ಪಂಚಗೌಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಲ್ಯಾಂತು - ಸಾರಸ್ವತ, ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜ, ಉತ್ಕಲ, ಮೈಥಿಲಿ ಆನೀಕ ಗೌಡ ಮ್ಹಣಚೆ ಪಾಂಚ, ಏಕ ಪಂಗಡಾಚೆ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಹೆಂ ಮೂಲತಃ ಸರಸ್ವತೀ ನಯೀಂಚ್ಯಾ ತಟಾರಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ (ವಸಣಾಕ) ಕರನು ಆಶಿಲೆ. ಹಿ ನ್ಹಯಿಂ ದೆಹಲಿ ಆನೀಕ ಹಿಸಾರ ಜಿಲಾಂಚೆ ಪಶ್ಚಿಮ (ಅಸ್ತಮ) ಭಾಗಾ ದಿಶಾನ ವ್ಹೊಳತಾಲಿ. ಹ್ಯಾ ನ್ಹಯೀಂಚ್ಯಾ ದಾಂಡ್ಯಾ ವಯಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರದೇಶ ಮ್ಹಣತಲೀಂತಿ. ಹ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತು ಪಂಜಾಬಾಚೊ ಘೋಡೋ ಅಂಶು ಮೇಳನು ಆಶಿಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲಾಂತರಾನ ರೇಂವಟ ಭೂಂಯಿ ಜಾವನು ಹಿ ನ್ಹಯೀ ಗುಪ್ತ ಜಾಲ್ಲಿ. ತೆನ್ನಾ ಥಂಯಿ ವಾಸ ಕರನು ಆಸಲೆ ಹ್ಯಾ ಜನಾಂಗ ತೀನ ವಾಂಟೆ ಜಾವನು ವೆಗಳೂನು ಗೇಲೆ. ಏಕು ವಾಂಟೋ ದ್ವಾರಕಾ (ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ) ದಿಶಾನ, ಆನೀ ಯೇಕು ಕಾಶ್ಮೀರ ದಿಶಾನ, ಆನೀಕ ತೀಸರೊ ಅಸಾಮಾ ದಿಶಾನ ಗೆಲಲೊ ಆಸೂಕಾ. ಕಾಶ್ಮೀರ ದಿಕಾಕ ಗೆಲೆಲೆ 'ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಜಾಲೆ. ದ್ವಾರಕಾ ದಿಶಾನ ಆಯಿಲೆ ತಾಂಗೆಲೆ ಪಯಲ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮ್ಹಣಚೆ ನಾಂವಾನಚಿ ಉರಲೆ. ತರೀಯಿ ತಾಂಕಾ 'ದೋರ್ಕೆ' ಮ್ಹಣಚೆ ನಾಂವಯೀ ಆಯಲೆಂ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಕ ಆಸೊಚೆ 'ದೋರ್ಕೆ' ಮ್ಹಣಚೆ ಹೆಂ ನಾಂವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರತಾ (ದ್ವಾರಕಾ > ದೋರಗಾ > ದೋರಕೆ > ದೋರ್ಕೆ) ಆನೀಕ ಘೋಡೆ ಅಶೇಂಚ ವೆಗಳೆ ಕಡೇನ ಜೀವನಾಧಾರಾಕ ವಲಸೆ ಗೆಲೆಲೆ ಆಸೂಕಾತಿ. ತಾಂತು ಘೋಡೆ ಅಸ್ಸಾಮಾ ದಿಶಾನಯೀ ವಚೂನು ಥಂಯ್ ಕಾಯಿಂ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಕರನು ರಾಬಿಲೆ ಆಸೂಕಾತಿ.

ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತಾನ (ಕನ್ನಡಾಚೊ ನಾವಾಧಿಕು ಲೇಖಕು, ವಿದ್ವಾಂಸು) 'ಅಬೂವಿನಿಂದ ಬರಾಮಕ್ಕೆ' ಮ್ಹಣಚೆ ತಾಗೆಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಉಲ್ಲೇಖ ಕೆಲೇಲೆಂ ಏಕ ಉತರ ಹಾಂಗಾ ಯಾದ ಕರಚೆ ಅನುಚಿತ ಜಾಯಸ ನಾ - ಅಸ್ಸಾಮಿ ಶಿಕಚೆ ಸುಲಭ, ಉಚ್ಚಾರ ಕರಚೆ ಆನಿಕಯೀ ಸುಲಭ. ಅಶೆಂ ಮಾಕಾ ದಿಸಲೆಂ ಭಾಶೇಚೆ ಮುಖ್ಯ ಸ್ವರ ಪೂರಾಯ್ 'ಓ' ಕಾರಾಚೆ. ಆನೀಕ ವ್ಯಂಜನಾಂತು 'ಕ' ಆಶಿಲೆ 'ಗ' ಜಾವಕಾ, 'ವ' ಆಶಿಲೆಂ 'ಬ' ಜಾವಕಾ, 'ಯ' ಆಶಿಲೆಂ 'ಜ' ಜಾವಕಾ 'ಸ, ಶ, ಷ' ತೀನೀಯಿ 'ಷ' ಜಾವನೂಚಿ ಉಚ್ಚಾರ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಜಾಲೆಂ. ಹೊ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಉಚ್ಚಾರಾಚೋ ವಿಚಾರು. ಥಂಚೆ ಶಬ್ದ ಮೆಗೆಲೆ ವಾಂಟ್ಯಾಕ ಸವೆ ನ್ಹಹಿ. ಆಮಗೆಲೆ ಶೆಜಾರಿ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸೊಚೆ ಕೊಂಕಣೇಚಿ ಭೌವತೇಕ ನಾಮ ಪದಾಂ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಂ ಅಸ್ಸಾಮಿ ಭಾಶೇಂತು ಆಮಿ ಪಳಯತಾತಿ. "ಅಶೆಂ ಶ್ರೀ ಕಾರಂತಾನ ತಾಚೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಬರಯಿಲಾಂ (ಪೃಷ್ಟ 135) ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ

ಹ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಮೂಳ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣೀಕ ಆನೀಕ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಸಾವನು ವಾಡೂನು ಆಯಿಲೆ ಮರಾಠೀಕ ಉಪಭಾಶಾ ಸಂಬಂಧ ಕ್ಶಂಯ್ ಥಾವನು ಯೇವಕಾ ? ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಆಸೂಚೆ ಸಾಮ್ಯ ಕೊಂಕಣೆ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇವಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ತಥಾ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಲೆ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಮ್ಹಣಚೆ ಅನ್ವರ್ಥಕ ಶಬ್ದ. ಹೆಂ ದೋನಿ ಬಗ ಹೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಆನಿ ಹಾಂಗೆಲಿ ಭಾಸ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರತಾ.

ಆನೀ ಏಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಲಿ ಕುಲದೇವಾಲಿಂ ಸರ್ವ ದೇವಳ್ಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಗೋಂಯಾತೂಚಿ ಆಸತಿ. ಹ್ಯಾ ದೇವಳಾಂಚೆ ಸ್ಥಳ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಾಂತು ಪರಶುರಾಮಾನ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟೀಚ್ಯಾ ಸಾಫಲ್ಯಾ ಖತೀರ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾ ದಾಕೂನು ಅತ್ರೀ, ವತ್ಸ, ಕೌಂಡಿಣ್ಯ, ಕೌಂಶ (ಕೌಶಿಕ) ಆದಿಲೆಂ ಗೋತ್ರಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ ಆಪೋನು ಹಾಡಯಿಲೊ ಉಲ್ಲೇಖು ಅಸ್ಸ.

ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ, ಸಾರಸ್ವತ ನಂತಾ ದೂಸರೇ ಲೋಕಯೀ ಹಿಂ ಭಾಸ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ್ ಜಾವನು ಉಲಯಿತಲೆ ಆಸತಿ. ತೆ ಲೋಕಾಂತು ಪ್ರಮುಖ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ವಾಣೀಯಾಂಚೆ - ದೈವಜ್ಞ, ಸೋನಾರ, ಸೇಠ್ ಆನೀ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಪ್ರಮುಖ. ಹೇವಯಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚೆ ಜವಳ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾ ಥಾಂವನೂಂಚಿ ಆಯಿಲೆ ಮ್ಹಣೂಂಚಿ ಸಾಂಗೂಕಾ ಪಡತಾ. ತಶೆಂ ತೆ ಆಯಿಲೆ ನಹಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ವೆಗಳಿ ಆಸತಾ ಆಶಿಲಿ. ಹಾಂಗೆಲೊ ಸಂಪರ್ಕು ಸಂಸರ್ಗಾನ ಉರಲೆಲೆ ಅನ್ಯ ಲೋಕಾನಿ ಹಿ ಭಾಸ್ ತಾಂಗೆಲೆ ವೇವಾರಾ ಬದ್ದಲ್ ವಾಪರೂಚಾಕ ವಚೂನು ಆಖೈರ್ ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಜಾವನು ವಾಡಲಿ.

- ೨ -

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಮೂಲತಃ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಖ್ಹಂಯಚೆ ಭಾಗಾಂತು ಉಲಯತಲೀಂತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಘೋಡೇಂಚಿ ವಿವೇಚನ ಕರಯಾಂ. ಕೊಂಕಣೇ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇವಚೆ ಸಾರಸ್ವತ, ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಚೆ ತಟಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ದೇಶಾಂತು ವಾಸ ಕರನು ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಪರಾಂತೇ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್‌ಯಿ ಮೂಲತಃ ತೇಚಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಉಲೋನು ಆಶಿಲಿ ಮ್ಹಣಕಾ ಪಡತಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಪೂರ್ವಿ ವೆಗಳೆ ನಾಂವ ಆಸೂನು, ಹಿ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಲೆ ಜನಾಂಗ ಕೊಂಕಣ ದಿಶಾನ ಆಯಲೇ ಉಪರಾಂತೇ ತಾಂಕಾ 'ಕೊಂಕಣೆ' ಅಶೆಂ ನಾಂವ್ ಆಯಲಾವರಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಭಾಶೇಕಯೀ ಕೊಂಕಣೀ ಮ್ಹಣು

ನಾಂವ ಆಯಲೆ ಆಸೂಕಾ. ಮೂಳತಃ ಹ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಆಶಿಲೆ ನಾಂವ್ ಕಸಲೆ ಮ್ಹಣು ಆತಾಂ ಸಾಂಗಚೆ ಭೌವ್ ಕಷ್ಟ. ತರಿಯೀ ಹಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ದೇಶಾಚಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚಾಂತು ಕಾಯಿಂ ಸಂಕೋಚು ಮಾಕಾ ದೀಸ ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಆಸೂಚೆ ಆಪಸೂಕಿ ಸಾಮ್ಯ ತುಮಿ ಸಮಜಲೇಂತಿ. ಹ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತು ವ್ರಜ ಭಾಸ್ ಉಲೋಚ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಲಾಗೀ ಉಲೋಚಿ ಏಕೀ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣು ಸಮಜೂವೇತ. ದೋನೀಂಚೆ ಜಾವನು ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕು ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಚೆ ತಟಾಚೆ ಜಾಲ್ಲೆ ದೇಖೂನು ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಚೆ ತಟಾರಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಶಿಲಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣು ಸಕಾರಣ ಜಾವನು ಸಾಂಗೂವೇತ. ಕಶೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಧೌಲಪೂರ, ಆಲೀಗಢ, ಆಗ್ರಾ ಆನೀಕ ಮಥುರಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಉಲೋಚೆ ಭಾಶೇಕ 'ವ್ರಜ' ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶೇಂಚ್ ದೆಹಲಿ, ಹಿಸ್ಸಾರ, ಕರನಾಲ್, ರೋಹತಕ್ ಜಿಲ್ಯಾಂತು ಉಲೋಚೆ ಭಾಶೇಕ 'ಬಾಂಗರೂ' ಮ್ಹಣು ಆಪಯತಾತಿ. ಹಿ ಬಾಂಗರೂ ಭಾಸ್ ಉಲೋಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಅಸ್ತಮ (ಪಶ್ಚಿಮ) ಭಾಗಾಂತು ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಂ ಹೊಳತಾಲಿ, ಅಶೆಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಶ್ರೀ ಧೀರೇಂದ್ರ ವರ್ಮಾ, ಹಾನ್ನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲಾಂ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೋಶಾಂತೂಯಿ ಅಶೇಂಚ ಸಾಂಗಲಾ. ಆನೀಕ ಪಂಜಾಬಾಂತು 'ಪಂಜಾಬಿ' ಭಾಸ್ ಉಲಯಿತಾತಿ. ತಶೇಂಚ ರಾಜಸ್ಥಾನಾಂತು 'ರಾಜಸ್ಥಾನೀ' ಉಲಯತಾತಿ. ಹಾಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ಭಾಗಾರಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಚ್ಯಾ ಅಸ್ತಮ. ದಕ್ಷಿಣ ತಟ ಪ್ರದೇಶಾಂತು (ಹೆ ಭಾಗಚಿ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರದೇಶು) ಹಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಉಲಯತಲೀಂತಿ ಮ್ಹಣು ಲೇಕೂಕಾಚಿ ಪಡತಾ. (ಆನೀಕ ರಾಜಸ್ಥಾನಾಚಿ ಭಾಸ್ 'ರಾಜಸ್ಥಾನೀ' ಪಂಜಾಬಾಚಿ ಭಾಸ್ 'ಪಂಜಾಬೀ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗತಾತಿಕೀ ತಶೇಂಚ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರದೇಶಾಚಿ ಭಾಸ್ 'ಸಾರಸ್ವತೀ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಅವಕಾಶು ಆಸಾ ತರಿಯೀ ಆಧಾರು ನಾ). ವ್ರಜ ಭಾಶೇಚೆ ಸಾಮ್ಯ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಪಳೋವೇತ ಮ್ಹಣಚೆ ಹ್ಯಾ ಫೈಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲಾಂ. ತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶೇಂತು ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಏಕಚ್ ರೀತೀಚೆ ಶಬ್ದ ವಾಪುರಚೆಂ ಹಾಂಗಾ ಸಕಯ್ಲ ದಿಲೆಲೆ ನಿದರ್ಶನಾನಿ ಕಳಿತೇಕ ಯೇತಾ.

ಕೊಂಕಣೀ	ರಾಜಸ್ಥಾನೀ	ಕೊಂಕಣೀ	ರಾಜಸ್ಥಾನೀ
ಸಂಗಾತಿ	ಸಂಗತ	ನವೀ	ನವೀ

ಸುಥಾಂ	ಸುತ್ತೆ	ಗುಗ್ಗುಮು	ಗುಗ್ಗುವ
ಕಾಳೋ	ಕಾಳೋ	ಕೋಣ	ಕಉಣ
ಝೂಡ	ಝೂಡ	ಬಳಯಾ	ಬೇಳಯಾ
ಪಾತಳ	ಪಾತಳ	ನೀಸಣೇ	ನೀಸರಾಣೇ
ಕೇಳಿ	ಕೇಳೌ	ನೀಸರ	ನೀಸರಿ

ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಭಾಶೇ ವರೀಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸೇಂತೂಯಿೀ 'ಣ' ಆನೀಕ 'ಹ' ಅಕ್ಷರಾಂಚೋ ಆನೀಕ 'ಲ' ಕಾರಾಕ 'ಳ' ಕಾರಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗ ಚಡ. ಕೋಣ್, ಖ್ಹಾಣ, ಹಾಣೇ, ಮ್ಹಣ, ವ್ಹರ ಇತ್ಯಾದಿ. ತಶೇಂಚ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದ ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾನಾ ಅಕ್ಷರಾಂಚೆ ವಯಲ್ಯಾ ದಬಾವಾನ ಉತರ. ಚಡಾವಾನ ಅರ್ಥು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾವಚೋಯಿ ಆಸಾ.

ತೀನೀಂಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕು ಕೋಣಯಿ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ತಶೆಂ ಉಲಯಲ್ಯಾರಿ 'ಬಿಂಗ್ರಿ ಉಲಯತಾ' (ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ತಶೆಂ ಪಿಸೋಸೋ ಉಲಯತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ) ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಪ್ರಯೋಗು ಕರತಾತಿ. ಹೋ 'ಬಿಂಗ್ರಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಶಬ್ದು 'ಬಾಂಗರು' ಹಾಜೋ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ ಜಾವನು ಆಸೂಕಾ. ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಚೆ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಾರಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ್ 'ಬಾಂಗರು' ಮ್ಹಣಚಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಹಾಂಗಾ ಉಡಗಾಸು ಕರಚೆ ಬರೆಂ. ನ್ಹಯೀಂಚೆ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಭಾಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ಪಶ್ಚಿಮ - ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಾಚೆ ಜನಾನಿ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ತಸಲಿ ನಹಿಂವೆ ಸಮಜನಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಚೂಕಿ ಜಾಯನಾ. ಆತ್ತಾಂ ಆಮೀ ಕೋಣಯಿ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ತಶೆಂ ಅಥವಾ ಅಸಂಬದ್ಧ ಉಲಯಲ್ಯಾರಿ 'ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಉಲಯತಾ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗನಾಂತಿವೆ ? ದೇಕೂನು 'ಬಿಂಗ್ರಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಏಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ (ಶಬ್ದು ಬಾಂಗರು ಭಾಸೇಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವನು ಸಾಂಗಿಲೆ). ಉತ್ತರ ಮ್ಹಣಚ್ಯಾಂತು ಅಡ್ಡಿ ನಾ. ಹೋ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೀಂತು ಆಸೂಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀಕ 'ಬಾಂಗರು' ಭಾಶೇಚೊ ಸಂಸರ್ಗು ಆಸೂಕಾ ಜಾಲಲೋ ನ್ಯಾಯು ನ್ಹಹಿಂವೆ ? ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಂಚೆ ಅಸ್ತಮ ದಕ್ಷಿಣ ತೀರಾರಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚ್ಯಾಕ ಸಂಕೋಚು ಕಿತ್ಯಾಕ ? (ತುಳು ಭಾಶೇಂತೂಯಿೀ ಹೋ ಬಿಂಗ್ರಿ ಶಬ್ದು ವಾಪುರತಾತಿ. ತುಳು ಭಾಶೇಂತು ಹೋ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಚೆ ಸಂಪರ್ಕಾನ ಮೇಳನು ಗೆಲ್ಲಾ).

ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ವಿಶೇಷತಾಂತು 'ನೇ' ಪ್ರಯೋಗು ಏಕು. ಭೂತಕಾಲಾಚೆ

ಸಕರ್ಮಕ ವಾಕ್ಯಾಂತು ಕರ್ತೃಪದಾಕ 'ನೇ' ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರತ್ಯಯ ಮೇಳತಾ. ತೆನ್ನಾ ಕರ್ಮಪದಾಚೆ ಲಿಂಗ, ವಚನಚಿ ಕ್ರಿಯಾಪದಾಕಯೀ ಯೇತಾತಿ. ತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಕೊಂಕಣೇ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಆಸಾ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ : -

ಸಕರ್ಮಕ ತಾಣೇ ರೊಟ್ಟಿ ಖೇಲ್ಲಿ ತಾಣೇ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ತೀಣೇ ರೊಟ್ಟಿ ಖೇಲ್ಲಿ ತೀಣೆ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ಹಾಂವೆ ರೊಟ್ಟಿ ಖೇಲ್ಲಿ ಹಾಂವೆ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ಆಮೀ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ತುಮೀ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ತಾನ್ನಿ ಹಿಟ್ಟು ಖೇಲ್ಲೊ

ಅಕರ್ಮಕ ತೋ ಧಾಂವಲೊ

ತೀ ಧಾಂವಲಿ

ಹಾಂವ್ ಧಾಂವಲೊ

ಚೇಲೊ ಧಾಂವಲೊ

ಚೇಲಿ ಧಾಂವಲಿ

ಥೋಡೆ ವಾಡಿಕೇಚೆ ಶಬ್ದಯೀ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ದಂತಕಥಾಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವನು ಆಸೊಚೇಯಿ ಆಮೀ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರ್‍ಯೇತ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ -"ಮೂಲ್ಯಾ ರಾಣೋ" ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಮೇವಾಡಾಚೊ ಏಕಳೊ ರಾಣಾ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪಳೋನು ಘೇನಾಶಿಂ ಕೆದನಾಯೀ ಅಂತಃಪುರಾಂತು ರಾಣಿಯಾಂ ಜವಳ ವಿಲಾಸ ಮಗ್ನ ಜಾವನು ಆಶಿಲೊ ಮ್ಹಣಚೆ ದಂತಕಥಾಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೊ ಶಬ್ದು ನಹಿಂವೇ ಹೋ ? ತೇ ರಾಣಲೆಂ ನಾಂವ 'ಮೂಲಾ ರಾಣಾ' ಮ್ಹಣು. ಹೋ 'ಮೂಲಾ ರಾಣಾ' ಕೊಂಕಣೇಂತು 'ಮೂಲ್ಯಾ ರಾಣೊ' ಜಾಲ್ಲಾ.

ಆನೀ ಲಿಪಿಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಏಕ ದೋನ ಉತರಾಂ ವಿವೇಚನ ಕರಚೆ ಬರೆಂ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಲಿಖಾವಟೇಕ (ಬರಪೇಕ) ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪೀಚಿ ಯೋಗ್ಯ ಆಸಾ, ಕಾರಣ ವ್ರಜ (ಹಿಂದೀ) ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಭಾಶೇನ (ವರಿಚಿ) ಅರ್ಧ ಅನುಸ್ವಾರ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ̐ ಹೇ ಚಿನ್ನ ಕೊಂಕಣೀಚ್ಯಾ ಪಡಿಯೇಕ ಶಬ್ದಾಕ ಮ್ಹಣಚೆ ಭಾಶೇನ ಉಪಯೋಗಾಕ ಜಾಯಿ. ಹೆಂ ಚಿನ್ನ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚಿ ಆರ್ಯ ಭಾಸ್ ಬರೋವಚ್ಯಾಕ ವಾಪುರಚೆಂ ಭಾಶೇನ (ವರಿ) ಕೊಂಕಣೇಂಕಯೀ ಉಪಯೋಗು ಆಸೂಚೆ ನಿಮ್ಮಿತಿ ಕೊಂಕಣೇಕಯೀ ದೇವನಾಗರಿ

ಲಿಪೀಚಿ ಲಿಪಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಪೂಣೂನು ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಕೊಂಕಣಾಂಕ-ಗೋಂಯಾಂಕ ಯೇವನು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಕೆಲ್ಲೆ ಮಾಗೀರಿ ತಾಂಕಾ ಹ್ಯಾ ಲಿಪಿಚಿ ಅವಶ್ಯಕತಾ ಉರಲೇಲಿ ನಾ. ಥಂಯಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ್ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಕಾರಣನ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಕನ್ನಡಚಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಹಾಡಲೆ°. ಆತಾ° ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲಾಚೆ ಜನಾನಿ ಉಲೋಚೆ 'ತುಳು' ಭಾಶೇಕ ಲಿಪಿ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಜಿ ತೀ ಭಾಸ ಬರೋಚ್ಯಾಕ ಕೋಣಯೀ ವಾಪುರನಾಂತಿ. ಸಗಟಯೀ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇನ ವ್ಹೇವಾರು ಚಲತಾನಾ ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಾಲಾಂತರಾನ ವಾಪುರ್ಚೆ ಊಣೆ ಜಾವನು ಯೇವನು ಆಜೀ ತೀ ಲಿಪಿ ಕೋಣಯಿ ಉಪಯೋಗ ಕರನಾಂತಿ. ತಶೇಂಚ ಕೊಂಕಣೀ ಖತೀರ ಉಪಯೋಗ ಕರಕಾ ಜಾಲೇಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಸಗಟ ವ್ಹೇವಾರೂಯಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಚಲಚೆ ನಿಮ್ಮಿತಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ತಾಚೋ ಉಪಯೋಗು ಕರಚೆ ಸೋಡತ ಯೇವನು ಆಜಿ ತೀ ಪೂರಾಯಿ ವಿಸರೂನು ಗೆಲ್ಯಾವರಿ ಜಾಲ್ಯಾ. ಏಕಾಧ ವೇಳಾ ಗೋಂಯಾಂತು ಪಾಟಿ ಧರನೂಚಿ ಮರಾಠಿ ಉಪಯೋಗಾಂತು ಆಶಿಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಮರಾಠೀ ಬರೋವಚಾಕ ವಾಪುರಚಿ ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿ ಸಾರಸ್ವತ ವಿಸರನಾಂತ ಆಶಿಲೆ, ಮಾತ್ರ ನಹಿ°, ಗೋಂಯಾಂತು ಕನ್ನಡಚಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಶಿಲೆ° ಮ್ಹಣಚೇಯಿ ಹಾಜೆ ವಯಿಲ್ಯಾನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಳತಾ, ಮ್ಹಣತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ನಹಿ° ಮ್ಹಣಚೇಯಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ.

- ೩ -

ವ್ರಜ ಭಾಸ್, ರಾಜಸ್ತಾನೀ, ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಸೋ ಖ್ಹಯೀಂಚೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶಾ ಥಾವನು ವಾಡೂನು ಆಯಲ್ಯಾತಿಕೀ ತ್ಯಾಚೆ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶಾ ದಾಕೂನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ವಾಡೂನು ಆಯಿಲಿ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸಾ. ದೇಖಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಚಿ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಆಮೀ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರಯೇತ್ :-

ವಿಭಕ್ತಿ	ವ್ರಜ	ಕೊಂಕಣೀ
ಪ್ರಥಮಾ	ನೇ (ತಾನೇ)	ನೇ > ಣೇ (ತಾಣೇ)
ದ್ವಿತೀಯಾ	ಕೌ° (ತಾಕೌ°)	ಕಾ (ತಾಕಾ)
ತೃತೀಯಾ	ಸೋ°, ಸನ್ (ತಾಸೋ°)	ಸನ್ (ತಾಸಾಣ > ತಾಜಾಣ)
ಚತುರ್ಥೀ	ಕೌ° (ತಾಕೌ°)	ಕಾ (ತಾಕಾ)
ಪಂಚಮೀ	ಸೋ°, ಸ್ (ತಾಸೋ°)	ಸನ್ (ತಾಸಾಣ > ತಾಜಾಣ)

ಷಷ್ಠೀ ಕೋ (ತಾಕೋ) ಕೋ (ತಾಕೋಲೋ > ತಾಗೆಲೋ)

ಷಷ್ಠೀ 'ಕೋ' ಸಂಧಿ ಜಾತಾನಾ 'ರೋ' ಜಾವನು 'ಲೋ' ಜಾತಾ.

ಸಪ್ತಮೀ ತ್ಯೆಂ, ಷ್ಯೆ (ತಾತ್ಯೆಂ, ತಾಷ್ಯೆ) ತ್ಯೆ, ಷ್ಯೆ (ತಾಗೆತ್ಯೆಂ, ತಾಜವ್ಯೆರಿ)

ಅಶೆ ವ್ರಜ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆಸೂಚೆ ಸಾಮ್ಯ ತುಲನ ಕರನು ಪಳಯತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸಯೀ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಅಪಭ್ರಂಶಾ ಥಾವನು ವಾಡೂನು ಆಯಿಲೆ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ ನಿರ್ವಿವಾದ ಜಾವನು ದೃಢ ಕರಯೇತ್.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಶಬ್ದಾಂಚಿ ಉತ್ಪತ್ ಪೂರ್ಣ ವಿಶದೀಕರಣ ಕರಚಾಕ ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತು ಅವಕಾಶು ನಾತಿಲೆ ನಿಮ್ಗಿತಿ ಥೋಡಿ ಸರ್ವನಾಮ ಮಾತ್ರ ವಿವೇಚನ ಕರಯೇತ್ -

1. ಹಾಂವ್ = ಪ್ರಾಕೃತ - ಮಹ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ - ಮಹ್ಯಮ್. ಹೆಂ ಮಹ್ಯಮ್ > ಮಹ್ಯೋಮ್ > ಮಹೋಮ್ > ಹೋಮ್ > ಹಾಂವ್ (ಸಂಸ್ಕೃತ - ಅಹಮ್ > ಅಪಭ್ರಂಶ > ಹವ್ವಮ್ > ಹಾಂವ್)
2. ತೂಂ = ಪ್ರಾಕೃತ - ತುಮ್ಹ; ತುಹಂ (ಅಪಭ್ರಂಶ - ತುಹಂ) > ತೂಹಮ್ > ತೂಂ
3. ಹೋ = ಪ್ರಾಕೃತ - ಏಅಸ್ಸ > ಅಸ್ಸ > ಓಸ್ಸ > ಓಸ್ > ಹೋ.
4. ಹಾನ್ನಿ = ಪ್ರಾಕೃತ - ಏಇಣಾ > ಏಇಣಿ > ಏನ್ನಿ > ಅನ್ನಿ > ಹಾನ್ನಿ.
5. ತೋ = ಪ್ರಾಕೃತ - ತಸ್ಸ > ತೋಸ > ತೋ.
6. ಕೋಣ = ಪ್ರಾಕೃತ - ಕವನ, ಕವಣ > ಕೋವಣ > ಕೋಣ.
7. ಕಸ್ಸ(ಲೆಂ) = ಪ್ರಾಕೃತ - ಕಸ್ಸ.
8. ಆಪ್ಪಣು = ಪ್ರಾಕೃತ - ಅಪ್ಪಣೋ (ಅಪಭ್ರಂಶ - ಅಪ್ಪಾಣು) > ಆಪ್ಪಣೆ (ಆಪಣು).

ಅಶೆ ಆಸತಾನಾ ಮರಾಠೀ ಲೋಕಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ, ತ್ಯಾ ಆಧಾರಾರಿ ಕಾರವಾರ, ಬೆಳಗಾಂವ್, ಗೋಂಯ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಕ ಮೇಳಕಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಕ್ಹಯಿ ತಾಯಿಂ ಸಾಧು ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರಕಾವೇ ? ತಿತುಲೇಂಚಿ ಕಿತ್ಯಾಕ ? 'ಗೋಂಯ್' (ಗೋವಾ) ಮ್ಹಣಚೆ ನಾಂವ್ ಸುಧಾ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಕ ದವರಲೇಲೆ ನಾಂವ್ ಮ್ಹಣು ಮಾಕಾ ಸಾಂಗೂಕಾ ಪಡತಾ ಮ್ಹಣು ದೀಸತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕು (ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾಚೆ) 'ಸ್ವರ್ಗಾರಿ ಗೇಲೊ' ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ 'ಗೋಂಯಾಪುರಿ ಗೇಲೊ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೋ ಶಬ್ದು ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಅಸ್ಸ. ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿಯೇಂಬಾ

ತೀರಾರಿ ಥಾವನು (ತೀ ಆಯಲೆ ಉಪರಾಂತೇ) ಘರದಾರ ಘೇವನು ಆಯಿಲೆ ಹಾಂಕಾ ಸಸ್ಯ ಸಮೃದ್ಧ, ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ ಆನೀಕ ಉದಕಾಚೋ ಆಶ್ರಯು ಆಶಿಲೊ ಪ್ರದೇಶು ಗೋಂಯಾಪುರಿ (ಸ್ವರ್ಗು) ಜಾವನು ದೀಸೂನು ತಾನ್ನಿ ತಶೆಂ ಅಪರಾಂತ, ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಆಪಯಿಲೆಂ ಆಸೂಂಕ ಥಾವ್ ಆಸ್ಸ. 'ಗೋ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ 'ಸ್ವರ್ಗು' ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಆಸೂಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತು ದವರೂನು ಘೇವಕಾ. ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ತೆನ್ನಾ ದವರಿಲೆಂ ನಾಂವ್ 'ಗೋಂಯಾಪುರಿ'ಚಿ ಆಯಚೆ 'ಗೋವಾ' (ಗೋಂಯ) ಜಾವನು ಉರಲಾಂ, ಆಜಿಕಯೀ ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕು 'ಗೋವಾ'ಕ 'ಗೋಂಯ್' ಮ್ಹಣಾಚಿ ಸಾಂಗತಾತಿ.

ಹಾಂಗಾ ಏಕು ವಿಷಯು ಮಂಡನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಅನುಚಿತ ಜಾಯಶಿನಾ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆಂ ನೀಜ್ ಸಮಜೂನು ಘೇವಚೆ ಖತೀರ ಗೋಂಯಾಂತು ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸೂಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಅವಲೋಕನ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಕಳಶಿನಾ ಮ್ಹಣು ಮೆಗೆಲೆ ಅಭಿಮತ. ಕಿತ್ಯಾಕೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀ ಭಾಸೋ ಏಕ ಹೀಚ ಆರ್ಯ ಕುಳಾಕ ಮೇಳಿಲೋ ಭಾಸೋ. ದೋನೀಂಚೆ ಜಾವನು ಗೋಂಯಾ ಲಾಗೀ ಆಸೂಚೆ ಮರಾಠಿ ಉಲಯತಲ್ಯಾಂಲೋ ಸಂಸರ್ಗು, ಸಂಪರ್ಕು ಆಸ್ಸ ಥಂಯೀಂಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಲೋಕಾಂಕ. ಹಾಜೇನ ಮರಾಠೀಚೆ ಕಿತುಲೇಕೀ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಸ್ಥಜ ಜಾವನು ಮೇಳೂಂಕ ಅವಕಾಶು (ಸಂದ) ಆಸಾ, ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ ಮರಾಠೀ ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣಾಚಿ ಧಾಟಿಯೀ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಯೇವಚೊ ಅವಕಾಶು ಆಸಾ. ಆಜ ತಮ ಗೋಂಯಕಾರಾನೀ ಉಲೋಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀ ಶಬ್ದಮಯ ಆನೀ ಮರಾಠೀ ಧಾಟಿರೀಚಿ. ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಗೋಂಯಾಂತು ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸೂಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಆಯಕೂನು, ತೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ. ಅಶೆಂ ಸ್ಥಜ ಜಾವನು ಮ್ಹಣಚಿ ಭ್ರಾಂತಿ ಆಸ್ಸ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚ್ಯಾಂತು ದುಬಾವು ನಾ. ತಾಜೇ ಖಾತಿರ ಜಾವನು ಮರಾಠೀ ಪ್ರಭಾವು ನಾತಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕೋಂಕಣೀನ ತೀಜೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಅಸ್ಮಿತಾಯ್ ಕಶೆಂ ಉರೋನು ಘೇತಲಾಂ ಮ್ಹಣಚೆಂ ಪರ್ಯಾಲೋಚನ ಕರಚೆಂ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ. ತ್ಯಾ ದೃಷ್ಟೀನ ಅವಲೋಕನ ಕರಚೆ ಖತೀರ ದ್ರಾವಿಡ ಪರಿವಾರಾಚಿ ಭಾಸ್ ಕನ್ನಡ ಆನೀಕ ತುಳು ಭಾಸೋ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸೂಚೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾಂತುಲೆ ಸಾರಸ್ವತ - ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ, ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ ಖಾರವೀ ಆನೀಕ ಕುಣಬೀ ಲೋಕಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಅವಲೋಕನ ಕರಚೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ತಾಜೆ ನೀಜತ್ವ ಕಳತಾ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶಾಂಚೋ ಪ್ರಭಾವು ಪಡಲೆಲೆ ತೆನ್ನಾಯಿ ಆಪಲೆಪಣ ರಾಖಣ ಕರನು ಆಯಿಲೆ

ಕೊಂಕಣೀಚೆ ಪ್ರಯೋಗ, ಮೂಳ ಜೋಪಾಸನ ಕರನು ಆಯಿಲ್ಯಾಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿದರ್ಶನ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಥಂಯೀ ತಾಜೆ ನೀಜತ್ವ ಸಮಜತಾ. ದೋನೀಂಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಉಲಯತಲ್ಯಾಂಕ (ಗೋಂಯಾಂತು ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಸೋಡೂನು), ತೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ ಜಾಲೇಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮರಾಠೀ ಚಾಂಗ (ಬರೆಂ) ಅರ್ಥು ಜಾವಕಾ ನಹಿಂವೆಂ ? ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮರಾಠೀ ಜಾಣು ನಾತಿಲೆ ಕೊಂಕಣೀ ಉಲಯತಲ್ಯಾಂಕ ಕಾನಡಿ ಲೋಕಾ ಸಾರಖೇ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ. ಹಾಂಗಾ, ಥಂಯ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಭಾಶೇನ (ವರಿ) ಏಕ - ದೋನ ಸರ್ವನಾಮ, ಕ್ರಿಯಾಪದ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥು ಜಾತೀತ ಶಿವಾಯಿ ವೆಗಳೆ ಕಸಲೇಯಿ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ. ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ನಹಿಂ, ತೀ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ ಮ್ಹಣು ಸಂಕೋಚು ಪಾವನಾಶಿ ತಾಳೋ ಕಾಣು ಸಾಂಗೂಕಾಚಿ ಪಡತಾ. ತೇ ನಂತಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಶ್ರೀ ಸುನೀತ ಕುಮಾರ ಹಾನ್ನಿ 'ಕೊಂಕಣೀ' ಭಾಶೇ ವಿಶಿಂ ಸಾಂಗಿಲೆ ಉತರಾಂತು ಸುಧಾಂ 'ಕೊಂಕಣೀ' ಮರಾಠೀಚಿ ಉಪಭಾಸ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥೂಚಿ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ. ತೇ ಸಾಂಗತಾತಿ -

"In the south, Marathi has rich literature and Konkani closely connected with it, is written in the Roman Script by the Christians of Goa, attempts to set up Konkani as a separate literary language appear to be half - hearted, most Konkani speakers up till now using Marathi".

- ೪ -

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಏಕೀ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣು ಕಶ್ಶಿಂ ಮನಾಂತು ವ್ಹೊರ್‍ಯೇತ್ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಪುಷ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವ್ನೂನು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆಂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಲಾಂ. ಆತಾಂ ಹಾಂಗಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಂಚೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಪುಂಜಾನು ದಿಲ್ಯಾತಿ. ತ್ಯಾ ಯಾದಿ ವಯಲ್ಯಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ರಾಜಸ್ಥಾನೀ, ವ್ರಜ ಆದಿಲೆ ಭಾಶೇಂಕ ಆಸೂಚೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕು ಮನನ ಕರ್‍ಯೇತ್.

1) ರಾಜಸ್ಥಾನೀ (ಡಿಂಗಲ್) ಭಾಶೇಂತು ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ : -

ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಕೊಂಕಣೀ ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಕೊಂಕಣೀ

ಸಂಘುತ್ತ	ಸಘಾತಿ (ಸಾಂಗಾತಿ)	ಕೇಳ್°	ಕೇಳ್°, ಕೇಳಿ
ಸುತ್ತೆ°	ಸುತ್ತ (ಸುತ್ತಾನ, ಸುತಾ°)	ಸೂ°	ಸೂ° (ಹಾಂಗಸೂನ್, ಸಾನ್)
	(ತೋ ಸುತಾ° ಯೇನಿ)		
ಏಕಲ	ಏಕಳೋ(ಲೋ)	ನವೀ	ನವೀ
ಕಾಳೋ	ಕಾಳೋ	ಓ	ಓ (ಹೋ)
ಝೂಡ	ಝೂಡ	ಫಾಲ್ಯೆ	ಫಾಲಿ
ಪಾತಳಾ	ಪಾತಳ	ಬಾಳ	ಬಾಳ (ಚರ್ಡುಬಾಳ)
ಪೇಟಿ	ಪೇಟಿ	ಖಾಂದ್ಯೆ	ಖಾಂಧೇ
ಘುಗ್ಗುವ	ಘುಗ್ಗುಮು	ಪುಣಿ	ಪುಣಿ, ಪೂಣ
ಆನೇ	ಆನೀ	ಪರಿ	ವರಿ (ತಾಜ್ಜೇವರಿ)
ತೇತಲವು	ತಿತ್ತುಲೆ°	ಕೇತಲವು	ಕಿತುಲೆ°
ಅಹಿಸವು	ಅಸ್ಸಿ° (ಅಶಿ°)	ಅಪಣವು	ಆಪಣು
ಸಗಳವು	ಸಗಳ್°	ತೆ°	ತೆ°
ಕಾವುಣ, ಕಾಲುಣ	ಕೋಣ	ಕಗ್ಗದ	ಕಾಗದ
ಗೋಳ	ಗೋಡ	ತುಹಾಲೋ	ತುಗೆಲೋ
ಭೇಳಯಾ	ಬಳಯಿ (ಪೇಟಯಿ)	ನೀಸರಣಿ	ನೀಸಣಿ
ನಿಸರಿ	ನಿಸರ್ಲಿ	ಬಾಂಟೋ	ವಾಂಟೋ
ರಗತ	ರಗತ	ಆಡಿ	ಆಡೋಳಿ

ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶೇಂತು 'ಮುಸಾಣ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಲೂಟಾಶಿಲಲೋ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ವಾಪರತಾತಿ. ಹೋಚಿ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು 'ಮೋಸಣೋ' ಅಶೆ° ಜಾಲಾ.

ಛಂದಸ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತು ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಯಮಾಚೆ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತ್ರಾಂತು ಚಡ. ಊಣೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆ° ನಿಯಮಾಂಕ ಊನ ಜಾಲೆ° ಮ್ಹಣೂಂಕ 'ಪಾಂಗಳೋ' ಅಶೆ° ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶೇಂತು ಸಾಂಗಚೋ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೀಂತು ದೇಹಾಚೆ ಅವಯವಾಂತು ಊನ ಜಾಲೆಲ್ಯಾಕ 'ಪಾಂಗಳೊ' ಅಶೆ° ವಾಪರತಾತಿ.

ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶಾಂತು ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾಂತೂಯೀ ಯೇವಚ್ಯಾ ಭಾವವಾಚಕಾಚೆ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತು ಏಕ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ 'ಪಣ' ಹೆ ಸಮಾನ ಆಸತಿ.

ದೇಖೀಕ = ಶೂರಪಣ (ರಾಜಸ್ಥಾನೀ) ಶೂರಪಣ (ಕೊಂಕಣೇ) ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶಾಂತು ಆಸೂಚೆವರಿ ಕೊಂಕಣೇ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ 'ಹ' ಹಾಚೋ ಉಚ್ಚಾರು ಚಡ.

2) ವ್ರಜ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೇಂತುಲೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ

ವ್ರಜ	ಕೊಂಕಣೇ	ವ್ರಜ	ಕೊಂಕಣೇ
ಪಾವಾಹಿ ನಹಿಂ	ಪಾವನಾ	ನ್ಹಹಿಂ	ನ್ಹಹಿಂ
ಹಿರದ್ಯೆ	ಹರದೆ	ರಾಖ್ಯೆ	ರಾಖತಾ
ಮಾರ್ಯೆ	ಮಾರತಾ	ಕಾರನ	ಕಾರಣ
ಗಾಯಿ	ಗಾಯೀ	ಭಾರಿ	ಭಾರಿ
ಮೋಕೋಂ	ಮಾಕಾ	ಮಾಗ್ಯೋ	ಮಾಗಲೆ
ಕರತ	ಕರತಾ	ಹಾಂ	ಹಾಂವ್
ತೈಂ	ತಂಯಿಂ(ಥಂಯಿ)	ಆಯಸು	ಆಯಸ್(ಆಯುಷ್ಯ)
ಲಾಗ್ಯೋ, ಲಾಗೌ	ಲಾಗಲೋ	ಅಪನಪೌ	ಆಪಣೆಪಣ
ಜಾಇನಾ	ಜಾಯಿನಾ	ಉಪಜ್ಯೋ	ಉಬಜಲೋ
ನಈ	ನಈ	ಮೋರಿ	ಮೋಡಿ
ತಾನೀ, ಲವಣೆ	ಲೋಣೆ	ಜೇವಂತ	ಜೇವತಾ
ಪಾಇನಿ	ಪಾಯಾನಿ	ಮೋಲ	ಮೋಲ
ಕಾಲ್ಹಿ	ಕಾಲಿ	ಕಾಜರ	ಕಾಜಳ
ಕರಿ	ಕರಿ	ಕತ	ಕಿತ್ಯಾ
ನ್ಹಾ	ನ್ಹಾ	ರಾಂಭತಿ	ರಾಂಭೇತಾ (ಗಾಯಿ ರಾಂಭೇತಾ)
ಪಾವಸ್	ಪಾವಸು	ಏಕು	ಏಕು
ಫೇನು	ಫೇಣು	ಪಾಲನೌ	ಪಾಳ್ಣೆಂ
ಬೇಗಹಿಂ	ಬೇಗೀನ	ಡೋರ	ದೋರ
ಖೇಲತ	ಖೇಳತ	ಸ್ವಾಸ	ಸ್ವಾಸು
ದಾಂತ	ದಾಂತ	ಬಸರ್	ವಿಸರ್
ಜಗರ್ಯೆ	ಜಗಡತಾ	ಫೂಲಿ	ಫುಲ್ಲಿ
ಹಲರಾವೈ	ಹಾಲಯ್ತಾ	ಧಾವತ	ಧಾಂವತ
ದೀಠಿ	ದಿಟ್ಟಿ (ದಿಶ್ಟಿ)	ತಾ	ತೆಂ ತ್ಯಾ

ೃನ	ಗೇಣ	ಮನು	ಮ್ಹಣು
ಫೂಂಕಿ	ಫೂಂಕುನು	ತೂನೇ	ತೂವೆ°
ತೂ	ತೂ°	ತಾತ್ಯೆ	ತಾಗೇತ್ಯೆ°
ತಾಕೌ	ತಾಕಾ	ಪಾವಸ	ಪಾವಸು
ರೂಕ	ರೂಕು	ಪೂಟಹೂ°	ಪೂಟೂನು
ಟಕಟಕೀ	ಟಕಟಕೀ(ಟೂಕ ಟೂಕೀ)	ಪಾಯೆ°	ಪಾಯ
ಪರತ್	ಪರತ್	ಸಮಝೆಹಿ	ಸಮಝೂ(ಜೂ)ನು
ಸಿಲಿನಿ	ಸಿವಣ	ಸಿವಾ	ಸಿವಾ, ಸಿವಾಯಿ
ತಹಾ°	ತಹಿ°	ಆಜು	ಆಜ, ಆಜಿ
ಖಾ	ಖಾ	ಅಲಖ್	ಅಲಖ್
ಖೊಂದ್‌ಸೋ	ಖೊಂಟೋಸೋ	ಮಾಂಗತಾ	ಮಾಗತಾ,ಮಾಂಗತಾ

ವ್ರಜ ಭಾಸ ಮ್ಹಣಚಿ ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಚೆ° ಏಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೂಪ (ಭೀತರ್ಚಿ ಭಾಸ್) ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಾಚೆ ಭಾಶೇನ (ವರಿ) ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ಥೋಡೆ idioms

ಹಿಂದೀ	ಕೊಂಕಣೀ
ಹಾಥ್ ಪೈರ್ ಮಾರನಾ	ಹಾಥ್ ಪಾಯ ಮಾರಚೆ°
ಹಾಥ್ ಪೈರ್ ಜೋಡನಾ	ಹಾತ್ ಪಾಯ್ ಜೋಡ್‌ಸೂಚೆ
ಹಾಥ್ ಧೋಕರ	ಹಾಥ್ ಧೂವನು
ಉಡ್ ಜಾನಾ	ಉಡೂನು ವಚೆ°
ಮಾಥೇ ಪರ್ ಹಾಥ್ ಧರನಾ	ಮಾತ್ಯಾರಿ ಹಾಥು ಧರನು
ಸವಾರ ಹೋನಾ	ಸವಾರ ಜಾವಚೆ, ಜಾವನು
ಹಾಥ್ ಉಠಾನಾ	ಹಾಥು ಉಠಾಚೊ, ಉಠಾನು
ಮನ್‌ಕೇ ಲಡ್ಡು ಖಾನಾ	ಮನಾ ಲಡ್ಡ ಖಾವಚೆ
ಫೂಂಕ್ ಫೂಂಕ್‌ಕರ್ ಪಾಂವ ರಖನಾ	ಫೂಂಕೂನು ಫೂಂಕೂನು ಪಾಯ ದವರೂಚೆ
ಗಾಂಠ ಬಾಂದನಾ	ಗಾಂಠಿ(ಟಿ) ಬಾಂದೂಚಿ
ಕಾನ್ ದೇನಾ	ಕಾನ ದೀವನು (ದೀವಚೆ)
ಹಡ್ಡೀ ಗಲನಾ	ಹಾಡ್ಡೆ° ಗಳಚೆ°
ಪೈರ ರಗಡನಾ, ಪಾಂವ್ ರಗಡನಾ	ಪಾಯ ರಗಡಚೆ°

ಧೈರ್ಯ ಬಂಧಾನಾ -	ಧೈರ್ಯ ಬಾಂದಾಚೆ
ಫಾಯದಾ ಉಠಾನಾ	ಫಾಯದೊ ಉಠಾಚೊ
ಕಾಮ ಆನಾ	ಕಾಮಾ ಯೇವಚೆ
ಮದದ ಕರನಾ	ಮದತ (ದ) ಕರಚೆ
ನಾಕ ಕಟ್ ಜಾನಾ	ನಾಂಕಾ ಕುಡಕೋ ವಚ್ಚೊ
ಆವಾಜ್ ದೇನಾ	ಆವಾಜ್ ದೀವಚೆ
ಮಾನ ರಖನಾ	ಮಾನು ರಾಖಚೆ
ಹಾಥು ದೇನಾ	ಹಾಥು ದೀವಚೊ
ಪಾಂವ ಪಡನಾ	ಪಾಯ್ಯಾರಿ, ಪಾಂವ್ಲಾರಿ ಪಡಚೆ
ಆಠ ಆಠ ಆಂಸೂ ರೋನಾ	ಆಠೋನು ಆಠೋನು ರಡಚೆ

ಅಶೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಆನೀ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಚೆ ಭಾಶೇಂತು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದಾಂಚೆ, ಸಾಮ್ಯ ಸಮಜೂಯೇತ. ಅಶೇಂಚ ಹ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೆ ಹಿಂದೀಂತು ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀಂತು ವಾಪುರಚ್ಯೋ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಥೋಡ್ಯೋ ಅದಗತ್ಯೋ (ಗ್ಯಾದೋ)ಯಿ ಹಾಂಗಾ ಉಲ್ಲೇಖ ಕರ್ಯೆತ.

ಹಿಂದೀ	ಕೊಂಕಣೀ
ನಾಚ್ ನ ಜಾನೇ ಆಂಗನ ಟೇಡಾ	ನಾಂಚಾಕ ಕಳನಾ ಆಂಗಣ ಓರೆ (ವಾಂಖಡೇ)
ಕಹನೇ ಸೇ ಕರನಾ ಭಲಾ	ಸಾಂಗಚೆ ಪಶಿ ಕರಚೆ ಬರೆ
ಉಂಗಲಿ ದೇಂ ತೋ ಸಿರ್ ಪಕಡನಾ	ಬೋಟ ದಿಲ್ಯಾರಿ ಹಾಥು ತಾಂಡಚೊ
ಏಕಸೇ ದೋ ಭಲೇ	ಏಕ್ಕಾ ಪಶಿ ದೋನಿ ಬರೆ
ಏಕ ಹಾಥ್‌ಸೇ ತಾಲಿ ನ ಬಜತಿ	ಏಕ ಹಾಥಾನ ತಾಳಯೋ ವಾಜ ನಾ
ಅಂಧೋ ಮೆಂ ಕಾನಾ ರಾಜಾ	ಅಂಧಾಂತು (ಕುರುಡ್ಯಾಂತು) ಕಾಣಸೊ ರಾಯು
ಆಯಾ ಹೈ ಸೋ ಜಾಯೇ ಗಾ	ಆಯಿಲೆ ವತ್ತಾ
ಅಧ್‌ಜಲ್ ಗಗರಿ ಧುಕತ ಜಾಯ್	ಅರ್ಧುಕಳಸೋ ಚಾಕುಂಡೇತಾ
ನಿರ್ಬಲ್‌ಕೇ ಬಲ್‌ರಾಮ್	ದುರ್ಬಳ್ಯಾಂಕ ದೇವು ಗತಿ
ಆಗ್‌ಲಗನೇಪರ್ ಕುಆಂಖೋದನಾ	ಉಜೋ ಲಾಗತರಿ ಬಾಯಿಂ ಖೋಂಡಚಿ
ಕರೇಗಾ ಸೋಭರೇಗಾ	ಕೆಲಲೊ ಖಾತಾ, ವಿರಕಾಯಿಲೊ ಭರತಾ

ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಕಿತೆ, ಕಸಲೆ ? ಮ್ಹಣಚೆ ಸೋದಾಹರಣ ಜಾವನು ವಿಸಕಳಾನು, ತೀ ಕಶೆ ಮರಾಠೀ ಭಾಶಾಪೇಕ್ಷಾ ವೇಗಳಿ ? ಆನೀಕ ವ್ರಜ, ರಾಜಸ್ಥಾನೀ, ಹಿಂದೀ ಆದಿಲೆ ಭಾಶಾ ಸಾಮಕಾರ, ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಕಿತುಲೆ ಪಾಂವಡ್ಯಾಚಿ ಸಮಾನತಾ ಆಸಾ ? ಹ್ಯಾ ವಿಚಾರ ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆ ಹ್ಯಾ ಸಗಟ ಉದಾಹರಣಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಏಕಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆನೀಕ ತಾಜೀಚಿ ಅಸ್ಮಿತಾಯ್ ಆಸಚಿ ಭಾಸ್ ಶಿವಾಯ ತೀ ಖಂಚೇಯ್ ಭಾಶಾಚಿ ಉಪಭಾಶಾ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಿದ್ಧ ಜಾಲೆ.

ಕೊಂಕಣೀ ಬಾಂಧವಾನೋ, ಮೋಗೀನೋ ಸಂಸಾರಾಂತು ಸುಖಿ ಇತ್ತಾ ಕರಚೆ ಪಡಿ ಏಕಳ್ಯಾಕ ದುಡೂ ಪುಂಜಾಚೆ ಇತುಲೇಂಚಿ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹೂಯೀ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಜಾಯಿ ಜಾಲೆಲೆ ತೆದನಾ ಜಾಯಿ ಜಾಲೇಲಿ ಉತರಾಂ ಯೇನಾ ನಾತಲ್ಯಾರಿ ಕಾಮ ಪಾಡ ಜಾವನು ಜೀವನಚಿ (ಜಿಣೇಚಿ) ನಿರರ್ಥಕ ಜಾವಚಾಕ ಭಾವ್ ಆಸಾ. ಪರಪಂಚಾಂತು ಉತರಾಂ ಜಾಣತಲ್ಯಾಕಚಿ ಮರಿಯಾದ. ಉತರಂಚಿ ಆಮಗೆಲೆ ಜೀವನಾಚೆ ಮೂಳಾಧಾರ ಅಥವಾ ಉತರಂಚಿ ಆಮಗೇಲಿ ಆವಯ್, ಆವಸು ಆನೀಕ ಬಾಪಯ್, ಬಾಪೂಸು ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ಚೂಕ ಜಾಯಶಿನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೇಂಚಿ ಆಮಗೆಲೆ ಯಶಾಕ ಆನೀಕ ನಾಶಾಕ, ಜೀವನ ಮರಣಾಂಕ ಕಾರಣ ಜಾವಚ್ಯಾಕ ಶಕ್ಯ ಆಸ್ಸ.

ಆಮೀ ಆಸೂಚಿ ಹಿ ಸೃಷ್ಟೀಯೀ ಶಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಾನ ಆರಂಭ ಜಾಲಿ ಅಶೆ ವೇದಾಂತೀನಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲೇಲೆ ಆಸ್ಸ. ಅಶೆ ಉತರಾಂ ಆಮಗೆಲೊಂ ಉಸ್ರು. ಉಸ್ರೂಚಿ ಪ್ರಾಣು, ಜೀವು. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಆಸ್ಸ ತೆದೋಳುಮೆರೇನ ಆಮಗೆಲೆ ವ್ಹಡಪಣ ಉರತಲೆ. ಆಮಗೇಲಿ ಭಾಸ್ ಅವನತೀಕ ಪಾವಲ್ಯಾರಿ, ಪಾಡ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮೀಯೀ ಅವನತೀಕ ವಚ್ಚೆಂ, ಪಾಡ ಜಾವಚೆ ಆನೀಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಾತಿಲೆ ತಶೆ ಜಾವಚೆ ಖರೇಂಚ್. ತಶೆ ಜಾವನು ಕೊಂಕಣೀಚಿ ಮೂಳ ಸಮಚಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕರಚೆ ಆಮಚೆ ಸಗಡಾಂಚೆ ಪ್ರಥಮ, ಪಯಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾವನು ಆಸಾ ; ತೋ ಆಮಚೋ ಧರ್ಮೂಯೀ ಜಾವುನು ಆಸಾ. ಮ್ಹಣಚೆ ಆಮೀ ವಿಸರೂಂಕ ನಜ್ಜ.

ಆಜಿ ಆಮೀ ಉಲೋಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಅಸಂಖ್ಯ ಪರಭಾಶಾ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು, ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚಿ ನೀಜ್ ಸಮಜಣಿ ಆಮಕಾ ನಾ ಮ್ಹಣಚೆವರಿ ಜಾಲಾಂ. ಅಶೆ ಜಾವಚಾಕ ನಜ್ಜ. ಪಡಿಯೇಕಳ್ಯಾನಯೀ ಶಕ್ಯ ಜಾಲೆ ತಿತಲೆ ಆಪಲೆ

ಭಾಶಾಚೊ ಖರೋ ಶಬ್ದು ಕ್ಷಂಚೋ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಮಜೂನು ಘೇವಚ್ಯಾಕ ಪ್ರಯತನ ಕರನು, ತೇ ರೂಢೀಕ, ಚಾಲ್ತೀಕ ಹಾಡೂಂಕಯೀ ಯತನ ಕರಕಾ. ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇಂತು ನಾತಿಲೆ ತೆನ್ನಾ ಮಾತ ಅನ್ಯ, ವೆಗಳೆ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ತಾಚೇನ ದೋಶು ನಾ. ಯೇದೋಳ್ ಭಿತರೀಚಿ ಅಶೆ ಮೇಳನು ಗೆಲೇಲೆ ಕಿತುಲೆಕೀ ಶಬ್ದಾಂತು ಥೋಡೆ ಪಟ್ಟಿ ಕರನು ಫುಡಾರ ದಿಲ್ಯಾ.

ಹಿಂದೀ ವ್ರಜ, ರಾಜಸ್ಥಾನೀ ಭಾಶೇಂಚೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜಾವನು ವಾಪರಲಲೊ ವಳಖ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆ ಕರನು ದೀಲಲೊ ಆಸಾ. ಉರ್ದೂ ಭಾಶಾಂತೂನು ಕೊಂಕಣೇಕ ಆಯಲೆ ಶಬ್ದಯೀ ಪುಷ್ಕಳ ಆಸತಿ.

ದೇಖೀಕ : -

ಹವಾ (ಉರ್ದು)	ಹವ್ವೋ(ಕೊಂಕಣಿ)	ಕಬೂಲ್(ಉರ್ದು)	ಕಬೂಲ (ಕೊಂಕಣಿ)
ಸಲಾಹ	ಸಲಹಾ	ರಾಝಿ	ರಾಜಿ
ಶರಾಬ್	ಶರಾಬು	ತಾರೀಖ್	ತಾರೀಕ
ತಯ್ಯಾರ್	ತಯ್ಯಾರ್	ಬಾಕೀ	ಬಾಕಿ
ತಕರಾರ್	ತಕರಾರ	ಜಮಾ	ಜಮಾ
ತರಾಜೂ	ತ್ರಾಸ (ತಾಕಡಿ)	ಖರ್ಚ್	ಖರ್ಚು
ಕಾಗಝ್	ಕಾಗದ	ಕೀಮತ್	ಕಿಮ್ಮತ
ಪರದಾ	ಪಡದೊ ಪರದೋ	ಕಾಯಮ್	ಕಾಯಮ
ಕಚಹರಿ	ಕಚೇರಿ	ಪರವಾಹ್	ಪರವಾ
ಬಾದಾಮ	ಬಾದಾಮ	ಮುಹರ್	ಮ್ಹೋರೋ
ಮುದತ್	ಮುದ್ದತ (ಮುದ್ದಾ?)	ನಾಝೂಕ್	ನಾಜೂಕ
ವಸೂಲ್	ವಸೂಲ	ದುರಸ್ತ್	ದುರುಸ್ತಿ
ಬಾಝಾರ್	ಬಾಜಾರ	ಹಾದ್	ಹದ
ಆಸಾಮೀ	ಆಸಾಮೀ	ಸಿಫಾರಿಷ್	ಸಿಫಾರಸ
ಮೈದಾನ್	ಮೈದಾನ	ವಸೀಲಾ	ವಶೀಲಿ
ರುಮಾಲ್	ರುಮಾಲು		
ಖಾತೀರ್	ಖಾತ್ರಿ		
ಸುಮಾರ್	ಸುಮಾರ		
ಕುರ್ಸಿ	ಕುರ್ಚಿ		

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಶೆ ಥಾವನೂಯಿೀ ಆತಾತಾಂ ಮಸ್ತ ಶಬ್ದ ಮೇಳ್ಯಾತಿ ಆನೀ ಮೇಳತಚಿ ಆಸತಿ : ದೇಖೀಕ : - ಅಪೀಲ, ಕೋರ್ಟ್, ಆಫೀಸರು, ಆಲ್ಬಮ್, ಆಸ್ಪತ್ರಿ, ಆಫರೇಶನ್, ಆರ್ಡರ, ಆಫೀಸ, ಇನ್ಸಪೆಕ್ಟ್ರು, ಇಂಜಿನೀಯರು, ಇಂಟರ್, ಸ್ಕೂಲ, ಸ್ಟೂಲ, ಸ್ಟೀಮರ, ಸ್ಕ್ರೂ, ಸ್ಪ್ರಿಂಗ, ಏಜೆಂಟು, ಕಲೆಕ್ಟ್ರು, ಕಮೀಶನರು, ಕಂಪನಿ, ಪೇಪರ, ಟನ್, ಚಿಮಿಣಿ, ಜಂಟಲಮ್ಯಾನು, ಟ್ರಂಕ್, ಡಾಕ್ಟ್ರು, ನರ್ಸ, ನಂಬರ, ನೋಟೀಸ, ಪಂಪು, ಪೆನ್ಸಿಲ, ಪೆನ್, ಫೋಟೋ, ಪಟು, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಬಟನ್, ಬಾಕ್ಸ್, ಬಾಸ್ಕೆಟ, ಬಿಲ್, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಬೂಕ, ಬ್ರೆಶ್, ಮೇಶೀನ, ಮೇನೇಜರು, ರಿಕಾರ್ಡ, ರೂಲ್ಸು, ರೈಲ, ಬಸ್ಸು, ವಾರ್ನಿಸ, ವಾಯ್ಲ, ಓಟು, ಶಿಮೆಂಟ್, ಸಿಂಗಲ, ಸೂಟ, ಸೂಟಕೇಸ್, ಸೆಶ್ಯನ, ಸಪ್ಟಿಪಿನ್, ರಿಬ್ಬನ್, ರಿಂಗ, ವಾಚ್ (ವೋಚ) ಟೈಂಪೀಸ, ಬ್ಯಾಗ, ಟೋರ್ಚ್, ಬ್ಯಾಟರಿ, ರೇಡಿಯೋ, ಬೋಕ್ಸ, ಪರ್ಮಿಶನ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ, ಮಾಸ್ಟ್ರು, ಸ್ಟೂಡೆಂಟು, ಹೋಟೇಲ, ಆದಿಲೆಂ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇ ಥಾಂವನು : -

ಉಪ್ಕರಿ, ಗೊತ್ತು, ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಗೆ, ಕಾಟ್ಟೆಂ, ಬೆಳವಣಿಗಾ, ಕೀಳು, ಆಣೆಕಟ್ಟು, ಅಣ್ಣ, ಆಕ್ಕಾ, ನೆಲ ಕಂಡಿ, ಗುಂಡೂ (ಸೂವ), ಬೆಟ್ಟಿ, ಬೇಳೆಂ, ತೊಂದ್ರೆ, ದಾಂಬವ, ವೋರೆ, ತೋಟ, ಹಂಗು, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಕುರುಬರಾಂಚೋ, ಆಕ್ಸಳಾಂಚೊ, ಕಟ್ಟು (ನಿಯಮು ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು) ಮಲೆಮೂಲ್ಯಾಂತು, ಮೂಡಲಾಕ, ಬಡಗಾಕ, ಪಡಸಾರಾಕ, ತೆಂಕಾಕ, ಉಸ್ರು, ಸೋಲು, ಗೆಲವು, ಬಾಗಿಲ, ನೆಲಕಡಲೊ, ಹರ್ಕಡಲೋ, ಆದಿಲೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸತಿ.

ತುಳು ಭಾಶೇ ಥಾವನು : - ಕೊದ್ದೇಲ, ಕುರ್ವೆಂ ಬೋಟಿ

ಮಳಯಾಳೀ ಭಾಶೇ ಥಾವನು : - ಓರಾ, ಕಾಂಬೋಳು, ಮಣಿಕೂರು, ಸಾವು (ಸಾಬೂನು) ಲೋಕಟೆಂ (ಮಾತ್ತೆಂ), ಓರೋವು, ಬೇಶಪು ಆದಿಲೆಂ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಜ್ ಭಾಶೇ ಥಾವನು : - ಪಾಯರಿ, ಆಫೂಸ್ (ಆಂಬ್ಯಾಚಿ ಜಾತಿ) ಬಟಾಟೊ, ಅನನಾಸ (ಅವನಾಸ) ಬಿಸ್ಕುಟ, ಪೋಪಶ (ಫಳ) ಇಸ್ತ್ರಿ, ಅಲ್ಮಾರಿ, ಕಾಫಿ, ಕಾಚು, ಕ್ರಿಸ್ತಾನ, ತಂಬಾಕು, ಪಾಂವ (ಬ್ರೆಡ್), ಪಾದರಿ, ಪಿಸ್ತೂಲ, ಬಾಲ್ದಿ, ಬಾಟಲಿ.

ತುರ್ಕಿ ಭಾಶೇ ಥಾವನು : ತುರುಕ (ತುರಕಾಂಚೊ) ತೋಪು (ಫಿರಂಗಿ) ಬಹಾದ್ದೂರು, ಬೀಬೀ, ಕೂಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಶೇ ಥಾವನು : ಕಾಡತೂಸ್ (ಬಂದೂಕಾಕ ವಾಪರಚೆ), ಕೂಪನ,

ಅಂಗ್ರೇಜ, (ಹೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೀಂತು ರೂಢೀಂತು ಆಸ್ಸತಿ).

ಅಶೆಂ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ತೀಜೆ ಚಾರ ತರ್ಪೇನ ಉಲೋಚೆ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಅಸಂಖ್ಯ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು ತೇ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದಾಂ ವರೀಚಿ ಏಕ್ಸಟ ಜಾವನು ಪ್ರಚಾರಾಕ ಆಯಲ್ಯಾತಿ. ಹೆಂ ಚಾಂಗ (ಬರೆಂ) ಶಿವಾಯಿ ವಾಯ್ಟು ನಹಿಂ. ಕ್ಧಂಚೇಯಿ ಏಕ ಭಾಶೇಂತು ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು ವಾಡೂಂಕ ಪರಭಾಶೇ ಥಾವನು ಘೇತಿಲೆ ಶಬ್ದಯಿ ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಭೌತೇಕ ಕಾರಣ ಜಾತಾತಿ. ಆಮ ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇಂತು ತಯಾರ ಜಾಲೆಲೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಅಸಂಖ್ಯ ಪರಕೀಯ ಅಥವಾ ಭಾಟಿಲೆ ಶಬ್ದಯೀ ಮೆಳನು ಆಸತಿ ಮ್ಹಣಚಿ ಸಮಜಣಿ ಸಗಟಾನಿ ಕರನು ಘೇವ್ಯಕಾ.

ಅನ್ಯ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಶಬ್ದ ಮೇಳನಾತಿಲಿ ಭಾಸ ಜಗಾಂತು ಕ್ಧಂಚೇಯೀ ನಾ ಮ್ಹಣಚೆ ನಿರ್ವಿವಾದ. ಉತರಾಂತು, ಬರಪಾಂತು ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಂಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳಚೆ ಸ್ಧಜ. ತೆಂ ಏಕೇಕ ಪಂತಾಂ ಹಾನಿಕರ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಂಚೊ ಸಂಪರ್ಕು ನಾತಿಲೆಂ ಕ್ಧಂಚೀಯ ಭಾಸ ವಾಡಚಿ ನಾಂ. ತೇ ನಂತಾಂ ಆಜಿ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಏಕಾಮೇಕಾಂಚೆ ಪರಿಚಯ, ವಳಖ, ಸಂಬಂಧಾ ನಿಮ್ಗಿತಿ ಜನಾಂಗ ಆನೀಕ ದೇಶು ವಾಡಚೆವರಿ ಭಾಸಯೀ ವಾಡತಾ. ದೇಕೂನು ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಹಾರೇಂಯಿ ಆಮಕಾ ಲಾಗೂಂಕ ನಜ್ಜ ಮ್ಹಣಚೆ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮಾಕ ವಿರುದ್ಧ ಹಠ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇತಾ. ಆಮಿ ಕಿತುಲೆಂ ನಾಕಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀಯಿ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳಚೊ ಪರಿಪಾಠು ಆಮಚಿ ಘಾಟಿ ಸೋಣ್ಣಾ, ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಆಮಿ ತೆಂ ಪೂರ್ಣ ಸೋಡಚೇಯಿ ವಿವೇಕಪಣ ಜಾಯಶಿನಾ. ಅನ್ಯಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ನಾಕಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಪೇಕ್ಷಾ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೊ ಗೋಬೋರು ಘಾಲನು, ಕೃಷಿ ಕರನು, ಮಾತೃಭಾಸ ಮ್ಹಣಚಿ ವಾಲಿ ವಾಡೋನು ವಿಸ್ತಾರ ಪಸಾರೂನು, ಫೂಲ ಸೋಣು ಫಲಭರಿತ ಜಾವಶೆ ತಶೆಂ ಸಾಧನ ಕರಚ್ಯಾಂತು ಆಮಗೇಲಿ ಬುದ್ಧ್ವಂತಕಾಯಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಜಾವಕಾ.

ಏಕ ಭಾಶೇಂತು ಆನ್ನೇಕ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಭರಸೂನು ವಚ್ಯಾಂತು ಥೋಡೆ ವರ್ಗ ಆಸತಿ. (ಅ) ಬರೇ ರಾಜಕೀಯ ಆನೀಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧು ಅಥವಾ ವರ್ಚಸ್ಸಾ ನಿಮ್ಗಿತಿ ಭಾಶೇ ವಯಿರಿ ಜಾಲೆಲೆ ಪರಿಣಮು. (ಆ) ವಂಶ ಮಿಶ್ರಣಾ ನಿಮ್ಗಿತಿ ಜಾಲೆಲೆ ಪರಿಣಮ. ಹಾಂತು ದೋನ್ನಿಚ್ಯಾಚೋ ಪ್ರಭಾವು ಶುರ್ವೇಚ್ಯಾ ಪೇಕ್ಷಾ ಜ್ಯಾಸ್ತಿ ದೃಢ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ. ಕ್ಧಂಚೇಯ ಏಕ ಭಾಶಾ ವಯಿರಿ

ಜಾಲೆಲೆ ಪರಭಾಶಾ ಪರಿಣಮಾಚೆ ವಯಿಲ್ಯಾನ ತ್ಯಾ ದೋನಿ ಜನಾಂಗಾ ಮದ್ಧೆಂ
ಆಸೂಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕಿತುಲೆ ಗಹನ (ಗಾಢ) ಆಸತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಮಾಪ ಕರೂಂಕ
ಶಕ್ಯ ಆಸಾ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಮಳಯಾಳಿ ಆದಿಲೆ ಭಾಶೇಂಚೊ
ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೆ ಜವಳ ಸಂಬಂಧು ಪಯಲೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೊ. ಹಿಂದೀ, ವ್ರಜ,
ರಾಜಸ್ಥಾನೀ, ಮರಾಠಿ ಆದಿಲ್ ಭಾಶೇಂಚೊ ದೋನ್ನೀ ಪ್ರಕಾರಾಚೊ. ಹೆ ದೋನಿ
ಸಂಬಂಧ ನಂತಾ ತಿಸರೊ ಪ್ರಕಾರಾಚೊ ಏಕು ಸಂಬಂಧೂಯಿ ಆಸಾ. ತೋಚಿ
ಆವಸು (ಆವಯ್) ಧೂವೇಚೊ ಸಂಬಂಧು. ಹೋ ರಗತಗತ ಜಾವು ಆಸೂಚೊ
ಸಂಬಂಧು. ಸಂಸ್ಕೃತ - ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂಚೊ ಸಂಬಂಧು ಹ್ಯಾ ತಿಸರೆ ಪ್ರಕಾರಾಚೊ.

ಕ್ಷಣಂಚೇಯ್ ಏಕ ಭಾಶೆಂತು ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಪಯಲೆಂ ಜಾವನು
ಮೇಳತಾನಾ ಏಕು ವಿಶೇಷ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ ದಿಖಾವು ದೇಖೂಂ ಪಡತಾ.
ಆನೀಕ ತೆಂ ಆಮಗೆಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಕಯಿ ಯೇತಾ. ಹರ್‌ಯೇಕ ಭಾಶೇಕ ಆಪಣ್ಯಾಲೇಂಚಿ
ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಏಕೇಕ ಉಚ್ಚಾರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಆಸತಾ. ಏಕೇಕ ಜನಾಂಗಾಚಿ
ಉತರಾಂ ರೀತ ಏಕೇಕ ಥರಾಚಿ. ಪಡಿಯೇಕ ಭಾಶೇಂತು ಥೊಡೆ ವಿಲಕ್ಷಣ
ಉಚ್ಚಾರಾಂಚಿ ಅಕ್ಷರ ಆಸತಾತಿ. ದೂಸರ್ಯಾಂಕ ತೀ ಸಮಚಿ ಉಚ್ಚಾರ ಕರೂಂಕ
ಭೌವ್ ಕಷ್ಟ (ತ್ರಾಸ) ಜಾತಾ. ದೇಕೂನು ಅಸಲೆ ವಿಲಕ್ಷಣ ಉಚ್ಚಾರಾಂಚೆ ಶಬ್ದ
ದೂಸರ್ಯಾಲ್ಯಾಂ ಥಾವನು ಘೇವುಕಾ ಪಡತಾನಾ ಸೂರ್ವೇಕ ತಾಂತು ಬದಲಾವಣ
(ಮಾರ್ಪಾಟು) ಅನಿವಾರ್ಯ ಆಸತಾತಿ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣೀ ಜನಾಂಲ್ಯಾ ತೋಂಡಾ ಥಾವನೂಚಿ
ಆಯಕತಾನಾ ತೀ ಸುಂದರ ಸುಬೀತ ದೀಸತಾ. ತಶೇಂಚ ಪರಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ
ಕೊಂಕಣೀಂತು ಮೇಳೋನು ಘೇತಾನಾ ತಾಂಚೋ ಉಚ್ಚಾರು ಕೊಂಕಣೀ ಧಾಟೀನ
ಜಾಯನಾತಲ್ಯಾರಿ ಕಸಲಿಕೀ ಏಕಿ ಅಪಶ್ರುತಿ ಭಾಹಿರ ಸರಲ್ಯಾವರಿ ಜಾತಾ.
ದೇಕೂನು ಪರಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇಂತು ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾನಾ, ತೆಂ
ವಿಕೃತ ವಿಕಾರ ಜಾವೂಕಾತಿ ಜಾತ್ತಾ, ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ ಜಾತಾ. ತಶೆಂ ಮ್ಹಣು ಕೊಂಕಣೀ
ಭಾಶೇಚೆ ಉಚ್ಚಾರಾಕ ಸಮಾ ಮೇಳನು ಯೇವಚೆ ಶಬ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕರಕಾತಿ ಮ್ಹಣು
ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕರಚೇಯಿ ನಹಿಂ.

ಅಶೆಂ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಅನ್ಯ ಭಾಶಾ ಥಾವನು ಮೆಂಚಿಲೆ ಶಬ್ದ ಆನೀಕ
ತಾಂಚಿ ಉಚ್ಚಾರಾಚಿ ರೀತಿ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೆಲೆಲೆಂ ಆಸಾ. ಹಾಂಗಾ
ಕೊಂಕಣೀಂತು ಆಸೂಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಥಾವನು ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ಶಬ್ದ ಪಟ್ಟಿ ಕರನು

ದಿಲ್ಯಾತಿ. ತಶೆ ಪಳೋವಂಚಾಕ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಟ್ಟಿ ಕರಚಿ ಅವಶ್ಯಯೀ ನಾ ಮ್ಹಣಕಾ ಪಡತಾ. ಕಾರಣ, ಕೊಂಕಣೀಂತು ಪಾವಣೆ ಅಂಶ, ತಾಚೆ ಪಶಿ ಚಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೇಚಿ ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ಶಬ್ದ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ ಸಮಜೂತಿ ಖತೀರ ಥೋಡೆ ಹಾಂಗಾ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಲ್ಯಾತಿ :-

ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ : ಅಕ್ಷರ, ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಹಂಸು, ಅಮೃತ, ಯೌವನ, ಯಮು, ಅಶೋಕ, ಆಕಾಶು, ಆಜ್ಞಾ, ಅಂಗುಷ್ಠ (ಉಂಗುಷ್ಠ), ಉದ್ಯೋಗು, ಕರ್ಕಶ, ಕಾವ್ಯ, ಕಲಶು, ಕಾಮ, ಕುಮಾರು, ಕಾರ್ಯ, ಗದಾ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ತ್ಯಾಗು, ಶಿಲ್ಪ, ಚತುರ್ಥೀ, ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವೇರಿ, ಯಂತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾಪನ, ನರ್ತಕಿ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿತ್ಯ, ದಿವಸು, ಪ್ರತಿ, ಯುಗು, ಸ್ಫಟಿಕ, ಪಾದುಕ, ಭ್ರಮಣ, ವಸತಿ (ಬಸ್ತಿ), ವಿದ್ಯಾ, ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸ್ವರ್ಗು, ನರಕು, ಸಾಕ್ಷಿ, ವ್ಯವಹಾರು, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರು, ಸ್ಮಶಾನ, ಮೃತ್ಯು, ರಾಕ್ಷಸು, ರತ್ನ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸಿಂಹು, ಸಂಜ್ಞಾ, ಸ್ವರು, ಶ್ರೀ, ಸುಖ, ದುಃಖ, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಪ್ರಾಣು, ಪ್ರಾಯ, ಕುಷ್ಠರೋಗು, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ತುಳಸಿ, ಪ್ರಹರ, ವಿಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ, ಗಂಭೀರ, ಆಶಾ (ಆಶಿ), ಸ್ಥಾನ, ಕರ್ಮ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷು, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷು, ನೃತ್ಯ, ಪಶು, ಪುಷ್ಕರ, ಪುಷ್ಕರಣಿ, ಉಜ್ವಲ, ಪ್ರಕಾಶು, ಸ್ಮೃತಿ, ಕಿರಣ, ಪಂಜರ, ಗಣನಾ, ಸಂಧಿ, ಕಂಟಕ, ಕಂಪನ, ಚಂದ್ರು, ಸೂರ್ಯು, ನಕ್ಷತ್ರ, ದಿಕ್ಕು, ಸ್ವಾಮಿ, ದೇವು, ಭೂಮಿ, ಶ್ವಾಸು, ಧರಣಿ, ಉದಕ, ವೈರ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಚೈತ್ರು, ವೈಶಾಖು, ಜ್ಯೇಷ್ಟು, ಆಷಾಢು, ಶ್ರಾವಣ, ಭಾದ್ರಪದ, ಆಶ್ವೀಜ, ಕಾರ್ತೀಕ, ಮಾರ್ಗಶೀರು, ಪುಷ್ಯ, ಮಾಘು, ಫಾಲ್ಗುಣು, ಸಮಯ, ಚಾಮರ, ಗರ್ವ, ದರ್ಪ, ಜನ್ಮ, ಮರಣ, ಜನನ, ಗ್ರಹಣ, ಮೋಕ್ಷು, ಸ್ಮರಣ, ಸಂಸ್ಥಾ ಆದಿಲೆ ಲೇಕಮಿತಿ ನಾತಿಲೆ ಶಬ್ದ ಆಸತಿ.

ಅಶೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಥಾವನು ಅಸಂಖ್ಯ ಶಬ್ದ ತದ್ವತ್ ವಾಪರತಾತಿ. ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟತಾ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ 'ಉ' ಉಚ್ಚಾರು ಮೇಳೋನು ಸಾಂಗತಾತಿ, ವಾಪರತಾತಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಥಾವನು ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ಶಬ್ದ

ಸಂಸ್ಕೃತ	ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ರೂಪ	ಸಂಸ್ಕೃತ	ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ರೂಪ
ಗೌರ	ಗೋರೋ	ಕರ್ಮ	ಕಾಮ
ಮಹಾರ್ಘ	ಮ್ಹಾರಗ	ಶೃಂಖಲಾ	ಸಾಂಕಳ
ನೃತ್ಯ	ನಾಚು	ಓಷ್ಠ	ವೋಂಟು

ಮೌಕ್ತಿಕ	ಮೋತಿ	ಖರ್ಜೂರ	ಖೋರೋಜು
ಸೂಚಿಕಾ	ಸೂವ	ಸ್ಮಶ್ರು	ಮೀಶಿ
ವೃಕ್ಷ	ರೂಕು	ಕೀಟ	ಕೀಡಿ(ಡೋ)
ಜಿಹ್ವಾ	ಜೀಬ	ಹಸ್ತಿನ್	ಹಸ್ತಿ
ಶೃಂಗ	ಶೀಂಗ	ಜಾಮಾತೃ	ಜಾಂವಯಿ
ಸ್ನುಷಾ	ಸೂನ	ಗರ್ಭಿಣಿ	ಗುರ್ಬಿಣಿ (ಗುರುವಾರಣಿ)
ದೀಪಾವಲೀ	ದಿವಾಳಿ	ಮೃತ್ತಿಕಾ	ಮಾತ್ತಿ
ಕಂಟಕ	ಕಾಂಟೊ	ತೃತೀಯಾ	ತಯಿ
ಚತುರ್ಥೀ	ಚವತಿ	ಪೂರ್ಣಿಮಾ	ಪುನ್ನವ
ಆರ್ಯ	ಆಜ್ಜೋ	ಅಂಗುಷ್ಠ	ಉಂಗುಷ್ಟ
ಕೂಷ್ಮಾಂಡ	ಕುವಾಂಳೆಂ	ಗಾಥಾ	ಗಾದ
ಚತುಷ್ಕ	ಚೌಕು	ವಿಜ್ಞಾಪನಾ	ಬಿನ್ನಹ
ದಂತ	ದಾಂತು	ವೇತ್ರ	ಬೇತ
ದಂಷ್ಟ್ರಾ	ದಾಡೆ	ದ್ರೋಣಿ	ದೋಣಿ
ನಿದ್ರಾ	ನೀದ	ಪ್ರತಿಪತ್	ಪಾಡವೊ
ಪಿಷ್ಟ	ಪೀಟ	ವ್ಯಾಘ್ರ	ವಾಗು
ವರ್ತಿ	ವಾತಿ	ವೃಷಭ	ಬಸವು
ವರ್ಣ	ಬಣ್ಣು	ಸ್ಮಶಾನ	ಸೋಶಾನ
ರಾಕ್ಷಸ	ರಕ್ಕಸು	ಸಂಸ್ಥಾ	ಸಾಂತ, ಸಂಸ್ಥೊ
ಫಲಕ	ಪ್ಹಳೆಂ	ನಿಟಿಲ	ನಿಡಲ
ಜೇಮನ	ಜೇವಣ	ಹಸ್ತ	ಹಾಥು
ಕರ್ಣ	ಕಾನು	ಹೃದಯ	ಹರ್ದೆಂ
ಪಾದ	ಪಾಯು	ಧವಳ	ಧವೆಂ (ವೋ)
ನಾಸಿಕ	ನಾಂಕ	ತುವರಿ	ತೋರಿ
ಕುಸ್ತುಂಬರಿ	ಕೊತ್ತಂಬರಿ	ಆಮ್ರ	ಆಂಬೋ
ಆಮ್ರಾತಕ	ಆಂಬಡೊ	ಕಪಿಲಾ	ಕಬಲ್ತಿ
ತಕ್ರಂ	ಕಾಕ	ದಧಿ	ಧಂಯಿ

ತುವರಿ ತೋರಿ

2

ಭಾಶಾಚೆ ಶಬ್ದ ವಿಕಾಸ ಆನೀಕ ಪ್ರಾಚೀನತಾ

- ೧ -

ಆನಿ ಮುಖಾರಿ ಆಮೀ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾಚೆ ಶಬ್ದ ವಿಕಾಸಾ ವಿಶಿಂ ವಿವೇಚನ ಕರಚೆ ಪಯಲೆಂ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ ವಿಶಿಂ ವಿಚಾರ ಕರಚೆಂ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಶೌರ ಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಥಾವನು ವಾಡೂನು ಆಯಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಪಯಲೇಂಚಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಆಸಾ. ತಶೇಂಚ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಪ್ರಯೋಗ ಕರಚೆ ಚಡಾವತ್ ಶಬ್ದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಚಿ ಜಾವನು ಆಸತಿ, ನ್ಹಯ್‌ವೆಂ ತಾಂತು ಥಾವನು ವಿಕಾರ ಪಾವಿಲೆ ತದ್ಭವ ಶಬ್ದ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಮ್ಹಳೆಲೇಯಿಂ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸಾಂಗಲಾ. ಹೆಂ ಆತಾಂ ಯಾದು ಕರಚೆ ಅವಶ್ಯ. ಕಾರಣ, ಕೊಂಕಣೀ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಥಾವನು ವಾಡೂನು ಆಯಿಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಮೆಗೆಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಕ ಹೋ ಅಂಶು ಆವಶ್ಯಕ ಜಾವನು ಆಸಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತು 'ಮಧ್ಯದೇಶು' ಮ್ಹಣಚೊ ಏಕು ಶಬ್ದು ಯೇತಾ. ಹಾಜೋ ವ್ಹೇವಾರು ಆರಂಭಾರಿ ಬರೇ ಕುರು-ಪಾಂಚಾಲ ಆನೀಕ ತಾಜೆ ಬಡಗಾಕ (ಉತ್ತರಾಕ) ಆಸೂಚೆ ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶಾ ಖಾತೀರ ಆಶಿಲೊ. ಉಪರಾಂತೆ ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾ ಥಾವನು ಪರಗಟ ಜಾವಚೆ ಭೂಂಯಚೆ ಭಾಗಾಚಿ ಸೀಮಾ ವಿಕಾಸ ಜಾಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಾಂಚೇಚಿ ಆಧಾರಾರಿ ಸಾಂಗಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಿಮಾಲಯು ಆನೀಕ ವಿಂಧ್ಯಾಚೆ ಮದ್ದೇಚೆ ತಥಾ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯಿ ಲುಪ್ತ ಜಾಲೆಲೆ ಸ್ಥಾನಾ ಥಾವನು ಪ್ರಯಾಗ ಪರ್ಯಂತಾಚ್ಯಾ ಭೂಭಾಗಕ 'ಮಧ್ಯದೇಶು' ಮ್ಹಣು ಅಶೆಂ ಆಪಯತಲೀಂತಿ. ಹ್ಯಾ ಭಾಗಾಚೆ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತಾಂ ಪೇಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಾಕ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟ ಆಸ್ಸ. ಥೋಡೆ ವಿದ್ವಾಂಸಾಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಆಸಾಕೀ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನಯೀ ಶೂರಸೇನ ಪ್ರದೇಶಚಿ ಮ್ಹಣು. ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಚಿ ಭರಪೂರ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸೂಚೆ ಕೊಂಕಣೀಕ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತಚಿ ಮೂಳ ಮಣ್ಯೇತ.

ಪಡಿಯೇಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಂಕ ಏಕ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪ ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ. ತರಿಯೀ ವೈಯಾಕರಣೇನಿ ಕೇವಲ ತೀನಿ ಅಪಭ್ರಂಶಾನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರೂಪ ಮಾನ್ಯ ಕೆಲ್ಲೇಂತಿ. ತೀಂ ರೂಪನಾಗರ, ಬ್ರಚಡ ಆನೀಕ ಉಪನಾಗರ. ಅಶೆಂ ನಾಂವ ಘೇವನು

ಆಸತಿ. ಹ್ಯಾ ಅಪಭ್ರಂಶಾಂಚೊ ಕಾಲು ಸುಮಾರ ಸ್ಹಾಂಚೆ ಶತಮಾನ ಧರೂನು
ಧಾಂಚೆ ಶತಮಾನಾ ಭಿತವೇಲೋ ಆಸೂಕಾ, ಅಶೆಂ ನಿರ್ಣಯ ಕೇಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಚೆ
ಶೌರಸೇನೀಯು ಶೌರಸೇನಿ ಅಪಭ್ರಂಶಾಚೆ ರೂಪ ಕೊಂಕಣೀ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು
ಸಾಂಗುಯೇತ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ ಲೇಕ ಘಾಲಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇನ
ಮೇಳಚೆ ತಾಂಬ್ಯಾ ಪಾಟ್ಯೊ (ತಾಮ್ರಪಟ) ತಳತಾ ಪಾನ್ನಂ, ಶಾಸನ ಹಾಂಚಿ ಆದಿ
ಪಯಲೆಂ ಅವಲೋಕನ ಕರಕಾ ಪಡತಾ. ನ್ಹಹಿಂತರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇನ ಬರಯಿಲೊ
ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥು ಪುಣಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರಕಾ ಜಾತಾ. ತಸಲೆಂ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಕಸಲೇ
ಕಿತೆಂ ಮೇಳತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಪಯಲೆಂ ವಿಚಾರು ಕರಯಾಂ.

ಕೊಂಕಣೀಂತು ಪುಷ್ಕಳ ಪದಾಂ, ಗಾದೋ (ಅದಗತ್ಯೋ) ಉಮಾಣೊ
(ಹುಮ್ಮಣೊ) ಲೋಕವೇದ ಗೀತಾಂಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೀ ಚಡ
ಜಾವನು ಲಿಪಿಬದ್ಧ ಜಾವನು ಪ್ರಕಟ (ಪರಗಟ) ಜಾಯ ನಾತಿಲೆಂ ಆಸೂಚೇಯಿ
ವ್ಹೋಡಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಡಾ। ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಮಹಾಶಯಾಲೆ
ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾನಿ ಯೇವಚ್ಯಾಕಯೀ ಪಯಲೆಂ ಸ್ವದೇಶಿ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೊಂಕಣೀ ವಾಡೋನು ಆಶಿಲಿ. ಕೊಂಕಣೀಕ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚೇಚಿ ಲಿಪಿ
ಆಸಾ, ತರಿಯೀ ಥೋಡೆ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರೀಂಚಾಲೆ ಲೇಕ್ಕಾಂ ಕನ್ನಡ
ಲಿಪೀನ ನ್ಹಹಿಂವೆ ರೋಮನ್ ಲಿಪೀನ ಬರೋನು ದವರಲ್ಯಾಂತಿ. ಗೋವಾ ಆನಿ
ತಾಚೆ ಚಾರ ದಿಕಾನ ಆಶಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಮುಸಲಮಾನಾಂಚೆ ಕಾರಭಾರ ಸೂರು
ಜಾಲ್ಲೆ ಉಪರಾಂತೆ ಪರ್ಶಿಯಾ ಲಿಪಿ ವಾಪರಚ್ಯಾಕ ಸೂರು ಜಾಲ್ಲೆ.

ಜಾವ್ನೋ, ಬರೇ ಜಾಲೆಂ. ಆತಾಂ ಪರಂತ ಮೇಳೆಲೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಪಯಲೇಚೆ
ಪುಸ್ತಕ ಮ್ಹಣೋನು ಘೇವಚೆ 'ಕಾರ್ತಿಲ್ಲಾಸ' - 1556 ಇಸವೀಂತು ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆಲೆಂ.
ತ್ಯಾ ಉಪರಾಂತೇ 1622 ಇಸವೀಂತು ಫಾದರ್ ಥೋಮಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ
ಮಾನಾಧಿಕಾನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೊ ಏಕು ಗ್ರಂಥು ಪರಗಟ ಕೇಲೊ. ಭಾರತೀಯ
ಭಾಶೇನಚಿ ಮುದ್ರಿತ ಜಾಲಲೊ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥು 1640 ಇಸವೀಂತ
ಶ್ರೀ ವಾಮನ ಶೆಣ್ಯೈ ರಘುನಾಥ ವರ್ದೆವಾಲವಿಲಕರ್ ಹಾನ್ನಿ ಬರಯಿಲೆ ಕೊಂಕಣಿ
ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕ ಪರಗಟ ಜಾಲ್ಲೆ. ಝುಕೋಸ್ಲೋವೇಕಿಯಾಚೆ ಮ್ಯೂಜಿಯಮಾಂತು
ಆರ್ತಾಂಚಿ ಏಕ ಕೊಂಕಣೀ ವ್ಯಾಕರಣಚಿ ಪ್ರತಿ ಸೋದೂನು ಕಾಡಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣು
ಆಯಕೂನು ಆಯಲಾ. ಹೆಂ ಬರಯಿಲೊ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಬೋಧಕಾಚಾರ್ಯ

ಕಾರ್ಲ್‌ಪ್ರಿಕ್ಲಿಲ್ ಮ್ಹಣಚೊ ಮಹಾನುಭಾವು 1749 ಇಸವೀ ಸುಮಾರ ಗೋಂಯಾಂತು ಆಶಿಲೆ. ತಾನ್ನಿ ಲ್ಯಾಟೀನ್ ಭಾಶೇನ ಬರಯಿಲೆ 'ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಿಕಾ ಲಿಂಗುವಲ್ ಬ್ರಾಹ್ಮನಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಗ್ರಂಥಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಕ ಆನೀಕ ಝೂಕ ಭಾಶೇಕ ನಿಕಟ (ಅಗದಿ ಲಾಗೀಚೊ) ಸಂಬಂಧು ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ದಾಕಯ್ಲಾ° ಕ್ಹಂಯ್ (ಹಾಂವೆ ತೋ ಗ್ರಂಥು ಪಳಯಿಲೋ ನಾ) ಝುಕ್ ಜಣಾನಿ ಹ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಾನ ಭಾರತಾಚೆ ಆದ್ಯಂತ ಪಯಣ ಕರಯೇತ್ ಮ್ಹಣೂಯಿ ತಾನ್ನಿ ಬರಯಿಲಾ° ಕ್ಹಂಯ್.

ಅಶೆ ಸೋಳಾ ಶತಮಾನಾಂತೂಚಿ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಉದ್ಗ್ರಂಥ ರಚನ ಜಾಲ್ಲೆಂತಿ ಮ್ಹಣು ಜಾಲೆ. ಏಕ ಭಾಸ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪಾಂವಡ್ಯಾಕ ಪಾವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರ ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಶಂಬರಿ ಲೇಕಾನಿ ವರಸಾಂಚೆ ವಾಡಪ ಪುಣಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು (ಸಲ್ಲೊ) ಜಾವನು ಆಸ್ಸ. ತಾಂಗೆಲೆ ಹ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ಸುಮಾರ ಧಾ ಇಕರಾ ಶತಮಾನಾ ಧರನು ಇತಿಹಾಸು ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಳಿತೇಕ ಯೇತಾ.

- ೨ -

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸು ಸುದೀರ್ಘ (ಲಾಂಬಾಯಾಚೊ) ಆನೀಕ ಉತಾರ ಚಡಾವಾಚಿ ಕಾಣೆಯೀ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆ ಬರಯಿಲೆ ಭಾಶೇನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಉಲೋಚೆ ಜಣಾಂಕ ಸರಸ್ವತಿ ನ್ಹಯೀಂಬ್ಯಾ ತೀರಾರಿ ಥಾವನು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಸ್ಥಾನಾಕ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಜಾವನು ವಚೂಕಾ ಪಡಲೆ. ತಾಚೇ ಮಾಗೀರಿ ತೇ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಕ ಯೇವನು ಥಂಯಿ ರಾವಲೆ. ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶು ಕ್ಹಂಚೇಯ ಕಾಳಾಕ ಏಕಹೀಚೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತಾಕ ಅಂತರ್ಗತ ಜಾವನು ಆಶಿಲೊ ನಾ. ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣಂತು ಠಾಣಾಚೆ ಶಿಲಾಹಾರಾಂಚೊ ರಾಜ್ಯಭಾರು ಚಲತಲೊ. ಫುಡಾರ ತೊ ಪ್ರದೇಶು ಯಾದವ ರಾಯಾಂಚೆ ತಾಬ್ಯಾಂತು ಆಯಲೊ. ತಾಚೆ ಉಪರಾಂತ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚೆ ಆಡಳಿತ ಥಂಯ ಸ್ಥಾಪನ ಜಾಲೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣ ಥಲ್ಲಪಟ್ಟಣಾಚೆ ಶಿಲಾಹಾರಾಂಚೆ ರಾಜ್ಯಭಾರಾಕ, ಉಪರಾಂತೇ ಬಹುಮನಿ, ವಿಜಯನಗರ ಆನೀಕ ಬಿಜಾಪುರ ರಾಯಾಂಲೆ ಆಡಳ್ತಾ ಪಂದಾಕ ಆಯಲೆ, ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಪೇಕ್ಷಾ ಮರಾಠೀಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಅಧಿಕ ಆಶಿಲೊ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಂಕಣಂತು ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ದೂರ ಊರನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಆಪಣ್ಯಲೇಂಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಸ್ಥಾನ ರಾಖೂನು ಆಯಲಿ. ಪೂಣೂನು

ತೆ ಉಲೋವಚೆ ಜಣಾಂಕ ಏಕಡೆ ದಾಖೊನು ಆನಿ ಏಕ ಕಡೆ ಘೊಂವಚೊ
ಪ್ರಸಂಗು ಆಯಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತಾನ ತಾಂಕಾ ತಾಂಗೆಲೆ ಗ್ರಂಥ (ಸಾಹಿತ್ಯ) ರಾಖಣ
ಕರೂಂಕ ಜಾಯಿನಿ ಜಾವ್ನು ಆಸೂಕಾ.

ಇಕರಾಚೆ ಶತಮಾನಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಏಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ
ಬದಲಾವಣ ಆಸಾ ಜಾಲಿ ಮ್ಹಣು ಮ್ಹಣಕಾ ಪಡತಾ. ಗೋಂಯಚೊ ಕದಂಬ
ರಾಯು ಪಯಲೊ ಜಯಕೇಶೀನ (1050 - 1080) ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಳಾಚೆ
ರಾಯಾಂಚೆ ಘರಾಣ್ಯಾಂತು ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧು ಕರನು ಘೇತಲೊ. ತೆನ್ನಾ ಸಾಬಾರ
ಸಾರಸ್ವತ ಜನ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂಡಳ ಪ್ರದೇಶಾ ಥಾವನು ಗೋಂಯಾಂಕ ಯೇವನು
ರಾವಲೆ. ಜಯಕೇಶಿ ರಾಯಾನ ಭಾರತ ಆನೀಕ ಭಾರತಾಚೆ ಬಾಹಿಲ್ಯಾ ಆಠರಾ
ರಾಜ್ಯಾಂ ಜವಳ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಂಬಂಧು ದವರೂನು ಘೇತಿಲೊ. ಹೆಂ ಪೂರಾಯ
ಇತಿಹಾಸಾಂತು ಆಮಕಾ ಪಳೋವಚಾಕ ಮೇಳತಾ. ಸಾರಸ್ವತಾನಿ ಹಾಚೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ
ಪ್ರಯೋಜನ ಘೇತಲೆ. ತೆನ್ನಾ ಕದಂಬ ರಾಯಾಂಚಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಸ ಜಾವನು
ಆಶಿಲ್ಯಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇ ಜವಳ ಕೊಂಕಣೇಯಿ ವಿಕಾಸ ಪಾವಚ್ಯಾಕ ಅವಕಾಶು
ಮೇಳೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಲಿಪೀನ ಬರೋಂವಚಾಕ ಲಾಗಲೆ.

ಮುಖಾರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸಾಂಲೆಂ ಕಾಳಾರಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರಾ
ಖತೀರ ಜನಾನಿ ಉಲ್ಲೋಚಿ ಭಾಸ್ ವಾಪರಚೆ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರೀಂಕ
ದಿಸೂನ ಆಯಲೆ. ತರಿಯೀ ಹ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂತು ಭಾರೀ ವಿವಾದು ಚಲನು 1684
ಇಸವೀಂತು ಸರಕಾರಾನ ಕೊಂಕಣೀ ವಯಿರಿ ನಿರ್ಬಂಧು ಘಾಲನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸ
ಭಾಸಚಿ ಶಿಕೂಕಾ, ಅಶೆಂ ಘೋಷಣ ಕೇಲಿ. ಹಾಜೇನ ಕೊಂಕಣೀಕ ಭಾರೀ ಮಾರು
ಪಡಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಉಲಯತಲ್ಯಾನಿ ತಾಂಗೇಲಿ ಭಾಸ್ ಸಂರಕ್ಷಣ
ಕೇಲಿ. ಆಜಿ ಕೊಂಕಣೀಕ ಆಪಣ್ಯಾಲೇಂಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉರಚ್ಯಾಕ
ಹಾಜೇನ ಅವಕಾಶು ಜಾಲೊ. (ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಸರಕಾರಾಚೊ ನಿರ್ಬಂಧು
ಆಸತಾನಯೀ ಆಮಗೆಲೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣೀ ನಾಶ ಜಾಯನಾಶಿ
ದುರೋನು ಆಯಲೆ. ಆಜಿ ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಸರಕಾರಾಚೊ ನಿರ್ಬಂಧು ನಾ
ಜಾಲ್ಯಾರಿಯೀ ಆಮಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸೋಡೂನು ಅನ್ಯಭಾಸ್ ಉಲೋಚಿ ವ್ಹಡ್ಡಸ್ತಿಕಾ
ದಾಖೋಚಾಕ ವಚೂನು ಮಾಯ್ ಭಾಶಾಚೊ ತಿರಸ್ಕಾರು ಕರೂಂಕ ಲಾಗಲೇಂತಿ.
ಹತೂಲಿ ಏಕಿ ವಿಡಂಬನಾಹಿ).

ಯೇದೋಳ ಪರಂತ ಸಾಂಗಿಲೆ ವಿವರಣಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ

ಕಿತುಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಚಿಂತೂಯಾ°. ವರ್ತಮಾನ ಕಾಳ್ಹಾಚೆ ಆರ್ಯ ಭಾಶಾಂಚೊ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಆದಮಾಸ್ ತೇರಾ ಶತಮಾನಾಕಯೀ ಫುಳ್ಯೊ (ಫುಡಲೊ) ಆಸೂಕಾ. ಕ್ಹಂಚೇಯಿ ಭಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಾರಿ ವ್ಯವಹೃತ ಜಾವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕಾ ಮಸ್ತು ವೇಳು ಲಾಗತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತು ದವರೂನು ಸ್ಹಾಂಗಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅಪಭ್ರಂಶಾಂಚೆ ಆಖ್ಯೆರೀಚೆ ಘುಟ್ಟಚಿ ಆಯಚ್ಯಾ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಯ ಭಾಶಾಂಚೆ ಆವಿರ್ಭಾವ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಅಪಭ್ರಂಶಾಂಚೆ ಆಖ್ಯೆರೀಚೆ ಘುಟ್ಟ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸುಮಾರ ಧಾಂಚೆ ಶತಮಾನಾಚೊ ಕಾಳು. ಜಾಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಯ ಭಾಶಾಂತು ಏಕಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾಚೊ ಆವಿರ್ಭಾವೂಯಿ ಧಾಂಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಫಾಟಿ - ಫೂಡೆ ಜಾಲಲೊ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಕಾ ಪಡತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಗೋಯಂಚೊ ಕದಂಬ ರಾಯು ಪಯಲೊ ಜಯಕೇಶಿಲೆ ಕಾಳಾರಿ ಕೊಂಕಣೀಚೊ ವಿಕಾಸು ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣಚಾಕ ಇತಿಹಾಸಾಂತು ಆಧಾರು ಮೇಳತಾ. ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇನ ವ್ಹೇವಾರು ಕರತಲೀಂತಿ ಮ್ಹಣೂಯಿ ಕಳ್ನು ಯೇತಾ. ತೋ ಇಕರಾ ಶತಮಾನಾಚೊ ಆದಿಕಾಲು. ಧಾಂಚೆ ಶತಮಾನಾಂತು ಕೊಂಕಣೀಚೊ ಆವಿರ್ಭಾವು ಜಾಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೀ ಇಕರಾಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಆದಿಕಾಲಾ ಭಿತರಿ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಬರೇ ಶಂಬರಿ ವರ್ಸಾನಿ ವ್ಹೇವಾರು ಕರಚಿ ತಿತುಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿ ಜಾವಚೆ ಶಕ್ಯವೇ ? ಖಂಡಿತಾಕಯೀ ಸಾಧ್ಯ ನಾ. ತಶೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ ಕಿತುಲಿ ?

ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಥಾವನು ಕೊಂಕಣೀ ವಾಡೂನು ಆಯಿಲಿ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣಚೊ ಮೆಗೆಲೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು, ಮತ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆ ಹಾಂವೆ ಸಾಂಗಲಾ°. ಪ್ರಾಕೃತಾಂಚೊ ಕಾಲು ಸುಮಾರು ಪಾಂಚಾಚೆ ಸ್ಹಂಚೆ ಶತಮಾನ ಪರ್ಯಂತ ಆಸೂನು ಫುಡಾರ ಅಪಭ್ರಂಶಾಚೆ ಪಾಂವಡ್ಯಾಕ ವಿಕಾಸ ಜಾಲೇಲೆ ಕಾಳಾರೀಚಿ ಕೊಂಕಣೀಚೊ ವಿಕಾಸು ಪ್ರಾರಂಭು ಜಾಲಲೊ ಆಸೂಕಾ. ತೇ ನಂತಾ ಏಕಿ ಭಾಸ್ ವ್ಹೇವಾರು ಕರಚೆ ಪಾಂವಡ್ಯಾಕಯೇವುಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಊಣೇ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಏಕ ಹಜಾರ ವರಸಾಚಿ ವಾಡಿ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಾಂಗತಾತಿ. ಹಾಜೇನ ಆಮಿ ಸುಮಾರ ಸ್ಹ ಸಾತ ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಳಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ ಯೇವುನು, ಫುಡಾರ ಧಾಂಚೆ - ಇಕರಾಚೆ ಶತಮಾನಾಚೆ ಕಾಳಾರಿ ತೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಾರಿ ವ್ಹೇವಾರು ಕರಚೆ ಪಾಂವಡಾರಿ ಆಯಿಲಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಕಾಚಿ ಪಡತಾ.

3

ಭಾಶೇಂಚೆ ಉಗಮು

ಏಕಿ ಭಾಸ್ ಅಮುಕ ಇತುಲಿ ಪ್ರಾಕಾಚಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆಂ ನ್ಹಹಿಂವೆ ತಾಕಾ ಆಧಾರು ದೀವಚೊ ನ್ಯಾಯು ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ತೇಂಚಿ ಸಮು, ಅಂತಿಮ ಮ್ಹಣೂಂಕ ಜಾಯನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕಕೀ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಜಗಾಂತು ಕ್ಹಂಚೇಯ ಭಾಸ ಜಾವ್ನೋ ಕಶೆಂ ಉಬಜಲಿ ಮ್ಹಣು ಸ್ಹಾಂಗಚೆ ಕಷ್ಟಾಚೆ ಕಾಮ. ಏಕಾಧವೇಳಾ ತ್ರಾಸ ಪಾವನು ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿಯಿ ತೆಂ ಹಾಸ್ಯಾ ಮಾರಘು ಜಾವ್ನಾಂಕಯಿ ಪುರೊ. ಯೇದೋಳ ಪರಂತ ಜಗಾಂತು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಜಾವನು ಭಾಸ ಕಶ್ಶಿಂ ಉದ್ಭವ, ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲ್ಲಿ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಕಶ್ಶಿಂ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾವನು ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಜಣಾನಿ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದೀಲೇಲೆ ಆಸತಿ. ಏಕೇಕ್ಲ್ಯಾಲೆಂ ತರ್ಕ ಏಕೇಕ ಥರಾಚೆಂ ಮ್ಹಾವಿದ್ವಾಂಸು ಮ್ಹಣು ನಾಂವ ಪಾವಿಲೆ ಬಹುಭಾಶಾ ವಿಶಾರದ ಇತುಲೆ ಕಾಳ ತ್ರಾಸ ಪಾವನೂಯಿ ಭಾಸ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಉಬಜಲೇಲಿ ನ್ಹಹಿಂ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಶಕ್ತ ಜಾಲ್ಯಾತಿ ಶಿವಾಯಿ ಹ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಉಬಜಲೇಲಿ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಹದ್ರ್ಯಾರಿ ಮಾರನು (ಕಾಳೀಜ ಪೇಟೂನು) ಸಾಂಗಚೆ ತಿತುಲೆಂ ಧೈರ್ಯ ಪಾವಿಲಿಂ ಅತಿ ವಿರಳ, ವ್ಹಯ್, ಕೋಣಯಿ ಜಾವ್ನೊ ತೆಂ ಸಾಂಗಚೆ ಕಶೆಂ ಸಾಧ್ಯ ?

ಆಮಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ ಆಮಗೆಲೆ ಪೂರ್ವಜಾಲೆಂ ಕಡೇಚ್ಯಾನ ಆಮಕಾ ಆಯಿಲಿ. ತಾಂಕಾ ಕೋಣಾಲೆ ಕಡೇಚ್ಯಾನ ಆಯಿಲಿ ? ತಾನೀಂಚಿ ತೀ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಲಿವೆ ? ಹಾಕಾ ಥೋಡೆ ಜಣಾನಿ ಸಾಂಗಚೆ ಭಾಸ ಪಯಲೆಂ ದೇವಾನ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಲೇಲಿ ಮ್ಹಣು. ಪೂಣೂನು ಹೆಂ ಸಂಧಿಗ್ಧಾರ್ಥು ಆಸೂಚೆ ಉತ್ತರ. ಹ್ಯಾ ಜಗಾಂತು ಜಾವಚೆ, ವಚೆಂ ಪೂರಾಯ ತಾಗೆಲೆ ನಿಮ್ಮಿತೀಚಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅರ್ಥಾನ ಹೆಂ ಉತ್ತರ ಸಾಂಗಿಲೆ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ, ತೆನ್ನಾ 'ಆಸಚ್ಯಾಕ ಪುರೋ' ಮ್ಹಣು ನುಳೀತ ಆಸೂಯೇತ. ನ್ಹಹಿಂತರಿ ತೆಂ ಕಬೂಲ ಕರಚೆಂ ಅಸಾಧ್ಯ.

ಆನ್ಯೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಆಮಗೆಲೆ ಪೂರ್ವಜಾನಿ ಸಾಬಾರ ಜಣಾನಿ ಭಾಸ ರಚನ ಕೇಲಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ ತಾನ್ನಿ ಭಾಸ ರಚನ ಕರೂಂಕ ಮೇಳೆಲೆ ವೇಳಾರಿ ತ್ಯಾ ಮ್ಹಾಜಣಾನಿ ಉಲಯಿಲಿ ಭಾಸ ಕಸಲಿ ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ ? ತಾಂಕಾ ಭಾಸ ನಾತಿಲೆ ನಿಮ್ಮಿತಿ ತಾನ್ನಿ ರಚನ ಕರೂಂಕ ಮೇಳೆಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ತಾನ್ನಿ

ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಕಶೆಂ ಕೇಲೆಂ ? ಭಾಸ ನಾತಿಲೆ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರಿ 'ಭಾಸ ರಚನ ಕರೂಂಕ ಮೇಳೆಂ' ಮ್ಹಣಚೆ ಅಸಂಭವನೀಯ. ಜಾಲ್ಲೆ ದೇಕೂನು ಹೇಂವಯಿ ಅರ್ಥು ನಾತಲೆ ನಿರರ್ಥಕ ಉತ್ತರ.

ಧಾತೂಚಿ ಭಾಶೇಂಕ ಮೂಳ ಅಶೆಂ ಥೋಡೆ ಜಣಾಲೆಂ ಅಭಿಮತ ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೇವಯಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚು ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಚೆ ಅಭಿಮತ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕ್ಹಂಚೇಯಿ ಭಾಸ ವಿಮರ್ಶ ಕೆಲ್ಯಾರಿಯಿ ತಾಂತುಲೆಂ ಪೂರಾಯ ಶಬ್ದ ಧಾತೂನಿ ಸಾಧಿತ ಜಾಯನಾಂತಿ. ತೇ ನಂತಾ ಮನೀಶಾಂಚೆ ವಿಚಾರ ವಿಕಾಸ ಜಾಲೆಲೆ ಸ್ಥೂಲಾ ಥಾವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಾ ದಿಶಾನ, ವಸ್ತುವಾಚಕ ಥಾವನು ಭಾವವಾಚಕಾ ದಿಶಾನ. ಮನೀಶಾನ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾಂತು ಸಮಜಪಣ ಉಬಜೂನು ಉಜವಾಡಾಕ ಆಯಿಲೆ ಮಾಗೀರ ಹಿಂ ನಾಮ, ಹಿಂ ಧಾತು, ಹಿಂ ವಿಶೇಷಣಾಂ ಹ್ಯಾ ರೀತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಕಲ್ಪನ ಕರೂಂಕ ಲಾಗಲೀಂತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ ರೀತೀಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣಾನಚಿ ಭಾಶೇಕ ಆರಂಭ ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣು ಲೇಕಚೆ ತೀರಾ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಅಶೆಂ ವಿಮರ್ಶಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಾವತಾತಿ.

ಹಾಚೆ ಮದ್ದೆಂ ಆನೀಕಯೀ ಥೋಡೆ ವಾದ ಫುಡಾರ ಯೇವುನು ಆತಾಂ ಬೋಡ ನಿಪೋನು ಆಸತಿ. ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೆ ರೀತೀರಿ ಉಬಜಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಪಂಡಿತಾಂನಿ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದೀಲೇಲೆ ಆಸತಿ. ತಾಂತು ಮುಖ್ಯ ಆಸೂಚೆ ಸ್ಹ.

1) <u>ಅನುಕರಣವಾದು</u> : - ಮನೀಶಾನ ಆಜ ವಾಪುರಚೆ ಶಬ್ದ ಪೂರಾಯ ಪ್ರಾಣೀಂಚೆ ಧ್ವನೀಂಚೆ ಅನುಕರಣ ಮ್ಹಣು ಸಾಬಾರ ಜಣ ಪಂಡಿತಾಚೊ ರಾಯು. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಕಾ, ಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಕಾಕ' ಶಬ್ದು ಆನೀ ಇಂಗ್ಲೀಷಾಚೊ crow ಶಬ್ದು ಉಬಜಲೊ. ಹೇಚ್ ಪ್ರಮಾಣೇ ಆನೀಕಯಿ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದ ಸಾಂಗುವೇತ. ಗೂಗು ಮ್ಹಣಚೊ ಗುಗ್ಗುಮು, ಗಣಗಣ ಮ್ಹಣಚಿ ಗಾಂಟ ಘೂಗಂಟ, ಡಮರು ಇತ್ಯಾದಿ.

"ಚೀಚೀ ಕುಚೀತಿ ವಾಸ್ಯಂತೋ
ಬುಭುಭುಸ್ತತ್ರ ಸಾರಿಕಾ"

ಮ್ಹಣಚೆ ಹಾಂತು ಸವಣ್ಯಾನಿ (ಪಕ್ಷ್ಯಾನಿ) ಕರಚೆ ಧ್ವನಿಚೆ ಶಬ್ದರೂಪಾರಿ ದವಲ್ಯಾ. ಹಾಜೇ ಮ್ಹಣಕೇಚಿ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಚೂಂಚೂಂ - ಚೂಚುಂದರಿ, ಪಟಾಕಿ, ಚಾರುಮುರೊ, ಗುಡ್‌ಗುಡು ಆದಿಲೆ ಶಬ್ದ ಅನುಕರಣನಚಿ ಆಯಿಲೆ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ

ಂಗಚೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಇತುಲೋಚಿ ಮನೀಶು ಅನುಕರಣ ಶೀಲ ಪ್ರಾಣಿ. ಆದಿ
ಾನವಾನ ವಸ್ತು ಆನೀಕ ತಾಂತುಲ್ಯಾನ ಬಾಹಿರ ಸರಚೆ ಶಬ್ದ ವ್ಹೊಟೊ ಸಮೀಕರಣ
ಲೇಲೆ ಆಸೂಕಾತಿ. ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾನಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಧ್ವನೀನ ಅನುಕರಣ ಕರೂಂಕ
ಲೇಲೆ ಪ್ರಯತನಾಚೆ ಫಲಃಚಿ ಭಾಸ. ಹೋ ವಾದು ಲೀಬ್ನಿಜ್ ಮ್ಹಳೇಲ್ಯಾನ
ಯಲೆ ಪಡಿಪಾದನ ಕೇಲ್ಲೊ. ಹೋ ವಾದು ತಕ್ಷಣ ಕಾಣು ಘಾಲಚೆವರಿ ನಾ.
ರಂಭಾರಿ ಮನೀಶ್ಯಾನ ಆಪಣ್ಯಾನ ಪಳಯಿಲೆ ಪ್ರಾಣ್ಯಾಂಚೆ ರಣ್ಯಾನ ತ್ಯಾ
ಣ್ಯಾಂಕ ನಾಂವ ದರಲೇಲೆ ಆಸೂಕಾ. ಕುಂಕುಡ, ಗ್ಘುಗ್ಗುಮು, ಗುಡ್‌ಗುಡು
ದಿಲೆ ಶಬ್ದ ಸಾಭಾವಿಕ ಶಬ್ದಾಂಚಿ ಧ್ವನ್ಯಾನುಕರಣಚಿ ಶಿವಾಯಿ ಆನೀ ಕಸಲೆ ?
ಅನುಕರಣ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಜ ಪರಂತ ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧೀಂತು ಪ್ರಧಾನ
ತ್ರ ಘೇವನು ಆಸಾ. ತರಿಯೀ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಅನುಕರಣಚಿ ಭಾಶೇಚೆ ಮೂಳ
ಣಚೆ ವಾದಾಕ ಪ್ರಬಲ ಆಕ್ಷೇಪು ಕಾಣು "ಆಪಣ್ಯಾಕಯೀ ಕಿತುಲೇಕೀ ಕೀಳ
ಚ) ಪಾಂವಡ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಾಣ್ಯಂಚೆ ರಣ್ಣೆ (ರಡಪ) ಮನೀಶಾನ ಅನುಕರಣ ಕೇಲೆ
ಣಚೆ ಆಭಾಸಚಿ" ಅಶೆ ರೇನಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ವಿದ್ವಾಂಸಾನ ಸಾಂಗಲೆ.
ನುಕರಣವಾದು ಕುಂಕಡಾ ರಣ್ಣೆ, ಬಾತುಕುಂಕುಡಾಚಿ ಕಿಚಿಕಿಚಿ ಪರಂತ ಸಮ.
ಕುಂಕಡಾ ಗೂಡಾಚೆ ಪೆಲತಾಂತು ಏಕಿ ವ್ಹೋಡಿ ವಣತಿ ಆಸಾ. ಥಂಯ್
ವನೂಚಿ ಭಾಶೇಚೆ ಸತ್ಯ (ನೀಜ್) ಆರಂಭ. "ಅಶೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರಾನ
ಸ್ಯ ಕರನು ಹೆ ವಾದಾಕ ಬೌವೌ" ವಾದು (Bow-wow Theory) ಅಶೆ
ಳೋಚೆ ನಾಂವ್ ದೀಲೇಲೆ ಆಸಾ. ಕಿತೇಯ್ ಆಸೊ, ಹೆ ಅನುಕರಣಚೆ ತತ್ತ್ವ
ಶೇಚ್ಯಾ ಉಗಮಾಕ ಏಕೈಕ ಕಾರಣ ನ್ಹಹಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣಂತು
ಕ. ಅಶೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಕೇಲಲೊ ಆಸಾ.

2) ಉದ್ಗಾರ ವಾದು : ಹಾಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ Pooh Pooh Theory
ಣತಾತಿ. ಹಾಚೇ ಪ್ರಮಾಣೇ "ದುಕ್ಖ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಅತೀ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ
ವೇದನಾಚೊ ಶಾಬ್ದಿಕ ಉದ್ಗಾರೂಚಿ ಭಾಸ" ದೇಖಿಕ - ಆಹ್, ಓ, ಥೂ, ಛಿ,
ಶ್ ಆದಿಲೆ. ಹಾಂತೂಲೆ ಪಡಿ ಏಕಾಂತೂಯಿ ವೆಗಳ್ಯೋ ವೆಗಳ್ಯೋ ಭಾವನೋ
ಸತಿ, ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಪಡಿ ಏಕಾಕ ಏಕೇಕ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ
ಸೂನು ಯೇತಾ. ಹಾಂತು ಥೋಡೆ ರೀತಿಚೆ ಭಾವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಜಾವಂಚೆ ನೀಜ.
ಲ್ಯಾರೀಯಿ ಉದ್ಗಾರ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಭಿನ್ನ (ವೆಗಳೊ) ಅಭಿಪ್ರಾಯು
ೋಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಉದ್ಗಾರಾಂಕ ಆಸನಾ. ತೆ ಉದ್ಗಾರ ಏಕ ರೀತೀರಿ ಸಾಭಾವಿಕ

ಕ್ರಿಯೋ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಭಾಶೇಚೊ ಉದ್ದೇಶು ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕಿತೆ? ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆನ್ನೇಕಳ್ಯಾಕ ಪ್ರವಾಹುಸೂಚೊ (ವ್ಹೋಳಾಚೊ) ಭಾಸ ಏಕಿ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಿಯಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಉದ್ಗಾರವಾದಾಕ ಪೂಹ್ - ಪೂಹ್ ವಾದು ಅಶೆಂ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರಾನ ಹಾಸ್ಯ ಕೇಲೆಂ.

3) <u>ಅನುರಣನ ವಾದು (ನಾದ ತತ್ತ್ವ)</u> : - ಹ್ಯಾ ವಾದಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಶಬ್ದಾಕ ಆನೀಕ ಅರ್ಥಾಕ ಏಕು ಗೂಢ ಸಂಬಂಧು ಆಸಾ. ಪ್ರಕೃತೀಂತು ಏಕು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮು ಆಸಾ. ತೊ ಕಸಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕ್ಷಂಚಾಕ ಮಾರಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೆ ಶಬ್ದು (ಆವಾಜ) ಕರತಾ. ಏಕ್ಯೇಕ ವಸ್ತು ಥಾವನು ಯೇವಚೊ ಶಬ್ದು ಏಕ್ಯೇಕ ಥರಾಚೊ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಪಡಿ ಏಕ ವಸ್ತೂಕ ತಾಜೋಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ ಏಕು ನಾದು ಆಸಾ. ಉಲೋಚೆ ಮನೀಶಾಚೆ ಆತ್ಮಾನ ಹ್ಯಾ 'ನಾದಾ' ಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ದೀವಚೀಚಿ ಭಾಸ. ಹೋ ವಾದು ಪಯಲೆಂ ಮಂಡನ ಕೇಲ್ಲೆಲೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರಾಕ ಸಮಾಧಾನ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆಂ ಫುಡಾರ ತಾಣೇ ತೋ ಹಾಥು ಸೋಡಲೊ. ತಾಣೇ ಅನ್ಯವಾದಾಂಕ ಚಾಳೋಚಿ ನಾಂವಾಂ ದವರಲೇಲೆ ಭಾಶೇನ ಹ್ಯಾ ವಾದಾಕ 'ಡಿಂಗ್ - ಡಾಂಗ್ ವಾದು' ಮ್ಹಣು ದೂಸರ್‍ಯಾನಿ ನಾಂವ ದವರಲೆಂ.

4) <u>ಶ್ರಮ ಪರಿಹಾರ ತತ್ತ್ವ</u> : ಹಾಕಾ 'ಯೋ - ಹೇ - ಹೋ ವಾದು' (Yo-he-ho Theory) ಅಶೆಂ ಆಪಯತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ವಾದಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಮನೀಶು ಕಸಲೋಯಿ ಪರಿಶ್ರಮು ಕರತಾನಾ ಸಾಭಾವಿಕ ಜಾವನು ತಾಚೋ ಶ್ರಮು ಪರಿಹಾರು ಜಾವಚೆ ಖತೀರ ಉಸ್ರೂ ತಾಜೆ ಜವಳ ಧ್ವನೀಯಿ ಬಾಹಿರ ಸೋಡತಚಿ ಆಸತಾ. ತಶೆಂ ಕರಚೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ಶ್ರಮು ಊಣೆ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಗಟಾಂಚೆ ಅಣುಭವಾಕ ಆಯಿಲೊ ವಿಶಯು. ಆದಿ ಮಾನವಾನೀಯಿ ಅಶೆಂ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಕಾಮ ಕೇಲೇಲೆ ತೆನ್ನಾ ತಾಂಚೆ ತೋಂಡಾ ಥಾವನೂಯಿ ಉಸ್ರಾ ಸಾಂಗಾತಿ ಥೋಡ್ಯೋ ಧ್ವನಿಯೊ ಆಯಿಲ್ಯೊ ಆಸೂಕಾತಿ. ತ್ಯೋ ಧ್ವನಿಯೋ ಮುಖಾರಿ (ಫುಡಾರ) ತ್ಯಾ ಕಾಮಾಕ ನಾಂವ ಜಾವನು ರಾವಿಲೊ ಆಸೂಕಾತಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಶೇಚೆ Heave, Haul ಆದಿಲೆ ತೇ ಶಬ್ದ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಹೋ ವಾದು ವಿಮರ್ಶಿ ಕರಚೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ.

5) <u>ಸಂಜ್ಞಾ (ಸನ್ನಿ) ಭಾಶಾ ವಾದು</u> : ಥೋಡೆ ಪಾವಟಿ ಉಲಯತಾನಾ ಉತರಾಕ ಬಲ ದೀವಚೆ ಖತೀರ ನ್ಹಂಹಿವೆ ಕೇವಲ ಆದತಾನ ಸಂಜ್ಞ (ಸನ್ನಿ) ವಾಪರಚೆಂ ಆಸಾ. ಆಜೀಯಿ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾಚಿ ಥೋಡೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನಾಂಗ

ಭಾಸ ಭೋ ಊಣೆ ಪ್ರಮಾಣೇರಿ ಆನೀಕ ಸಂಜ್ಞೋ (ಸನ್ನೋ) ಚಡತೆ ಪ್ರಮಾಣರಿ ವಾಪರತಾತಿ. ದೇಕೂನು ಸಂಜ್ಞಾಭಾಸಚಿ (Gesture Language) ಭಾಶೆ° ಪೇಕ್ಷಾ° ಪಯಿಲಿ ; ತಿತುಲೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿ° ತೀಚಿ ಭಾಶೇಚೆ ಮೂಳ ಮ್ಹಣಚೊ ವಾದು ವುಂಡತ್ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿದ್ವಾಂಸಾನ ಪ್ರಚಾರ ದವರಲೊ. ಶುರು ಶುರುವೇಕ ಚಿತ್ತಸ್ಥಿತಿ ಬಾಹ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಆಂಗಿಕ ಸಂಜ್ಞಾ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಕ್ತ ಜಾವನು ಆಸೂನು, ಕ್ರಮೇಣ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಾಂಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಭಾಶೇನ ಆಂಗಿ ಸಂಜ್ಞೋ ಪಾಟಿ ಘಾಲೆಲೆ° ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣಚೊ ತಾಗೆಲೆ ವಾದಾಚೊ ಸಾರಾಂಶು. ತರಿಯೀ ಹೊ ವಾದು ಅಗ್ರಾಹ್ಯ ಆಸಾ.

6) <u>ಚೋಂಚಡಿ (ರಿ) ಭಾಶೇಕ ಮೂಳ ಮ್ಹಣಚೊ ವಾದು</u> : ಭಾಸ ಉಲೋಚೆ ಪಯಲೆ° ಚೆರ್ಡುವೆ° (ಭುರ್ಗೀ°) ಚೋಂಚಡಿ (ಚೋಂತರಿ) ಉಲಯತಾತಿ. ಏಕೂಚಿ ಶಬ್ದು ಸಾಬಾರ ಪಾವಟಿ ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾತಿ. ಹಿ ಚೋಂಚಡೀಚಿ ಭಾಶೇಕ ಮೂಳ ಮ್ಹಣಚೊ ವಾದು ಸಾಬಾರ ಲೋಕಾನಿ ಪ್ರಚಾರ ದವರಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಚೆರ್ಡುವಾ°ನಿ (ಭುರ್ಗ್ಯಾನಿ) ಚೋಂಚರಿ ಉಲೋಚೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಬ್ದು ನ್ಹಹಿ°. ಆನೇಕಲ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಉತರಾ° ಅನುಕರಣ ಕರಚೆ ಪ್ರಯತನಾಂತು ಚೋಂಚರಿ ಉಲಯಿತಾತಿ. ಸಾಬಾರ ಪಾವಟಿ (ಕಿತ್ತುಲೇಕಿ ಪಾವಟಿ) ಚೆರ್ಡುವಾ°ಲೆ (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆ) ಚೋಂಚರಿ ಉತರಾಂಕ ಭಾವು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣಚಿ ಇತ್ಸಾ ಆಸನಾ.

ಅಶೆ° ಹ್ಯಾ ವಯಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿಮರ್ಶಿ ಕೇಲಲೊ ಯಸ್ಪರ್ಸನ್ನು ಭಾಶೇಚಿ ಶೈಶವಾವಸ್ಥಾ ಸಮಜೂಚೆ ಖತೀರ ತೀನಿ ಮಾರ್ಗ ಆಸತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ತೀರ್ಮಾನಾಕ ಆಯಲಾ.

1) <u>**ಚೆರ್ಡುವಾಲಿ° (ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ) ಭಾಸ್**</u> - ಚೆರ್ಡು (ಭುರ್ಗೋ) ತಾಗೆಲೆ ಪರಿಸರಾಚೆ ಮ್ಹಾಲಗಡೆ ವ್ಯಕ್ತೀಲ್ಯಾ ತೋಂಡಾಂತುಲ್ಯಾನ ಯೇವಚ್ಯೋ ಧ್ವನ್ಯೋ ಗ್ರಹಣ ಕರನು ತ್ಯೋ ವೆಗಳೆ ವಸ್ತೂಂಕ ವಾಪರಚೆ ಶಿಕತಾ. ದೇಕೂನು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಶೇಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಊಹನ ಕರಕಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ, ಚೆರ್ಡಾನ ತಾಗೆಲೆ ಆಲತಾನ - ಪೇಲತಾನಾಚೆ ಭಾಶೆ ದಿಶಾನ ಲಕ್ಷ್ಯ ದೀವಚೆ ಪಯಲೇಂಚಿ ತಾಜೇ ತೋಂಡಾಂತುಲ್ಯಾನ ಬಾಹಿರ ಯೇವಚೆ ಶಬ್ದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರತಾತಿ. ತಶೇಂಚ ತಾಚೆ ಪಯಲೆ° ಆಯಕ ನಾತಿಲೇ ನವೇ° ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಚೆ, ಅರ್ಥು ನಾತಿಲೆ ಧ್ವನಿ ಸಮುದಾಯಾಕ ಅರ್ಥು ಕಲ್ಪನ ಕರಚಿ ಚೆರ್ಡುವಾಲಿ ರೀತೀಯಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಕರೂಂಕ

ನಜ್ಜ.

2) ಪ್ರಾಕ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ - ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗಾ ಪೇಕ್ಷಾ ನಾಗರಿಕತಾ ಥಾವನು ದೂರ ಗುಡ್ಡೆ (ಡೊಂಗರ) ರಾನ, ದ್ವೀಪಾಂಚೆ ಮದ್ದೆಂ ವಾಸ ಕರಚ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮ್ಹಣಚೇಂಚಿ ಊಣೆ. ಹ್ಯಾ ಹಜಾರೋ ಹಜಾರ ವರಸಾಂತು ತಾಂಗೆಲೆ ಜೀವನ ವಿಧಾನಾಂತು ತಸಲೆಂ ಬದಲ್ಲಾವಣಚಿ ಜಾಲೇಲಿ ನಾಂತ. ತಶೆಂ ಜಾವನು ಪ್ರಾಕ್ ಸ್ವರೂಪ ಕಶೀಂ ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಣಚೆ ಊಹನ ಕರಚೆ ದಿಶಾನ ತಾಗೆಲೋ ಮೋಗು ಚಡ.

ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸಾನಿ ವಯಲ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತು ಕ್ಹಂಚೋಯ್ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಬೂಲ ಕೇಲಲೊ ನಾ. ಥೋಡೆ ಜಣಾನಿಂ ಭಾಶೇಂಚೆ ಉಗಮ ಸಮಜೂಚೆ ಖತೀರ ಕೇಲೇಲಿಂ ಪ್ರಯತನ ಪೂರಾಯಿ ನಿಷ್ಫಲ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಲಾಂ. ತರಿಯೀ ಭಾಶೇಚೆ ಉಗಮಾ ವಿಷಯಾಚೊ ವಾದು ಸದ್ಯಾಕ ಶಾಂತ ಜಾಲಾ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ವೆಗಳೆ ತೆಂ ಕುತೂಹಲ ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಮನಾಂತು ಖೋಂಚೂನು ಆನ್ಯೇಕ ನವೇಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಯೇನಾ ನಾತಿಲೆ ರಾಬಶಿನಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂಂಕ ಜಾಯನಾ.

4

ಭಾಶೇಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಪ್ರಾಕ್ ಕಾಳಾಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ರೂಪ ಆಯಚೆ ಕಾಳಾಕ ಯೇತಾನಾ ಕಿತುಲೇಂಕೀ ವಿಕಾಸ ಜಾಲಾಂ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಭಾಸ ಕೆದನಾಯಿ ರಾಬಿಲೆ ಕಡೇನಚಿ ರಾಬಚೆ ಗಲೀಜ ಉದಕಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ರಾಬ ನಾತಿಲೆಂ ವ್ಹಳಚ್ಯಾ ಪ್ರವಾಹಾ ಸಾರಖೇಂ ನಿತ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲ ಜಾವನು ಪ್ರಗತಿ ಸಮ್ಮುಖಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಜೀವನ ಕರನು ಆಸೂಚೊ ಮನೀಶು ಕಶೇಂ ಭಾಯಲೊ ಹವ್ರೋ ಉದಾಕ ಸೋಡೂನು ವಾಂಚಶಿ ನಾಕೀ ತಶೇಂಚ ಹೋ ಭಾಸಾ ರೂಖೊಯಿ ಆಪಣ್ಯಾಲೆಂ ಸತ್ವ ವಾಡೋಚೊ ಹವ್ರೋ ಖಾವನೂಚಿ ಆಸೂಕಾ ಪಡತಾ. ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೆ ರೀತೀನಯೀ ನಿರ್ಬಂಧ ಕರೂಂಕ ಸಾಧ್ಯ ನಾ. ಅಶೆಂ ನಿತ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲ ಜಾವನು ಆಸೂಚಿ ಭಾಸ ಅಶೆಂ ಬದಲ ಜಾವನು ಆಸೂಚಾಕಚಿ ಭಾಶೇಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಪ್ರಗತಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ.

ಏಕ ಭಾಶೇಚೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾವಚ್ಯಾಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ದೋನ ಕಾರಣಂ ಆಸತಾತಿ. ಏಕ ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣ, ಆನ್ಯೇಕ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣ.

ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಭಾಸ ವಾಪರೂನು ವಾಪರೂನು ಮನೀಶಾಕ

ಆಪಲೆ ಸೌಕರ್ಯ, ಸುಭಗತಾ ಆನೀಕ ಸೌಂದರ್ಯಾ (ಚೆಂದಾಯಿ, ಸುಬೀತಕಾರ್ಯ್)
ಖತೀರ ಥುಂಯ್ ಥುಂಯ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕರಕಾ ಮ್ಹಣು ದೀಸತಾ. ಮನೀಶಾಚಿ ಪ್ರಾಕ್
ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಭಾರಿ ಗಂಡಾಂತರಾಚಿ ಆಶಿಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಮೀ ಹ್ಯಾ
ಪಯಲೇಂಚಿ ಪಳಯಲಾಂ. ದೇಕೂನು ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಸೌಲಭ್ಯಾ ಖಾತೀರ ಮನೀಶು
ಕೆನ್ನಾಯಿ ಭಾಸ ಪರತ ಪರತ ಬದಲಾ ಕರನು ಘೇತಾ. ಹಾಂತು ಮುಖೈಲ ಕಾರಣ
ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಮಾನವ ಸ್ಹಜ ಜಾವನು ಆಸೂಚಿ ಸೌಲಭ್ಯಾಚಿ ಕಾಂಕ್ಷಿ ಆನೀಕ
ಸ್ಪಷ್ಟತಾಯೇಚಿ ದೃಷ್ಟಿ. ಅಶೆ 'ನಾರಾಯಣು' ಆಶಿಲೆ 'ನಾಣ್ಣು' ಜಾತಾ, 'ಶ್ರೀನಿವಾಸು'
ಆಶಿಲೆ ಶಿನ್ನಾ ಜಾತ್ತಾ. 'ಪೆಸ್ಟಿವಲ್' ಆಶಿಲೆ ಪೆಸ್ತ ಜಾತಾ.

ಹೆಂ ನಂತಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಹಜ ಜಾವನು ಆಸೂಚ್ಯೋ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಶರೀರ
ಸ್ಥಾಯೀಯಿ ಭಾಶಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕ ಕಾರಣ ಜಾತಾತಿ.

ಪೂಣೂನು ಹಾಚೇ ಇತೂಲೇಂಚಿ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಹಾಚ್ಯಾ ಪೇಕ್ಷಾ ಮ್ಹತ್ವಾಚೆ
ಕಾರಣ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಹೆಂ ತೀನ ರೀತೀನ ವಿಂಗಡಸೂವೇತ.

ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಏಕು ದೇಶು ಭೌಭಾರೀ ವಿಸ್ತಾರ ಆಸೂನು ತೊ ಅನೇಕ
ವ್ಹಡವ್ಹಡಲ್ಯೋ ನ್ಹಯ್ಯೋ ಡೊಂಗರಾನಿ ವಿಭಾಜಿತ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಸಾಭಾವಿಕ
ಜಾವನೂಂಚಿ ತ್ಹಹೀಂಚ್ಯಾ ಜನಾಲ್ಯಾಂತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕು ಊಣೆ ಆಸತಾ.
ಹಾಜೇನ ಕರತಾಂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಾ ಮುಖಾಂತರ ಚಡ ಜಾವನು ಏಕ್ವಟ ಜಾವನು
ವಚೂಕಾ ಜಾಲೇಲೆ ಭಾಶೇಂತು ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ ದೀಸಚ್ಯಾಕ ಆರಂಭ ಜಾತಾ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಮ್ಹಣಚೆ ದೇಶಾಂತು ಆಸಲ್ಯಾರಿಯೀ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ
ಉಲಯತಲ್ಯಾಂತು ಭೇದು ದೀಸೂನು ಯೇವಚ್ಯಾಕ, ಕನ್ನಡ ದೇಶ ಕೃಷ್ಣಾ,
ಗೋದಾವರಿ ಆನೀಕ ಕಾವೇರಿ ಆದಿಲೆ ನ್ಹಯೀಯೋ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ, ನೀಲಗಿರಿ ಆದಿಲೆ
ವ್ಹಡವ್ಹಡ ಡೊಂಗರಾಂ. ಹಾಂಚೇನ ಸಾಬಾರ ಕಡೇನ ವಿಭಾಜಿತ ಜಾವನು ತ್ಹಯಿ
ತ್ಹಯಿಂ ಜಣಾನಿ ವಸತಿ ಕರನು ರಾವಿಲೇಂಚಿ ಕಾರಣ ಜಾವನು ಆಸಾ.

ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಂತು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿತ ಹ್ಯಾ ಪಡಿಬಂಧಾ
ಪೇಕ್ಷಾ ಕಿತುಲೇಕಿ ಚಡ ಸ್ವತಾ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ರಾಜಕೀಯ ಆಧಿಪತ್ಯ ಪಡಿಬಂಧಕ
ಜಾತಾತಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ಕಶೀಯಿಂ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಪಾಂಚಾಂಕ ಊಣವ
ಜಾಯನಾತಿಲೆ ತಿತುಲಿ ವಿಭಾಗ ಜಾವನು ವೆಗಳೂನು ಗೆಲೇಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಏಕ
ಆಧಿಪತ್ಯಾಂತು ರಾವಿಲೆ ಕೊಂಕಣ್ಯಾನಿ ಉಲಯಿಲಿ ಭಾಸ ಆನ್ಯೇಕ ಅಧಿಪತ್ಯಾಂತು

ರಾವಿಲ್ಯಾಂಕ ಅರ್ಥು ಜಾವಚಾಕ ತ್ರಾಸ ಜಾತಲಿ. ಮಂಗ್ಳೂರ ತರಪೇಂಚಾಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಗೋಯಂಚ್ಯಾಂಕ, ಗೋಯ್ಂ ಬೆಳಗಾಂವ್‌ಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂಗ್ಳೂರ್‍ಯಾಂಕ ಸಮಚಿ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾಶಿ ಜಾವಚಾಕ ಹೇಂಚಿ ಕಾರಣ. ಮಂಗ್ಳೂರ ತಪರೇಂಚಾಲೆ 'ವತ್ತಾ' ಕಾರವಾರಚೆ ಸೋನಾರಾಂಲೆ ಉತರಾಂತು 'ವೊಯ್ತಾಂ' ಜಾತಾ. 'ಹೀಣೆ' ಹ್ಯಣೆ ಜಾತಾ.

ಹ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಂತು ಅನ್ಯಭಾಶಾ ಸಂಪರ್ಕುಯೀ ಕಿತುಲೇಕೀ ರೀತೀನ ಕೋಶು ಬದಲ ಕರೂಂಕ ಕಾರಣ ಜಾತಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು, ಹೆ ಅಂತರ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣ ನಿಮಿತ್ತ ಭಾಸ ಕೆನ್ನಾಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾತ್ತಚಿ ವತಾ. ಹೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏಕ ಕಾಳಾರಿ ಚಡತೆ ಪ್ರಮಾಣಾರಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕು ತುಂಟಿಲೆ ತೆನ್ನಾ ಉಪಭಾಸೋ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ಮಿಶ್ರಭಾಸೋ ಜಾವನು ಉಬಜತಾತಿ. ಸಾಬಾರ ಪಾವಟಿ ಹ್ಯೋ ಉಪಭಾಸೋ ಆನೀಕ ಮಿಶ್ರಭಾಸೋ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ ಉಲೋಚೆ ಲೋಕಾಂಕಯೀ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ತಶೆಂ ಜಾತಾ. ದೇಖಿಕ ರಾಜಾಪುರೀ ಜಣನಿ ಉಲೋಚಿ ಕೊಂಕಣೀ.

ಆನೀ ಅನ್ಯಭಾಶಾ ವರ್ಗಾಂಚೆ ಪ್ರಭಾವಾನ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ವಿಪರ್‍ಮೀತ ಅನುಕರಣ ಕೇಲೇಲ್ಯಾನಯೀ ಮೂಳ ಭಾಶೇಚೆಂ ಸ್ವರೂಪಚಿ ಬದಲಾ ಜಾವನು ನವೇಂಚ್ ಏಕ ಭಾಶಾ ರೂಪ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾತಾ. ಮ್ಹಣಚಾಕ ಪಿಡ್ಗಿನ್, ಬೀಚ-ಲಾ-ಮಾರ್ ಆದಿ ಭಾಸೋ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಸಾಭಾವಿಕ ಜಾವನೂಚಿ ಅಸಲೆ ಭಾಶೇಂತು ಚೂಕಿ ಉಚ್ಚಾರ, ವ್ಯಾಕರಣ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತಿತುಲೆಂ ಸರಳ ಕರಚೆಂ ಯತ್ನ, ಕೋಶಾಚಿ ವಿರಳತಾ ಆದಿಲೆಂ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ.

ಆಮಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತೂಯೀ ಆಮೀ ಆಸಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ-ವೈಪರೀತ್ಯ ಸೋದೂನು ಕಾಡ್ಯೇತ. ಆಯಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಪಳಯಲ್ಯಾರೀಚಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ದೇಸಿ ಆನೀಕ ಪ್ರಯೋಗಾಂಚೆ ಅನಂತ ವಿಶ್ವ ದೀಸೂನು ಯೇನಾತಿಲೆ ರಾವನಾ. ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವನು ದೀಸೂನು ಯೇವಚಿ ಕಾರವಾರ, ಮಂಗ್ಳೂರ, ಬೆಳಗಾಂವ್, ಗೋಯ್ಂ ಬಾಜೂಂತ ದವರಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕೊಚ್ಚಿ, ತಿರುವಾಂಕೂರ ಕೊಂಕಣೀ ರೀತೀಚಿ ವೆಗಳಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ತ್ಹಾಂಚೆ ಅನ್ಯಭಾಶಾ ಪ್ರಭಾವಲಯಾಕ ಮೇಳನು ಆಸಾ. ಗೋಯ್ಂ - ಕಾರವಾರ ಆದಿಲೆಂ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ಮರಾಠಿ ಭಾಶೇಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಪಳೊವೇತ. ಕೊಚ್ಚಿಚೆ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಶೇಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಆನೀಕ ಮೂಲ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಕ್‌ರೂಪ

ಪಳೊವೇತ. ದೇಖಿಕಃ 'ಪತ್ತಾಯ ಪರ್ತ ಆಶ್ಶಿಲೆ ಪತ್ ನಾಳೀಕೇರಮ್ ಘೇವನು ಯೇರೇಮಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ಹ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಂತು 'ಪತ್' ಮ್ಹಣಚೊ ಅನ್ಯಭಾಶಾ (ಮಲಯಾಳಿ) ಸಂಪರ್ಕು, 'ಆಶ್ಶಿಲೆ' 'ಘೇವ್ನು' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣೇಚೆ ರೂಪ ದಾಖಿಯತಾತಿ. ಹೆ ವಾಕ್ಯ (ಉತರ) ಕಾರವಾರ ಗೋಯ್ ಆದಿಕಡೇನ ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಅರ್ಥು ಜಾಯತವೇ ? ತಿತುಲೆ ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ, ಮಂಗ್ಳೂರ ದಿಕಾಚೆ ಸಾಬಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಗೋಯಂಚಾಂಕ, ಕಾರವಾರಾಂಚಾಲೆ ಸಾಬಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಂಗ್ಳೂರ ಕಡೇಚ್ಯಾಂಕ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಲ್ಯಾರಿ ತಾಂತು ಅಚರ್ಯು ಪಾವಚೆ ಕಾಯಿ ನಾ. ಮಂಗ್ಳೂರಚ್ಯಾನಿ 'ಕೊದ್ದೇಲ' (ಆಂಬಟ) ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಾರಾವಾರಾಚಾಂಕ ಅರ್ಥುಕಳತವೆ ? ಕಾರವಾರಾಚಾನಿ 'ಗೊಟ್ಯಾಂತು ಬಾಂದಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಂಗ್ಳೂರ ಕಡೇಚ್ಯಾನಿ ಹೆ ಕಸಲೆ ಅಬದ್ಧ ಮ್ಹಣು ಲೇಕಚೆ ಸ್ಹಜ. ಕಾರವಾರ ದಿಕಾಚಾನಿ 'ಗೊಟ್ಯಾಂತು' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ ಮಂಗ್ಳೂರಚೆ 'ಕೊಡಕ್ಯಾಂತು' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ದೇಕೂನು ಭಾಶೇಚೆ ಸಮಾ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಹೆ ವಿವರ ಪುಂಜಾನು, ತೆ ಭೌವ್ ಯಶ್ವಸ್ವೀ ರೀತಿರಿ ವಾಪರ್ಚ್ಯಾಕ ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚೆ ಜ್ಞಾನ (ಗ್ನಾನ) ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

5

ಭಾಶೇಂಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಭಾಶೇಚೆ ಉಗಮ, ತಾಚೆ ವೈವಿಧ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹ್ಯಾ ಪಯಲ್ಯಾ ಪ್ರಕರಣಾಂತು ದೇಖಿಲೆ ಜಾಲೆ. ಆತಾಂ ಭಾಶೇಂಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಷಯು ಇಲ್ಲೆಂ ಸಮಜೂವ್ಯಾಂ.

ಪರಪಂಚಾಂತು ಆದಮಾಸ ತೀನ ಹಜಾರ ಭಾಸೋ ಆಸತಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಪೂಣ್ ಹೋ ಸಂಕೋ ನಿಕ್ಕಿ ನ್ಹಹಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅನೇಕ ಭಾಸೋ ಆಜಿಕಯೀ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನೀಂಚಾಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಕ ಯೇನಾ ನಾತಿಲೆ ಆಸೂಂಕ ಪುರೋತಿ. ಆನೀ ಥೋಡೆ ಭಾಶೇಂಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಸ ಮ್ಹಣಕಾಕೀ ಉಪಭಾಸ ಮ್ಹಣಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಅಸಂದಿಗ್ಧತಾ ಆಸಾ. ಹೆ ಆತಾಂ ಪ್ರಚಲಿತ ಆಸೂಚೆ ಭಾಶೇ ವಿಷಯಾಂತು ಸಾಮನಾ ಕರಕಾ ಜಾಲೆಲೆ ತ್ರಾಸ ಜಾಲ್ಯಾರೂಯ್, ಪ್ರಾಕ್ ಭಾಶಾ ವಿಷಯಾಂತು ಆಮೀ ಆನೀಕಯಿ ಚಡ ಸಮಸ್ಯಾ ಸಾಮನಾ ಕರಕಾ ಪಡತಾ. ತರೀಯಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾಚೀನ, ಅರ್ವಾಚೀನ ಭಾಶಾಂಚ್ಯೋ ಹ್ಯೋ ಸಗಟ ಭಾಸೋಯಿ ಫುಡಲೆ (ಫ್ಳ್ಳೆ) ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಿ ಜಣಾಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಾ ವಯಲ್ಯಾನ ತೀನ ಪಂಗಡ ಜಾವನು ವಿಂಗಡಾಯಿಲ್ಯಾ.

(1) ಆರ್ಯನ್ ಅಥವಾ ಇಂಡೋ - ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಸೋ

(2) ತುರೇನಿಯನ್ ಅಥವಾ ಸಿಥಿಯನ್

(3) ಸೆಮೆಟಿಕ್ ಭಾಸೋ

ಅಶೆಂ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕರೂಂಕ ಮೂಳ ತತ್ತ್ವ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಹ್ಯಾ ಪರಪಂಚಾಂತು ವಾಸ ಕರಚೆ ಜನ ಪೂರಾಯ ಮೂಲತಃ ಬರೇ ಏಕ ಬುಡಕಟ್ಟ್ಯಾಚೆ ನ್ಹಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರೂಯ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಚಾರ - ಪಾಂಚ ಮೂಳ ಪಂಗಡಾಕ ಮೆಳ್ಳಿಲೆ. ಆಜಿ ತೆ ಸಮಗ್ರ ಜಗಾಂತು ಪಸರೂನು, ವಳಖಿ ಕರೂಂಕ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ತಿತುಲೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜಾಲ್ಯಾರೂಯ್ ಮೂಲತಃ ತೆ ಹ್ಯಾ ಬುಡಕಟ್ಟ್ಯಾಂತು ಏಕ ನ್ಹಂಹಿಂ ಏಕ ಬುಡಕಟ್ಟ್ಯಾಕ ಮೇಳೇಲ್ಯೋಚಿ. ದೇಖೀಕ ಆಯಚ್ಯಾ ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯಾಂಕ ಆನೀಕ ಇಂಗ್ಲಂಡಾಚೆ ಆಂಗ್ರೇಜ್ ಜನಾಂಕ ಆಜ ಕಸಲೋಯಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಸಂಬಂಧು ದೀಸನಾ ತರೀಯಿ ಏಕ ಕಾಳಾಂತು ತೇ ಸರ್ವ 'ಆರ್ಯ' ಮ್ಹಣಚೆ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳೆಲೆ. ಹೆ ಆರ್ಯ ಮೂಲತಃ 'ಏಶಿಯಾ ಮೈನರ್' ಭಾಗಾಂತು ವಾಸ ಕರನು ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಥೋಡೆ ಜನ ಸಾಂಗತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆನೀಕ ಥೋಡೆ ಜನ 'ಆರ್ಕ್ಟಿಕ್' ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾಸ ಕರನು ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗತಾತಿ. ಉಪರಾಂತೆ ಹಾಂಚ್ಯಾಂತು ಸಾಬಾರ ಜನ ದಕ್ಷಿಣ ವಾಟೇನ ಭಾರತಾಕ, ಆನಿ ಏಕು ವ್ಹಡಲೊ ಪಂಗಡು ಅಸ್ತಮ ವಾಟೇನ ಜರ್ಮನಿ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಆದಿಲೆ ಪ್ರದೇಶಾಂಕ ಗೇಲೆ ಮ್ಹಣು ಅಭಿಪ್ರಾಯು ವ್ಯಕ್ತ ಕರತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಹ್ಯಾ ಆರ್ಯ ಜನಾಂಗಾಕ ಮೇಳಲೆ ಪೂರಾಯ ಜಣಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ 'ಆರ್ಯ' ವರ್ಗಾಚಿ, ಸಿಥಿಯನ್ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳೆಲ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಭಾಸ ಸಿಥಿಯನ್, ಸೆಮೆಟಿಕ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಸೆಮೆಟಿಕ ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ. ಆರ್ಯನ್ ವರ್ಗಾಂತು ಇಂಡಿಯನ್ ಆನೀಕ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಪ್ರಮುಖ ಜಾಲೇಲ್ಯಾನ ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ 'ಆರ್ಯನ್' ನ್ಹಂಹಿಂವೆ 'ಇಂಡೋ - ಯುರೋಪಿಯನ್' ಮ್ಹಣೂಯಿ ನಾಂವ ಜಾಲಾಂ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಹಾಚೋ ಅರ್ಥು - ಆರ್ಯ ಜನಾಂಗ, ಸಿಥಿಯನ್ ಜನಾಂಗ ಆದಿಲೆ ಜನಾಂಗಾಚೆ ಗುಂಪಾ ವಯಲ್ಯಾನ ತ್ಯಾ ರೀತಿ ಆಸೊ ವಿಂಗಡಾಯಲ್ಯೋ.

ಪೂಣೂನು ಹೆಂ ವರ್ಗೀಕರಣ ಅಸಮರ್ಪಕ. ಹ್ಯಾ ಥರಾಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣಚೆ ಕ್ಹಂಚೇಯ ವರ್ಗಾಕಯೀ, ಮೇಳ ನಾತಿಲ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಆಸತಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಚೈನೀಸ್ ಭಾಸ, ಅಮೇರಿಕಾ ಆನೀಕ ಆಫ್ರಿಕಾಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ. ಏಕ ಜನಾಂಗ ಮೂಲತಃ ಉಲೋನು ಆಶಿಲಿ ಭಾಸಚಿ ಆತಯಿಂ ಉಲಯತಾ ಮ್ಹಣಾಂಕ ಸಾಧ್ಯ

ನಾ. ನಿಗ್ರೋ ಜನಾಂಗಾಚ್ಯಾನಿ, ತಾನ್ನಿ ಉಲೋಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ ತ್ಯಾಗ ಕರನು
ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಸ ತಾಂಚಿ ಮಾತೃಭಾಸ ಕರನು ಘೇತಿಲಿ ಆಸಾ. ಭಾರತಾಂತು
ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಕ್ರಿಸ್ತಾವಾಂನಿ ಮತಾಂತರ ಜಾಲೆ ಉಪರಾಂತ ವೆಗಳ್ಯೊ ವೆಗಳ್ಯೊ
ಭಾಸೊ ತಾಂಗೆಲ್ಯೋ ಮಾಯ್ ಭಾಸೋ ಕರನು ಘೇತಿಲೆ ಸಗಟಾಂಕ ಸಮಜಲಲೊ
ವಿಷಯು ಜಾವನು ಆಸಾ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಂಹಿಂ, ಆಯಚ್ಯಾ ಆಮಗೆಲೆ ವ್ಹೇವಾರಾಂತು
ಏಕಹೀಚಿ ಜನಾಂಗಾಕ ಮೇಳೆಲೆ ಜನಾನಿ ತಾನ್ನಿ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಕರನು ಆಸೂಚ್ಯಾ ವೆಗಳೆ
- ವೆಗಳೆ ಪ್ರದೇಶಾಂಚ್ಯೋ ವೆಗಳ್ಯೊ - ವೆಗಳ್ಯೊ ಭಾಸೋ ಉಲೋಚೇಯಿ ಆಮಿ
ಪಳಯಲಾಂ. ಆರ್ಯ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಾಚೆ ಅನೇಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಆರ್ಯವರ್ಗಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ್ಯ ಕ್ಹಂಂಚೇಯಿ ಭಾಸ
ಉಲಯನಾತಿಲೆ, ತಾನ್ನಿ ಸದ್ಯಾ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಕರನು ಆಸೂಚೆ ಪ್ರದೇಶಾಂಚಿ ಕನ್ನಡ,
ತೆಲುಗು, ತಮಿಳ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಸ ಉಲಯತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ
ಹ್ಯಾ ಜನಾನಿ ಉಲೋಚಿ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳ ಭಾಸೋ ಆರ್ಯವರ್ಗಾಕ ಮೇಳಕಾ
ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗೂವೇತವೆ ? ಜಾಲ್ಯಾರ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ತಶೆಂ ನಾ. ನೀಜ ಜಾವನೂಯಿ
ಭಾಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಾಂಚೆ ದ್ಯೋತಕ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಶಿವಾಯಿ ಜನಾಂಗಿಕ
ಐಕ್ಯಾಚೊ ಗುರ್ತು ಜಾಯಿಶಿನಾ. ದೇಕೂನು ಜನಾಂಗಿಕ ಐಕ್ಯಾ ವಯಲ್ಯಾನ
ಭಾಶೇಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕರಚೆಂ ಕೆನ್ನಾಕಯೀ ಸಮ ನ್ಹಂಹಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ
ತತ್ವಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಏಕಹೀಚ ಜನಾಂಚೆ ಜನ ಏಕಿಹೀಚಿ ಭಾಸ ಉಲಯತಾತಿ
ಮ್ಹಣಚೋ ಅಭಿಪ್ರಾಯು ಸಮ ನ್ಹಂಹಿಂ.

ಆಧುನಿಕ ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಭಾಶೇಚೆ ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಷಯಾಂತು
ವೆಗಳೇಂಚ ತತ್ತ್ವ ಸೂಚೇತಾತಿ. ತಾನೀ ಸಾಂಗಚೆ ಪ್ರಮಾಣೇ ಕ್ಹಂಂಚೇಯ ಭಾಶೇಚೆ
ವರ್ಗೀಕರಣಾಚೊ ಮಾನದಂಡು ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಜಾವಕಾ ಶಿವಾಯಿ ಅನ್ಯ
ಕ್ಹಂಂಚೇಯ್ ಸಮಾ ನ್ಹಂಹಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕ್ಹಂಂಚೇಯ ಭಾಶೇಂತು ಶಾಶ್ವತ
ಉರಚೆಂ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣಚಿ ಶಿವಾಯಿ ಕೋಶು ನ್ಹಂಹಿಂವೇ ಅನ್ಯ ಕಸಲೇಯಿ
ನ್ಹಂಹಿಂ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕಿ ಭಾಸ ಕಾಲಕಾಲಾಕ ಗುರುತು (ವಳಖ) ಕರಚ್ಯಾಕ ಸಾಧ್ಯ
ಜಾಯನಾ ತಸಲೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಪಾವಚ್ಯಾಕ ಪುರೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚೆ
ವ್ಯಾಕರಣ ಬದಲಾವಣ ಜಾವಚೆಂ ಭೌವ ಊಣೆ. ತೇ ಕಾಯಿಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತ್ಹಂಯಿ
ಮಾತ್ರ. ದೇಕೂನು ಭಾಶೇಂತು ನಿರಂತರ ಆನೀಕ ಸುನಿಶ್ಚಿತ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ
ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಚೋ ಕೋಶು ನ್ಹಂಹಿಂ, ವ್ಯಾಕರಣ, ವಾಕ್ಯ ರಚನಾಕ್ರಮು. ಹ್ಯಾ ತತ್ತ್ವಾಚೆ

ಪ್ರಮಾಣೇ ಆಧುನಿಕ ಭಾಶಾತಜ್ಞಾನಿ ಪರಪಂಚಾಚ್ಯೋ ಸಗಟ ಭಾಸೊ ಪಾಂಚ ರೀತೀರಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಕೆಲ್ಯಾತಿ.

1) Isolative (ವಿವಿಕ್ತ ಭಾಸೋ) = ಚೀನೀ ಆದಿಲಿ ಹ್ಯಾ ಭಾಶಾ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳ್ಯಾತಿ

2) Agglutivative (ಅಂಟು ಭಾಸೋ) - ಸಮುಚ್ಚ್ಯಾಯಕ - ಕನ್ನಡ ಆದಿಲೆ ದ್ರಾವಿಡ ವರ್ಗಾಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳ್ಳೆಲ್ಯೊ

3) Inflectional (ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ) - ಸಂಸ್ಕೃತ ಆದಿಲಿ ಆರ್ಯ ವರ್ಗಾಚ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳಿಲ್ಯೊ

4) Ploy - synthou (ಬಹುಪದಯುಕ್ತ) - ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ

5) Incorporating (ಅಂತರ್ಗಮಕ) - ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ ಭಾಸ್ಕ್ ಆದಿಲ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಮೇಳತಾತಿ

Isolative ಅಥವಾ ವಿವಿಕ್ತ ಭಾಸೋ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದ ಭಾಸೋ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಸ್ಥಾನ ಬಲಾನಚಿ ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ ದೀವಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ. ಹ್ಯೋ ಭಾಸೊ ಅರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಖತೀರ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚೇರಿ ಅವಲಂಬನ (ನಿಂಬೂವಪ) ಕರೂಂಕ ಜಾಯನಾ. ಪಡಿಯೇಕ ವಾಕ್ಯಾಂತೂಲೆ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಸ್ಥಾನಚಿ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಂಚೆ ಅರ್ಥು ಸೂಚಿತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಏಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಘೇವ್ಯಾಯಾಂ. ಚಡ ರೂಖು ರಾಮ. ಆದಿಲೆ ಏಕು ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಜುಮರೊ ಆಮಕಾ ದಿಲ್ಯಾರಿ, ತೋ ಜುಮರೋ ಆಮಿ ಕ್ಹಂಚೆ ರೀತೀರಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಮಕಾ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಅರ್ಥು ಜಾಯನಾ. ಆಮೀ ತೆಂ ರಾಮು ರೂಖು ಚಡ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಲ್ಯಾರೀಯಿ, ಕಾರಕ ವಿಧಾನ ನಾತಿಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರ್ಥು ಆಮಕಾ ಮೇಳನಾ. ಹೇಂಚಿ ರಾಮ + ಉ ರುಖಾರಿ ಚಡತಾ ಮ್ಹಣು ಕಾರಕ ಲಾಗೋನು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಅರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಖತೀರ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂ (ಪತ್) ವಯಿರಿ ನಿಂಬೂನು ಆಸೂಚೆಂ 'ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ' ಭಾಶೇಂಚೆ ಲಕ್ಷಣ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆಂ ಆಮಿ ವಿವರಣ ಕೇಲೆ ಭಾಶೇನ ವಿವಿಕ್ತ ಭಾಶೇಂತು ಅಸಲೆ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚೆ ಅವಶ್ಯ ನಾ. ಪಡಿ ಏಕ ಶಬ್ದೂಯಿ ತಾಚೆ ಸ್ಥಾನ ಬಲಾನಚಿ ಅರ್ಥು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರತಾ. ಹಾಕಾ ಚೀನಿ ಭಾಸ ಯೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಚೀನಿ ಭಾಶೇಚೆಂ ಪಡಿ ಏಕ ಶಬ್ದಾಚೆಂ ಸ್ಥಾನ ಆನೀಕ ಉತರಾಂಚಿ ರೀತೀಚಿ ಅರ್ಥು ಕಳ್ಳೈತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ Isolative ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ ಆಸೂಚಿ ಚೀನಿ ಆದಿಲೆ ಭಾಶೇಂತು ಪಡಿ ಏಕ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸ್ಥಾನ ಆನೀಕ ಧ್ವನೀಚಿ ವಾಕ್ಯಾಂತುಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೊ

ಅರ್ಥು ಸೂಚೈತಾ.

ಅಂಟು ಭಾಸೊ ಆನೀಕ ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ ವರ್ಗಾಚ್ಯೋ ಭಾಸೋ ಮೂಲತಃ ಚಡ ಊಣೆ ಏಕಹೀಚಿ ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಯೋ ಜಾವನು ದೀಸತಾತಿ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಾಂತು ದೋನೀಂತೂಯೀ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಕಚಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತಾ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚೆ ಮುಖಾಂತರಚಿ ವಾಕ್ಯಾಂತೂಲ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಸಂಬಂಧು ಸಮಜೂನು ಘೇವಕಾ. ಹ್ಯಾ ಭಾಶಾಂತೂಲಿ ಪ್ರತಯಯೀ ಮೂಲತಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದಚಿ ಜಾವನು ಆಶಿಲಿ°. ಉಪರಾಂತ ತೀ° ವೆಗಳೆ ಶಬ್ದಾಂಕ ಚಾಬೂನು, ಅಂಟಸೂನು (glue) ಪ್ರತ್ಯಯ ಸ್ವರೂಪ ಪಾವಲಿ°. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೆ ದೋನೀಯಿ ವರ್ಗಾಂಚೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕಸಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ಅಂಟು' ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂತು ಹಿ° ಪ್ರತ್ಯಯ ಏಕಕಾಳಾರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದಚಿ ಜಾವನು ಆಶಿಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಜಿಕಯೀ ಗುರ್ತು ಕರೂಂಕ (ವಳಖೂಚಾಕ) ಸಾಧ್ಯ ಆಸಾ, ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಭಾಶೇಚೊ ವರ್ಗು ಮಾತ್ರ ಹಾಜಾಕಯಿ ಏಕ ಪಾವಲ° ಫುಡಾರ ಗೆಲೆಲ್ಯಾನ ತಾಂಚೆ ಮೂಳ ಸ್ವರೂಪ ದೀಸ ನಾತಿಲೆವರಿ ಜಾಲಾ°. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಅಂಟು ಭಾಶೇಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಸ ಕಾಣು ಘೇವ್ಯೇತ "ಮರವು, ಮರವನ್ನು, ಮರದಿಂದ, ಮರಕ್ಕೆ, ಮರದ, ಮರದಲ್ಲಿ" ಮ್ಹಣಚೆ ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂತು ಪ್ರಕೃತಿಕ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅಂಟಸೂನು (ಚಾಬೂನು) ಆಸೂಚೆ ಸೋಡವಾನು ದಾಖೋಯೇತ. ತ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ ವರ್ಗಾಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಹ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚೆ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಸುತಾ° ಆಜಿ ವಳಖಿವರಿ ನಾ. 'ರಾಮೇಣ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಂತು 'ಏಣೂ' ಕ ಜಾವ್ನೋ, 'ರಾಮಸ್ಯ' ಶಬ್ದಾಂತುಲೆ ಷಷ್ಟೀಕ ಜಾವ್ನೋ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರುಕ್ತ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೇಖಿಕ ದೀಸನಾ.

ಅಂತರ್ಗಮಕ ಆನೀಕ ಪದಯುಕ್ತ (ಶಬ್ದಯುಕ್ತ) ವಿಭಾಗಾಚೆ ಭಾಶೇಂಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಕಸಲೆ° ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಾಕ್ಯ ರಚನ ಕರೂಂಕ ಏಕ ಜಾವಚಿ ವೆಗಳಿ° ವೆಗಳಿ° ಪದ (ಶಬ್ದ), ಪಯಲೆ° ಆಪಲೆ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಚಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಕಾಣ್ನು ಘೇವನು ಉಪರಾಂತೆ ಭರ್ಸೂನು ಭಾರೀ ದೀಗ ಏಕ ವಾಕ್ಯ ಜಾವನು ಏಕ್ಪಟ ಮೇಳಚೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಶಬ್ದ ಹಾಂಗಾ ವಟ್ಟು ಮೇಳನೂಯೀ ಆಸೂಕಾತಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಎಸ್ಕಿಮೋ ಭಾಶೇಂತು "ತಕ್ಕುಸರ್ - ಇಂಗುತ್ತೋರ್ಇರ್ - ಉಮ -ಗಲುವರ್ - ನೇರ್ಸ್- ಆ" ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಪಳೋನು ಘೇವುಚ್ಯಾಕ ತಾಣೆ ವಚ್ಚೆ ನೀಜ ಜಾವನೂಯಿ ಉದ್ದೇಶು ಕೆಲ್ಲಾ ಮ್ಹಣು ತೂ° ಲೇಕತಾವೆ ? ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಆಸ್ಸ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಹ್ಯಾ ವಾಕ್ಯಾಚೆ ಶಬ್ದ ಗುಂಫನಾಂಚೊ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರ್ಥು

ಸೋಡವಾನು ಸಾಂಗಚೊ ಕಷ್ಟ, ಹ್ಯಾ ದೀಗ ವಾಕ್ಯಾಚೊ ಸಮಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಥೂಚಿ ಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ. (ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಂಪಾ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ)

ಆತಾಂ ಆಮಿ ಯೋಚನ ಕರಕಾ ಜಾಲಲೊ ಅಂಶು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ ಪಾಂಚ ವರ್ಗಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೆ ವರ್ಗಾಕ ಮೆಳ್ಯಾ ? ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಚಾರ ಕರಚೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸ ಕ್ಹಂಚೆ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳ್ಯಾಕೀ ತ್ಯಾಚಿ ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳೇಲಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣಕಾ ಪಡತಾ. ಮ್ಹಣತಾನಾ ಕೊಂಕಣೀ ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ (Inflectional) ವರ್ಗಾಕ ಮೇಳೇಲಿ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂತು ಯೇವಚಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾವನು ದಾಖೋಚೆ ಕಷ್ಟ. ದೃಷ್ಟಾಂತಕ - ಮಾಕಾ, ಮೇಜಾಣ, ಮೇಗೆಲ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಕಡೆ ಕಾ, ಆಣ, ಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಕ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರುಕ್ತ ಸಕ್ಕೃದ್ದರ್ಶನ ಜಾಯನಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಿಂ ಪ್ರತ್ಯಯ ಏಕ ಕಾಲಾರಿ ಏಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದು ಜಾವನು ಆಶಿಲಿಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಚೆಂ ರೂಪ ಕಸಲೆಂ ? ಮ್ಹಣಚೆಂ ಆಜಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವನು ಸಮಜೂಚೆ ಕಷ್ಟ ಜಾವಚೆ ರೀತೀರಿ ಮೇಳನು ಗೆಲ್ಲೇಂತಿ. ಸ್ಪಷ್ಟ ಕರಚೆ ಖತೀರ ಆನ್ಯೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'ಆಸ್ಸ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಧಾತು ಕ್ಹಂಚೊ ? ಪ್ರತ್ಯಯ ಕ್ಹಂಚೆ ? ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕರನು ಸಾಂಗೂಚೇಚಿ ಕಷ್ಟ. ದೇಖೂನು ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಾತ್ಯಯಿಕ ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣ್ಯೇತ.

6

ಭಾಶೇಚಿ ವಾಡಿ (ವಾಡ್ಡಪ)

ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಚಿ ರಾಬಿಲೆಂ ಉದಾಕ ನ್ಹಹಿಂ, ವ್ಹಳಚ್ಯಾ ನ್ಹಯಿಂಚೆ ಭಾಶೇನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾತಚಿ ವಚ್ಚೇಚಿಂ ತಾಚೆ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಲೆಲೆಂ ಆಸಾ. ಹೋ ಕ್ರಮು ಸಗಟ ಜೀವಂತ ಭಾಶೇಂತೂಯೀ ಆಮಿ ಪಳೋವೇತ್.

ಭಾಸೋ ಅಶೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ ಬದಲತಾತಿ ? ಮ್ಹಣಚೊ ಪ್ರಶ್ನೋ ಕೋಣಾಯಿ ನಿಮಗಿಲ್ಯಾರಿ ತಾಕಾ ಜವಾಬ ದೀವಚಿ ಥೋಡೆ ಕಷ್ಟಚಿ. ಭಾಸ್ ಭಾಸ ವಾಪರತಲಿಂ ಆಮಿ ಆಮಗೆಲೆ ಅಣುಭವಾಕ ಆಯಿಲೇಂಚಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೇಲ್ಯಾರಿ, ಏಕ ಪಾವಟಿ ಉಲಯಲ್ಯಾವರಿ ಆನ್ಯೇಕ ಪಾವಟಿ ಉಲಯನಾಂತಿ. ಉಲೋಚೆ ಸಾಧ್ಯಯಿ ನಾ. ಆಮಗೆಲೆ ಜೀವನಾಂತೂಂಚಿ ಆಮಗೆಲೆ ಅಣುಭವ, ಸಂಸ್ಕಾರ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ

ಾವಚೆಭಾಶೇನ ಆಮಗೆಲೆ ಉತರಾ°ಯಿ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಜಾತಚಿ ವತಾ. ದೀಸ್
ೀಸ್ ಆಮಿ ನವೇ ರೀತೀಚೆ ಉಚ್ಚಾರ, ನವೇ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಶಿಕ್ತಚಿ
ಾತಿ. ಅಶೆ° ಆಸತಾನಾ ಹಜಾರೋ ಹಜಾರ ಜನಾನಿ ವಾಪರಚಿ ಭಾಸಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಾವಚೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಭಾಶೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಾ. ತೀ ಮನೀಶಾಚೇರಿ
ಂಪೂರ್ಣ ನಿಂಬೂನು ಆಸಾ. ಮನೀಶು ಅಥವಾ ಮನೀಶ್ಯಾನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾಲ್ಲೆ
ಶೆ° ತೀವಯಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾತಾ (ಹಾಂಗಾ ಭಾಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉಲೋಚಿ ಉತರಾ°
ಮ್ಹಣಚೆ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತು ದವರೂಕಾ) ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಕ ಆಮಿ ಭಾಶೇಚಿ ವಾಡಿ
ಹಿಂ°ವೆ ವಾಡ್ಡಪ ಅಶೇಯ° ಸಾಂಗೂಯೇತ.

ಭಾಶೇಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾವಚ್ಯಾಕ ಥೋಡಿ° ಕಾರಣಯಿ ದೀವ್ಯೇತ. ಪ್ರಥಮ
ಾವನು ಸೌಲಭ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾ. ಹಾಕಾ ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣ ಮ್ಹಣ್ಯೇತ. ದೋನೀಂಚೆ
ಾಹ್ಯ ಕಾರಣ. ಹಿಂ° ಭಾಶೇಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಭಾಗಾಂತು ಹ್ಯಾ
ಯಲೇಂಚಿ ವಿವರಣ ಕೇಲಾ°. ಆನೀ ಉರಲೇಲೆ° ಭಾಶಾ ವಾಡೀಚಿ ವಿಧಾನ
ಚಾರ ಕರಯಾ°.

1) ಅಕ್ಷರ ಪಲ್ಲಟ : ಶಬ್ದಾಂತು ಯೇವಚಿ ಅಕ್ಷರಾ° ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಜಾವನು
ಳ ಪಲ್ಲಟ ಜಾವಚಿ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಸಗಟ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಪ್ರಾಕ್
ಾವನು ಆಸಾ. ಹಾಂಗಾ ಅಕ್ಷರ ಪಲ್ಲಟ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಅರ್ಥು ಪಲ್ಲಟ
ಾಯನಾ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಬನಾರಸ್ < ವಾರಾಣಶೀ, ಮರಾಠ <
ಮಹರಾಠ < ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಉದಕಾಂತು < ಉತಕಾಂದು, ಉಡಕೋ < ಉಕಡೋ,
ುಗಡಾಸು < ಉಡಗಾಸು.

2) ವರ್ಣ ಅಥವಾ ಸ್ವರ ಲೋಪು : ಭಾಶೇಂತು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಪರಿವರ್ತನಾಂತು
ೀಸಚೊ ಏಕು ಗುಣು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸ್ವರ ಲೋಪ ಜಾವಚೆ°. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು
ಾಜನ್ < ರಾಜ್ಞ ; ಭೂಮಾನ್ < ಭೂಮ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಣಲೋಪ ಜಾಲೇಲೆ ಶಬ್ದ
ಕ್ಷ್ಯ ಕರಯೇತ. ಕೊಂಕಣೀಂತು ಭಿಯೇಲುಂ > ಭೀವನು, ಖ್ಯೆಂಚೊ > ಖಂಚೋ.

3) ಏಕ ವರ್ಣ ಲೋಪ : ಹೆ° ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಸಮಾಸಾಂತು ಚಲಚಿ
ಯಾ. ದೋನಿ ಆನಿ ಚಡ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು ಏಕ ಸಮಾಸು ಜಾತಾನಾ ಸಮಾನ
ಾವನು ಆಸೂಚೆ ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಾಂತು ಖಂಚೇಯಿ ಏಕ ವರ್ಣಲೋಪ ಜಾವ್ಪೂಂಕ
ರೊ. ಕೊಂಕಣೀಂತು ಧಾವನು ಧಾವನು > ಧಾಂಧಾವನು ಧಾವ್°ಧಾವನು.

4) ಸದೃಶಮೂಲ ವಿಧಿ : ಜಾಣು ಆಶಿಲೆ ರೂಪಾಂಚೆ ಸಂಬಂಧ, ತಶೇಂಚ

ಸಾದೃಶ್ಯಾಂಚೆ ಆಧಾರಾಚೇರಿ ನವೇ ಏಕ ರೂಪ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಚೇಂಚಿ ಹ್ಯಾ ಸಾದೃಶ್ಯ ವಿಧಿಚೊ ಕ್ರಮು. ಕಿತುಲಕೀ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹ್ಯಾ ರೀತಿ ಸಾಮ್ಯಾಚೇರಿ ನವೇ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರತಾತಿ. ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇಂತು ವನಸ್ಪತಿ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ದಿವಸ್ಪತಿ, ಹಾಡ್, ಧಾಡ್, ಲೇಪ್ಪೂನು, ಥಾಪ್ಪೂನು, ಕಾಪ್ಪೂನು, ರಡಕುಳೋ, ಲಾಳಕುಳೋ ಆದಿ ರೂಪ್ ಚಡತಾವ ಬರೇ ಸಾದೃಶ್ಯಾನಚಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲೇಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯೇತ.

5) <u>ಯಮಳ (ಜವಳ) ಶಬ್ದ</u> : ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಭಾಶೇಚೆ ದೋನ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು ಜಾವಚ್ಯಾ ಏಕ ಶಬ್ದಾಕ ಯಮಳ (ಜವಳ) ಶಬ್ದು ಮ್ಹಣ್ಯೇತ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಕಂಪೌಂಡಾವಣತಿ ಗಾಯಚೆ ಗೋಮೂತ್ರ.

6) <u>ವರ್ಣೈಕ್ಯ</u> : ಹೆ ಭಾಶೇಂತು ಜಾವಚೆ ಏಕ ಧ್ವನಿಕಾರ್ಯ. ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯಾಂತು ಸ್ವರು ಅಥವಾ ವ್ಯಂಜನ ಶಬ್ದಾಚೆ ಗರ್ಭಾಂತು ಮೇಳನು ವಚ್ಚೇಯಿ ಆಸಾ. ಅಶಿ ಅಕ್ಷರ ಐಕ್ಯ ಜಾವಚೆ ಹ್ಯಾ ಕ್ರಿಯಾಕ ವರ್ಣೈಕ್ಯ ಮ್ಹಣ್ಯೇತ. ಏಕ ವರ್ಣ ಲೋಪು ಸಮಾಸಾಂತು ಚಲಚಿ ಕ್ರಿಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವರ್ಣೈಕ್ಯ ಚಡಾವತ ಸಂಧಿ ಕಾರ್ಯಾಂತು ಚಲತಾ, ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ, ವರ್ಣ ಲೋಪಾ ಪೇಕ್ಷಾ ದೋನಿ ವರ್ಣ ಐಕ್ಯ ಜಾವಚೆಂ ಮುಖ್ಯ. ಕಸಲೆಂ (ಕಸ್ಸಲೆಂ) > ಕಸ್ಲೆಂ. ಕಿತುಲೆಂ > ಕಿತ್ಲೆಂ, ಇತುಲೆ > ಇತ್ಲೆಂ > ಇಲ್ಲೆಂ.

ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಸಾಂಗೂಕಾ ಮ್ಹಣು ಆಶಿಲೆ ಭಾವನಾಚೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ತೂಕೂಂಕ, ಲಯ ಉರೋಚಾಕ ಪದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕರಚೆಂ ಆಸಾ. ಉದಾಹರಣಾಕ - ವರ್ಷ > ವರ್ಸ > ವರಸ, ಹರ್ಷ > ಹರುಷ, ಸರ್ತಿ > ಸರತಿ > ಸರದಿ, ಮೂರ್ತಿ > ಮೂರುತಿ.

ಅಶಿ ಕರಚ್ಯಾನ ಪದಾಂಕ ದೋನ್ ದೋನಿ ರೂಪ ಜಾತಾತಿ.

7) <u>ವೇಗೋಚ್ಚಾರಣ</u> : ಹ್ಯಾ ರೀತೀಚೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಶೇಂತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ದೀಸೂಂಕ ಕಾರಣ ಥೋಡೆ ವರ್ಣಾಂಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉಚ್ಚಾರಣೇಚೆ ದೃಷ್ಟೀರಿ ಸಮೀಪ ಸ್ಥಾನೀಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆಂ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಜಾಲೇ ತಿತುಲೆ ವಗೀಚಿ ಸಾಂಗೂಕಾ ಜಾಲೇಲೆ ಸಾಂಗೂನು ಸೋಡಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಆತುರ ಸ್ಹಜ ಜಾವನು ಸಗಟಾಲ್ಯಾಂತು ಆಸತಾ. ತಾಚೆಂ ಪರಿಣಮ ಜಾವನು ವಾಕ್ಯಾಂತು ಸಮಾಸ, ಸಂಧಿ ಸಂಘಟಿತ ಜಾತಾತಿ. ದೀಗ ಶಬ್ದಯೀ ಗುಡ್ಡಿಂ ಜಾತಾತಿ. ಹೆ ಚಡಾವತ್ ಸಂಭಾಶಣಾಂತೂಯಿ ಉಚ್ಚಾರಣಂತೂಯಿ ಜಾತಾತಿ. ಹಾಂವ ರಾಂದಪ ಕರತಾಂ > ಹಾಂವ ರಾಂದತಾಂ. ಧಾವನು ವಚೂನು ಪಡೂನಾಕಾ > ಧಾಂವ್ನೋಚ್ಚುನ್ಪೋಣುಕಾ.

ಬಯಿಸ > ಭೈಸ > ಬಸ.

8) <u>ಅವಧಾರಣ (Emphasis)</u> : ಆಮಿ ಸಾಂಗಚೆ ವಿಷಯ ಆಯಕತಲ್ಯಾಲೆ ಮನಾಂಕ ಲಾಗಚೆ ತಶ್ ಸಾಬಾರ ವೇಳಾ ಮಾಗೀರ ಮಾಗೀರ ತೆ ದಬಾವಾನ (ವತೂನು) ಸಾಂಗತಾತಿ. ಅಶ್ ಕರತಾನಾ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಮಹಾ ಪ್ರಾಣಕ್ಷರ ಜಾವನು ಉಚ್ಚಾರ ಕರಚೆ ಆಸಾ. ಕ್ರಮೇಣ ತೋಂಡ ಉತರಾನ ಬರಪಾಕಯಿ ಹೆ ಉತರಾಂಚಿ ರೂಪ್ ಹಳೂಚಿ ರೀಗತಾತಿ (ಘುಸತಾತಿ) ಉದಾ: ದುರ್ಬಳೊ > ದುರ್ಭಳೊ. ಪಿತ್ತ > ಪಿತ್ಥ, ಸಂತು > ಸಂಥು ಬಾಂಗರ > ಭಾಂಗರ ಹೋಡಪಣ > ಹೋಢಪಣ.

9) <u>ಮಿತವ್ಯಯಾಸಕ್ತಿ</u> : ಸೌಲಭ್ಯಾಚೆ ದೃಷ್ಟೀನ ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಅಸೂಚೆ ಶಬ್ದ ಗುಡ್ಡಿಂ ಕರನು, ಜಾಲೇ ತಿತುಲೆ ಸಂಗ್ರಹ ಜಾವನು ಸಾಂಗಚೆ. ಉದಾ - ಮಹಾನವಮಿ > ಮಾನ್ನಮಿ, ಮಹಾದೇವಿ > ಮ್ಹಾದೇವಿ, ನವನೀತ > ಲವನೀತ > ಲೋನಿತ > ಲೋಣಿ.

10) <u>ನಿರೀಕ್ಷಣ</u> : ಉಲಯತಾನಾ ಏಕು ಶಬ್ದು ಮ್ಹಣತ ಆಸತಾನಾಂಚಿ ಮುಖಾವಯ್ಲೊ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ವಿಷಯ ಯೋಚನ ಕರತಾತಿ, ನಿರೀಕ್ಷಣ ಕರತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಏಕೇಕ ಪಾವಟಿ ಹೆಂ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಹಾಸ್ಯಾಕ ಆಸ್ಪದ ದೀವಚೆವರಿ ರೂಪ್ ಆಮಗೆಲೆ ತೋಂಡಾನೀಚಿ ಉಚ್ಚಾರ ಜಾವಚ್ಯಾಕ ಕಾರಣ ಜಾತಾ. ಉದಾ : ಭದ್ರಾವತಿ ಐರನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ > ಐರಾವತಿ ಭದ್ರನ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಹೆಗಡ್ಯಾಲೊ ರಗ್ಡೊ > ರಗಡ್ಯಾಲೊ ಹೆಡಗೊ.

11) <u>ವರ್ಣವ್ಯತ್ಯಯ</u> : ವರ್ಣ ಲೋಪು ಆನೀಕ ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಯ ವಿಧಾನ ದುಸ್ರಿ ದುಸ್ರೀ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹಾಂತು ಸಂಬಂಧು ಆಸಾ. ವರ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಯಾಂತು ಅಕ್ಷರ ನಾಶ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ಸ್ಥಾನ ಲೋಪ ಜಾತಾ. ಉದಾ : ಉಡಗಾಸು > ಉಗಡಾಸು. ಫಲಹಾರು > ಫಳಾರು > ಫರಾಳು.

12) <u>ವ್ಯಂಜನ ಪ್ರಾರಂಭ</u> : ಪ್ರಾರಂಭಾಚೆ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ವ್ಯಂಜನ ಪ್ರಾರಂಭಾನಿ ಉಚ್ಚಾರ ಕರಚೆ. ಇತ್ಯಾಕ > ಕಿತ್ಯಾಕ.

13) <u>ಪುನರುಕ್ತಿ (ದ್ವಿರುಕ್ತಿ)</u> : ಏಕಹೀಚ ಶಬ್ದಾನ ಸಾಂಗೂಂಕ ಯೇವಚೊ ವಿಚಾರು ತಾಚೆ ಅರ್ಥಾಚೆ ಅನೇಕ ಶಬ್ದ ಮೇಳೋನು ಸಾಂಗಚ್ಯಾಕ ಪುನರುಕ್ತಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ. ಜವಳ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ವಿಭಾಗ ಅಸಲೇಂಚಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ತ್ಹಾಂಯಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಭಿನ್ನ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳತಾತಿ. ಹಾಂಗಾ

ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ದೋನಿ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು ತ್ಯಾಚಿ ಅರ್ಥಾರಿ ರೂಢೀಕ ಯೇತಾತಿ. ತೇಲ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ತಿಳಾನಿ ಕಾಡಲೇಲೆ (ಕಾಳೆಲೆ) ಮ್ಹಣಚು ಅರ್ಥು. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹೋ ಶಬ್ದು ಅಖಂಡ ಏಕು ಶಬ್ದು ಮ್ಹಣು ಲೇಕೂನು ಆತ್ತಾ 'ತಿಳೇಲ ತೇಲ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶೇಂಚಿ ಪೀತಾಂಬರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪೀತ (ಹಳದೂವೆ) ವರ್ಣಾಚೆ ಕಾಪಡ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆತ್ತಾ ಪೀತಾಂಬರ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ರೇಶ್ಮೆ ಕಾಪಡ ಮ್ಹಣಚೆ ಭಾವನೇನ ತಾಮಡೆ ಪೀತಾಂಬರ, ಪಾಚವೆ ಪೀತಾಂಬರ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗತಾತಿ. ತಶೇಂಚಿ ಚರ್ಮಬಾಳ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತು.

14) <u>ಸ್ವರ ಪ್ರಾರಂಭ</u> : ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಪ್ರಾರಂಭಾರಿ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಥೋಡೆ ಜಣಾಂಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಾವಟಿ ಉಚ್ಚಾರು ಕಷ್ಟ ಜಾವ್ಪುಂಕ ಫಾವ ಆಸಾ. ತಾಜೇ ಖತೀರ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸೂರವೇಕ ಏಕು ಸ್ವರು ಮೇಳೋನು ತೋ ಶಬ್ದು ಉಚ್ಚಾರ ಕರಚೆ ಅನೇಕ ಭಾಶೇಂತು ದೀಸಚೆ ಭಾಶೇನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಆಮಿ ಪಳೋವೇತ. ಉದಾ : ಸ್ಕೂಲ > ಇಸ್ಕೂಲ, ಸ್ಕ್ರೂ > ಇಸ್ಕ್ರೂ, ಸ್ತ್ರೀ > ಇಸ್ತ್ರೀ (ಆವಂಗಲ್ಯಾಕ ಘಾಲಚಿ - ನ್ಯಾಯ ಜಾವನು ಹೋ ಶಬ್ದು ಸ್ತ್ರೀ ಮ್ಹಣು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೋ ಶಬ್ದು ಇಸ್ತ್ರೀ ಮ್ಹಣು ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾತಿ).

15) <u>ಚೂಕಿ ಗ್ರಹಿಕಾ</u> : ಏಕ ಮೇಕಾನಿ ಉಲಯತಾನಾ ಸಮಃಚಿ ಕಾನಾಂಕ ಆಯಕ ಪಡನಾತಿಲೆಕೀ (ಆಯ್ಕು ಪಣಾತಿಲೇಕೀ) ಚೂಕಿ ಗ್ರಹಿಕೇನಕೀ ಸಾಬಾರ ಶಬ್ದ ಸಮಾ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ನಿಪಯತಾತಿ. ಪಾಂವ್‌ಪೂಸ ಮ್ಹಳ್ಳಲೊ ಶಬ್ದು ಪಂಪ್ ಫೂಸ್ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಜನ್ಮು > ಜಲ್ಮು.

ಸಂಸ್ಕತಾ ದಾಕೂನು ಆಯಿಲೆ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಕ ಮೂಲ ಅರ್ಥು ವಚೂನು ದುಸರೋಚಿ ಅರ್ಥು ಆಯಿಲ್ಯಾಕ ಅಸಲೇಂಚಿ ಕಾರಣ ಆಸೂಕಾ ಮ್ಹಣು ದೀಸತಾ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ 'ಅಸುರ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮೂಲತಃ ದೇವತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೋ ಅರ್ಥು ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು 'ಅ' ಮ್ಹಣಚೆ ನಿಶೇದ ಪ್ರತ್ಯಯ. ದೇಕೂನು ಸುರ - ದೇವತಾ, ಅಸುರ - ರಾಕ್ಷಸ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅರ್ಥು ಉಬಜಲೊ. ಅಶೆ ಜಾವನು 'ಸುರ' ಮ್ಹಣಚೊ ಏಕು ನವ್ಪೋ ಶಬ್ದು ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲೊ.

16) <u>ನಯುಃ ಉತರಾ</u> : ಪಡಿಯೇಕ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಉಲಯತಾನಾ ಏಕಿ ಭಾಶಾ ಮರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರತಾತಿ. ಸಾಂಗಚ್ಯಾ ವಿಚಾರಾಂತು ಕಾಠಿಣ್ಯ ದೀಸ ನಾತಿಲೆ ಜಾಲೆ ತಿತುಲೆ ನಯ (ಮೋವಳಸಾಣಿ) ದೀಸಚೆವರಿ ಉತರಾ ಜೋಡಣ ಕರತಾತಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ 'ಕುಂಕುಮ ಸರಲಾ' ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'ಕುಂಕುಮ ಚಡ ಜಾಲಾ'

ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಅಶೇಂಚ ಮೇಲೋ >ಸ್ವರ್ಗಾರಿ ಗೇಲೊ, ದೈವಾಧೀನ ಜಾಲೊ. ದೀವ್ರೊ
ಪಾಡವಲೊ > ದೀವ್ರೊ - ಸಂತ (ಶಾಂತ) ಜಾಲೊ > ದೀವ್ರೊ ವ್ಹೋಡು ಜಾಲೊ.

ಅಶೆ ಉಲೋಚೆ ಉಲಯತಲಾಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರು, ವಿದ್ಯಾ, ನಯ
ವಿನಯ, ಅಣುಭವು ವಿವೇಕ ಹಾಂಕಾ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೊ ವಿಶಯು ಜಾವನು
ಆಸಾ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ - ಹೋಟೇಲಾ ವಚೂನು 'ದೋನಿ ವಾಟೋಲಿ ಖಾಣ ದೀ'
ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹೋ ಕೋಣು ಅಬ್ಬಾ ಮ್ಹಣು ಸಗಟಯೀ ಹಾಸತೀತ. ಆಮಚೊ
ಗವರವು ರಾಖಚಾಕ ಆಮಿ "ದೋನಿ ಪ್ಲೇಟ ಖಾಣದೀ" ಮ್ಹಣತಾತಿ. ವಾಟೋಳಿ
ನ್ಹಂವೆ ಪ್ಲೇಟ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಅರ್ಥು ಏಕೂಚಿ, ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಗವರವಾ ಖತೀರ
ಪ್ಲೇಟ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಶೀತ ಮ್ಹಣಾಂಕ ರೈಸ್, ರಾಂದಯಿ ಮ್ಹಣಚಾಕ ಸೈಡ್ಸ್.
ಅಶೆ ಭಾಷಾ ಕೋಶಾಂತು ನವೇ ಶಬ್ದ ಮೇಳೋನು ಮಸ್ತ ಶಬ್ದಾಂಕ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥು
ಸುತಾಂ ಕಲ್ಪನ ಕರಚ್ಯಾಂತು ಭಾಶಾ ಗವರವು ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನ ಜಾವನು ಆಸಾ.

17) <u>ವ್ಯಂಗ್ಯಪದ</u> : ಏಕಾಚಾಲೆ ಅವಗುಣ ಉಬಾರ್ನು (ಉತಾನು)
ಉಲಯತಾನಾ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಪದ ವಾಪರತಾತಿ. ಬಣ್ಣಾನ ಕಾಳೊ ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ 'ಧುಲ್ಲಲೊ
ಇಂಗಳೊ' ಮ್ಹಣಚೆ ಆಸಾ. ದಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥೀಕ 'ಬೃಹಸ್ಪತಿ' ಮ್ಹಣೂಯಿ,
ಅವಿವೇಕಾಕ (ಪಿಶ್ಯಾಕ) 'ಸ್ಕೂಸಡಿಲ' ಮ್ಹಣೂಯಿ, ಬಢಾಯಿ ಕಾತರತಲ್ಯಾಕ
'ಕುವಾಳೆ ಕಾತರತಾ' ಮ್ಹಣೂಯಿ ಸಾಂಗಚೆ ಆಮಿ ನೀತ್ಯ ಆಯಕಾತಿ.

18) <u>ಪದಾದಿ ಸ್ವರ ಲೋಪು</u> : ಹೆ ಸ್ವರ ಪ್ರಾರಂಭಾಕ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಜಾವನು
ಆಸೂಚೊ ಕ್ರಮು. ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಪ್ರಾರಂಭಾರಿ ಆಸೂಚೆ ಸ್ವರ ಸೋಣು
ತೀ ಪದ ವಾಪರಚೆ ರೂಢೀಂತು ಆಸಾ. ಹೋ ಕ್ರಮು ಸಗಟ ಭಾಶೇಂತು
ಆಸೂಚೆವರಿ ದೀಸತಾ. ದೇಖೀಕ : ಅನಂತರ > ನಂತರ, ಉಪರಾಂತ > ಪರಾಂತೆ.

19) <u>ವರ್ಣಾಗಮ ನ್ಹಂವೆ ಸ್ವರಭಕ್ತಿ</u> : ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಶಬ್ದಾಂಚೆ
ಉಚ್ಚಾರ ಕರತಾನಾ ಜಾಲೇ ತಿತುಲೆ ಧ್ವನಿ ಊಣೆ ಕರಚಿ ರೂಢಿ ಮ್ಹಣಚೆ
ಮಿತವ್ಯಯಾಸಕ್ತಿ ವಿಭಾಗಾಂತು ಪಳಯ್ಲಾಂ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಿ ಪದ್ಧತಿಚಿ ವೆಗಳಿ.
ಉಚ್ಚಾರ ಕರೂಂಕ ಕಷ್ಟ ಜಾಲೇಲೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಸಾಧಾರಣ ಜಾವನು ಶಬ್ದಾಂಚೆ
ಮದ್ಧಾಂ ಏಕು ವರ್ಣು (ಅಕ್ಷರ) ಮೇಳೋಚೆ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ.

ಪೃಥ್ವಿ > ಪೃಥಿವಿ, ನೂತ್ನ > ನೂತನ, ಭಕ್ತಿ > ಭಕುತಿ ಶಕ್ತಿ > ಶಕತಿ.

20) <u>ಅಲಂಕಾರಿಕ ಭಾಸ</u> : ಅಲಂಕಾರಾಚಿ ಪರಿಭಾಷಾ ನವೇ ಶಬ್ದಾಂಚೆ
ಸೃಷ್ಟಿಕ ನಾಂದಿ ಜಾತಾ. ರೂಪಕ, ಉಪಮಾ ಹಾಕಾ ಉತ್ತಮ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಜಾವನು

ಆಸತಿ. ಚಾಂಗ (ಬರೇ) ಮನೀಶಾಕ 'ಧರ್ಮರಾಯು', ಪೀಡನ ದೀತಲ್ಯಾಕ 'ಶನಿಸೋ' ಕೋಪಿಷ್ಟಾಕ 'ದುರ್ವಾಸು' ಅಶೆ ತುಲನ ಕರನು ಅಲಂಕಾರಮಯ ಜಾವನು ಉಲೋಂಚಿ ಆಸಾ. ಪಳಯಿಲೊ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತೂಂಚೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ, ನಾಂವಾಧಿಕ ಮನೀಶ, ವಸ್ತು ಜವಳ ಸಂಬಂಧ ಕರನು ಭಾಸ ವಾಡಯತಾತಿ. ಬಾಳಕೃಷ್ಣು, ಕೋಕಿಲಕಂಠು, ಗಾರ್ದಭ ಗಾಯನ, ರತಿದೇವಿ, ಪಾಜಿಲಿ ಪೇಸಕಾತಿಶಿ.

21) <u>ಪಕ್ಷಪಾತಾಂಚಿ ಶಬ್ದ</u> : ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ವಿಶಯಾಂತು ಅಭಿಮಾನು, ಪರಕ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂತು ಕುತ್ಸಿತ (ಕುಸಲಿ) ಭಾವನಾಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ಪಾವನು ಆಸೂಚೆ ಮನೀಶಾಚೆ ಗುಣಾಂತು, ಸಭಾವಾಂತು ಏಕ. ಹಾಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ನವೇ ನವೇ ಶಬ್ದ ಉಬಜತಾತಿ. ನಿಂದಾ ಕರಚೆ, ಸೋಪ್ಯಾಂಚಿ ಉತರಾಂಯಿ ಹಾಂತೂಚಿ ಮೇಳತಾತಿ. ಉದಾಹರಣೇಕ

ಉದ್ದಂಡ ಮೂಸಾಚೊ, ಮಶಿ ದೂಧ ಪೀವನು ವಾಡಲಾ, ಗಾಡವಾ ಜಾತಿಚೊ, ಘುಗ್ಘುಮುಸೊ.

22) <u>ಸಂಕರ ಶಬ್ದ</u> : ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಭಾಶೇಕ ಮೇಳೇಲೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳೋನು ನವೇ ಶಬ್ದ ಕರನು ಘೇವಚೆ ಸ್ವಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಸಗಟ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ. ಪುನರುಕ್ತಿ ವಿಭಾಗಾಂತು ಏಕಹೀಚಿ ಭಾಶೇಕ ಮೇಳೇಲೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಯಮಳ (ಜವಳ) ವಿಭಾಗಾಂತು ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಕ ಮೇಳೇಲೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದ ಮೇಳತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ವಿಭಾಗಾಂತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ (ವೆಗಳೋಚಿ ಅರ್ಥು ಆಸೂಚೆ) ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ದೂಸರೇ ಭಾಶೇಂಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳನು ಆನ್ಯೇಕ ಅರ್ಥಾರಿ ರೂಢೀಕ ಯೇತಾತಿ - ಕಾಲೇಜ್ ಚೆಲ್ಲೊ, ರೂಮಾ ಭಿತರಿ, ಆಶೆ ಕುರ್ತೆಲೊ (ಆಶೇ - ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಚಿ ತದ್ಭವ, ಕುರ್ತೆಲೋ ತುಳುಶಬ್ದು).

23) <u>ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತತಾ</u> : ಚಿ = ಚಿರಂಜೀವಿ, ಹ। ಕುಂ। ಹರಿದ್ರಾ ಕುಂಕುಮ, ಅಶೀಂಚಿ, ಬಿ.ಎ., ಎಂ. ಎ. ಯು.ಎನ್.ಓ. ಪ್ರೋ.

ಯೇದೋಳು ಹಾಂಗಾ ಸಾಂಗಿಲಿ ಕಾರಣ ನಂತಾ ಆನೀಕಯೀ ಸಾಬಾರ ಕಾರಣನಿ ಭಾಶೇಂತು ಶಬ್ದಾಂಚಿ ವಾಡಿ ಚಲತಾ. ಆಮಕಾ ಕಳನಾತಿಲೆ ಭಾಶೇಂತು ಅತ್ಯಂತ ಮ್ಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಚಲಬೊ ಆನೀ ಏಕು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಅರ್ಥು ಬದಲ ಜಾವಚೊ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಆಮಿ 'ಬಹಿಣೆ' (ಭೈಣೆ) ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಶಬ್ದು ಪ್ರಯೋಗು ಕರತಾತಿ. ಹೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೊ 'ಭಗಿನೀ' ಶಬ್ದಾಚೆ ತದ್ಭವ ರೂಪ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು 'ಭಗ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸ್ತ್ರೀ ಇಂದ್ರಿಯ ಆನೀಕ ದೈವ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾ ನಂತಾ ಅನೇಕ ಅರ್ಥ ಆಸತಿ. ಭಗಿನೀ, ಭಗವಾನ್ ತ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಕಾರ 'ಲಿಂಗ'

ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕಯಿ ದೋನಿ ಅರ್ಥ ಆಸತಿ.

ತ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಮಾಣೇ ನೀಜ ಜಾವನೂಯಿ ಅಗದೀ ವಾಯ್ಟು ಸೋವೆ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಅನೇಕ ಶಬ್ದ ತಾಂಚೊ ಮೂಲಾಚೊ ಅತ್ಯಂತ ವಾಯ್ಟು ಅರ್ಥು ನ್ಯೂನ ಕರನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಾರಿ ನ್ಹಂಹಿ॰ವೆ ಮೋಗಾನ ವಾಪರಚೇಯಿ ಆಸಾ. ರಾಂಡೇ ಪುತ್ತಾ, ರಾಂಡೇ.

ಹಾಕಾ ವಿರುದ್ಧ ಜಾವಚಿ ಕ್ರಿಯಾಯೀ ಚಲಚಿ ಆಸಾ. ಕಶೆ॰ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮೂಲತಃ ಬರೋ ಅರ್ಥು ದೀವಚೆ ಸಾಬಾರ ಈಡಿಯಮ್ಸ್ ಲಕ್ಷಣಾಚೆ ಮುಖಾಂತರ ನ್ಹಂಹಿ॰ವೆ ಕಾವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಚೆ ಮುಖಾಂತರ ಹಾಸ್ಯ, ವಿಡಂಬನಾಕ ಅವಕಾಶು ದೀತಾತಿ.

ತೀನಿ ನಾಮ ಘಾಲೆ॰, ಮಂಗಳಾರತಿ ಕೇಲಿ, ಪೂಜಾ ಕರತಾ॰ ಆದಿಲೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದು ತದ್ಭವ ಜಾವನು ಭಾಶೇಂತು ವಾಪರತಾನಾ ಅಪಕರ್ಷ ಜಾವಚೆ ಆಸಾ.

'ಸಾಂತ' ಹೋ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ 'ಸಂಸ್ಥಾ' ಶಬ್ದಾಚೆ ತದ್ಭವ. ತರಿಯೀ ಹೋ ಸಂಸ್ಥಾ ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಸೋಣು ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಜಾವನು ಜನ ಭರಲೇಲೆ ಸ್ಥಳ (ಜಾಗೊ) ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ದೀತಾ. ತ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಮಾಣೇ 'ಮಹಾರ್ಘ' ಶಬ್ದು 'ಮ್ಹಾರಗ' ಜಾವನು, ಮ್ಹಾಶ್ರೇಷ್ಠು ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಸೋಣು ಚಡ ಮೋಲ ಆಸೂಚೊ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ಪ್ರಯೋಗು ಜಾತಾ. ಆತಾ॰ ರಾಂದಯಿಕಾಯಿ ಭಾರಿ ಮ್ಹಾರಗ ಜಾಲ್ಲಾ.

ತ್ಯಾಚಿ ರೀತಿ 'ಪೆದ್ದ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಹೋ ಮೂಲತಃ ತೆಲುಗು ಶಬ್ದು. ತೆಲುಗು ಭಾಶೇಂತು ಹಾಚೊ ಅರ್ಥು ಮ್ಹಾಲಗಡೊ, ಪಂಡಿತು ಅಶೆ॰ ಆಶಿಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆತಾ॰ ತೋ ಹೆಡ್ಡು, ಬಡ್ಡಾ, ಮೂರ್ಖು ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ಆಮಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕರತಾತಿ.

'ಕಾಪಡ' (ಕಾಪ್ಪಡ) ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ 'ವಸ್ತ್ರ' ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆತಾ॰ ತೋ ಬಾಯಲಾನಿ ನೆಶಚೆ ಕಾಪ್ಪಡ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕರತಾತಿ.

'ಆಮ್ಮಾ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಕೊಂಕಣೀಕ ಆಯಲಾ. ಪೂರ್ವಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಪ್ರಾಕಾಚೆ ಕನ್ನಡಾಂತು ಹೆ ಶಬ್ದಾಕ ಬಾಪಯ್ (ಬಾಪೂಸು) ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಆಶಿಲೊ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆವಯ್ಕು

(ಆವಸೂಕ) ಸಂಬೋಧನ ಕರೂಂಕ ಹೋ ಶಬ್ದು ವಾಪರಚ್ಯಾಕ ಆರಂಭ ಕರನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಆವಸೂಕ ತೋ ಶಬ್ದು ವಾಪರತಾತಿ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು 'ಕಾಕಾ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಆಸಾ. ಹಾಚೋ ಅರ್ಥು ಬಾಪಯಚೊ ಮ್ಹಾಲಗಡೊ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಧಾಕಟೊ ಭಾವು ಮ್ಹಣು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಕ ಕೊಂಕಣೇಂತು (ಗೋಯಾಂತು) ಕ್ಹಂಚೋ ಅರ್ಥು ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ತುಮಿ ಜಾಣವೆ ? ಬಾಪಯ್ಸು ಬಹಿಣಿ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಆಕ್ಕಾ (ಮ್ಹಾಲಗಡಿ ಬಹಿಣಿ) ಮ್ಹಣು -

ಮಾಯಿಚಿ ಭಯಿಣಿ ಮಾವಶೀ
ವಾಯಟ ಬರ್‍ಯಾಕ ಪಾವಶೀ
ಪಾಯಚಿ ಭಯಿಣಿ ಕಾಕಾ
ಕಿತ್ಯಾಕ ಚಮನಕಾ

ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಆಮ್ಮಾಲಿ (ಆವಯಿಚಿ) ಬಹಿಣಿ ಮಾವಶೀ ಸುಖ ದುಃಖಾಂತು ಪಾವತಲಿ ಜಾಯ್ತು. ಬಾಪಯಚಿ (ಆನ್ನಾಲಿ) ಬಹಿಣಿ ಕಾಕಾ ಕಿತ್ಯಾಕಯೀ ಮಾಕಾ ನಾಕಾ.

ಮನೀಶಾಚೊ ಅಣಭವು ವಿಸ್ತಾರ ಜಾಲೆ ತಶೆಂ, ತಾಗೆಲಿ ವಿಚಾರ ಶಕತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಜಾಲೆ ತಶೆಂ, ನವ್ಯೋ ನವ್ಯೋ ಶೋಧನೋ (ಸೋದ) ಜಾಲ್ಲೆಂ ತಶೆಂ ತಾಂಕಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ದೀವುಚ್ಯಾಕ ಭಾಶೇಂತು ವಾಡಿ ನ್ಹಹಿಂವೇ ವಾಡ್ನಪ ಜಾವಚೆ - ಅರ್ಥಾತ್ ನವೇ ನವೇ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ವಿಕಾಸ ಜಾವಚೆಂ ಆವಶ್ಯಕ ಆನೀಕ ಅನಿವಾರ್ಯಯೀ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಾಂ ಪ್ರಮಾಣೇ ಸಾಧನ ಕರೂಂಕ ಯತನ ಕೇಲೇಲೆ ಕೃತ್, ತದ್ಧಿತ, ಸಮಾಸ ಪಡಿಕ್ರಿಯೋ ಭಾಶೇಚೆ ವಿಕಾಸಾ ಖತೀರ ಮನೀಶು ಕರೂನು ಘೇತಾ. 'ಕರ್' ಧಾತು ಥಾವನು ಕೇಲೇಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲೇಲೆ ಭಾಶೇನ ಮಾಗಿಲೆಂ, ದೀಲೇಲೆಂ, ಹಾಳೆಲೆಂ (ಹಾಡಲೇಲೆಂ) ವಾಳ್ಳೇಲೆಂ, ಕೊರ್ಚೆ (ಕರಚೆ), ದೀವಚೆ, ಧಾಂವ್ಚೆ, ಹಾಡ್‌ಚೆಂ, ಖಾವ್ನು, ನಾಂಚೂನು ಆದಿಲೆಂ ಕೃದಂತಾಕ ಉದಾಹರಣ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಸೋನಾ (ಭಾಂಗರ) ಶಬ್ದಾ ಥಾವನು ಸೋನಾರಾಂಚೊ, ಸೋನಾರು, ವಣಿಅಹ ಶಬ್ದಾ ಥಾವನು ವಾಣ್ಯಾಂಚೊ ಆದಿಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ತದ್ಧಿತಾಕ ಉದಾಹರಣ. ಅಶೇಂಚ ದುಡವಾಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಚಿ, ಇತ್ಲ್ಯಾಚೊ, ತಿತ್ಲ್ಯಾಚೊ, ಲಾಳಕುಳೋ, ರಡಕುಳೋ, ವಳಾರು, ಆದಿಲೆ ಶಬ್ದ ಪಳೋವೇತ.

ಧಾತು ಆನೀಕ ನಾಮ ಪದಾಂ ನಿಮ್ಮಿತ್ತಿ ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ, ಕಿತುಲೇಕೀ ಪಾವಟಿ

ಅನೇಕ ನಾಮಪದ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಧಾತು ಅನೀಕ ನಾಮಪದ ಮೇಳೋನು ಸಮಾಸು ಮ್ಹುಣಚೆ ಸಾಂವಾನ ನವೋ ಅರ್ಥು ಸೂಚನ ಕರಚೆ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಚೇಯಿ ಆಸಾ. ದೇಖೀಕ ತೀನ್ ದೋಳ್ಯಾಚೊ, ಪಾತಲಾಂಗಿ, ಕಮಲಮುಖಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಏಕ್ಮತಾರಿ, ತಾಪತ್ರಯ, ಪಿಯ್ದರ, ಮಾಯ್ದರ, ಚೌದಾ, ಚಾರಪಾಂಚ, ಮಾರಾಮಾರಿ, ಚಕ್ರಪ್ರಾಣಿ ಆದಿಲೆ.

ಮೂಲ ಉತರಾಂ ಥಾವನು ನವೇ ಶಬ್ದ : -

ಮೂಲ ಉತರಾಂ ಥಾವನು ನವೇ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಚೆ ರೀತ್ಯೊ ಮಸ್ತ ಆಸತಿ. ಸಮಾಸ ಕೃದಂತ, ತದ್ಧಿತ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಲೇವರಿ ಅನೀಕಯೀ ಥೋಡೆ ಪ್ರಕಾರ ಆಸತಿ.

1) ಅಕ್ಷರಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾವಚೊ. ಅಶೆಂ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾತಾನಾ ನವೋ ಶಬ್ದು ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಕೇವಲ ಮೂಲ ಶಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥು ಸೂಚೇನಾತಿಲೆ ಥೋಡೆ ನವೇ ಅರ್ಥ ದೀವೂಂಕಯಿ ಪುರೊ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಬರಾಬರ - ಬರೋಬರ, ಮೋವು - ಮ್ಹೋವು, ಮೋಣು - ಮ್ಹೋಣು (ಮ್ಹುಣು), ಕಾಂದೋ - ಖಾಂದೋ, ಸಕಲ - ಸಗಳೆಂ - ಸಕಡ (ಸಗಟ) ದಾಮಾಸ - ದಾಮಾಶಯ.

ತಾಣೆ ಸಾಂಗಿಲೆ ಬರಾಬರ, ಬರೋಬರ. ಘರಚ್ಯಾಂಗೆಲೆ ಬರೋಬರ ಬಾಜಾರಾಗೆಲೊ.

2) ಹೃಸ್ವಾಕ್ಷರ ದೀರ್ಘು ಕರನು ನವೀ ಉತರಾಂ ಕರನು ಘೇತಿಲೆ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ - ಪಡ - ಪಾಡ. ಮರ - ಮಾರ್.

3) ಅಕ್ಷರಾಂ ಪಲ್ಲಟ ಕರಚೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕಿತುಲೆಕೀ ಪಾವಟಿ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದ ಅನ್ಯಅರ್ಥು ಯೇವಚೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ತೋವಯಿ ಏಕು ನವೋ ಶಬ್ದು ಜಾತಾ -

ಬುಗರಿ - ಬುರಗಿ

ಸರಪು - ಸಪುರ

4) ಅಲಂಕಾರಿಕ ಜಾವನು ವಾಪರಲೇಲಿ ಉತರಾಂ ಏಕೇಕ ವಿಶೇಷಾರ್ಥು ಘೇವನು ನವೇ ಉತರಾಂವರಿ, ಫುಡಾರ (ಮುಖಾರಿ) ಯೇವನು ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಕ ಶಬ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥು ಘೇವಚೇಯಿ ಆಸಾ. ದೇಖೀಕ -

ಆಮಕಾ ಕಾರ್ಕಳಚಿ ಕಾಶಿ.

ಅಶೇಂಚೆ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥು ಆಸೂಚೊ ಶಬ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥು ಘೇತಾ - 'ಪಂಕಜ' ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥು - ಪಂಕ = ಚಿಕ್ಕೋಲು + ಜ = ಉಬಜಲೇಲೆಂ

ಮ್ಹಣು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅತಾಂ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥು ವಚ್ನೂನು ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಾರಿ ಮಾತ್ರ ಕಮಲಾಫೂಲ - ಅಶೆಂ ವಾಪರತಾತಿ.

5) ಸಾಮ್ಯ ದೀವಚ್ಯಾಕ ವಾಪರಲೇಲೆ ಕಿತ್ತುಲೇಕಿ ಶಬ್ದ ನವೇಚಿ ಜಾತಾತಿ. ಹೆಂ ಸಾಮ್ಯ ಬಾಹ್ಯ ಆಕಾರಾಂತು ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ ನ್ಹಂಯ್‌ ಗುಣಾಂತು ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ.

'ಪತ್ರ' ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಕ 'ಪಾನ' ಮ್ಹಣು ಪಯಲೊ ಅರ್ಥು ಆತಾಂ ತಾಕಾ ವೆಗಳೋಚಿ ಅರ್ಥು ಜಾಲಾ -

"ತಾಗೆಲೆ ಪತ್ರ ಆಯಲಾವೆಂ" ?

'ದಿವಾಳಿ' - ದೀಪಾವಲೀ ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು ಆತಾಂ ಸಗಟಯಿ ವ್ಹಡಗಾನು ಘೇವನು ಪಾಪರ್ ಜಾಲಲೊ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ವಾಪರತಾತಿ - "ತಾಣೇ ದೀವಾಳಿ ಕಾಳ್ಳಿ".

6) ಉಪಮಾ (ಸಾಮ್ಯ) ಥಾವನು ಏಕ ಮೇಟಾಂ (ಪಾವಲಂ) ಮುಖಾರಿ ದವರೂನು ರೂಪಕಾನ 'ತೇಂಚ್ಚಿ ಹೆಂ' ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗಚೆ ಕಡೇನ ಕಿತುಲೇಕೀ ನವೇ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲೆಲೆ ಆಸತಿ -

ಹಾಥು - ಆಧಾರು = ತೋ ಮಾಕಾ ಏಕು ಹಾಥು ಜಾವನು ಆಸಾ.

ಬೋಡ - ವಂಶ, ಬುದ್ಧಿ = ತಾಂಗೇಲ್ಯಾಂತು ಚಾರಿ ಬೋಡ ಹೊ.

ನಾಂಕ - ಮರಿಯಾದ = ನಾಂಕಾ ಕುಡಕೊ ಗೇಲೊ

7) ಅತ್ಯಂತ ಆದರ ಆಶಿಲ್ಯಾಲೆ ನಾಂವ ಸಾಂಗೂಚಾಕ ಮನ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ, ನ್ಹಂಯ್‌ ರೂಢೀಕ ಭೀವುನು ತೆಂ ಮ್ಹಣೂಂಕ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆಂ ಆನ್ಯೇಕ ರೀತೀನ ಸೂಚನ ಕರಚೆಂ ಆಸಾ -

ತಾನ್ನಿ, ಯಜ್ಮಾನ, ಸ್ವಾಮೆ, ಚರತಲೊ (ಸರಪು) ವ್ಹಡ ಜಾಗ್ಯಾರಿ (ಧರ್ಮಸ್ಥಳ)

8) ಕಾಲಕಾಲಾರಿ ಭಾಶೇಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ದೀಸೂನು ಯೇವನು ಭಾಶೇಚೆ ವಿಕಾಸಾಕ ನ್ಹಂಯ್‌ ಪರಿವರ್ತನಾಕ ಕಾರಣ ಜಾವಚೇಂಯಿ ಆಸಾ.

ಸೋಳಾ ಶತಮಾನಾಂತು ಪ್ರಯೋಗ ಕೇಲೇಲೆ ಶಬ್ದ ಆಜಿ ಕಿತುಲೆ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾಲ್ಯಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಕಯ್ಲ ದೀಲೇಲೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಾನ ಸಮಜೂನು ಘೇವ್ಯೇತ.

ಉಲಯಲೋ ಉಲ್ಯೆಲೊ

ಆಪುಲ್ಯಾ	ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ
ಖ್ಯೆಂಚೋ	ಖಂಚೊ (ಕ್ಷಂಚೊ)
ಅಗಿಚೊ	ಆಂಗಾಚೊ
ತಾವಳಿ	ತ್ಯಾವೇಳಿ, ತಾವಳಿ
ಉಲಉಂ ಲಾಗಲಿ	ಉಲೋಚಾ ಲಾಗಲಿ
ತಾಚೆ	ತಾಗೆಲೆಂ
ಕಿತ್ಯಾಕ ಜರಿ ಮ್ಹಣತಾತ	ಕಿತ್ಯಾತರಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ, ಕಿತ್ಯಾಕ ಪುಣಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ
ಪಣ	ಪಳೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ
ಹಾಂವ ತುಕಾ ಯೇಕ ಸಾಂಗತಾ	ಹಾಂವ ತುಕ್ಕಾ ಯೇಕ ಸಾಂಗತಾ
ಹೋಲೂನು	ಜಾವನು
ಭಿಯೇಉಂ	ಭೀವ್ನು
ಆಟಇಂ	ಆಟಯಿ
ಧಾಡಿಲೊ	ಧಾಂವಡಾಯಿಲೊ, ಧಾಡಲೊ
ತುಗೇರಿ	ತುಗ್ಗೇಲಿ
ಮೇಗೇರಿ	ಮೇಗ್ಗೇಲಿ

(ಪಂಚ್ಯಾದಾಯಿ 1969 ದೀಪಾವಳಿ ಸಂಚಿಕೇಂತು ಶ್ರೀ ಜೂಜೇ ಪೇರೇರಾ ಹಾನ್ನಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲ್ಲೆಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಗದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾ ಥಾವನು)

ಹ್ಯಾ ಸಗಟ ಮೇರೇನ ಭಾಶೇಂತು ಶಬ್ದ ವಾಡತಚಿ ವತಾತಿ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ಅನ್ಯ ಭಾಶಾ ಸಂಸರ್ಗಾನಚಿ ಭಾಸ ವಾಡಚಿ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಂತು ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ಕ್ಷಂಚೆ ಕ್ಷಂಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳ್ಯಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಪ್ರಾರಂಭಾರಿ ಪಟ್ಟಿ ಕರನು ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆಂ ಆಸಾ. ತಾಚಿ ವಿವರ ಫುಡಾರ ದೀತಾತಿ.

7

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದ

ಪಡಿಯೇಕ ಭಾಶೇಕ ಪರಭಾಶೇಂತೂನು ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಪುಲ್ಯಾಚೇಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಸ್ವಜಾತೀಯ ಶಬ್ದ ಆಸುನೂಚಿ ಆಸತಾತಿ. ನ್ಯಾಯ ಜಾವನು ತೇಂಚಿ ಭಾಶೇಚೆಂ ನೈಜ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆಂ ಸಾರ. ತೆಂ ಸಜೀವ, ಸಜೀವಾಂಚಿ ಭಾಸ. ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಾಚೆ ಏಕ್ಯೇಕ ಉತರಾಂತೂಯಿ ದೋಳ್ಯಾಂ

ಮುಖಾರಿ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರ (ಪಿಂತೂರ) ಉದೇನು ರಾಬೋಂಚೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆಸಾ. 'ಬೋಡಕೊ ಹಾಲೋಂಚೊ', 'ವೋಂಟ ಛಾಬಚೆ' 'ದಾಂತ ಕಟಕಟಾಚೆ' ಆದಿಲಿಂ ಉತರಾಂ ಮನಾಂಚೇರಿ ಕಿತುಲೊ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅರ್ಥು ಅಚ್ಚು ವತ್ತಿಲೆವರಿ ವತ್ತಿತಾತಿ. ಜಾಯಿ, ನಾಕಾ, ಕೋಪಚೆಂ ಆದಿಲೆ ಬರೇ ಉತರಾಂ ಪೇಕ್ಷಾ ವಯರಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ತಸಲೆ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದ ಕೆನ್ನಾಯಿ ಉತರಾಂಚೆ ಮಾಧುರ್ಯ ಚಡ ಕರತಾತಿ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿ, ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಾಂತು ಆಸಚೊ ಆವೇಶು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉತರಾಂತು ಆಸನಾ. ಭಾವನಾಯುಕ್ತ ಜಾವನು ಉತ್ತಮ ಹಾವಭಾವ ಸೈತ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪ ಖುಶಾಲ ವಾಗ್ವಾದ ಕರಚ್ಯಾ ಜಣಾಲೆಂ ಕಡೇಚ್ಯಾನಯೀ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದ ವಾಡೂನು ಯೇವಚೆ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಅಶೆಂ ವಾಡ್ಡಿಲೆ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದ ಭಾಸ ವಾಡಚ್ಯಾಕ ಸಹಕಾರಿ ಜಾತಾತಿ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದ ಪಾಂಚ ವಿಭಾಗ ಕರನು ವಿಂಗಡಾವ್ಪುಯೇತ.

1) ಜೋಡಿ ಉತರಾಂ : ಉಲಯಿಲೆ ಉತರಾಕ ಏಕ ರೀತಿಚೊ ರಭಸು ಯೇವಚೆ ಖತೀರ ಹ್ಯಾ ಥರಾಚಿ ಉತರಾಂಚಿ ರೀತಿ ಆಸ ಜಾತಾ.

ಖಾಣಗೀಣ, ದೋಸ್ತಿಗೀಸ್ತಿ, ಜೇವಣಗೀವಣ, ನಾರ್ಲುಗೀರ್ಲು, ಪುಸ್ತಕಗಿಸ್ತಕ, ಥಂಯಿ ಥಂಯಿ, ವಸವಸ (ವಚವಚ), ಗಾಂವ್ಗಾಂವ, ವಹಿವಹಿ, ಘುರದಾರ, ಗಾಯವಾಸ್ರು, ಆವ್ಸು ಬಾಪುಸು, ಆಡನೀಟ, ಭಂಯ್‌ಭೀತ, ಪೇಜ್‌ಶೀತ, ಭಾವ್ಪುಭಹಿಂಣಿ, ಹಳದ ಕುಂಕುಮ, ಮಿಾಟಮಿರ್ಸಾಂಗ, ಲೋಣಿತೂಪ, ಪಾನ್‌ಪೋಡಿ, ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ, ಮಾವ್ಪುಮಾಂಯಿ, ಆಚಾರುವಿಚಾರು, ರೀತಿರೀವಾಜ್, ವಾಸವಾರ್ಜಿಕ, ಕಾಗದಪತ್ರ, ಹಾಥ್‌ಪಾಯ, ವ್ಹಾರೆ ಪಾವ್ಸು, ರೊಟ್ಟಿಭಾಜಿ, ಜಪುತಪು, ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದು, ಕಾಸುರುವ್ವಿ, ನಯವಿನಯ, ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸು, ಯಂತ್ರತಂತ್ರ, ದೂಧ - ಸಾಕರ.

2) ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಜೋಡಿ ಉತರಾಂ =

ಆಡನೀಟ, ಮಾಯಿಸೂನ, ಹೇಕಡೆ ತೇಕಡೆ, ಈಶಿನ್ ತೀಶೀನ್, ದೀಗ ಗುಡ್ಡೆಂ, ತೇಲಶಿಕಾಯಿ, ಉಠಾನು ಪೋಣು, ಮಾಕ್ಷಿ ಮುಖಾರಿ, ಪಾಟ ಫುಡಾರ, ಘೇವಚೆ ದೀವಚೆಂ, ವಯಿರಿ ಸಕಲ, ವಾಯ್ಟು ಬರೆಂ, ಸಾನು ಹೋಡು, ಸೂಣೆ ಮಾಜರ, ಹೋಡು - ದುರ್ಬಳೊ, ಸಕಾಳಿಂ ಸಾಂಜ, ದೀಸುರಾತಿ, ಬಾಹಿರಭಿತರಿ, ಅಮಾಸ ಪುನ್ನವ, ಆಲ್ತಾನ ಪೆಲ್ತಾನ.

3) ಸಾನ ಚಂದ ಉತರಾ°, (ಲಾನ್ ಸೋಬಿತ ಉತರಾ°)

ಝುಗರ್ಝುಗೀಜಾ, ಫೂಗೂನು ಬಯಿಸ, ರಣರಣೀವತ, ಖತ್‌ಖತೊ ಯೇವಚೊ (ಕೋಪು, ರಾಗು), ಗಟಗಟೀಪೀ, ರಘರಘೀ ಮಾರಿ, ಟುಕ್‌ಟುಕೀ ಚೋಯ್, ಆಖೀರಕಾರ, ಸರ್ರನೆ ವಸ, ಸಟ್‌ಸಟೀಯೋ, ಬಳಬಳೀ ರಳ್ಳೊ (ರಡಲ್ಲೊ) ಗಪ್‌ಚಿಪ್ ಬೈಸ, ಮೇಳನು ಪಳೆ, ಪಳೋನು ಮೇಳ, ಪಿಳಪಿಳಾನು ಪಳೆ, ಗಿರ್‌ಗಿರ್ ಗಿರಗಿಟ್ಲಸೋಘೂಂವ್, ಸೂಣೆ ಭೋಂಕಚೆ, ಮಾಜರ ರಡಚೆ, ಕೋಲೋ (ಕೊಲ್ಲೊ) ರಡಚೆ, ಗಾಯಿ ಆಂಬೇತಾ, ಮಶಿ ರೆಂಬೆಚೆ, ರಡ್ದೊ (ರೇಡೊ) ರೇಂಕಚೆ, ಪಾಡ್ಡೋ ಹುಂಕಾರು.

ಕ್ಷಂಚಾಕಯಿ ತುಲನಾ ಕರತಾನಾ -

ಗೋಡಸಾಕರಶಿ, ತೀಕ ಉಜೋ, ಕೋಡು ವಿಷ (ವೀಕ), ಕಾಳೊ ಇಂಗಳೊ, ಫೂಲಾ° ಗೋಂಚೊ, ವಲ್ಲೊ ಮುದ್ದೊ, ಭಿಂಗ್ರಾ ಭಾತ್ತಿ, ಮೋತ್ಯಾ° ಝೋಲ್ಲೊ, ಪೀಟಶೆ ಚಾನಿಣೇ, ಮೋತಿಶೆ ದಾಂತ, ಉತರಾ° ಝೋಕು, ಸುರಯಿ ತಾಂದೂಲಶೆ (ಚರ್ಡಾಲೆ ದಾಂತ) ಕೀರುಸೊ (ಉಲಯಿತಾ) ಲೋಣಿಶೆ° (ಆಂಗ), ಹಸ್ತೇ ಚಮ್ಕಣ, ಭರಣೇಗಳೊ, ಘಾತರಾಕುಡಕೊ (ಗಟ್) ಚಂದಣು, ಸೂಣೆಸೊ.

4) ಗಾದ (ಅದ್‌ಗತ) ಅಸಲಿ° ಉತರಾ°

ಸೂಣ್ಯಾ ಬಾಲ, ಗಣಪತಿಲಿ ವ್ಹಾರ್ಡೀಕ, ಸ್ವರ್ಗಾಕ ನೀಸಣಿ, ಬುಧಾ ದಶಾ, ಆಷಾಢಮಾಸು, ಕೀರವಂಟಿ ಸಡಿಲ, ಸರಪಾದೂಧ, ಧಿಂಗಡೊ ಬಸವು, ಗಾಯಚೆ ತೋಂಡಾ ವಾಘು, ಗಾಡವಶೆ° ಘೋಳತಾ. ಗುಮಡು ಆಡ ಪಡತಾ, ರೇವೆ° ಗುಡ್ಡೋ, ವಾಘಾ ದೂಧ, ಹಸ್ತೇಪಾದು, ತುಳಸೀ ಉದಾಕ ಸೋಡಿ, ರಾಮಬಾಣು, ಏಕ್ ಲೇಂಡಾ ಕುಡಕೊ, ಹನುಮಂತಾ ಬಾಲ, ಲಾಳ ಗಳಯಿಲೇ° ಆಯಲೆ°, ಭಾಂಗರಾ ಪೇಸಕಾತಿ, ಶೆಟ್ಟಿ ಸಿಂಗಾರು.

5) ಹಾಥು ಉಬಾರ್ನು ದೀವಚೆ (ಮನಸ್ಪೂರ್ವಕ ದೀವಚೆ°)

ಹಾಥು ಯೇನಾ (ಮನ ಜಾಯನಾ) ಅನಿಚ್ಛಾ

ಹಾಥು ಉಠಾಚೊ (ಮಾರಚೆ, ಸಮ್ಮತಿ ದೀವಚಿ)

ಹಾಥು ಮಾಕ್ಷಿ (ದೀವಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ಅನಾಸಕ್ತಿ)

ಹಾಥು ಮುಖಾರ್ರ್ಸುಚೊ (ಮಾರಚೆ) ಉಲಯಲ್ಯಾರಿ ತೋ ಹಾಥು ಮುಖಾರ್‌ಕಿತಾ

ಹಾಥು ದೀವಚೊ (ಪಾಟೀಸರಚೆ, ಮೋಸು ಕರಚೆ°) ತಾಣೇ ಐನ್

ವೇಳಾರಿ ಹಾಥು ದೀಲೊ
ಹಾಥು ಸೊಡಚೊ (ಅರಕ್ಷಣ) ದೇವಾ, ಮೆಗೆಲೊ ಹಾಥು ಸೋಣುಕಾ
ಹಾಥ್‌ಪಾಯ ಮಾರಚೆ (ಕಠಿಣ ಶ್ರಮು ಕರಚೆ) ಕಿತುಲೆ ಮ್ಹಣು
ಹಾಥ್‌ಪಾಯ ಮಾರಚೆ
ಹಾಥ್ ಭೀತರಿ (ವಶ) ತೊ ಬಾಯಲೇಲೆ ಹಾಥಾಂಭಿತರಿ
ಹಾಥು ಚುಕೋನು (ಪಾಡಜಾ) ತೋ ಬಾಪ್ಸಲೊ ಹಾಥು ಚುಕೋನು
ಗೇಲೊ
ಹಾಥು ಗುಣು (ಬರೆಂ, ಚಾಂಗ) ವೈಜಾಲೊ ಹಾಥುಗುಣ ಬರೋ ಆಸ
ಹಾಥು ಧರಚೊ (ರಕ್ಷಣ, ಸಹಾಯು) ದೇವಾನಚಿ ಹಾಥು ಧರಕಾ
ಹಾಥು ಸಲ್ಪುಚೊ (ನಿರ್ಧನತಾ) ಆಜಿಕಾಲಿ ಮೆಗೆಲೊ ಹಾಥು ಸಲ್ಪಲಾ
ಹಾಥು ದಾಖೋಚೊ (ವಂಚನಾ) ತಾಣೆ ಕಡೇರೀಯಿ ಹಾಥು
ದಾಖಯಲೊ
ಹಾಥ್ ವಯ್ರಿ (ಪ್ರಾಪ್ತಿ) ಕೇಲೆಲೆ ಕಾಮ್ಮಾಂ ಫಲ ಹಾಥ್ ವಯಿರಿ
ಆಸ್ಸತಾ.
ಹಾಥ್ ಬಾಂದೂಚೊ (ಅಸಾಯಕತಾ) ತಾಗೆಲೆ ಹಾಥು ಬಾಂದಿಲೊ
ನಿಮಿತ್ತ ತಾಣೆ ದೀನಿ
ಬೋಡಾರಿ ಹಾಥ್ (ನಶ್ಟ, ಯೆಚ್ಚನಾ) ನಾಕಾ ಜಾಲೇಲೆ ಕೆಲ್ಯಾರಿ
ಬೋಡಾರಿ ಹಾಥ
ಹಾಥು ಮೊಳ್ಳೊ (ಅಸಹಾಯಕತಾ) ಕುಂಭಕರ್ಣನ ಮೇಲೇಲೇಂಚಿ
ರಾವಣಾಲೊ ಹಾಥು ಮೊಳ್ಯಾವರಿ ಜಾಲೆಂ
ಪಾಯ ಧರಿ (ಶರಣ) ಕಾಮ ಜಾವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪಾಯ ಧರಕಾ
ಪಾಂಯಂ ಪಡ (ಶರಣ) ದೇವಾಕ ಪಾಂಯ ಪಡ
ಆಂಗಾ ಉಜೋ (ದುಃಖ) ಮೆಗೆಲೆ ಆಂಗಾ ಉಜೋ ಅಶೀಂಚಿ
ನೀವತವೇ ?
ಬೋಡ ಖಾವಚೆ (ಪೀಡಾದೀವಚೆ) ತೂಂ ಕಸಲ್ಯಾಕ ಬೋಡ ಖಾತ್ತರೇ ?
ಬೋಡ ದೀವಚೆ (ಕಷ್ಟ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಚೆಂ) ತುಗೆಲೆ ಖತೀರ ಹಾಂವ
ಬೋಡ ದೀತಾಂ
ಬೋಡ ಕ್ಹಾಖ್ಯಾಂತು (ಬೇಜವಾಬದಾರಿ) ಬೋಡ ಕಾಖ್ಯಾಂತು

ಫಾಲನು ಕಾಮ ಕರೂ° ನಾಕಾ
ನಾಂಕ ರೀಗೋಚೆ (ಮದ್ಧೆ° ಪ್ರವೇಶು) ದೂಸರ್ಯಾನಿ ಉಲಯಿತಾನಾ
ತೂ° ಇತ್ಯಾಕ ನಾಂಕ ರೀಗಯಿತಾ ?
ನಾಂಕ ಶಿರ್ಕಾಚೆ (ಮಧ್ಯೆ° ಪ್ರವೇಶು) ತ್ಯಾ ಲಡಾಯೀಂತು ತೂ° ಇತ್ಯಾಕ
ನಾಂಕ ಶಿರಕಾಯತಾ
ಬೋಡಾ° ವಚ್ಚೆ (ಅರ್ಥು ಜಾವಚೆ) ಕಿತುಲೆ° ಸಾಂಗಲ್ಯಾರೀಯಿ ಬೋಡಾ
ವಚನಾವೆ° ?
ಬೋಡ ಹಾಲೋಚೆ (ಸಮ್ಮತಿ) ಮೆಗೆಲೆ ಉತರಾಂಕ ತಾಣೆ ಬೋಡ
ಹಾಲಯ್ಲೆ
ತೋಂಡ ತಿರಪೂಚೆ° (ತಿರಸ್ಕಾರ) ಮಾಕಾ ಪಳೋನು ತಾಣೆ ತೋಂಡ
ತಿರಪೀಲೆ°
ಘರ್ಕಟ ತೋಂಡ (ರಹಸ್ಯನಾ) ತಾಗೆಲೆ° ಕೆನ್ನಾಯಿ ಘರ್ಕಟ ತೊಂಡರೇ
ತೊಂಡನಾ (ಮೌನ) (ಉಲ್ಲಯಿಲ್ನಾತಿಲೆ ಆಸೂಚೆ) ಉಲಯೀ,
ತೋಂಡ ನಾವೆ° ತುಕಾ ?
ತೋಂಡ ಸೋಡಚೆ° (ರಹಸ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಕರಚೆ° ಉಲೋಚೆ°) ಹಾಂವೆ°
ತೋಂಡ ಸೊಳ್ಯಾರಿ ತೂ° ವಾಂಚಶಿ ನಾ.
ದೋಳ್ಯಾ° ಮಾತ್ತಿ (ಮೋಸು, ವಂಚನಾ) ಚೋರಾನ ಪೋಲೀಸಾಂಚೆ
ದೋಳ್ಯಾಕ ಮಾತ್ತಿ ಘಾಲ್ಲಿ.
ನಾಂಕಾರಿ ಬೋಟ (ಆಶ್ಚರ್ಯ) ಸರ್ಕಸಾಂತು ಖೇಳು ಪಳೋನು
ನಾಂಕಾರಿ ಬೋಟ ದವರ್ಲೆ°
ನಾಂಕಾರಿ ಮೂಸು ಬಸೂಂಕ ನಾ (ರಾಗು) ತಾಕಾ ನಾಂಕಾರಿ ಮೂಸು
ಬಸೂಂಕ ನಾ.
ನಾಂಕಾ° ಕುಡಕೋ ವಚೋ (ಅಪಮಾನು) ಪುತಾಲೆ° ದುರ್ವರ್ತನಾನ
ಬಪ್ಪೂಸಲೊ ನಾಂಕಾ ಕುಡಕೊಗೇಲೊ
ನಾಂಕ ಖಿರಪೂಚೆ° (ಮಾಂಕಡಾ ಬುದ್ಧಿ) ತಾಕಾ ಪಳೋನು ತೂ°
ಕಿತ್ಯಾಕ ನಾಂಕ ಖಿರಪಿತಾ
ಪಿತಲಿಕಾನ್ (ದೂಸರ್ಯಾನಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಮಾನ್ಯ ಕರಚೆ) ದೂಸರ್ಯಾಲೆ°
ಉತರ ಆಯಕತಲೊ ಪಿತಲೀಕಾನಾಂಚೊ

ಕಾನ್‌ದೀ (ಮನ ದೀವನು ಆಯ್ಕು) ಹಾಂವೆ ಸಾಂಗಿಲೆ ಕಾನ್ ದೀವನು ಆಯ್ಕು

ಕಾನ್‌ಧರಿ (ಬಲಾತ್ಕಾರ) ತಾಣೆ ಮೆಗೆಲೆ ಕಾನ್ ಧರ್‍ನಲೆ ನಿಮಿತ್ತಿ ಹಾಂವೆ ತೆ ಕಾಮ ಕರಕಾ ಜಾಲ್‌

ದೋನಿಜೀಬ್ (ಚಂಚಲ ಬುದ್ಧಿ) ದೋನೀ ಜೀಬೇಚಾಲ್ ಉತರಾಂಕ ಮೋಲ ನಾ

ದಾಂತ ಚಾಬಚೆ (ಕೋಪು ಪ್ರಕಟ ಕರಚೆ) ರಾವಣಾನ ಅಂಗದಾಕ ಪಳೋನು ದಾಂತ ಚಾಬಲ್

ದಾಂತ ಕಟಕಟಾಚೆ (ಕೋಪು ಪ್ರಕಟ ಕರಚೆ) ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ ರಾವಣಾಂಕ ಪಳೋನು ದಾಂತ ಕಟಕಟಾಯಲೆ.

ಖಾಂದು ದೀವಚೊ)ಸಹಾಯು, ಮದದ ಕರಚೆ)

ಪೋಟಿ ಝೂಳ (ಮತ್ಸರು)

ಪೋಟಾಂ ಉಜ್ಜೋ (ವೇತಾ, ಮತ್ಸರ) ತಾಗೆಲೆ ಹೀನ ಕಾಮ ಪಳೋನು ಪೋಟಾಂ ಉಜೋ ಯೇತಾ

ಘಾಟಿ ಧರಚಿ =ಘಾಟಿ ಧರ್‍ನಲೆ ಕಾಮಾಂತು ಯಶ ಮೇಳತಾ

ಘಾಟಿ ಲಾಗಚಿ =ತಾಗೆಲೆ ಘಾಟಿ ಲಾಗೂನು ಪೈಸೊ ಘೆತಲೊ

ಸೂಣ್ಯ ಚಾಕರಿ (ಗುಲಾಮತನ) ದೂಸರ್‍ಯಾ ತ್ಸಂಚಿ ಸೂಣೇಚಾಕರಿ ಕಿತ್ಯಾಕ ಕರಕಾ

ಕುವಾಳ್ ಕಾತೋರಚೆ (ಬಧಾಯಿ) ಹಾಧಾಂತ ಜಾಯಿನಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕುಂವಾಳ್ ಕಾತರತಾ

ಕಾನ್ನಾ ಮುದ್ದಿ (ಪೈಸೊ) ತೂಂ ನಿಮಗಿಲೇಲೆ ತಶೆ ದೀವಚಾಕ ಕಾನ್ನಾ ಮುದ್ದಿ ನಾ

ಕಾಪ್ಪಣಿ ಝುಡಚಿ (ಆಶಿಲ್ ಪೂರಾಯಿ ಖಾಲಿ ಜಾವಚೆ) ತೇ ಕರೂಂಕ ವಚೂನು ಕಾಪ್ಪಣಿ ಪೂರಾಯಿ ಝುಳ್ಳಾ

ಬೋಡಲಾನ ಜಾವಚೆ (ನಶ್ಟ ಜಾವಚೆ) ತೇ ಕರೂಂಕ ವಚೂನು ಬೋಡಲಾನ ಜಾಲ್ಲೆ

ಅಶೇಂಚ - ಕೇಸ ಪಿಕ್ಲೆ (ಪ್ರಾಯ ಜಾಲ್ಲಿ) ಮೂಸು ಮಾರಚೊ (ವ್ಯಾರು ನಾ) ದೋಳೆ ತಾಂಡಿತಾತಿ (ನೀದ)

ಕಪಲಾ ಉಸಳಿ (ಸಮಸ್ಯಾ, ಕುವಾಡ) ದೀವ್ನೋಡು ನೀದಲಾ (ಜೇಬಖಾಲಿ),
ಫೋಂಡಾಂತ ಬಸಲ್ಲೊ, ಪಳ್ಳೊ (ಭಾರೀ ನಶ್ಟ)
ಧೂವರು ಪಳೋಂಚೆ (ದೂಸರ್‍ಯಾಲೆ° ಮರಣ ಇಶ್ಟ್ ಪಾವಚೆ) ಕಿಮಸಾ
ಬದೀಕ (ಅಲ್ಪ ಸುದಾ°) ಕೊಲ್ಯಾಬುದ್ಧಿ (ಕುತಂತ್ರ, ವಂಚನಾ)
ವ್ಹಾರ್‍ಯಾರಿ ಪಡಲಾ (ಪಾಡ, ವಾಯ್ಟ ಜಾಲ್ಲಾ) ತಾಂಬೂಲ ದೀವಚೆ
(ವೀಡೊ, ಆಮಂತ್ರಣ ದೀವಚೆ) (ತಾಂಬೂಲ ಘೇವಚೆ) (ಆಮಂತ್ರಣ
ವೀಡೊ ಘೇವಚೆ, ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಚೆ) ಉದಕಾಂತು ಹೋಮು (ವ್ಯರ್ಥ
ಜಾವಚೆ) ಕಾಂಕಣ ಸೂಯಲಾ° (ಧೈರ್ಯ ನಾತಲ್ಲೊ, ಕಾಯರು)
ರಗತಾ ಝುಮ್ಮ (ಪ್ರಾಯೇಂಚೆ ಮದ) ಗಳ್ಯಾಕ ಬಾಂದೂಚೆ
(ಜವಾಬದಾರಿ ವ್ಹಾಣ್ವ್ಹೋಂಚೆ) ಗಳೋ ದೀವಚೊ (ಜೀವು ದೀವಚೊ)
ವೋಂಟ ತಿರುಪೂಚೆ (ತಿರಸ್ಕಾರು) ದೋಳೆ ಖೇಳೋಂಚೆ (ಜೀವು
ಗೆಲ್ಯಾವರಿ ಕರಚೆ) ದೋಳೆ ಹೋಡ ಕರಚೆ (ಭಿಸ್ಟಾಚೆ)
ಜೀಬ ಬಾಹಿರ ಸೋಡಚಿ, ಜೀಬ ದೀಗ ಸೋಡಚಿ (ಗವರವ ಹೀನ
ಕರನು ಉಲೋಂಚೆ) ಜೀಬಚಾಬಚೆ (ರಹಸ್ಯ ಪ್ರಕಟ ಜಾಲೆ°ಮೂ
ಮ್ಹಣು ಲೇಕಚೆ)

ಹೆ ಪ್ರಮಾಣೇಚೆ ಶಬ್ದಾನಚಿ ನವೇ ನವೇ ಶಬ್ದ ರಚನ ಜಾವನು ನವೇ ನವೇ ಅರ್ಥಾರಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕರತ ಆಯಿಲೆ ಶಬ್ದ ಆನೀಕಯಿ ಪುಷ್ಕಳ ಆಸತಿ. ತೆ° ಪಡಿನೀತ್ಯ ಉಲೋಂಚೆ ಉತರಾಂತು ಆಮಕಾ ಗೋಂಚರಾಕ ಯೇನಾಶಿ ರಾಬನಾಂತಿ.

ಯೇದೋಳು ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆ ವಿಷಯಾ ವಯಿಲ್ಯಾನ ಭಾಶೇಂತು ಕ್ಹಂಚೆ ರೀತೀರಿ ಕಾಲಕಾಲಾಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಬದಲಾವಣ ದೀಸೂನು ಯೇವನು, ಭಾಶೇಚೆ ವಿಕಾಸ ಅಥವಾ ಪರಿವರ್ತನಾಕ ಕಾರಣ ಜಾತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಮಿ ಸಮಜಲೀಂತಿ. ಹ್ಯಾ ರೀತೀಚೆ ಪರಿವರ್ತನಾಕ ಕಾರಣ ಜಾಯನಾತಿಲಿ ಭಾಸ ಪ್ರಪಂಚಾಂತು ಕ್ಹಂಚೇಯಿ ನಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪರಿವರ್ತನಾಂತು ಥೋಡ್ಯೋ ಗೋಂಚರ ಜಾವನು, ಥೋಡ್ಯೋ ಗೋಂಚರ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ಅಗೋಂಚರ ಆಸೂಂಕ ಪುರೋತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪರಿವರ್ತನ ಮಾತ್ರ ನಿತ್ಯನಿರಂತರ ಚಲತಚಿ ವತಾ ಮ್ಹಣಚೆ° ಖರೆ°.

8

ಭಾಶೇಂತು ಸ್ವೀಕರಣ

ಮನೀಶು ಸಂಘಜೀವಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ತಾಣೆ ತಾಗೆಲೆ ಚಾರ್‍ರೀಯಿ ತರಪೇನ

ಆಶಿಲ್ಯಾ ಜಣಾಂ ಸಾಂಗಾತಿ, ಲಾಗೀ. ಏಕ ನ್ಹಯ್ ಏಕ ರೀತೀನ ಸಂಪರ್ಕು ದವರೂನು ಘೇತಲಾ, ಘೇವಕಾಚೀಚಿ. ತಾಕಾ ಆಸೂಚೆ ಪುಷ್ಕಳ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಖತೀರ ತಾಣೆ ದೂಸರ್‍ಯಾಂಚೇರಿ - ತೇ ವಳಖೀಚೆ ಆಸೂಂಕ ಪುರೋತಿ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಅಪರಿಚಿತ ಆಸೂಂಕ ಪುರೋತಿ - ನಿಂಬೂನು ಆಸೂಕಾಚಿ ಪಡತಾ. ಕಹಿಂ ತರ ಯೆಕಡೆ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹೋಡಿ ನ್ಹಯಿಂ, ಊಂಚಲೆ ಡೊಂಗರ (ಪರ್ವತು) ಬಾಲಾಂಟೂನು ವಚಾಕ ಅಶಕ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚ್ಯೋ ಅಡ್ಡ್ಯೋ, ಆಡಾಂಚಿ ಆಶಿಲೆ ಕಡೇನ, ತ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತು ವಾಸ ಕರನು ಆಶಿಲ್ಯಾಂಕ ಆಜೂ-ಬಾಜೂ ನ್ಹಹಿಂವೆ ದೂರಚ್ಯಾ ಜಣಾ ಲಾಗೀ ಸಂಪರ್ಕು ದವರೂನು ಘೇವಚ್ಯಾಕ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ. ಹ್ಯಾ ರೀತೀಚೆ ಅಪವಾದ ಸೋಡಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಸಮಾಜ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೇಚೆ ಜವಳ ಏಕ್ ನ್ಹಯ್ ಏಕ ರೀತೀನ ಸಂಪರ್ಕು ದವರೂನು ಆಸತಾ. ಹಾಕಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘರ್ಷು ಮ್ಹಣತಾತಿ. ದೋನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಂಕ ಯೇಕಾಕ ಆನ್ಯೇಕಾನ ಸಮಜೂನು ಘೇವಚೊ ಪ್ರಸಂಗು ಆಯಲೆ ತೆನ್ನಾ ಏಕ ಆನ್ಯೇಕಾ ಲಾಗೀ ಥಾವನು ಅನೇಕ ನವ್ಯೋ ಭಾವನೋ ಆನೀಕ ವಸ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ. ತ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಭಾವನೇಚ್ಯಾ ಆನೀಕ ನವ್ಯಾ ವಸ್ತಾಂಚೆ ಸಾಂಗಾತಿ ತಾಂಕಾ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಂತು ಆಸೂಚಿ ನಾಂವ್ಪಯೀ ಪಯಣ ಕರನು ನವ್ಯಾ ಭಾಶೇಂತು ಪ್ರವೇಶು ಕರತಾತಿ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇನಯೀ ಕಾಲಕಾಲಾಕ ಅನೇಕ ಭಾಸೇ ಥಾವನು ಶಬ್ದ (ಪದ) ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲ್ಯಾಂತಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್, ಅರೇಬಿಕ್, ಭಾಶೇಂ ಥಾವನು, ಹಿಂದೀ, ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಆದಿಲೆ ಬಹಿಣೀ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಆನೀಕ ತಶೇಂಚ್ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇಂ ಥಾವನೂಯಿ ಯಥೇಷ್ಟ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲೇಲಿ ಆಸತಿ. (ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ ಶಬ್ದತಮಯೀ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ಜೀವಾಳ ಜಾವನು ಆಸತಿ). ಮ್ಹಣಚಾಕ ಪಯಲೇಂಚಿ ಉದಾಹರಣ ಸೈತ ವಿಸಕಳಾನು ದಾಖಯಿಲೆಂ ಆಸಾ. ತರಿಯೀ ಯಾದಾ ಬದ್ದಲ್ ಹಾಂಗಾ ಪರತೂನು ಉದಾಹರಣ ದಿಲ್ಯಾತಿ -

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇ ಥಾವನು	ಪೆದ್ದ, ತಿಂಗ್‌ಳೋರು (ತೇಂಗೊಳಲು) ಕೊದ್ದೇಲ
ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್	ರೈಲ, ಕೋಟ್, ಟಿಕೇಟ್ ...
ಅರೇಬಿಕ್	ಅನಾಮತ್ತ, ಆಸಾಮಿ, ನಾಜೂಕ

ಅಶೆಂ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರನಾತಿಲಿ ಜೀವಂತ ಭಾಸ ಖ್ಹಂಚೀಯಿ ನಾ.

ಹೆಂ ಸ್ವೀಕರಣ ಕಾಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಚಲ್‌ತಚಿ ವತಾ ಮ್ಹಣಚೆ

ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಲೇಲೆ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಸ್ವೀಕರಣ ಕಾಮ ಚಲಚೆಂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪದಕೋಶಾಂತು ಮಾತ್ರ, ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಶಬ್ದ ಏಕಿ ಭಾಸ ತಶೇಂಚ ಉರೋನು ಫೇತಾ. ಕೊಂಕಣೀನ ತಿಗೆಲ್ಯಾ ಕಿತುಲೇಕೀ ಶತಮಾನ ವರಸಾಚೆ ಇತಿಹಾಸಾಂತು ಅನೇಕ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಹಜಾರೋಹಜಾರ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೀಚೊ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಪದಕೋಶು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಥಿರ ಉರಲಾ. ತಾಚೆ ವ್ಯಾಕರಣಯಿ ತ್ಯಾಚಿ ರೀತೀರಿ ಜಾವನು ಉರಲಾ. ಅನ್ಯ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಏಕ ಶಬ್ದು ಸ್ವೀಕೃತ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆಂ ಕೊಂಕಣೀ ಶಬ್ದಾವರೀಚಿ ಕೊಂಕಣೀಂತು ವರ್ತನ ಕರಕಾ ಪಡತಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಏಕ ಭಾಶೇನ ನಾಮಪದ, ಗುಣವಾಚಕ ಶಬ್ದ ಫೇವಚೆ ಚಡ. ಕ್ರಿಯಾಪದ ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಫೇವಚೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಥೋಡೆ ಕಡೇಸ ತೇವ್ಂಯಿ ಆಸಾ. ಸರ್ವನಾಮ, ಸಮುಚ್ಚಯ ಯೇನಾ. ಸರ್ವನಾಮ ತಾಂತೂಯಿ ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ಫೇನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸರ್ವನಾಮ ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಆಂತರಿಕ ರಚನಾಂತು ಮೇಳೂನು ವತಾತಿ.

ಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಸ್ವೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಾಂತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ (cultural borrowing) ಏಕ. ಹಾಚೆಂ ಏಕ ಭಾಗ ಜಾವನು ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಸ್ವೀಕರಣ (Intimate borrowing) ಉಲ್ಲೇಖ ಕರ್‍ಯೇತ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ದೋನ ಭಾಶೇಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ಚಲಚೆ ಸ್ವೀಕರಣ ಕಾಮ. ಏಕಪಕ್ಷ ಸ್ವೀಕರಣಯಿ ದೋನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಶೇಂಚೆ ಮದ್ಧೆಂ ಚಲಚೇಂಚಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹೆಂ ಸ್ವೀಕರಣ ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಜಾವನು ಚಲಚೆ ತಸಲೆ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಭಾಸ ಆನ್ನೇಕ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ ಶಿವಾಯಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಕಾಯೀ ದೀನಾ. ಅಥವಾ ಆನ್ನೇಕ ಭಾಸ್ ಹ್ಯಾ ಭಾಶೇ ಥಾವ್ನು ಕಾಯಿ ಸ್ವೀಕರಾ ಕರನಾ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ಪರಸ್ಪರ ಜಾವೂನು ಆಸಾ. ಹಾಂಗಾ ಏಕ ಭಾಸ್ ಆನ್ನೇಕ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಆಪಣಯೀ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರನು ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕಯೀ ಆಪಣ್ಯಾಲೆ ಅನೇಕ ಭಾಶಾಂಶ ಪರತ ದೀತಾ. ಹೆಂ ಭಾಶೇಂತು ಚಲಕಾ ಜಾಲೇಲೇಂಚಿ ಕಾರ್ಯ ಆನೀಕ ತೆಂ ಚಲತಾ.

<u>ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ</u> : - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ಪರಸ್ಪರ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಕಳಯಿಲಾಂ. ಸ್ವೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಾಂತು ಭಾಗು ಫೇವಚ್ಯಾ ದೋನ್ ಭಾಶೇಂತು ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಚ್ಯಾ ಭಾಶೇಚಿ ಧ್ವನಿ. ವೇವಸ್ಥಾಕ ಆನೀಕ ದೀವಚ್ಯಾ ಭಾಶೇಚಿ ಧ್ವನಿ ವೇವಸ್ಥಾಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ, ತೆನ್ನಾ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಚಿ ಭಾಸ

ಆಪಣ್ಯಲೆ ಧ್ವನಿ ನಿಯಮಾಂಕ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಮೇಳಾವಣ ಕರನು (ಹೊಂದ್ಲೂನು) ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ. ದೃಷ್ಟಾಂತಾಕ ಇಂಗ್ಲೀಷಾನ watch ಕೊಂಕಣೇಂತು 'ವೋಚ' ಅಶೆಂ ಸ್ವರಾಂತ ಜಾತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಚಿ ಭಾಸ, ದೀವಚ್ಯಾ ಭಾಶೇಂತು ಆಪಣ್ಯಾಕ ಪರಿಚಿತ (ವಳಖಿ) ನಾತಿಲ್ಯೋ ಧ್ವನಿಯೋ, ಧ್ವನಿ ಸಮುದಾಯ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಕಾ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾಂತು ತಾಂಕಾ ಲಾಗೀಚಿ ಆಸೂಚ್ಯೋ ಧ್ವನಿಯೋ ಜಾವನು ಪರಿವರ್ತನ (ಬದಲಾವಣ) ಕರತಾ. ಹಾಕಾ (Phonetic Substitution) ಧ್ವನ್ಯಾದೇಶ ಅಶೆಂ ಆಪಯತಾತಿ. cycle - ಸೈಕಲ, biscuit - ಬಿಸ್ಕೂಟ, hospital - ಆಸ್ಪತ್ರಿ, ಆಸ್ಪತಾಲ. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂತು ಧ್ವನ್ಯಾದೇಶು ಪಳೊವೇತ. ಆಮಿ ಸ್ವೀಕಾರಾಚೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ ಆಮಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಸ ಉಲಯತನಾಯಿ ಕಿತುಲಿಂಕೀ ಶಬ್ದ ಆಮಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ಧ್ವನಿನೀಂಚಿ ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪರಭಾಸ ಚಡ ಸುಪರಿಚಿತ (ವಳಖೀಚಿ) ಜಾವನು, ವಿದ್ಯಾವಂತಾಂಚೆ ಮುಖಾಂತರ ತಾಜ್ಜೆ ಶಬ್ದ ಚಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ಪ್ರಚಾರಕ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಧ್ವನ್ಯಾದೇಶು ಪಾವಿಲೆ ಶಬ್ದಯಿ ತಿತ್ಲೊ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ದೋನೀಯಿಂ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪರೂನು ವತಾತಿ. ಕೊಂಕಣೇಂತು ಆಸ್ಪತ್ರಿ (ಅಸ್ಪತಾಲ) ಆನೀಕ (hospital) ಮ್ಹಣಚಿಂ ದೋನ ಶಬ್ದಯೀ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸತಿ.

ಕಿತುಲೀಕೀ ಶಬ್ದ ಪರಭಾಶೇ ಥಾವನು ಯೇವನು ಕಿತುಲಿ ವಿರೂಪ ಜಾಲ್ಯಾಂತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೀಂ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಚಿಕೀ ಮ್ಹಣಚಿ ಭ್ರಮಾ ಆಸ ಕರತಾತಿ. ಲಾಟನ (ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - Lantern) ಬಾಗಿಲ (ತಮಿಳ - ವಾಯಿಲ್, ಕನ್ನಡ - ಬಾಗಿಲು) ಕಾಫಿ (ಇಂಗ್ಲೀಷ್ coffee) ಸಾಂತ (ಸಂಸ್ಕೃತ - ಸಂಸ್ಥಾ) - ಅಸಲೆ ಶಬ್ದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನೀನಿ ದಾಕಯಲೆ ಶಿವಾಯಿ ತೇ ಸ್ವೀಕರಣ ಮ್ಹಣು ಕಳಯೀ ನಾ. ತಶೆಂ ಜಾವಚಾಕ ತೆಂ ಚಡ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸೂಚೇಂಚಿ ಏಕ ಕಾರಣ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಪರಭಾಶೇಂಚೆ ಶಬ್ದ ತಾಂಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ಏಕ ಶಬ್ದಾಕ ಸಮಾನ ಜಾವಶಿ ಮೇಳಾವಳಿ ಜಾವಚಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸಾಂಗಚಿ ಏಕಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೀ ಆಸಾ. ಹಾಕಾ Popular Etymology ಮ್ಹಣತಾತಿ. ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರ 'ಕಾಫಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಹೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಶೇಚೊ ಶಬ್ದು ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೊ ಆಮಗೆಲೋಚಿ ಶಬ್ದುಸೊ ಜಾವನು ಗೇಲಾ. ಶಬ್ದು ಆಮಗೆಲೋಚಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಚಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಕಸಲಿ ? 'ಕಾ' (ಖಾ) ಆನೀ 'ಫೀ' ಅಶೆಂ ದೋನಿ ಶಬ್ದ ಆಸತಿ ಮ್ಹಣು ಭ್ರಮೇನ 'ಕಾ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಖಾವಚೆ 'ಫಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪೀವಚೆ, ದೇಕೊನು ಕಾಫಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ

ಖಾವಚೆ ಆನೀಕ ಪೀವಚೆ ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು ಕರನು ಘೇತಲೊ.

ಏಕು ಶಬ್ದು ಭಾಶೇನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆ ನಂತರ ತೊ ತಾಚಿ ಆಸ್ತಿ ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಕ ಅನ್ಯ ಶಬ್ದಾವರಿ ತೋವಯಿ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪಾಂತರ ಘೇವಕಾ ಪಡತಾ. Rail ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು 'ರೈಲ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲೇ ಉಪರಾಂತ ತಾಚೆ ಬಹುವಚನ 'ರೈಲs' ಜಾವಕಾ ಶಿವಾಯಿ ವೆಗಳೆ ಜಾವಚಾಕ ಸಾಧ್ಯ ನಾ. ರೈಲಾಂಕ, ರೈಲಾನಿ, ರೈಲಾಂಚೆ, ರೈಲಾಂತು ಆದಿಲೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅನ್ಯ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದಾಂ ಸಾರಖೇ ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾನಾಚಿ ರೂಪಾಂತರ ಘೇವಕಾ ಪಡತಾ.

ಪರಭಾಶೇಚ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಏಕ ಪ್ರತ್ಯಯ ಚಡ ಜಾವನು ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೆಂ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಾಂಕಯಿ ಲಾಗೋಚೆ ಆಸಾ. 'ಕಾರ' ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ. ಉದಾ : ಜೋಡಕಾರು, ಮ್ಹಾಲಕರು (ಮ್ಹಾಲ್ಕರಿ)

ಏಕ ಭಾಸ ಉಲಯತಲಾನಿ ಪರಸಂಸ್ಕೃತಿ ಥಾವನು ವಸ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಕರನು ತಾಚೆ ಸಾಂಗಾತಿ ತ್ಹಾಂಚೆ ಶಬ್ದಯಿ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರಯೇತ - ರೈಲ, ರೇಡಿಯೊ, ಫ್ಯಾನ ಇತ್ಯಾದಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಥೋಡೆ ವಳಾ ತಾಂಚ್ಯಾಂತೂಚಿ ಆಸೂಚೆ ಶಬ್ದ. ನವೋ ವಸ್ತು ಸೂಚನ ಕರೂಂಕ ವಾಪರುವೇತ. ಆಮಗೆಲ್ಯಾಂತು ವಿದ್ಯುತ್, ವಿಮಾನ ಆದಿಲೆ ಶಬ್ದಯಿ ಆಶಿಲಿ. ತಾನ್ನಿ ಸೂಚನ ಕರಚ್ಯಾ ವಸ್ತೂಂಕ ಆನೀಕ ಆಮೀ ನವ್ಯಾನ ಜಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲೇಲೆ ವಸ್ತೂಂಕ ಭೌವ ಲಾಗಚೊ ಸಂಬಂಧು ಆಸೂಚೆವರಿ ದೀಸತ. ದೇಕೂನು ತಾಂಕಾ electricity, aeroplane ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿ ವಾಪರತಾತಿ. ನವೋ ವಸ್ತು ಸೂಚನ ಕರೂಂಕ ಸಮ ಜಾವಚೆ ಶಬ್ದ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾಂತು ನಾತಲ್ಯಾರಿ, ತೊ ನವೋ ವಸ್ತು ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂತು ವಿವರ್ರೂವೇತ. ರೇಡಿಯೋಕ 'ಆಕಾಶವಾಣಿ' ಮ್ಹಣೂಯಿ ಟೆಲಿಫೋನಾಕ 'ದೂರವಾಣಿ' ಮ್ಹಣೂಯಿ, ಟೆಲಿವಿಜನಾಕ 'ದೂರದರ್ಶನ' ಮ್ಹಣೂಯಿ ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆಂ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ.

ಅಶೆಂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣಾನ ಏಕ ಜನಾಂಗಾನಾ ಪರಕೇಕ ಜನಾಂಗಾ ಲಾಗೀ ಕಸಲೆಂ ಶಿಕಿಲೆ ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಮಜೂವೇತ. ಕೊಂಕಣಿ ಸ್ವಜ ಜಾವನು ಆರ್ಯಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸೂಚಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲೆಲೆ ಶಬ್ದ ಪದಾನಿ ತಾಚೇರಿ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತೀಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಪಡಲಾ ಮ್ಹಣೂನು ಸಾಂಗೂಂಕ ಯೇನಾ. ಆದಲ್ಯಾ ಏಕ ದೋನ ಶತಮಾನಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇನ ಅರೇಬಿಕ್, ಪೋರ್ಚ್‌ಗೀಸ್ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಕಿತುಲೆಂಕೀ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಯಾಂತಿ.

ಹಾಂತು ಚಡತಾವ ಆಡಳ್ಯಾತ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೆ°. ಆರ್ತಾಯಿ° ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ಶಬ್ದ ಪಳಯಿಲ್ಯಾರಿ ಆಮಕಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆ ಮಹಾದ್ವಾರ ಜಾವನು ಪರಿಣಮನ ಜಾಲೆಲೆ ವಳಖೂವೇತ. ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಯಂತ್ರವಿಜ್ಞಾನ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಂಚೋ ಪ್ರಭಾವು ಉರಲೇಲ್ಯಾ ಭಾರತೀಯ ಭಾಶೇಂಚ್ಯಾ ಜನ ಜೀವನಾಂತು ಜಾಲೆಲೆವರಿ ಆಮಚೇರಿಯಿ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣರಿ ಜಾಲೆಲೆ° ಲಕ್ಷ್ಯ ಕರಯೇತ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಾ°ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಥಾವನು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗಣನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣರಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಜಾಲೇಲೇಯಿ ವಳಖ ಕರಯೇತ. ಹಾಕಾ ಚಡತೆ ಪ್ರಮಾಣರಿ ಕಾರಣ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಸ. ಅಶೆ° ಸ್ವೀಕರಣಂಚೆ ಅಧ್ಯಯನ ಏಕ ಭಾಶೇಚೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಕರೂಂಕ ಸಹಾಯಕ ಜಾವನು ಪರಿಣಮನ ಜಾತಾ.

<u>ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಸ್ವೀಕರಣ</u> : ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಸ್ವೀಕರಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ವರೀಚಿ ದೋನಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಶೇಂಚೆ ಮದ್ಧೆ° ಚಲಚೆ°. ತರಿಯೀ ದೋನೀಂಕಯಿ ಏಕು ಪ್ರಧಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸ್ಸಾ. ತೆ° ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸಾಂಗಲಾ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣಂತು ದೋನಿ ಭಾಸೋಯಿ ಪರಸ್ಪರ ಘೇವನು ಪ್ರತಿ ಜಾವನು ದೀವುನೂಯಿ ಆಸತಿ. ಹಾಂಗಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ಸ್ವೀಕರಣ ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಸಕಯ್ಲಚಿ ಭಾಸ ವಯಲೆ ಭಾಶೇ ಲಾಗ್ಗಿ ದಾಕೂನು ಭಾಶಾಂಶ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ ಶಿವಾಯಿ ಪ್ರತಿ ಜಾವನು (ಬದಲಾಕ) ಕಸಲೇಯಿ ದೀನಾ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ಸಂಬಂಧ ಸಾಂಗಿಲೆ ಪುಷ್ಕಳ ವಿಶಯ ಏಕ ಸ್ವೀಕರಣಕಯಿ ಲಾಗೂ ಜಾತಾತಿ.

ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯ ಸ್ವೀಕರಣಂತು ಸಕಯ್ಲಚಿ ಭಾಸ ಆನೀಕ ವಯಲಿ ಭಾಸ. ಅಶೆ° ದೋನ ವಳಖ ಕರಯೇತ. ಹಿ ಸಕಯ್ಲ ಭಾಸ, ವಯಲಿ ಭಾಸ ದೀಸೂನು ಯೇವಚೊ ಸನ್ನಿವೇಶು ಅಶೆ° ಆಸೂಂಕ ಪುರೊ. ಏಕ ತಾಕತಾಚೆ (ಶಕ್ತಿಯುತ) ಪ್ರಬಲ ಜಣಾಂಗಾನ ಆನ್ಯೇಕ ದುಬಳೆ ಜನಾಂಗಾಕ ಜಿಕೂನು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಶಿತಾನಾ, ಪ್ರಬಲ ಜಣಾಂಗಾಂಚಾಂಕ ತಾನೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮ್ಹಣು, ದುಬಳೆ ಜಣಾಂಗಾಂಚಾಂಕ ತಾನ್ನಿ ಕಿತುಲೆ° ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕನಿಷ್ಠ. ಅಶೆ° ದೀಸಚೆ ಆಸಾ. ತಶೇಂಚ ತಾಂಗತಾಂಗೆಲೆ ಭಾಶೇಚೆ ವಿಶಯಾಂತೂಯಿ ತ್ಯೋ ಭಾವನೋ ಯೇತಾತಿ. ಪ್ರಬಲ ಜಣಾಂಗಾಂಚಾಂಕ ತಾಂಚಿ ಭಾಸಚಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮ್ಹಣು ದೀಸೂಚೆ ನಿಮ್ಮಿತಿ, ದುರ್ಬಲ (ದುಬಳೆ) ಜಣಾಂಗಾಂಚಾಲೆ° ಭಾಶೇ ಥಾವನು ತಾನ್ನಿ ಕಿತೇ°ಯ್

ಘೇವ್ನೂಂಕ ನಾ ಮ್ಹಣಚೊ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮನೋಭಾವು ದೀಸಚೊ ಸ್ಹಜ. ದುಬಳೆ ಜಣಾಂಗಾಂಚಾಂಕ ತಾಂಚೆ ಭಾಶೇ ವಿಶಯಾಂತು ಕಿತುಲೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ನಾತಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪ್ರಬಲ ಜಣಾಂಗಾಂಚ್ಯಾಲಿ ಭಾಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆನೀಕ ಅನುಕರಣೀಯ ಮ್ಹಣು ದೀಸಚೆ ಆಸಾ. ಅಶೆ ಜಿಕ್ವಲೇಲ್ಯಾಲಿ ಭಾಸ ಹಾರಲೇಲೆ ಅನುಕರಣ ಕರತಾತಿ. ತ್ಹಂಯಿ ಥಾವನು ಹಾಂಗಾಂಕ ಜಾಯ ತಿತುಲೆ ಭಾಶಾಂಶ ವ್ಹಳನು ಯೇತಾತಿ. ಪ್ರಬಲ ಜಣಾಂಗಾಂಚ್ಯಾಲಿ ಭಾಸ ವಯಲಿ (ಊಂಚಲಿ) ಭಾಸ ಜಾವನು ಹಾರಲ್ಯಾಲೆ ಭಾಸ ಸಕಯ್ಲಚಿ ಭಾಸ ಜಾವನು ಪರಿಣಮನ ಜಾವಚಿ ಅಶೇಂಚ.

ಸಕಯ್ಲಚೆ ಭಾಶೇಚ್ಯಾನಿ ವಯಲಿ ಭಾಸ ಶಿಕೂಕಾ ಪಡತಾ. ನ್ಹಹಿತರಿ ಜಿಕ್ವಲೇಲ್ಯಾಲೆ ವಿಡಂಬನಾಕ, ಹಾಸ್ಯಾಕ ಆನೀಕ ಅಲಕ್ಷ್ಯಾಕ ಪಾತ್ರ ಜಾವಕಾ ಪಡತಾ. ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣ ಖತೀರಯೀ ವಯಲಿ ಭಾಸ ಶಿಕೂಕಾ ಪಡತಾ. ನ್ಹಹಿತರಿ ಬರೆ ಕಾಮ ಮೇಳ ನಾತಿಲೆ ರಾಬೂಂಕ ಪುರೋತಿ. ಜಿಕ್ವಲೇಲ್ಯಾನಿ ತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಶಿಕಿಲ್ಯಾಂಕ ಬರೇ ಉದ್ಯೋಗ ದೀವಚೆ ಸ್ಹಜಚಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಚೇನ ಏಕ ವ್ಹಾಯ್ಟ ಪಣಯಿ ಆಸಾ. ವಯಲೆ ಭಾಶೇಂಚ್ಯಾಲಿ ಭಾಸಚಿ ಚಡ ಚಡ ಜಾವನು ಶಿಕೂನು ತಾಂಗೆಲೆ ಭಾಶೇ ವಿಶಯಾಂತು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಭಾವನಾ ಉದೇವಚ್ಯಾಕ ಅವಕಾಶು ದೀಲ್ಯಾರಿ ಕ್ರಮೇಣ ಹಾರಲ್ಯಾಲಿ ಭಾಸ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾವನು ತಾಂಕಾ ಕ್ರಮೇಣ ವಯಿಲಿ ಭಾಸಚಿ ಮಾತೃಭಾಸ ಜಾವನು ಪರಿಣಮನ ಜಾಯ್ತ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಸುದೈವಾನ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಕ ತಸಲಿ ದುರ್ಗತಿ ಆಯಲಿ ನಾ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೇರಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಆದಿಲೆ ಭಾಶೇಂಚೊ ಪ್ರಭಾವು ಪಡಲ್ಯಾರಿಯಿ ಕೊಂಕಣೀಭಾಸ ಆಪಲಿ ಅಸ್ಮಿತಾಯ ಉರೋನು ಆಯಲಾ.

ಕ್ಹಂಚೇಯ್ ಭಾಶೇಂತು ನವೀ ನವೀ ರೂಪ್ ದೀಸೂನು ಯೇವಚೆ ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ಸಮಜಲೇಂತಿ. ಅಶೆ ನವೀ ರೂಪ್ ದೀಸೂನು ಯೇವಚೆ ತ್ಯಾ ಭಾಶೇಂತು ನಿರಂತರ ಚಲಚ್ಯಾ ಸ್ವೀಕರಣಾ ನಿಮಿತ್ತ ಮ್ಹಣು ವಿಂಗಡ ಜಾವನು ಸಾಂಗಚೆ ಅವಶ್ಯ ನಾ. ಏಕ ಭಾಸ ಅನ್ಯ ಭಾಶೇ ಕಡೇಚ್ಯಾನ ಕಿತುಲೆ ವಿಧಾನಾನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕರತಾ ಮ್ಹಣಚಾಚೆ ವಿವರಯಿ ಹ್ಯಾ ಪಯಲೇಂಚಿ ದಿಲ್ಯಾಂತಿ. 'ಏರೋಪ್ಲೇನ್' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಆತಾ ಕೊಂಕಣೀಂತು ದೀಸೂನು ಯೇತಾ. ಹೋ ಶಬ್ದು ಪೂರ್ವಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ನಾ. ಹೋ ಶಬ್ದು ಆಮಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಾ ಥಾವನು ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲಲೊ ಶಬ್ದು. ಅಶೆ ಸಾಂಗೂನು ಸೊಡತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭಾಶೇಂತು ದೀಸೂನು ಯೇವಚೆ ಕಿತುಲೇಕೀ ನವೇ ಶಬ್ದ ಸ್ವೀಕರಣಚಿ

ಆಸನಾಂತಿ. ನ್ಹಹಿಂವೆ ಪುರಾಣಿ ರೂಪಂಚಿ ಮುಕಾರ ಸರಲೇಲ್ ಮ್ಹಣೂಂಕಯೀ ಜಾಯನಾ. ಅನ್ಯ ರೂಪಾಂಚೆ ಸಾಮ್ಯಾಚೆ (analogy) ಆಧಾರಾಚೇರಿ ನವೇ ಶಬ್ದ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕಾ ಸಾಮ್ಯಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಅಶ್ ಆಪಯತಾತಿ.

ಸಾಮ್ಯಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಂಕ ಥೋಡಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ -

ಆಮಿ ಸಗಟಯಿ ಕಳ್‌ನುಕೀ ಕಳನಾತಿಲೇಂಕೀ ಚಡತಾವತ್ ಆಮಕಾ ಕಳನಾತಿಲೇಂಚಿ ಸಾಮ್ಯಮೂಲ ಪದ (ಶಬ್ದು) ವಾಪರತಾಂತಿ. ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಏಕಳೊ ದೋಗ ಚೆಲ್ಯಾನಿ ಝುಗಡೋ ಕರತಾನಾ ವಾಪರಲಲೊ Sot ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನವೋ ಶಬ್ದು ಕಶ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಜಾಲೋ ಮ್ಹಣಚೆ ಅಶ್ ವಿವರ್‍ಯಿತಾ. ಏಕು ಚೇಲೊ ಮ್ಹಣತಾ "No, it is not". ಆಪಣ್ಯಾನ ಮ್ಹಣಚೇಚಿ ಸಮ ಮ್ಹಣು ತಿತುಲೇಂಚಿ ದಬಾವಾನ (ವತೂನು) ಸಾಂಗಚ್ಯಾಕ ವತಾನಾ ಆನೇಕಳೊ ಚೇಲೊ "So, it is sot" ಮ್ಹಣಾಲೊ ಕ್ಹಯ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗಾ No, not ಜಾವಚೆವರಿ ಆನೇಕಳ್ಯಾನ So, sot ಕೇಲ್.

ಹಿಮಾಲಯಾ ಥಾವನು ಗಂಗಾ ಉದ್ಭವ ಜಾತಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಿಂಧ್ಯಾ ಥಾವನು ... ? ಮ್ಹಣಚೊ ಪ್ರಶ್ನೋ ನಿಮಗಿಲ್ಯಾರಿ 'ತುಂಗ್ಹಾ' ಅಶ್ ಜವಾಬ ಯೇವಚ್ಯಾಕ ಪುರೊ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಪ್ರೈಮರಿ ವರ್ಗಾಂತು ಪಾಠು ಕರಚ್ಯಾ ಮಾಸ್ತರಾಂಕ ಹಾಚೊ ಅಣಭವು ಪುಷ್ಕಳ ಜಾತಾ.

ಚಡಾವತ್ ಜಾವನು ಸಗಟಾನಿ ಬಾಲ್ಯ ವಯಾರಿ ಶಿಕತಾನಾ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭೌವಭಾರಿ ಸಹಾಯು ಕರತಾ. ಆಮೀ ಆತಾಂ ವಾಪರಚಿ ಸಗಟ ರೂಪ್, ಸಗಟ ವಾಕ್ಯಂ ದೂಸರ್‍ಯಾ ಕಡೇಚ್ಯಾನ ಆಯಕೂನೂಚಿ ಶಿಕೂಕಾ ಮ್ಹಣು ನಾ. ತಸಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಶಿಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭಾಸ ಶಿಕೂಂಕ ಚಡ ಸಮಯ ಜಾವಕಾ ಪಡತಾಶಿಲೆ, ಚಡ ಶ್ರಮೂಯಿ ಜಾವಕಾ ಜಾತಾ ಆಶಿಲೊ. ಭುರ್ಗ್ಯಾನ ಕಾಯಳೊ >ಕಾಯಳ್ಯಾಕ, ಬೊಂಬೆ >ಬೊಂಬ್ಯಾಕ, ಘರ >ಘರಾಕ ಆದಿಲ್ ರೂಪ ಆಯಕೂನು ಮ್ಹಶೀಕ, ತಳ್ಯಾಕ, ಶಾಲೇಕ ಆದಿಲ್ ರೂಪಾಂ ತಾಣೇ ಜಾವನು ಕಲ್ಪನ ಕರನು ವಾಪರಯೇತ. ಗಾಯಿ ವತಾ, ಸೂಣೇ ವತಾ ಆದಿಲೆ ವಾಕ್ಯಂ ಆಯಕೂನು ಮ್ಹಶಿವತಾ, ಬಸ್ ವತಾ ಆದಿಲೆ ವಾಕ್ಯಂ ಆಪಣೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಾಂದೂನು ವಾಪರಯೇತ. ಥೋಡೆ ವೇಳಾ ಚರ್ಡುಂ ದೂಸರೆಂ ರೂಪಾಂಚೆ ರಚನೇಂಚ್ಯಾ ಸಾಮ್ಯಾಚೇರಿ ಕರಲೇಲ್, ವರಲೇಲೆ ಆದಿಲಿ ರೂಪ ವಾಪರ್‍ಯೇತ, ವಾಪರತಾ. ತೆನ್ನಾ ದೂಸರ್‍ಯಾನಿ ಕೇಲೇಲ್, ವ್ಹೇಲೇಲ್ ಮ್ಹಣಚಿ ರೂಪ ಸಮ, ತೀವಯಿಂ ಮ್ಹಣ,

ಅಶೆಂ ಸಾಂಗೂನು ಸಮಾ ಕರಕಾ (ತಿದ್ಭುಕಾ) ಜಾತಾ. ಕಿತುಲೇಕೀ ಚೆರ್ಡುವಾಂನಿ ಆನು (ಬಾಪ್ಪು) ಆಯಲೀಂತಿ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಆನು (ಬಾಪ್ಪು) ಆಯಲೊ ಮ್ಹಣು ಸಮ ಕರಚೊ ಪ್ರಸಂಗು ಪಡತಾ. ಅಶೆಂ ಸಗಟ ಚೆರ್ಡುವೆಂ ಭಾಸ ಶಿಕತಾನಾ ಸಾಮ್ಯ ಚಡ ಜಾವನು ಅವಲಂಬನ ಕರತಾತಿ.

ನವೋ ಏಕು ಶಬ್ದು ಭಾಸೇಂತು ದಿಸತಾನಾ ತೊ ಅನ್ಯ ಶಬ್ದಾಂವರಿ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪ ಧಾರಣ ಕರತಾ. ಏರೋಪ್ಲೇನ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದು ಬಾಹಿರ ಥಾವನು ಆಯಿಲೊ. ತೋ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಪ್ರವೇಶು ಜಾಲೆಂ ಮಾಗೀರ ಏರೋಪ್ಲೇನ, ಏರೋಪ್ಲೇನಾಕ, ಏರೋಪ್ಲೇನಾರಿ ಆದಿಲಿಂ ರೂಪಾಂ ಘೇವಕಾ ಪಡತಾ. ಹೆಂ ಸಾಧ್ಯ ಜಾವಚೆ ಸಾಮ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಿತೀಚಿ.

ಅಶೆಂ ಸಾಮ್ಯ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಭಾಶೇಕ ಅನೇಕ ಪದಂ (ಶಬ್ದ), ನವೀಂ ರೂಪಂ ಮೇಳಯತಾ. 'ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ' ಶಬ್ದಾಚೆ ಸಾಮ್ಯಾಚೇರಿ 'ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧ' 'ಸದೃಶ' ಶಬ್ದಾವರಿ 'ವಿದೃಶ' ತಶೇಂಚ 'ಸಾದೃಶ್ಯ' ಶಬ್ದಾಚೆ ಸಾಮ್ಯಾಚೇರಿ 'ವೈದೃಶ್ಯ' ಹಾಂಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಲೇಲಿ ಆಸಾ.

ಸಾಮ್ಯ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾ ನಿಮಿತ್ತ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ನಾತಿಲಿಂ ರೂಪಂ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜಾತಾತಿ. ಮ್ಹಣೂಯಿ, ಸಾಮ್ಯಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಕ್ರಮ ದೂರ ಥಾಂವಡಾಯತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿಯಿ ತೆಂ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಚಲನಾ. ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಚಲ್ಯಾರೀಯಿ ಅಕ್ರಮ ಉಲಯತಾತಿ ಮ್ಹಣೂಯಿ ಆಯ್ಕು ಪಡ್ತಾ. ಸಾಮ್ಯ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸಾಂ ನಿಮಿತ್ತ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ನಾತಿಲಿಂ ರೂಪಂ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಜಾತಾತಿ ಮ್ಹೊಣು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಸಗಟ ಕಡೇನ ಸಾಮ್ಯಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕಾಮ ಕರತಾ. ಹಾಡಿ >ಹಾಡಪ, ರಡ >ರಡಪ, ಹಾಂಚೆ ಸಾಮ್ಯಾ ವಯಿರಿ ಪಡ >ಪಡಪ ಮ್ಹಣು ಕಿತ್ಯಾಕ ಜಾಯನಿ ? ಜಾಲ್ಲೆ ನಿಮಿತ್ತ ಸಾಮ್ಯ ಮೂಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ನಾತಿಲಿ ರೂಪಂ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಕರತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ತೆಂ ಸಗಟ ಕಡೇನ ನಿಯಮಾನ ವರ್ತನ ಕರತಾತಿ. ಧ್ವನಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏಕು ಕ್ರಮು ಅನುಸರ್ರೂನು ಏಕು ನಿಯಮು ಅನುಸರ್ರೂನು ಚಲತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಭಾಶೇಂತು ತ್ಯಾ ನಿಯಮಾಕ ಅಪವಾದಾ ಸಾರಖೇಂ ಆಸೂಚಿಂ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಉರಲೇಲಿ ಆಸತಿ.

ಆಖ್ಯೆರ ಜಾವನು ಸಾಮ್ಯ ಮ್ಹಣಚೆ ಮನೀಶ ಸ್ಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಬಾಲ್ಯಪಣಾರಿ ಭಾಸ ಶಿಕಚೆ ವೇಳಾರೀಯಿ ಫುಡಾರ (ಮುಖಾರಿ) ಪ್ರೌಢ ಜಾತ್ತರೀಯಿ ತಾಗೆಲೆ ಜೀವನ ಭರ್ ತೆಂ ಕಾಮ ಕರತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಕಳ್ಯಾರಿ ಪುರೊ. ಭಾಶೇಚೊ ಕೋಶು

ವೃದ್ಧಿ ಕರೂಂಕ, ನವೀ ಪದ (ಶಬ್ದ) ಸೃಷ್ಟಿ ಕರೂಂಕ ಸಾಮ್ಯ ಸಹಾಯು ಕರತಾ. ಹಾಕಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ಧ್ವನಿಮಾ' ಮ್ಹಣಚೇಚಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. 'Phone' ಮ್ಹಳ್ಳೆಲ್ಯಾಕ 'ಧ್ವನಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಶಬ್ದು ಸಮಾನ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'Phonema' ಮ್ಹಳ್ಳೆಲ್ಯಾಕ 'ಧ್ವನಿಮಾ' ಕಿತ್ಯಾಕ ಸಮಾನ ಜಾವ್ಂಕ ನಜ್ಜ ? ಮ್ಹಣು ಧ್ವನಿಮಾ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಆತಾಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತೂ ಜಾಯ ತಿತುಲೆಂ ಪ್ರಚಾರಾಂತು ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣೇಂತೂಯಿ ಕಿತ್ಯಾಕ ಪ್ರಯೋಗಾಕ ಹಾಡೂಂಕ ನಜ್ಜ ?

7. ಉಪಸಂಹಾರ

ಮನೀಶಾಕ ಜಲ್ಮಾಂಕ ಆಯಿಲೆ ಉಪರಾಂತೆ ಮುಖ್ಯ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಆವಶ್ಯಕತಾಂತು ಉಲ್ಲಪಯಿ ಏಕ. ಉಲಪ ಏಕ ನ್ಹಯಿತರಿ ತಾಕಾ ಆನೀಕ ಪ್ರಾಣ್ಯಾಂಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಕಾಹಿಂ ಉರನಾ ಆಶಿಲೊ. ತಶೆಂ ಪಳೋಚಾಕ ಗೆಲ್ಯಾರ ಪಶು - ಪಕ್ಷೀಂಕ ಸುತಾಂ ತಾಂಚೀಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂಚಿ ಉತರಾಂ ಭಾಸ ಆಸೂನೂಚಿ ಆಸಾ. ಉರೊ, ಮನೀಶಾಕ ಉತರ - ಭಾಸ ಹಾಚಿ ಆವಶ್ಯಕತಾ ಕಿತುಲಿ ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸಗಟಾನಿ ಸಮಜಲಲೋಚಿ ವಿಷಯು. 'ದಂಡಿ' ಮ್ಹಳೇಲ್ಯಾನ ಸಾಂಗಿಲೆ ಏಕ ಉತ್ತರ ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಉಡಗಾಸು ಕರ್‍ಯೆತ.

> ಇದಮಂಧಂ ತಮಃ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಜಾಯೇತ ಭುವನತ್ರಯಂ
> ಯದಿಶಬ್ದಾಹ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿರಾಸಂಸಾರಾನ್ನದೀಪ್ಯತೇ ॥

ಉತರಾಂ ಮ್ಹಣಚಿ ಜ್ಯೋತಿ ಸಂಸಾರಾಚೆ ದೀಗಾಯೇಕ ಝುಗ್‌ಝುಗೇನಾಶಿ ಆಶಿಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅಶೇಷ ತೀನ ಲೋಕಯಿ ಕಾಳಕಾನ ಭರತ. ದೇಖೂನು ಮನೀಶ್ಯಾನ ಮನೀಶು ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ತಾಕಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಭಾಶೇ ನಿಮಿತ್ತ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆನೀಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತು ಭಾಶೇಚೊ ಸಹಾಯು ನಾತಿಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮನೀಶು ಕಶೆಂ ಪ್ರಗತಿ ಪಾವತಾಶಿಲೊ ಮ್ಹಣಚೆ ಊಹನ ಕರಚೇಂಚಿ ಕಷ್ಟ. ಹೊ ವಿಷಯು ಗ್ರಂಥಾದೀಂತು ವಿಚಾರು ಕೇಲಲೊ ಆಸಾ.

ಭಾಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ ? ತಾಚೆಂ ಉಗಮ ಕಶೇಂ ಜಾಲೇಂ ಆದಿಲೆ ವಿವರ ಹ್ಯಾ ಫುಡಲೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆಂ ಆಸಾ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾವನು ಭಾಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೀ ಪ್ರತ್ಯೇಕ (ವೆಗಳೆಂ ಏಕ) ಅಸ್ತಿತ್ವ ಆಶಿಲೊ ವಸ್ತು ಮ್ಹಣಚೆ ರೀತೀರಿ ಉಲಯತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನೀಜ್ ಜಾವನು ಪಳೋಚ್ಯಾಕ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ಏಕ ಜಣಾಂಗಾಂತು ಚಡ ಊಣೆ ಏಕಹೀಚಿ ರೀತಿ ಉಲೋಚೆ ಜಣಾಂಕ ಆಮಿ

ಪಳಯತಾತಿ. ತ್ಯಾ ಪುಷ್ಕಳ ಜಣಸಮುದಾಯಾಂತು ಪಡಿ ಏಕಳ್ಯಾ ಲಾಗೀಯಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮ್ಯ ಆಸೂಚೆ ಧ್ವನಿ ಸಂಕೇತಾಂಚೊ ಏಕು ಪುಂಜಲೊ (ಸಂಗ್ರಹು) ಆಸತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕ ಭಾಸ ಸಮಾಜಾಂತು ದೀಸೂನು ಯೇವಚ್ಯೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಸೊ. ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿಲ್ಯಾ ಏಕ ಸಮಯಾಚೆ ಉತರಾಂಚೆ ಅಭ್ಯಾಸಾಂಚೆ ವಟ್ಟು (ಜುಮಲಾ) ಸಂಗ್ರಹಾಕ ಭಾಸ ಮ್ಹಣು ಆಪ್ಪೋವೇತ. 'ಹಾಕೆಟ್' ಹಾಣೆ ಸಾಂಗಚೆ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಭಾಜನ ಕರನು ಪಳಯಿಲ್ಯಾರಿ ಭಾಸ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಶೇಂಚೆ ಸಂಗ್ರಹ ಅಶೆಂ ಸಮಜಣೇಕ ಯೇತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣಚಿ ಪ್ರಕಟ ಜಾವಚಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಶೇ ಮುಖಾಂತರ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಸ ಏಕ ಮೂರ್ತರೂಪ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಭಾಸ ಅಮೂರ್ತರೂಪ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಸಾ.

ಏಕ ವ್ಯಕ್ತೀನ ಮಂಗ್ಳೂರ ಥಾವನು ಗೋಯಾಂಕ ಪಯಣ ಕರಚೆ ಕಾಲಾರಿ ತಾಕಾ ಮಂಗ್ಳೂರ ದಾಕೂನು ಫುಡಾರ - ಫುಡಾರ ಗೇಲೆ ತಶೆಂ ಆಪುಲ್ಯಾಲಿ ಮಾಯ್ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸೂಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸಚಿ ಕಾನಾಂತು ಪಡತಾ. ತರಿಯೀ ತಾಂತು ತಾಕಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗೋಚರ ಜಾತಾತಿ. ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಆಪಣ್ಯಾನ ಉಲೋಚೆ ರೀತೀಕ ಆನೀಕ ತ್ಹಂಯ್ ತ್ಹಂಯ್ ಆಯಕೂಂ ಪಡಚೆ ರೀತೀಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸೂಚೆ ತಾಗೆಲೆ ಸಮಜೂತೀಕ ಯೇತಾ. ಗೋಯಾಂಕ ಪಾವಚೆ ಭೀತರಿ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಭಾಸಚಿ ಕಾನಾಂಕ ಪಡತಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಗೋಯಂಚೆ ಭಾಶೇಚೆ ಬಹ್ವಂಶ ಸೂರಸೂರವೇಕ ಅರ್ಥು ಜಾಯ ನಾತಿಲೆ ವಚಾಕ ಪುರೊ. ಗೋಯಂಚೆ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತೀಕ ಮಂಗ್ಳೂರಾಂತ ನ್ಹಿಂವೆ ಕೋಚೀಂತು ಹೋಚಿ ಅಣಭವು ಜಾವ್ನಾಂಕ ಪುರೊ. ತರಿಯೀ ಥೋಡೇಚಿ ಕಷ್ಟ (ತ್ರಾಸ) ಪಾವಲ್ಯಾರಿ ಆಪಣೆ ಆಯಕೂಚಿ ಭಾಸ ತಾಣೆ ಅರ್ಥು ಕರಯೇತ. ತಾಗೆಲೆ ಕಾನಾಂಕ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾ ಪ್ರಬೇಧ ಆಯಕೂಂ ಯೇತಲೆ.

	ಗೋಯಂಚಿ ಕೊಂಕಣೀ
	ಕಾರವಾರ ಕೊಂಕಣೀ
ಕೊಂಕಣೀ	ಶಿರಶಿ - ಸಿದ್ದಾಪುರ ಕೊಂಕಣೀ
	ಭಟ್ಕಳ ಕೊಂಕಣೀ
	ಮಂಗ್ಳೂರ ಕೊಂಕಣೀ
	ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಂಕಣೀ

ವಯಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಪ್ರಕಾರ ಕಾರಾವಾರಾಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಉಲೋಚೋ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಮಂಗ್ಳೂರಚೆ ವ್ಯಕ್ತೀ ಲಾಗೀ ಜಾವ್ನೋ ಗೋಂಯಂಚೊ ವ್ಯಕ್ತೀಲಾಗೀ ಜಾವ್ನೊ ಚಡ ಸುಲಭ ಜಾವನು ವರ್ತನ ಕರೂಂಕ ಫಾವು ಆಸಾ. ತಶೇಂಚ ಮಂಗ್ಳೂರಚೊ ಮನೀಶು ಕಾರಾವಾರಾಚೆ ಮನೀಶಾ ಜವಳ ಜಾವ್ನೋ, ಕೋಚಿಚೆ ಮನೀಶಾ ಲಾಗೀ ಜಾವ್ನೊ ವರ್ತನ ಕರೂಂಕ ಫಾವು ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತಾಚೆ ಉಪಭಾಶೇಂಚೆ ಸಂಗ್ರಹಾಕಚಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಚಡ ಊಣೆ ಏಕ ಹೀಚಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಪಾಂವಡ್ಯಾಕ ಸಾಮ್ಯ ಆಸೂಚೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಶೇಚೆಂ ಸಂಗ್ರಹಚಿ ಭಾಸ, ಭಾಷಾ.

ಅಶೆಂ ಭಾಶೇಕ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೆ ವಿಚಾರ ಪೂರಾಯಿ ಅಧ್ಯಯನಾಕ ಭೌವ ಸಾರಸ್ಯಾಚೆ ವಿಶಯ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಹಾಚೆಂ ವಿಶಯಾಂತು ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನೀನಿ ಯೇದೋಳ ಪರಂತ ಜಾಯ ಜಾಲೇಲೆಂ ಅಧ್ಯಯನ ಕರನು, ತಾಂಚೆ ವಿಚಾರ ಜಾಯ ತಿತುಲಿಂ ದೃಷ್ಟಾಂತ ದೀವುನು ಸಾಂಗಿಲೆಂ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಸಗಟ ಸಮಜೂನು ಘೇವನು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಆನಿಕಯಿ ಗಹನ ಅಧ್ಯಯನ ಚಲನು ತಾಚೆ ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಗಟ ಸಂಶೋಧನ ಕರಚೆಂ ಕಾರ್ಯ ಚಲಚೆಂ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ. ತ್ಯಾ ದಿಶಾನ ಕೇಲೇಲೆಂ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಯತನ ಹೆಂ. ಹಾಚೇನ ಲಾಭು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಲೇಖಕಾಚೊ ಶ್ರಮು ಸಾರ್ಥಕ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ವಾಡೋ, ವಾಡೂನು ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ಜಾವ್ನೊ.

ಅನುಬಂಧ

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶಾಚೆ ದ್ವಿತೀಯಾ ಆನೀಕ ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತ್ಯೇ (ಕೂಸಾಂ)

ಆಮಗೇಲಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ ಕೊಂಕಣೀಚೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂಚೊ ವಳಖು ಹ್ಯಾ ಪಯಲೆ 'ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ' ಲೇಖನಾಂತು ಹಾಂವೆ ದಾಖೋನು ದೀಲಾಂ. ಹಿಂ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಆಠ ಆಸತಿ. ತಾಂತು ದ್ವಿತೀಯಾ (ದೋನೀಚೆ) ಆನೀಕ ಚತುರ್ಥೀ (ಚಾರಿಚೆ) ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಜಾವನು ಆಮಿ ವಾಪುರಚೆ ಪ್ರತ್ಯಯ 'ಕ', 'ಕಾ', 'ಕಾಂ' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಏಕಾಕ್ಷರ ರೂಪಾರಿ ಆಸೂಚೆ ಹೆ 'ಕ', 'ಕಾ', 'ಕಾಂ' ಅಕ್ಷರಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ ಕ್ಹಂಚೆ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತು, ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಸತಿ. ತೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಪುಂಜಾವೇತ :-

1) ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಕೃತೇ, ಕೃತಮ್ ಶಬ್ದಾಚೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪಚಿ 'ಕ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲಾಂ.
2) ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ 'ಕಕ್ಷಮ್' ಶಬ್ದಾಚೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ರೂಪಚಿ 'ಕ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲಾಂ.
3) ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಕೃತೇ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಕಏ > ಕೇ ಜಾತಾ. ಹೆ 'ಕೇ' ಚಿ ದ್ವಿತೀಯಾ, ಚತುರ್ಥೀ ರೂಪಾರಿ ವಾಪರತಾತಿ.

ಹೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೌವ ಮಾನೇಸ್ತ ಶೆಣೈ ಗೋಯಿ ಬಾಬ್ ಮಾನ್ಯ ಕರನಾಂತಿ. ತಾಂಚಿ ಸಾಂಗ್ಣೆಣ ಅಶೆ ಆಸಾ.

"ಗಾಥಾ ಸಪ್ತಶತೀಂತ ಸೋತುಜ್ಝ ಕಏ (1-74) ಹೆ 'ಸತವಕೃತೇ' - ತೋ ತುಜೆ ಖಾತೀರ" ಹಾಚೇ ಬದಲಾ ಘಾಲಾಂ. ಪರಂತ ಕೊಂಕಣೀ ಕೂಸಾಂ (ವಿಭಕ್ತಿ) ಕಿಸೌನ ಪಳೇಲ್ಯಾರ, ತೀಕೃತೇ, ಕೃತಮ್, ಕಕ್ಷಮ್ ವಾ ಕಹಂ ಪಾಸೂನ ಜಾವಂಕ ನಾತ, ಮ್ಹಣಪಾಚೆ ಸೂಣಸಣೇತ ದಾಖೋವನ ಯೇತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಆಮಕಾ ಆನೀ ತುಮಕಾಂ ಹಿ ಉತರಾಂ ವಿಸಕಿಲ್ಯಾರ, ಹಾಂತೂತಲೆ 'ಕಾಂ' ಕೂಸ ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಕಮ್' ಪಾಸೂನು ಜಾಲಾ ಹೆ ಉಕತೇ ದಿಸತಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಅಸ್ಮಾಕಮ್' ಆನಿ 'ಯುಷ್ಮಾಕಮ್'. ಹಾಂಚೆ ಪಾಸೂನ ಅನುಕ್ರಮಾನ 'ಆಮಕಾ' ಆನಿ 'ತುಮಕಾ' ಹಿಂ

ಉತರಾಂ ಜಾಲ್ಯಾಂತ. ಹಾಂತೂಂತ ಇಲ್ಲೋಯ್ ದುಬಾವು ನಾ. ಪುಣ 'ಅಸ್ಮಾಕಮ್' ಆನಿ 'ಯುಷ್ಮಾಕಮ್' ಹಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಸಟವೇಚೀ ರೂಪಾಂ, ಆನಿ ಆಮಕಾ ಆನಿ ತುಮಕಾಂ ಹಿಂ ಕೊಂಕಣೇಂತ ದೂಸರೇಚೀ ಆನಿ ಚೌಥಿಚೀ ರೂಪಾಂ ಮ್ಹುಣಟಕೂಚ ಹಾಂಚೋ ಮೇಳ ಕಸೊ ಜಮತ ? ಪರಂತ ವೇದೀಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಕ ಜಾಯತೇ ಘಾವಟೀಂ ಚೌಥಿಚ್ಯಾ ಅರ್ಥಾನ ಸಟವೀಂ ಉಪಕಾರಾವಚೀ ಚಾಲ ಆಸಾ. ದೇಖೀಕ - 'ಪುರುಷಮೃಗಶ್ಚಂ ದ್ರಮಸು' (೨೪.೩೫ ವಾಜಸನೇಯಿ ಸಂಹಿತಾ) - ಹರಣ - ಚಂದ್ರಾಕ (ದಾದಲೆ - ಹರಣ ಸಾರಕ್ಯಾ ಚಂದ್ರಾಕ) ಹಾಂಗಾ ಚಂದ್ರಮಸೇ ಹೆಂ ಚೌಥೀ ಬದಲಾ ಚಂದ್ರಮಸಃ ಹೀ ಸಟುವೀ ಉಪಕಾರಾಯಲಾ (ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕೌಮುದೀ ೩.೩೧೬) ಚತುರ್ಥ್ಯರ್ಥೇ ಬಹುಲಂಛಂದಸಿ. ೨.೩-೬೨ ಪಾಇಅಸದ್ದಮಹಣ್ಣೋ ಉಪ್ರೋದ್ಘಾತ ಪಾ ೧೧) ಖಾಸಾ ಋಗ್ವೇದಾಂತ ಅಸ್ಮಾಕಮ್ ಕೆ ಉತರ ದುಸರೇ ವಿಭಕ್ತಿಚ್ಯಾ ಅರ್ಥಾನ ಉಪಕಾರಾಯಲ್ಲೆ ಮೇಳಟಾ. ದೇಖೀಕ - "ಮಾ ಮಘೋನಃ ಪರಿಖ್ಯತಂ ಮೋ ಅಸ್ಮಾಕ ಮೃಷೀಣಮ್" - ತುಮಕಾ ನಿವೇದ ದಾಖೈತಲ್ಯಾಂಕ ಸೋಡೂಂ ನಾಕಾತ, ಆಮಕಾ ಋಷಿಲ್ಯಾ ಪುತಾಂಕ ಸೋಡೂಂ ನಾಕಾತ (ಋಕ್ ೫.೬೫.೬) ಪಾಲೀ ಭಾಶೇಂತ ಅಮ್ಹ ಆನಿ ತುಮ್ಹ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವನಾಮಾಚೆಂ ದುಸರೇಚೆಂ ಆನಿ ಚೌಥಿಚೆಂ ಭೌವಚನ ಅನುಕ್ರಮಾನ್ ಅಮ್ಹಾಕ್ = ಆಮಕಾ ಆನಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ - ತುಮಕಾಂ ಅಶೆಂ ಘೋಳಟಾ. ತಶೇಂಚ ಸಟವೇಚೆಂ ಭೌವಚನ ಅಮ್ಹಾಕಂ = ಆಮಚೆಂ ಆನಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ- ತುಮಚೆಂ ಅಶೆಂ ಘೋಳಟಾ (Mason ಕಾಚ್ಚಾಯನೋsಪಾಲಿ Gr P.48) ಹೀ ರೂಪಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಆನಿ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಹ್ಯಾ ಸಟವೇಚ್ಯಾ ರೂಪಾಂ ಪಾಸೂನ ಜಾಲ್ಯಾಂತ ಹಾಂತೂಂತ ಕಸಲೋಚ ದುಭಾವ ನಾ. ಮ್ಹಣ್ಕೂಚ, ಪಾಲೀ ಭಾಷೇನೂಯ್ ವೇದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಿ ದೇಖಿ ಘೇತಲ್ಯಾ ಹೆಂ ಉಕತೆಂ ದಿಸತಾ. ಹೇರ್ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಸೋಯಿ ಹೀ ದೇಖಿ ಚಲೈತಾತ. ದೇಖೂನ 'ಚತುರ್ಥ್ಯಾಃಷಷ್ಟೀ (೬.೬೪) ಹೆಂ ಸೂತ್ರ ವರರೂಚೀನ ಘಡಲೆಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ ಕೆನ್ನಾ ಕೆನ್ನಾ ದುಸರೇ ವಿಭಕ್ತಿಚೆ ಸುವಾತೇರೂಯ ಸಟವೇ ಉಪಕಾರಯತಾತ (ಸಿದ್ಧಹೇಮ ಶಬ್ದಾನು ಶಾಸನಮ್ ಹೇಮಚಂದ್ರ ಕ್ವಚಿದ್ ದ್ವಿತೀಯಾದೇಃ ೩.೩..೨೩೪) ಹೇ ತರೇನ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಸ್ಮಾಕಮ್ >ಅಮ್ಹಾಕಂ >ಆಮಕಾಂ ಆನಿ ಯುಷ್ಮಾಕಮ್ >ತುಮ್ಹಾಕಂ >ತುಮಕಾಂ ಅಶೆ ತರೇನ ಕೊಂಕಣಿ ರೂಪಾಂ ಜಾಲೀಂ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಅಹಂ >ಹಾಂವ ಆನಿ ತುಮಮ್ >ತೂಂ ಹಾಂಚೀ ಚೌಥಿಚೀಂ ಆನಿ ಸಟವೇಚೀ ಭೌವಚನೀ ರೂಪಾಂ

ಅನುಕ್ರಮಾನ ಅಮ್ಹಾಣಂ-ಣ ವಾ ಮಜ್ಝಾಣಂ -ಣ =ಆಮಕಾಂ, ಆಮಚೆ ಆನಿ ತುಮ್ಹಾಣಂ -ಣ ವಾ ತುಜ್ಝಾಣಂ - ಣ, ತುಮಕಾಂ, ತುಮಚೇಂ ಅಶೀಂ ಜಾತಾತ. ಹಾಂತೂಂತ ಕಾಂ ಕೂಸ ದಿಸ್ಟಿ ಪಡನಾ. ದೇಖೂನ, ಕೊಂಕಣಿ ಕಾಂ ಕೂಸ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತಸೂನ ಆನಿ ಪಾಲೀನ್ತಸೂನ ಆಯಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾಂ ಚೆಂ ಏಕವಚನ ರೂಪ 'ಕಾ' ಆನಿ ತಾಚೇಚ ವೈಲ್ಯಾನ 'ಕ' ರೂಪ ಘೋಳಟೇಂತ ಆಯಲೆಂ. ಹೆಂ ಕೂಸ ಮರಾಠೀಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಕೂಚ ದಿಸನಾ. ಮರಾಠೀಕ ಆನಿ ಕೊಂಕಣೀಕ ವೇಗಪಾಯಣೊ ದೋ ಸಹ್ಯಾದ್ರೀಚ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಜಾತಾ. ದೇಖೂನ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಸ ಮರಾಠಿ ವೆಗಳಿ (ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಬಾಂದವಳ ಶೆಣೈ ಗೋಯಂಬಾಬಾಲಿ ಬರಪಾವಳ - Page 35.37)

ಹೆ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವರಣನಿ ಕರ್ತಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚಿ ದ್ವಿತೀಯಾ ಆನಿ ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಕಮ್' ಮ್ಹಳೇಲ್ಯಾಚೆ ರೂಪೆಂ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಆನಿ ಹೆಂ ಖರೇ ಜಾವನೂಯಿ ಆಸಾ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು (ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸ) ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪಾರಿ 'ಕೆ' 'ಗೆ' ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರಯೋಗ ಕರತಾತಿ. ಹೆಂ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಭಾಶೇಚೆ ತಾಂಚೇಚಿ ಜಾವನು ಆಸೂನು, ಗೌಡ ಭಾಷೇಂತು (ಹಿಂದಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಆದಿಲೆಂ) ಸ್ವೀಕಾರ ಕರನು ಘೆತಲಾಂ ಮ್ಹಣಚೊ ರಾಯು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರಾನಿ ಸಾಂಗಿಲೊ ಆಸಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೆಂ ಮಾನ್ಯ ಕರೂಂಕ ಸರ್ವಥಾ ಜಾಯನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು ಕೇವಲ ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ 'ಕೆ', 'ಗೆ' ಜಾವನು ಆಸೂನು, ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ 'ಅನ್ನು' ಜಾವನು ಆಸಾ. ಏಕಾದ ವೇಳಾ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇಚೆ ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ 'ಕೆ' ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇನ (ಗೌಡ ಭಾಷೇನ) ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲಾಂ ಮ್ಹಣಚೆ ಬದಲಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆಂ 'ಕ', 'ಕಾ' ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಶೇನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೇಲಾಂ ಮ್ಹಣು ಸಾಧಾರ ಸಾಂಗೂಯೇತ.

(1) ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು 'ಕೆ' ಮ್ಹಣತಾತಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಕ, ಕಾ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣೇ ಶಬ್ದಾಚೆ ಅಂತ್ಯಾರಿ ಅ, ಆ, ಆಸಲ್ಯಾರಿ ತೆಂ ಅಕ್ಷರ ಎಕಾರ, ಉಕಾರ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ಓಕಾರ ಜಾವನು ಉಚ್ಚಾರ ಕರತಾತಿ ಶಿವಾಯಿ ಎ, ಉ, ಒ ಆಶಿಲೆಂ 'ಅ' ಜಾಯನಾ. ಹೃದಯ > ಹರದೆಂ, ಹರ್ದೆ, ವ್ಯಾಘ್ರ - ವಾಗು, ಮಾಸ > ಮಾಸು, ಪರಿಚಯ > ಪರಿಚಯು ತತ್ ತೆಂ.

(2) ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಅಶೀಂಚಿ ಜಾತಾ -

ಪೇಟಕಾ >ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಕಾ >ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜೀರಕಂ >ಜೀರಿಗೆ, ಕೋಕಿಲಂ > ಕೋಗಿಲೆ, ದಂಡಂ >ದಂಡು, ರೂಪಂ >ರೂಪು ಆದಿಲೆ°.

ಹೆ ಉದಾಹರಣಾನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವಚೆ ಕಿತೆ° ? ಅ ಕಾರ ಎ, ಉ, ಒ ಜಾತ್ತ ಶಿವಾಯಿ ಏ ಕಾರ ಆಶಿಲೆ° ಆ ಕಾರ ಜಾಯನಾ ಮ್ಹಣಚೆ ನ್ಹಹಿ°ವೆ ? ಇತುಲೆ° ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿ° 'ಏ' ಕಾರ 'ಅ' ಕಾರ ಜಾಲೇಲ್ಯಾಕ ಏಕ್ಕ ಏಕ ಉದಾಹರಣ ಸುತಾ° ಮೇಳನಾ. ಅಶೆ° ಆಸತಾನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಚೆ ಕ, ಕಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇನ ಸ್ವೀಕಾರ ಕೆಲಾ° ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಕೊಂಕಣೀಚೆ ಕ, ಕಾ ಕನ್ನಡಾಂತು ಕೆ, ಗೆ ಜಾಲಾ°.

3) ಅ ಕಾರಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಅಂತ್ಯ ಅ, ಆ ಕಾರ° ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಬಂಧಿ ಭಾಷೇಂತು ಅ ಕಾರಾಂತ ಜಾವನು ನ್ಹಹಿ°ವೆ ಓ ಕಾರಾಂತ ಜಾವನೂಚಿ ವಾಪರತಾತಿ.

ಮಾಕಾ (ಕೊಂ) ಮುಝುಕೋ (ಹಿಂದೀ) ತಾಕಾ (ಕೊಂ) ತುಝುಕೊ (ಹಿಂ) ರೂಕಾಕ (ಕೊಂ) ಪೇಡಕೊ (ಹಿಂ) ಚೆರ್ಡ್ಯಾಕ, ಭುರ್ಗ್ಯಾಕ (ಕೊಂ) ಬಚ್ಚೆಕೊ (ಹಿಂ) ಗಾಯಿಕ (ಕೊಂ) ಗಾಯಕೊ (ಹಿಂ)

ಅಶೆ° ಹೆ ಉದಾಹರಣಾ ಪ್ರಮಾಣೇ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆ ಅಸ್ಮಾಕಮ್ ಆನೀ ಯುಷ್ಮಾಕಮ್ ಆಶಿಲೆ ಆಮಕಾ ಆನಿ ತುಮಕಾ ಮ್ಹಣಚೆ ರೂಪ ಘೇತಲಾ° ಆನೀಕ ಹಾಚೆ ಅಂತ್ಯ ಕಮ್ >ಕ, ಕಾ ಜಾವನು ಸಗಟ ಶಬ್ದಾಂಕ ಲಾಗೋನು ದ್ವಿತೀಯಾ ಆನೀ ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪಾರಿ ವಾಪರತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಷಯಾಂತು ದುಬಾವೂಚಿ ನಾ°.

ಟೀಪ : ದೋನೀಚೆ ಆನೀಕ ಚಾರಿಚೆ ಕೂಸ (ವಿಭಕ್ತಿ) ಜಾವನು ಆಮಿ 'ಕಾ' ವಾಪರತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'ಕಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ಸಮ ನ್ಹಹಿ°. ಹಾಚೆ ನೀಜ ರೂಪ 'ಕ' ಮ್ಹಣಚೆ. ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕು ಆಜೀಕಯಿ ಮಾಕದೀ, ತಾಕದೀ, ತಿಕದೀ, ತಾಂಕ ಆಪಯಿ, ಹಾಂಕ ಆಪಯಿ ಮ್ಹಣೂಚಿ ಉಲಯತಾತಿ. ಉಲೋಚೆ ಉತರಾಂಚೆ ವೇಗಾರಿ 'ಕ' 'ಕ್' ಜಾವನು ಸಾಂಗತಾತಿ- ಮಾಕ್‌ದೀ, ತಾಕ್‌ದೀ, ತಾಕ್ ಆಪಯಿ, ಉಲೋಚೆ ವೇಗಾರಿ 'ಕ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀಯಿ 'ಕ' ಮ್ಹಣಚೇಂಚಿ ಸಮ ರೂಪ.

2

ಕೊಂಕಣೇ ಪ್ರಾಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಚಾರು

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮ್ಹಣಚೆ ಲೇಖಾಂತು, ಆನೀಕ ತ್ಯಾ ಲೇಖಾಕ

ಪೂರಕ ಜಾವನು ಬರಯಿಲೆ ಹೇರ್ ಲೇಖನಾಂತೂಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧಿ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹುಣಚೆ ಹಾಂವೆ ಪಡಿಪಾದನ ಕೇಲೇಲ್ ಆಸಾ. ತಾಕಾ ಪುರವಣ ಜಾವನು ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮಾಂಚೊ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಳಖು ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತು ಕರನು ದೀವಚೆ ಪ್ರಯತನ ಕೇಲಾ೦. ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಂಕ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪ್ ದಾಖ್ಯೆಲಾ೦. ಹಿ೦ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪ್ ಪುರಾಣಿ ಕಾಳಾಚಿ ಜಾವನು ಆಸತಿ. ಹಜಾರೋ ಹಜಾರ ವರಸ ಬಾಲಾಂಟೂನು ಆಯಚೆ ದೀಸಾಂತು ವಾಪರತಾನಾ ತೀ೦ ರೂಪ್, ಜನಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣಾಂತು ಭರಪೂರ ಬದಲಾ ಜಾವನೂ ಜಾತಾ. ತಶೀಂಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೋಚೆ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಕೇಲೇಲೆ, ಕರ್ರೈತಲೆ ಜಾವನು ಆಶಿಲೆ ಕಾರಣನ ತಾನ್ನಿ ಉಲಯತಾನಾ ತಾಂಚೆ ಉತರಾಂತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಚಿ ಯಥೇಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಯಿಲಿ ಆಸೂನು ಆಯಚೆ ದೀಸಾಂತು ತಾಂಗೆಲೆ ಉತರಾಂತು ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪ ದೇಖಾವೇಕ ಯೇನಾ ಮ್ಹುಣಚೊ ಹೊ ವಿಷಯು ಮನಾಂತು ಹಾಡೂನು ಹಾಂಗಾ ದಾಖ್ಯೆಲೆಲ್ಯೊ ಉದಾಹರಣ ಸಮಜೂನು ಘೇವ್ಕಾ.

ಹರ್ ಏಕ ಭಾಶೇಚೆ ಜಣ ಸಮುದಾಯಾಂತು ನಿತ್ಯ ವ್ಹೇವಾರಾಂತು ವಾಪುರಚೆ ಆನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಸಾಯಿತ್ಯಾಂತು (ಸಾಇತ್ಯಾಂತು) ಪ್ರಯೋಗ ಜಾವಚೆ ಶಬ್ದಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಆಸತಾ. ದಿನನಿತ್ಯಾಚಿ ಉತರ್ ಪ್ರಾಕೃತ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ತೇ ರೂಪಾಂಕ ದಿಲೇಲೆ ಸಂಸ್ಕಾರಾ ನಿಮಿತ್ತ ಪ್ರಾಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾತಾ. ಅಶೆ ಜಾವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನೀಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಬ್ದ ಹರ್‌ಯೇಕ ಭಾಶೇಚೆ ದೋನಿ ಸ್ವರೂಪಾಂಚೊ ಪರಿಚಯು ಕರನು ದಿತ್ತಾ. ಪಡಿಯೇಕ ತೆ ಭಾಶೇಚೆ ಸಾಯಿತ್ಯಕಾರಾನಿ ಸಾಯಿತ್ಯಾಂತು ಪ್ರಯೋಗಾಕ, ಚಾಲ್ತೀಕ ಹಾಳೆಲೆ ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸ್ವರೂಪಾಚೆ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರಿ, ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ವೇವ್ಹಾರಾಂತು ವಾಪರಚೆ ಶಬ್ದ ಪ್ರಾಕೃತ ಜಾವನು ಆಸತಾತಿ. ಅಶೆ ಜಾವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಕೃತ ಜಾವನು ಪ್ರಾಕೃತ ಜಾಲ್ ಮ್ಹುಣಚೆ ಯೋಗ್ಯ ನ್ಹಹಿ೦. ನ್ಯಾಯ ಜಾವನು ಆಸಚೊ ವಿಷಯು ಸಾಂಗಚೊ ಜಾಲ್ಯಾರ ಪ್ರಾಕೃತ ಶಬ್ದಾಂಕ ಕೆಲ್ಲೆ ಸಂಸ್ಕಾರಾನಚಿ ತೆ ಶಬ್ದಾಂಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪಾರಿ ಪರಿವರ್ತನ ಕೆಲೇಲೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಅನೇಕ ರೂಪ ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇಚೆ ಇತಿಹಾಸಾಂತು ದೀಸೂನು ಯೇತಾತಿ. ವೇದಕಾಲೀನ ಜಣ ಸಮಾಜಾಚಿ ಭಾಸ, ಬುದ್ಧ ಆನೀ ಮಹಾವೀರು ಆದಿಲ್ಯಾಂಚಿ ಭಾಸ ಆನೀಕ ತಾಂಗೆಲೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜಾಚಿ ಭಾಸ ಪ್ರಾಕೃತ ನ್ಹಹಿ೦ ತರಿ ಆನಿ ಕ್ಹಂಚಿ ?

ಜನ ಸಮುದಾಯಾಚಿ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಶಿಲೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಭಾಷಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತು ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಆನೀಕ ನವೀನ ಅಶೆಂ ತೀನ ರೂಪ ಭೇದ ವಿಭಾಗ ಕೆಲೇಲೆಂ ಆಸಾ.

ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಅನುಶಾಸನಾಚಿ ಪರಂಪರಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣ ವರರುಚಿಲೆಂ 'ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಕಾಶ' ಜಾವನು ಆಸಾ. ಆನೀ ತಾಚೋ ಕಾಲು ತೀನೀ - ಚಾರೀ ಶತಮಾನು ಜಾವನು ಆಸಾ. ಹೆ 'ಪ್ರಾಕೃತ - ಪ್ರಕಾಶ' ಗ್ರಂಥಾಚೇರಿ ಸ್ಹ - ಸಾತಾಚೆ ಶತಮಾನಾ ಕಾಲಾಂತು 'ಕಾತ್ಯಾಯನ' ಮ್ಹಳೇಲ್ಯಾನ ಸರ್ವ ಪ್ರಥಮ ಟೀಕಾ ಲಿಖಿಲಿ. ಹಾಚೆ ವಯಿರಿ ಸಾತ - ಆಠಾಚೆ ಶತಮಾನಾಂತೂಯಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ರಚನ ಜಾಲೇಲಿ ಆಸಾ. ಆನೀ ತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಚೊ ರಚಯಿತು ಭಾಮಹ ಮ್ಹಳ್ಳಲೊ ಜಾವನು ಆಸಾ.

ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ವ್ಯಾಕರಣಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ಲಿಖಿಲಾಂ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಾಚಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಯಿ ಪ್ರಾಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಾಕಯಿ ಲಾಗೂ ಕೆಲೇಲ್ಲೆಂ ಆಸಾ. ಹಾಚೊ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಚಯು ಹ್ಯಾ ಲೇಖಾಂತು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಥೋಡ್ಯೋ ವಿಶೇಷತಾ ಮಾತ್ರ ಹಾಂಗಾ ಪರಿಚಯು ಕರನು ದಿಲಾಂ.

1) ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನೀಕ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಂಚೆ ಸ್ವರಾಕ್ಷರಾಂತು ಭೇದು -

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪರಚಿ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ಸಗಟ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಂತು ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಋ, ಋೂ, ಲೃ, ಲೄ ಇ ಆನೀ ಔ - ಹೀಂ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ನಾಂತಿ. ಹಿಂ ಅಕ್ಷರ ಹೆ ರೀತೀರಿ ಬದಲ ಜಾಲೇಂತಿ.

ಋ ಅಕ್ಷರ ರಿ, ಅ, ಇ, ನ್ಹಹಿಂವೆ ಉ ಜಾತಾ. ತೃಣ - ತಣ ದೃಷ್ಟಿ-ದಿಟ್ಠಿ, ಮೃದು - ಮಉ, ಮೋಉ ಐ. ಅಕ್ಷರ ಚಡಾವತ ಜಾವನು ಐ, ಅಇ, ನ್ಹಹಿಂವೆ 'ಈ' ರೂಪ ಘೇತಾ.

ದೈತ್ಯ - ದಯಿತು, ಕೈಲಾಸ - ಕೇಲಾಸ, ಸೈಂದವ - ಸಿಂದಉ, ಧೈರ್ಯ - ದೀರ ಔ ಸ್ವರಾಚೆ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಒ, ಅಉ, ಉ, ಅಕ್ಷರಾಂಚೊ ವೇವ್ಹಾರು ಜಾಲಲೊ ದೀಸೂನು ಯೇತಾ

ಕೌಮುದಿ - ಕೋಮಈ ಪೌರ - ಪಉರ ಸೌಂದರ್ಯ - ಸುಂದೇರ.

ಕಹಿಂ ಕಹಿಂ 'ಉ' 'ಒ' ಜಾವ್ಚೇಯಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ - ಪುಸ್ತಕ >ಪೊತ್ಥಒ, ಕಹಿಂ ಕಹಿಂ ಓ ಅಕ್ಷರಾಚೆ ಬದಲಾಕ 'ಉ' ಯೇವಚೇಯಿ ಆಸಾ. ಶೋಣೋತ್ತ್ರರೇ >

ಸೋಣುತ್ತರೇ.

ಇ ಆನೀ ಈ ಅಕ್ಷರಾಂ ಏ ರೂಪಾರಿ ಪರಿವರ್ತನ ಜಾತಾ -

ಸಿಂದೂರ - ಸೆಂದೂರು

ತಶೀಂಚಿ ಏ ಅಕ್ಷರ ಇ ಜಾವಚೇಯಿ ಆಸಾ -

ಏಕೈಕ > ಇಕೀಕ

ದೀರ್ಘ ಸ್ವರಾಂಚೆ ಮುಖಾರಿ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಹ್ರಸ್ವ ಜಾತಾ

ಮಾರ್ಗ > ಮಗ್ಗೊ

ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಏಕ ವ್ಯಂಜನ ರೂಪ ಜಾವನು ಪರಿವರ್ತನ ಜಾತಾನಾ ತಾಚೆ ಪೂರ್ವವರ್ತಿ ಸ್ವರು ದೀರ್ಘ ಜಾತಾ

ಜಿಹ್ವಾ > ಜೀಹಾ (ಜೀಬ)

ಅನುಸ್ವಾರ ಲುಪ್ತ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಪೂರ್ವಸ್ವರು ದೀರ್ಘ ಜಾವನು ಉಚ್ಚಾರು ಕರತಾತಿ

ಸಿಂಹ > ಸೀಹ (ಶೀಂವ)

2) ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಅಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯಂಜನ ಆನೀ ತಾಂಚೆ ರೂಪ

ಕ, ಗ, ಚ, ಜ, ತ, ದ, ಪ, ಯ ಆನೀಕ ವ - ಹಿಂ ವ್ಯಂಜನ ಪ್ರಾಯ ಲೋಪ ಜಾತಾತಿ. ಮುಕುಲ > ಮುಉಲೊ, ಸಾಗರ > ಸಾಅರೋ, ವಚನ > ವಹಣಂ, ರಜತ > ರಅದಂ, ಕೃತಂ > ಕಅಂ, ಗೃಹಜನ > ಘರ ಆಣೊ (ಘರಾಣೊ) ಕಃಪುನಃ > ಕೊ ಉಣ (ಕೋಣ)

ಮದ > ಮವ್ರೊ, ಕಪಿ > ಕಈ, ನಯನ > ಣಅಣಂ, ದಿವಸ > ದೀಅಹೋ

ಖ, ಘ, ಧ ಆನೀಕ ಭ - ಹ್ಯಾ ವ್ಯಂಜನಾಚೆ ಬದಲಾಕ 'ಹ' ವ್ಯಂಜನಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಜಾತಾ

ಮುಖ > ಮುಹ, ಮೇಘ > ಮೇಹೋ, ಗಾಥಾ > ಗಾಹಾ, ರಾಧಾ > ರಾಹಾ, ಸಭಾ > ಸಹಾ

'ನ' ಸರ್ವತ್ರ 'ಣ' ಜಾತಾ : ನದೀ > ಣಈ, ಕನಕ > ಕಣಕ, ಮಾನುಷ > ಮಾಣುಸೋ 'ಶ' ಆನೀ 'ಷ' ಸರ್ವತ್ರ 'ಸ' ಜಾತಾ.

ಶಬ್ದ > ಸದ್ದೋ, ಷಣ್ಡ > ಸಣ್ಡೊ ಕಷಾಯ > ಕಸಾಯು, ಭಾಷಾ > ಭಾಸ.

3) ಪ್ರಾಕೃತಾಚೆ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಆನೀಕ ತಾಂಚಿ ರೂಪಾಂ :

ಕ, ಗ, ಡ, ತ, ದ, ಪ, ಷ, ನ್ಹಂಯ್ ‘ಸ’ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ರೂಪಾರಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನಾಚೆ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರಿ ತಾಂಚೆ ಲೋಪ ಜಾತಾ.

ಭಕ್ತ >ಭತ್ತ೦, ಮುಗ್ಧ >ಮುದ್ದೋ, ಕಕ್ಷ >ಕಕ್ಷ (ಕಾಖ್ಯೋ) ಉತ್ಪಲ >ಉಪ್ಪಲ, ಗೋಷ್ಠೀ >ಗೊಟ್ಟಿ

‘ಮ’, ‘ನ’, ಆನೀಕ ‘ಯ’ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ರೂಪಾರಿ ಅಂತ್ಯ ಸ್ಥಾನಾರಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಲೋಪ ಜಾತಾ.

ರಶ್ಮೀ >ರಸ್ಸೀ, ಸೌಮ್ಯ >ಸೊಮ್ಮೊ

‘ಲ’, ‘ವ’ ಆನೀಕ ‘ರ’ ವ್ಯಂಜನ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಾಚೆ ರೂಪಾರಿ ಆದಿ ಜಾವ್ನೋ ಅಂತ್ಯ ಜಾವ್ನೋ ಆಯಲ್ಯಾರಿ ಲೋಪ ಜಾತಾ, ತಶೇಂಚ ಉರಲೇಲೆ೦ ವ್ಯಂಜನ ದ್ವಿತ್ವ ಜಾತಾ

ವಲ್ಕಲ >ವಕ್ಕಲ, ಸ್ವಯಂ >ಸಯಮ್, ಲುಬ್ದಕ >ಲುದ್ಧಓ.

4) ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಚೆ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯಂಜನಾಚೆ ಸಂಬಂಧಾಂತು ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧಿ ನಿಯಮಾಂತು ಹಿಂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಯಮ ಲಾಗೂ ಜಾತಾತಿ.

(ಅ) Assimillation : ದೋನಿ ವ್ಯಂಜನಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣ ಸೌಕರ್ಯಾ ಖತೀರ ಏಕಾಕಾರ ಜಾತಾತಿ

ಧರ್ಮ >ಧಮ್ಮ, ಕರ್ಮ >ಕಮ್ಮ

(ಆ) Dissimillation : ದೋನಿ ವ್ಯಂಜನಾಚಿ ಧ್ವನಿ ಸಮಾನತಾ ಕಾಣು ಘಾಲಚೆ ಖತೀರ ಏಕ್ಕಾಂತು ಧ್ವನಿ ವೈಷಮ್ಯ ಕರಚೆ೦.

ಪಿಪೀಲಿಕಾ - ಹೆ ಶಬ್ದಾಂತು ‘ಪ’ ವ್ಯಂಜನಾಚಿ ಧ್ವನಿ ಸಾಮ್ಯಾಚೆ ಉಚ್ಚಾರಣ ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ, ಜಣ ಸಮುದಾಯಾಕ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ ಜಾಲೆ೦. ಅಶೆ೦ ಜಾವನು ‘ಪಿಪೀಲೀಕಾ’ ಆಶಿಲೆ೦ ‘ಕಿಂಪೀಲಿಕಾ’ ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಯಿಲೆ. ಅಶೀಂಚಿ - ಕರೀರ >ಕೀರಲು.

(ಇ) Annalogy : ಸಾದೃಶ್ಯಾಚೆ ಆಧಾರಾರಿ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ನಿರ್ಮಾಣ.

ಸುವಯು : ಹೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಚೆ ಸಾದೃಶ್ಯಾರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ‘ಸುವ್ವಚೊ’ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾಲೊ.

(ಈ) Compensation :ಕ್ಷಂಚೇಯ್ ಏಕ ಶಬ್ದಾಂತು ಕ್ಷಂಚೇಯ ವ್ಯಂಜನ ಲೋಪ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆನ್ನಾ ತೆ ವ್ಯಂಜನಾಂತು ಮೇಳನು ಆಶಿಲೊ ಸ್ವರು ದೀರ್ಘ ಕರನು ನ್ಹಂಯ್ ಕ್ಷಂಚೇಯಿ ದೂಸರೇ

ವ್ಯಂಜನಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗ ಕರಚೆ

ಪ್ರತಿಕೂಲ >ಪಟಿಕ್ಕೂಲ

(ಉ) Metathysis : (ವರ್ಣ ಪರಿವೃತ್ತಿ) ಶಬ್ದಾಂತು ಆಶಿಲೆ ಅಕ್ಷರಾಂತು ಸ್ಥಾನ ಪಲ್ಲಟ.

ಮಶಕ >ಮಕಶ, ಘರಟ್ಟ >ರಘಟ್ಟ (ರಗಡೋ)

(ಊ) ಸ್ವರಭಕ್ತಿ : ದೋನಿ ಸಂಯುಕ್ತ ವ್ಯಂಜನಾಂಕ ಮದ್ದೇಂತು ಏಕ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ಮೇಳೋನು ವಿಂಗವಿಂಗಡ ಕರನು ದೀವಚೆ

ಭಾರ್ಯಾ >ಭರಿ ಆ (ಬಾಯಿಲ) ಆರ್ಯ >ಅರಿಯ

5) ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ ಶಬ್ದರೂಪಾಂಚಿ ವಿಶೇಷತಾ :

ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ನಾ. ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತೀಚೊ ಅರ್ಥು ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿದ್ವಾರಿ ಪ್ರಕಟ ಕರತಾತಿ.

6) ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೇಚೆ ಧಾತು ರೂಪಾಂಚಿ ವಿಶೇಷತಾ :

ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಲಟ್, ವಿಧಿಲಿಂಗ, ಲೋಟ್ ಆನೀಕ ಲೃಟ್ ರೂಪಾಂಚೊ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗು ಜಾತಾ ಉರಲೇಲೆ ಲಕಾರಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಅಪವಾದ ಸ್ವರೂಪಾರಿ ಮಾತ್ರ ಜಾತಾ.

ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಪರಸ್ಮೈಪದ ಆನೀಕ ಆತ್ಮನೇಪದಾಚೊ ಭೇದು ಮಾನ್ಯ ಕರನಾಂತಿ.

ಪ್ರಾಕೃತಾಂತು ಭಾದ್ವಿಗಣ ಧಾತೂಚೋಚಿ ಪ್ರಯೋಗು ಪ್ರಚುರ ಮಾತ್ರಾರಿ ಆಸಾ. ಅನ್ಯ ಗಣಚೊ ಧಾತುಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ನಾ.

3

ಕೊಂಕಣೀ - ಸಂಸ್ಕೃತ

'ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ' ಹಾಂತು ಕೊಂಕಣೀ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಸ ಆನಿ ತೀ ಭಾಸ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಸಂಬಂಧಿ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ವಿಸಕಳಾಯಿಲೆ ಆಸಾ. ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಶೇಂತು ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಸಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾವನು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ರೂಪ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೀನಿ ಸಾಂಗಿಲೆ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಕ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟ (ಲಾಗೀಚಿ) ಜಾವನು ಆಶಿಲೆ ಕಾರಣಾನೀಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶೌರಸೇನಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಸಂಬಂಧಿ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣು ತ್ಯಾ ಬರಪಾಂತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಲೇಲೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ

ಭಾಶೇಂಚೊ ಆಪಸೂಕಿ (ಪರಸ್ಪರ) ಸಂಬಂಧು ಶಬ್ದಾಂಚೆ ರೂಪ ವಿವರಣ ಕರನು ದಾಖಿಯಲ್ಯಾರ ಹಾಚೇನ ಕರ್ತಾ॰ ವಾಚಕಾಂಕ ತೊ ಸಂಬಂಧು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಲೊ. ಉಲಪಿ ಭಾಶೇಂಚೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ರೂಪ ಸಮಜಲ್ಯಾರಿ ತೆನ್ನಾ ಪರಿಶುದ್ಧ ಶಬ್ದ ಉಲಪಾಂತು ಕಶೆ॰ ವಿಕಾರ ಜಾತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಕಳಿತೇಕ ಯೇತಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಶಬ್ದ ಉಲಪಾಂತು ವಿಕಾರ ಜಾತಾತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿಯಿ ನ್ಹಯಿ॰ವೆ ಉಲಪೇಚೆ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜಾತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರೀಯಿ ಅರ್ಥು ಏಕೂಚಿ. ಅಶೆ॰ ಜಾವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ ಉಲಪಾಂತು ಕ್ಷಿಂಚೆ ರೂಪಾರಿ ಆಸತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಹೆ ರೀತೀರಿ ವಿವರಣ ಕರ್‍ಯೇತ್.

ಪ್ರಮುಖ ಜಾವನು ವಿಸರ್ಗಾಂತ ಶಬ್ದ ಉಲಪಾಂತು ವಿಸರ್ಗ ಲೋಪ ಜಾತಾ, ನ್ಹಹಿ॰ವೆ ಓಕಾರಾಂತ ಜಾತಾ. ತಶೇಂಚ 'ರ' ಅಕ್ಷರ 'ಲ' ಜಾತಾ, ನ್ಹಹಿ॰ವೆ 'ಲ' ಅಕ್ಷರ 'ರ' ಜಾತಾ. 'ಲ' ಅಕ್ಷರ 'ಳ' ಜಾತಾ. ಶ, ಷ, ಅಕ್ಷರ 'ಸ' ಜಾತಾ. 'ನ', 'ಣ' ಅಕ್ಷರಾಂತು ವ್ಯತ್ಯಾಸು ಊರನಾ. ಅಶಿ॰ ಜಾವನು ಆಸನಾಶಿ ದೂಸರೆ ದೂಸರೆ ಶಬ್ದ ವಿಕಾರ ಜಾವನು ಏಕ ರೂಪಾರಿ ಆಯಿಲೆ ಜಾವನು ಆಸತಾತಿ. ಅಶೆ॰ ಜಾವನು ಪಡಿಯೇಕ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ ಸಮಜಲ್ಯಾರಿ ತೆನ್ನಾ ತೆ ಶಬ್ದಾಚೊ ನೀಜ ಅರ್ಥು ಕಸಲೊ ಮ್ಹಣಚೆ ಕಳಿತೇಕ ಯೇತಾ. ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪಟಲಾಮು ವ್ಹೊಡ್ಹ್ಳೊ ಆಸಾ. ಹೆ ಪಟಲಾಮಾಂತು ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ವಳಖು ಹಾಂಗಾ ಫುಡಾರ ಕರನು ದಿಲಾ.

<u>ಪಟಲಾಮು</u> : ಕೋಣಾಯಿ ಏಕು ಮನೀಶು ಕ್ಷಿಂಚೇಯಿ ಏಕ ಸಮಾರಂಭಾಕ ತಾಗೆಲಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಜಣಾಂಕ ಸಾಂಗಾತಿ ಘೇವನು ಆಯಲೊ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತೆನ್ನಾ ಆಮಿ ತಾಕ್ಕಾ 'ಪಟಲಾಮು ಸಮೇತ ಆಯಲಾಮುರೆ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹಾಂತು 'ಪಟಲಾಮು' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥು 'ಪರಿವಾರ' ಮ್ಹಣು ಜಾವನು ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಪಟಲಂ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಉಲಪಾಂತು ಪಟಲಾಮು ಜಾಲಾ.

<u>ಜ್ಹರಿ (ಝುರಿ)</u> : ಭೂಂಯಚೆ ಭೀತರ ಥಾವನು ಬಾಹಿರ ಯೇವಚೆ ಉದಕಾಕ ಜ್ಹರಿ (ಝುರಿ) ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಬಾಯಿ॰ ಖೋಂಡಿತಾನಾ 'ಜ್ಹರಿ' (ಝುರಿ) ದೀಸತವೇ ಮ್ಹಣು ವಿಚಾರ ಕರತಾತಿ ನ್ಹಹಿ॰ವೆ ? ಹೊ 'ಜ್ಹರಿ' (ಝುರಿ) ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದುಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಂತು ಝುರ, ಝುರಿ, ಝುರೀ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದ ಆಸತಿ.

<u>ಬಾಯೀ (ಬಾಈ॰)</u> : ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ವಾಪೀ' ಶಬ್ದು 'ವ' ಕಾರಾಕ 'ಬ' ಕಾರ

ಆದೇಶ ಜಾವನು 'ಪ' ಕಾರ ಲೋಪ ಜಾಲಾಂ. ಹಾಚೇನ ಕರತಾಂ 'ವಾಪೀ' ಆಶಿಲೊ ಶಬ್ದು 'ಬಾಈಂ' ಜಾಲ್ಲಾ. ವಾಪೀ >ಬಾಈ >ಬಾಈಂ >ಬಾಯಿಂ.

ಉದುಂಬರ >ಉಂಬರ >ಉಂಬೋರು >ಹುಂಬೋರು.

ಸಯುಂಪಾಕಿ - ಸೈಂಪಾಕಿ : ದೇವಳಾಂತು ದೇವಾಲೆ ನಿವೇದ್ಯಾಚೆ ರಾಂದಪ ಕರತಲ್ಯಾಕ ಸಯುಂಪಾಕಿ ಮ್ಹಣು ಆಪಯತಾತಿ. ಹಾಕಾ ಕಿತ್ಯಾಕ ಅಶೆಂ ಆಪಯತಾತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ತುಮಿ ಜಾಣವೇ ? ಮಂಗಳಕರ ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ ಪಾಕು ಕ್ಹಂಚೊ ಆಸಾಕೀ ತಾಂಕಾ ಶಂಪಾಕ, ಸಂಪಾಕಃ ಮ್ಹಣು ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಸಾಂಗತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಮಂಗಳಕರ (ಪವಿತ್ರ) ಜಾವನು ಆಸೂಚೊ ಪಾಕು ಕರತಲೊ ಶಂಪಾಕಿ, ಸಂಪಾಕಿ. ಹೊ ಶಬ್ದೂಚಿ ಜಣಾಲೆ ಉತರಾಂತು ಸಯುಂಪಾಕಿ, ಸೈಂಪಾಕಿ ಜಾಲಾ.

ಚೊಂತಿ : ಪೀಳನು ರೋಸು ಕಾಳ್ಳೆ ಮಾಗೀರಿ ಉರಲೇಲೆ ಕಸಲೆಂ ಆಸಾ, ತಾಕಾ ಚೊಂತಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಪೀಳನು ಚೊಂತಿ ಕಾಡಿ ಆನೀಕ ಬಾಯ್ರ ಉಡ್ಡಯೀ. ಹೇ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ 'ಚೋಚಮ್' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸೂನು ಉಚ್ಚಾರಾಂತು 'ಚೊಂತಿ' ಜಾಲಾ. ನೀಜ್ ಜಾವನು ಚೋಚಮ್>ಚೋಂಚ >ಚೋಂಚಿ ಜಾವಕಾ ಆಶಿಲೆ ಚೋಂತಿ >ಚೊಂತಿ ಜಾಲಾಂ.

ಚರ್ವಿ : ಶೀತ (ಅನ್ನ) ಕರಚೆ ಆಯ್‌ದನಾಕ ಚರ್ವಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತಶೇಂಚ ವೃತ್ತಾಕಾರ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಆಯದನಾಂಕಯಿ ಚರ್ವಿ ಮ್ಹಣಚೇಚಿ ಆಸಾ. ಹೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಲರೂಪ 'ಚರುಃ' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸ್ಸ. 'ಚರುಃ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ ಭಾಂಡ (ಆಯದನ) ಆನೀಕ ಹವ್ಯಾನ್ನ (ಹೋಮಾಂತು ಉಪಕಾರಚೆ ಅನ್ನ) ಮ್ಹಣಚೆ ದೋನಿ ಅರ್ಥ ಆಸತಿ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಉಪಯೋಗಾಂತು ಅರ್ಥು ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾವಚ್ಯಾಕ 'ಚರು' ಆನೀಕ ಹವ್ಯಾನ್ನ ಶಿಜೋಚೆ ಆಯದನಾಂಕ 'ಚರ್ವಿ' ಮ್ಹಣು ಕರನು ಘೇತಲೆ.

ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ : ಕೊಂಬು ಆಸೂಚೆ ಗಿಂಡಿಯೇಕ 'ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣಚಿ ಆವಶ್ಯಕತಾ ನಾ. 'ಗಿಂಡಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದೂಚಿ ಕೊಂಬು ಆಸೂಚೆ ಮ್ಹಣು. ಅಶೆಂ ಆಸತಾನಾ ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ಜಾತಾ. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ' ಮ್ಹಣಾಕ ಕಾರಣ ಕಸಲೆಂ ? ಕುಂಡಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ ಕಮಂಡಲ ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು. ಹೊ ಶಬ್ದು ಗಿಂಡಿ ಜಾಲೊ. ಕಮಂಡಲಾಕ ಮಾತ್ರ ವಾಪರಚೊ ಹೊ ಶಬ್ದು ಮುಖಾರಿ ವಿಶಾಲಾರ್ಥು ಘೇವನು ಸಗಟಕಾಯಿ 'ಗಿಂಡಿ' ಮ್ಹಣು ಪ್ರಯೋಗ ಕರೂಂಕ ಲಾಗಲೀಂತಿ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ

ಕೊಂಬು ನಾತಿಲ್ಯಾಕಯಿ ಗಿಂಡಿ ಮ್ಹಣೂಕ ಲಾಗಲಿಂ ಆತಾಂ ಕಮಂಡಲಾಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾವನು ಸಾಂಗಚ್ಯಾಕ ಏಕು ಶಬ್ದು ಜಾವುಕಾ ಜಾಲೊ ಕಮಂಡಲಾಕ ಏಕಿ ಸೊಂಡಿಲಶಿ ಆಸತಾ ನ್ಹಂವೆ ? ಹಾಕಾ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೇಚೊ ಕೊಂಬು ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಉಪಯೋಗ ಕರನು ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ ಮ್ಹಣೂಂಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಕೇಲೆಂ. ನ್ಯಾಯ ಜಾವನು ಕೊಂಬಾಗಿಂಡಿ ಮ್ಹಣಾಶಿ 'ಗಿಂಡಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ ಪುರೊ.

<u>ಪಾನಪಟ್ಟಿ</u> : ಪೋಪಳ ಆನೀಕ ಪಾನ ದೋನೂಯಿ ಏಕ್ಪಟ ಕೆಲ್ಯಾರಿ ಪಾನಪಟ್ಟಿ ಜಾತಾ - 'ಪಾನಪಟ್ಟಿ ದೀರೇ' 'ಪಾನಪಟ್ಟಿ ಹಾಡಿ' - ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪಾನ ಆನೀಕ ಪೋಡಿ (ಪೋಪಳ) ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು 'ಪರ್ಣಪಟ್ಟಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಪಾನಪಟ್ಟಿ ಜಾಲಾ. ಪಟ್ಟಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಪೋಪಳ.

<u>ಮೂಸು</u> : "ಮೆಗೆಲೆ ಜೇಬಾಂತು ಏಕು ಮೂಸು ತಾಯಿಂ ನಾ" ಮ್ಹಣು ಹಾಥಾಂತು ಪೈಸೊ ನಾತಿಲೆ ವೇಳಾರಿ ಸಾಂಗಚೆ ತುಮಿ ಆಯಕೂನು ಆಸೂಂಕ ಪುರೋತಿ. ಹಾಂಗಾ 'ಮೂಸು' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಸಲೆಂ ? ಆಮಕಾ ಸಕಡಾಂಕ ಪರಿಚಿತ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ, ಸರ್ವತ್ರ ಆಸಚೆ, ಗುಂಯ್‌ಗುಂಯ್ ಮ್ಹಣು ಆವಾಜಕರೀತ ಉಬಚೆ ಏಕ ಜೀವೀಕ ಮೂಸು ಮ್ಹಣಚೆ ಸಗಟಯಿ ಜಾಣತಾತಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ 'ಜೇಬಾಂತು ಏಕು ಮೂಸು ತಾಯಿಂ ನಾ' ಮ್ಹಣಚೆ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು 'ಮೂಸು' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ ಏಕು ಉಬಚೊ ಜೀವು ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು ನ್ಹಂಿ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು 'ಮೂಸು' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು 'ಮಾಷಕಃ', 'ಮಾಷಃ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ತದ್ಭವ ರೂಪ ಜಾವನು ಆಸೂನು, ತಾಚೋ ಅರ್ಥು ಏಕ ನಾಣ್ಯ ವಿಶೇಷ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಆತಾಂ 'ನಯಾ ಪೈಸೊ', ಪಯಲೆಂ 'ರೂವಿ' ನಾಣ್ಯಾಂತು ಅತ್ಯಂತ ಸಾನ ನಾಣ್ಯ ಜಾವನು ಆಸಾಕೀ ತಶೇಂಚ ಭಾರೀ ಪ್ರಾಕಾಂತು 'ಮಾಷಕ, ಮಾಷಃ' ಮ್ಹಣಚೆ ನಾಣ್ಯ ಆಶಿಲೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲಾಂತು ಧರನು ಹೊ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಂತು ಆಜಿ ತಾಯಿಂ ಊರನು ಆಯಲಾ ಪಳಯಾ. ಹಾಚೇನ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಆನೀಕ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಪ್ರಾಚೀನತಾ ಸಮಜೂಚಾಕ ಸಹಾಯು ಜಾತಾ.

<u>ವೈಜಿಣಿ</u> : ಪ್ರಸವ ಕಾಲಾಚೇರಿ, ಬಾಣಂತಿರೊ (ಬಾಳಾಂತಿರೊ) ಕರ್ರೈತಲೇಕ ವೈಜಿಣಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ ನ್ಹಂವೆ ? ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳ ಅಶೆಂ ಆಸಾ. "ವೈಜನನ" ಮ್ಹಣಚೊ ಏಕು ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಆಸಾ. ಹಾಚೊ ಅರ್ಥು ಪ್ರಸವ (ಬಾಳಾಂತಿಲೊ) ಮ್ಹಣು. ಹೆ ಪ್ರಸವ ಕರೋಚೆ ಕಾಮ ಕರತಲಿ ಕೋಣುಕೀ ತೀಚಿ - ವೈಜನನಾಚೆ ಕಾಮ ಕರತಲಿ - ವೈಜಿಣಿ.

ನಾತ್ತು, ನಾತ್ರೆಂ : ಧೂವೇಲಿ ನ್ಹಂಹಿಂವೆ ಪುತಾಲಿ ಚರ್ಡುವಾಂಕ 'ನಾತ್ರೆಂ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ 'ನಪ್ತಾರಂ' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಹೆ ಶಬ್ದಾಂತುಲೆ 'ಪ' ಲೋಪ ಜಾವನು 'ನತಾರಂ' ಜಾಲೆ. ದೀರ್ಘ ಪಲ್ಲಟ ಜಾವನು ನತಾರಂ ಆಶಿಲೆ ನಾತರಂ ಜಾವನು ನಾತ್ರೆಂ ಜಾಲೆಂ. ನಪ್ತಾರಂ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಏಕವಚನ 'ನಪ್ತೃ' ಮ್ಹಣಚೇಯಿ ಹ್ಯಾಚಿ ಪ್ರಕಾರ 'ನಾತೂ, ನಾತ್ತು' ಮ್ಹಣು ಜಾಲಾಂ.

ಪಾಂತಿ (ಫಾಂತಿ) : ಬಾಯಲಾನಿ ಏಂಡಿಲೆ ಕೇಸಾಂಕ ಪಾಂತಿ (ಫಾಂತಿ) ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಪಾಂತಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಹೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಲರೂಪ 'ಪಂಜ್ತಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಜಾವನು ಆಸಾ. 'ಪಂಜ್ತಿ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ಸಾಲು' (ಕತಾರ) ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು ಆಸತಾನಾ ಪಾಂತಿಯೇಕ ಆನೀಕ ಪಂಕ್ತೀಕ ಕಸಲೊ ಸಂಬಂಧು ಮ್ಹಣು ದೀಸಚ್ಯಾಕ ಪುರೊ. ಪಾಂತಿ ಮ್ಹಣಚಾಕ 'ವೇಣಿ' ಮ್ಹಣು ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಸಾಂಗತಾತಿ. ಹ್ಯಾ 'ವೇಣಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕಯೀ ಪಂಕ್ತಿ ಮ್ಹಳಲೊ ಅರ್ಥು ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ವೇಣಿ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರೀಚಿ ಪಂಜ್ತಿ ಶಬ್ದು ಆಸೂನು ತಾಚೆ ತದ್ಭವ ಪಾಂತಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಜನಾಲೆ ಉಚ್ಚಾರಾಂತು ಪಾಂತಿ ಫಾಂತಿ ಜಾಲಾಂ.

ಅಶೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಶಬ್ದಾಂತು ಆಪಸೂಕಿ ಸಾದೃಶ್ಯ, ಸಾಮ್ಯ ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಹಾಚೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೇಕ ಆನೀ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಮುಖಾರಿ ದಿಲ್ಯಾ.

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣೀ	ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕೊಂಕಣೀ
ಶೂರ್ಪ	ಸೂಪ	ಲಶುನಃ	ಲೋಸೂಣ
ಚಾಲನಿ	ಚಾಳ್ನೀ	ಚಣಕಃ	ಚಣೊ
ಅಂಗಾರಃ	ಅಂಗಾರೋ	ಚಿಕ್ಕಣಂ	ಚಿಕ್ಕಣ
ಸ್ಥಾಲಂ	ಥಾಲ್ಲಿ	ಲಾಜಾ	ಲ್ಹಾಹಿ
ಕಲಶ	ಕಲಶು, ಕಳಸೊ	ಅಪೂಪ	ಆಪ್ಪೊ
ದರ್ವ್ಯಾ	ದವಲೊ	ಗ್ರಾಸಃ	ಗಾಸು (ಘಾಸು)
ದರ್ವಿ	ದಾಯಿ	ಲೇಪ	ಲೇಪು
ಚಮಸ	ಚಮಚೆಂ	ಲೇಪ, ಲೇಹ	ಲೇವ್
ಜೀರಕ	ಜೀರೆಂ	ಕಾರ್ಪಸ	ಕಾಪೂಸು
ಹರಿದ್ರಾ	ಹಳದಿ	ತಲ್ಪಂ	ತಳವ

ಧಾನ್ಯ	ಧಾನ್ಯ	ಸೀವನಂ	ಸಿವಣ
ಸರ್ಷಪ	ಸಾಸಮ	ಪಾಲಿ	ಫಾಳಿ (ಕಾನ್ನಾ ಫಾಳಿ)
ತಂಡುಲಃ	ತಾಂದೂಲು	ವೀಳ್ಯಂ	ವೀಡೊ
ಮೇಥಿಕಾ	ಮೆತ್ತಿ	ಮೌನ	ಮೋನ (ಮೋನ್ನೆ)
ಕಣಃ	ಕಣೊ	ವಾಟಃ	ವಾಟ
ಕುಸ್ತುಂಬುರು	ಕೊತ್ತಂಬರಿ	ಮಾರ್ಗಃ	ಮಾರ್ಗು
ಧನೀಯಕಂ	ಧನಿಯಾ	ಬರ್ಕರಃ(ಬುಕ್ಕ)	ಬೋಕೋಡು(ಡಿ)

ಉದಕಂ, ಉದಾ, ಉದಾಕ

ಹೆ ಶಬ್ದರೂಪ ಸಮಜಲೆ ಪರಾಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಸ್ಪರ ವಾಲಿ ಆನೀಕ ಘಳಶ್ ಸಂಬಂಧಿತ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಆಮಕಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ. ಸಮಸ್ತ ಗೌಡ ಭಾಶೇಂತು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಸ ಜಾವನು ಆಸಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಖಚಿತ ಜಾತಾ. ಹಿಂದೀ ಆದಿಲೆ ಗೌಡ ಭಾಶೇಚೆ ಉಲಪಾಂತು ಜಾಲೆಲೆ ತಿತುಲೆ ಶಬ್ದಾಂಚೆ ವಿಕಾರ ರೂಪ ಕೊಂಕಣೀಂತು ಜಾಯನಾ. ಆಜಿಕಯೀ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಆಶಿಲೆವರೀಚಿ ಶಬ್ದ ಉಲಪಾಂತು ಉಲಯತಾತಿ.

ಪರತ ಪರತೂನು ಆನೀ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಚಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಮಜೂಯಾಂ.

<u>ಆಡನಾಂವ</u> : ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು 'ಆಢ್ಯನಾಮ' ಮ್ಹಣಚೊ ಏಕು ಶಬ್ದು ಆಸಾ. ಹಾಚೋೀ ಅರ್ಥು ಗವರವ ಪೂರ್ಣ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ನಾಂವ ಮ್ಹಣು. ಹೊ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು 'ಆಡನಾಂವ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ. ಆನಿ ಹಾಚೋೀ ಅರ್ಥು ಗವರವ ಪೂರ್ಣ ನಾಂವ ಮ್ಹಣು ಮಾತ್ರ ನ್ಹಹಿಂ, ನಾಂವಾ ಸಾಂಗಾತಿ ಲಾಗೋಚೆ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ಜಾವನು ಆಯಿಲೆ - ಕಾಮತಿ, ಪೈ, ಪ್ರಭು, ಮಾಲ್ಲೊ, ಕಿಣಿ, ಶೆಣ್ಯೈ ಆದಿಲೆಕಯಿ ಸಂಬಂಧ ಪಾವಿಲೆ ಮ್ಹಣಚೆ ಅರ್ಥಾರಿಯಿ ಪ್ರಯೋಗ ಕರತಾತಿ. 'ತುಮಗೆಲೆ ಆಡ ನಾವ್ ಕಸಲೆಂ'.

<u>ಉಕಡೊ - (ತಾಂದೂಲು)</u> : ಹೊ ಶಬ್ದು ತಾಂದೂಲಾಂತೂಲೊ ಏಕು ಭೇದು ಸಾಂಗೂಚಾಕ ವಾಪರತಾತಿ. ದೇಖೀಕ - ಸುರಯಿ ತಾಂದೂಲು, ಉಕಡೊ ತಾಂದೂಲು ಅಶ್ ಉಕಡೊ ಮ್ಹಣು ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಣತಾತಿ ? ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉಕಡೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ಶಿಜಯಿಲೊ' ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು ಶಿಜೋಚೆ ಆಯದನ ಮ್ಹಣು. 'ಉಖ್ಯ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ 'ಆಯದನಾಂತು ಶಿಜಯಿಲೆಂ' ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು. 'ಉಖಾ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಭೂತ ಕಾಲಾಚೆ 'ಕ್ತ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಮೇಳನು 'ಉಖಾತ' ಮ್ಹಣು ಜಾತಾ.

ಉಖ್ಯ - ಉಖಾತ >ಉಖ್ಖಿತ >ಉಖ್ಖಿದ >ಉಕ್ಕಡ ರೂಪ ಪಾವನು ಉಲಪಾಂತು ಉಕಡೊ, ಉಕುಡೊ, ಉಕ್ಕಡೊ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ. ಆನೀಕ 'ಶಿಜಯಿಲೊ' ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥಾರಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಯಲಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು 'ಉಕಡೊ ತಾಂದೂಲು' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾತ ಶಿಜೋನು ಕೇಲಲೊ ತಾಂದೂಲು ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು. ಘೋಡೆ ಜಣಲೆ ಉತರಾಂತು ಉಕಡೊ ತಾಂದೂಲು, ಉಡಕೊ ತಾಂದೂಲು ಮ್ಹಣು ವಿಕಾರ ಪಾವಲಾ.

ಸೀತ (ಶೀತ) : ತಾಂದೂಲು ಹಾಡಲೆ ಉಪರಾಂತೆ ಶಿಜೋಕಾ. ತಾಂದೂಲು ಶಿಜಯಲ್ಯಾರಿ ಜಾವಚೆ ಕಸಲೆಂ ? 'ಸೀತ' ನ್ಹಹಿಂವೆ ? ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಶುದ್ಧ ರೂಪ 'ಸೀತ' ಶಿವಾಯಿ 'ಶೀತ' ನ್ಹಹಿಂ. ಹೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಸಿಕ್ಥಂ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ವಿಕಾರ ಜಾಲೇಲೆ ರೂಪ. 'ಸಿಕ್ಥಂ' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶಿಜಯಿಲೊ ತಾಂದೂಲು ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು. ಹೊ 'ಸಿಕ್ಥಂ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಸಿಕ್ಥಂ >ಸಿಥ >ಸೀತ ಮ್ಹಣು ಜಾಲಾ.

ಪ್ಯಾಜ, ಪೇಜ : ಹೋ ಶಬ್ದೂಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಚೆ ವಿಕಾರ ರೂಪ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಪೇಯ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಪೇಜ, ಪ್ಯಾಜ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ.

ಸಿಜ್ಜ (ಸಿಜ್ಜಿಲೆಂ, ಸಿಜ್ಜೊ) : ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥು 'ತಯಾರಕರಚೆ' ಮ್ಹಣು. ಹಾಚೆ ಮೂಲರೂಪ 'ಸಿದ್ಧ' ಮ್ಹಣಚೆ. 'ಸಿದ್ಧ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ರೂಪಾಂತರ 'ಸಿಜ್ಜ'. ಹಾಕಾ ಸಂದರ್ಭಾಕ, ಅರ್ಥಾಕ ಜಾವಕಾ ಜಾಲೇಲೆಂ ಪ್ರತ್ಯಯ (ಕೂಸ) ಮೇಳೋನು ವೆಗಳೆಂ ವೆಗಳೆಂ ರೂಪ ಕರತಾತಿ. ಉದಾಹರಣೇಕ - ಸಿಜ್ಜೊ - ತಯಾರ ಜಾವ್ನೊ, ಸಿಜ್ಜಿಲೆಂ- ತಯಾರ ಜಾಲೆಲೆಂ, ಸಿಜಲೆಂ= ತಯಾರ ಜಾಲೆಂ. ಖಾವಚಾಕ, ಜೆವಚಾಕ ಜಾವಚೆ ತಶೆಂ ತಯಾರ ಕರಚೆ - ಸಿಜೋಚೆಂ.

ಜೆವಣ : ಸಿಜಲೆ ಉಪರಾಂತೆ ಜೆವಣ. ಜೆವಣ ಮ್ಹಣಚೊ ಹೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಜೇಮನ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ವಿಕೃತ ರೂಪ ಜೆವಣ.

ಮೀಟ : ಆಮಚೆ ಖಾಣಾಂತು ಅಗದೀ ಮ್ಹತ್ವಾಚೊ ವಸ್ತು ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಮೀಟ. ಮೀಟ ನಾತಿಲಿ ರಾಂದಯೇನ ಜೆವಚೆ ಕಶೆಂ ? ವ್ಹಹಿಂ ರಾಂದಯೇಕ ರೂಚಿ ಯೇವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಮೀಟ ಅವಶ್ಯ ಜಾವಕಾ. ಹೆ 'ಮೀಟ' ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಮಿಷ್ಟ' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸೂಕಾ. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ತಾಚೋ ಅರ್ಥು 'ರುಚಿಕರ' ಜಾಲೇಲೆಂ ಮ್ಹಣು. ಗೋಡ ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥೂಚಿ ಆಸಾ. ಖಾಣ ಜೆವಣಚೆ ವಸ್ತೂಂಕ ರೂಚಿ ಯೇವಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತಾಕಾ ರೂಚಿ ಯೇವಚೆ ತಶೆಂ ಕರಚೊ ವಸ್ತು ಕ್ಹಂಚೋ ಆಸಾ, ತೋ ವಸ್ತೂಚಿ ಮಿಷ್ಟ. ಹಾಚೆ ರೂಪಾಂತರಚಿ ಮಿಷ್ಟ >ಮಿಟ್ಟ >ಮೀಟ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಲವಣ. ವಸ್ತು ರುಚಿಕರ

ಜಾವಕಾವೆ, ತಾಕಾ ಮಿಾಟ ಪಡಲೆ ಶಿವಾಯಿ ಜಾಯನಾ. ರುಚಿಕರ ಕರಚೊ ವಸ್ತೂಚಿ ಮಿಾಟ. ವಸ್ತು ಜೇದನಾ ರುಚಿಕರ ಜಾತಾ, ತೆ ರೂಚೀನ ಖಾತಾತಿ ಆನಿ ಮಿಟ್ಟಿ ಮಾರತಾತಿ.

<u>ರಾಂದಪ</u> : ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೊ ಅರ್ಥು ಸಿಜೋಚೆ ಮ್ಹಣು. ರಾಂದಪ ಜಾಲೇವೆ ? ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಿಜೋನು ಜಾಲೇವೆ ? ಮ್ಹಣು ಅರ್ಥು. ಹಾಚೊ ಮೂಳ ಶಬ್ದು "ರಂಧನಮ್ - ರಂಧನ" ಮ್ಹಣಚೊ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದು. ಹಾಚೊ ಅರ್ಥು 'ಸಿಜೋಚೆ' ಮ್ಹಣು. ಹೊ 'ರಂಧನ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದೂಚಿ ರಂಧನ > ರಾಂಧನ > ರಾಂದ ಮ್ಹಣು ರೂಪ ಪಾವನು, 'ಪ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಾಗೋನು 'ರಾಂದಪ' ಮ್ಹಣು ವಾಪರಾತಾತಿ. ಹಾಜೇಚಿ ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ರೂಪ ಪಾವನು ರಾಂದಯಿ, ರಾಂದಪಾ ಸಾಮಾನು ಆದಿಲೆ ಶಬ್ದ ಜಾಲೇಲೆ. 'ಪ' ಮೇಳೋನು 'ರಾಂದಪ' ಮ್ಹಳ್ಳೆ ತಶೆ 'ಚೆ' ಪ್ರತ್ಯಯ ಮೇಳೋನು 'ರಾಂದಚೆ' (ಸಿಜೋಚೆ) ಮ್ಹಣೂಯಿ ವಾಪರತಾತಿ.

<u>ಮಿರಸಾಂಗ - ಮಿರ್ಸಾಂಗ</u> : ಹಾಂತು ದೋನಿ ಶಬ್ದ ಆಸತಿ. ಮಿೀರೆ + ಸಾಂಗ್. ಪ್ರಾಕಾಂತು ಆಮಕಾ ತಿಕಸಾಣೀಂಕ ಉಪಕಾರಚೊ ವಸ್ತು ಮಿಾರೆ ಜಾವನು ಆಶಿಲೆ ಕಾಲಾಂತರಾನ ಆಮಕಾ ತಿೀಕಸಾಣಿ ಖತೀರ ಬಾಹಿಲೆ ದೇಶಾಂ ದಾಕೂನು ಏಕು ವಸ್ತ ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಂಚಾಕ ಮೇಳೊ. ತೊ ವಸ್ತು ಸಾಂಗೇಚೆ ರೂಪಾರಿ ಆಶಿಲೊ. ಆಮಗೆಲೆ ಲಾಗೀ ಪಯಲೇಂಚಿ ಮಿಾರೆ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಆಶಿಲೊ. ಆಯಿಲೊ ವಸ್ತು ಸಾಂಗೇ ರೂಪಾಚೊ. ಅಶೆ ಜಾವನು ತಿೀಕಸಾಣಿಕ ವಾಪರಚೆ 'ಮಿಾರೆ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ 'ಸಾಂಗ' ಮೇಳೋನು ಮಿರ್‍ಯಾಚಿ ಸಾಂಗ ಮ್ಹಣೂಂಕ ಪ್ರಾರಂಭ ಜಾಲೆ. ಆತಾಂ ತೆ ಯೆತಾಂ ಯೇತಾಂ ಮಿರ್ಸಾಂಗ ಜಾಲಾಂ.

<u>ತೀಕ</u> : ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೊ 'ತಿಕ್ತ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಶಬ್ದು. ಹೊ 'ತಿಕ್ತ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು 'ತೀಕ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲೊ. ತೀಕ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಭಾವವಾಚಕ ರೂಪ ತೀಕಶೆ.

<u>ಸಕಾಳಿ - ಸಕಾಣಿ</u> : ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲಾಚೆ ವೇಳಾಕ ಆಮಿ ಸಕಾಣಿ, ಸಕಾಳಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ 'ಸಕಾಲ' ಮ್ಹಣಚೆ. ರಾತೀಚೊ ಕಾಳೋಕು (ಅಂಧಕಾರು) ನಿವೋಳ್ನು ಯೋಗ್ಯಕಾಲು ಆಯಿಲಿ ವೇಳಚಿ 'ಸಕಾಲ'. ಹೊ 'ಸಕಾಲ' ಶಬ್ದೂಚಿ ಸಕಾಲ > ಸಕಾಳ > ಸಕಾಳಿ ಜಾಲಾ 'ಳ' ಕಾರಾಕ 'ಣ' ಕಾರಾ ದೇಶ ಜಾವನು ಥೋಡೆ ಜಣಾಲೆ ಉಚ್ಚಾರಾಂತು 'ಸಕಾಣಿ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ.

<u>ಉಲಪ (ಉಲ್ಲಾಪ)</u> : ಉಲೋಚೆ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ಭಾವವಾಚಕ ರೂಪ ಉಲಪ. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ 'ಉಲ್ಲಾಪ' ಮ್ಹಣು. ಹಾಚೋ ಅರ್ಥು

ಉತರಾ°, ಉತ್ರ° ಮ್ಹಣು. 'ಉಲ್ಲಾಪ' ಮ್ಹಣಚೊ ಹೊ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಾಚಿ ಆಮಿ ಉಲ್ಲಪ, ಉಲಪ ಮ್ಹಣು ಪ್ರಯೋಗು ಕರತಾತಿ.

ಗೊಟ್ಟೊ : ಗೋರವಾಂಕ ಬಾಂದೂಚೆ ಘರ ಜೋ ಆಸಾ ತೆ ಗೊಟ್ಟೊ. ಹಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ 'ಗೋಷ್ಠಮ್' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು 'ಗೋಷ್ಠಮ್' ಮ್ಹಣಚೊ ಹೊ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು 'ಗೊಟ್ಟೊ' ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ.

ಕೊಡಕೆ : ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಕಯಿ ಗೋರವಾಂಕ ಬಾಂದೂಚೆ ಘರ ಮ್ಹಣಚೊ ಅರ್ಥು. ಹಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಕೋಷ್ಠಕಮ್' ಮ್ಹಣಚೆ. ಕೋಷ್ಠಕಮ್ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಕ ನೀಜ ಜಾವನು ಅರ್ಥು ಗೋರವಾನಿ ಉದಾಕ ಪೀವಚ್ಯಾಕ ಆಸೂಚೆ ಮಾತಿಯೇಚೆ ಆಯದನ ದವರಲಲೋ ಜಾಗೊ ಮ್ಹಣು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆತಾ° ಹಾಚೊ ಅರ್ಥು ಗೋರವಾಂಕ ಬಾಂದೂಚೊ ಜಾಗೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ರೂಪಾರಿ ಆಸಾ.

ಕೋಷ್ಠಕಮ್ >ಕೊಟ್ಟಕ >ಕೊಡಕೆ

ಚಿಕ್ಕೋಳಿ : ಫುಲಾಚೆ ಗಾಂತಾವಣೇಂತು ಬಾಂದಾವಣೇಂತು ಏಕ ವಿಧಾಚೆ ಗಾಂತಾವಣೇಕ ಬಾಂದಾವಣೇಕ 'ಚಿಕ್ಕೋಳಿ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಬಾಯಲಾನಿ ಕೇಸಾಂಕ-ಘಾಂತಿಯೇಕ ಲಾಂಬೋಚೊ ಫುಲಾಂಚೊ ಸೋರು ಮ್ಹಣು ಹಾಚೋ ಅರ್ಥು. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ಮೂಳ ರೂಪ 'ಶಿಖಾವಲಂಬಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದು. ಶಿಖಾವಲಂಬಿ ಮ್ಹಣಚೊ ಹೋ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು 'ಚಿಕ್ಕೋಳಿ' ಜಾಲ್ಲಾ. ಘಾಂತ್ಯೇಕ ಲಾಂಬೋಚಿ ಮಾಳಾಚಿ ಚಿಕ್ಕೋಳಿ.

ಮೋಗು : ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಮೋಹ' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು ಮೋಗು ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಲಾ. 'ಹ' ಕಾರಾಕ 'ಗ' ಕಾರಾ ಆದೇಶ ಜಾವನು ಮೋಹ > ಮೋಗ (ಮೋಗುಲ) ಜಾಲಾ. ಅಶೇಂಚ 'ಚೋಹ' >ಚೋಗ (ಚೋಗೋ) ಜಾಲಾ.

ಮ್ಹೋಹು : ಹೋ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ 'ಮಧು' ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು ಮ್ಹೋಹು ಮ್ಹಣು ಜಾಲಾ. 'ಧ' ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಾಕೃತಾಂತ 'ಹ' ಜಾತಾ. ತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ ಮಧು >ಮಹು >ಮೋಹು ಜಾತಾ. ಉಚ್ಚಾರಾಂತು ಮ್ಹೋಹು, ಮ್ಹೋವು ಜಾಲ್ಲಾ. ಮ್ಹೋಹು ಮ್ಹಣಚೆ ಸಮ ಜಾಲೊ ಶಬ್ದು.

ಹಾಂತುಳ : ನೀದ ಆಯಿಲೆ ಮ್ಹಣು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನೀದಚ್ಯಾಕ ಕಸಲೇಯಿ ಏಕ ಪಾತಲಾನು ನೀದತಾತಿ. ಅಶೆ ಪಾತಲಾಚೆ ಕಸಲೆ ? ಹಾಂತುಳ - ಹಾಂತೂಳ. ಹೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೇಚೊ 'ಹಂಸತೂಲ' ಮ್ಹಣಚೊ ಜಾವನು ಆಸ್ಸ. 'ಹಂಸತೂಲ' ಮ್ಹಣಚೊ ಹೋ ಶಬ್ದು ವಿಕಾರ ಪಾವನು 'ಹಾಂತೂಳ' ಜಾಲಾ.

ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ

ಲೋಕಾಂತು ಲೋಕಾನಿ ಉಲೋಚ್ಯೋ ಭಾಸೊ ಅಸಂಖ್ಯ. ಪಡಿಯೇಕ ಜಣಾಂಗಾ ಲೋಕು ತಾಂಚಿ ಜಣ ಏಕ್ವಟ ಮೇಳೇಲೆ ವೇಳೇರಿ ತಾನ್ನಿ ತಾಂಗೆಲೆ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ ಉಲಯತಾತಿ ಮ್ಹಣು ಆಮಕಾ ದೀಸತಾ. ತರಿಯೀ ತಾನ್ನಿ ಉಲೋಚೆ ಉತರಾಂತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಾವನು ತಾಂಗೆಲಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸೇಚೆ ಶಬ್ದ ಮಾತ ಆಸನಾಂತಿ. ತಾಂತು ವೆಗಳೆ ಅನೇಕ ಭಾಸೇಚೆ ಶಬ್ದಯಿ ಮೇಳನು ಆಸತಾತಿ. ಕಾರಣ ಇತ್ತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಭಾಸ ಮ್ಹಣಚಿ ಹೊಳಚಿ ನ್ಹಯಿ ಮ್ಹಣು ಪಯಲೇಂಚಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕೇಲಾಂ. ತೀ ನ್ಹಯಿಂ ಹೊಳತಾನಾ ತಾಂತು ಚಾರ ದಿಕಾನಿ ಹೋಳ್ನು ಆಯಿಲೆ ಚಾಂಗ - ವಾಯಟ ಸಗಟ ಥರಾಚೆ ಉದಾಕ ಮೇಳೋನು ಘೇವನು ವ್ಹೊಳಚೆ ಭಾಶೇನ (ವರಿ), ಭಾಸಯಿ ಆಪುಲ್ಯಾ ಚಾರ ತರಫೇನ ಉಲೋಚೆ ದೂಸರೆ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದಾಂಕ ಆಪಣ್ಯಾಲ್ಯಾಂತು ಮೇಳೋಸು ಘೇತಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಸ್ಪಟಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟಿ ಜಾವನು ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಮೇಳೋನು ಘೇತಿಲೆ ಶಬ್ದ, ತ್ಯಾ ಭಾಸೇಕ ಕ್ವಂಚೆ ಭಾಸೆ ಜವಳ ತಾಚೋ ಸಂಸರ್ಗು, ಸಂಪರ್ಕು ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣಚೆ ಕಳಿತಾಕ ಹಾಡತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ಆಮಿ ಪಳಯಿಲ್ಯಾರಿ ಆಮಗೆಲೆ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ತೀಚೆ ಶೇಜಾರಿ ಆಶಿಲೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಚೆ ಶಬ್ದ ಭರಪೂರ ಮೇಳೂನು ಆಯಿಲೆ ದೀಸತಾತಿ. ಅಶೆಂ ಮೇಳೂನು ಆಯಿಲೆ ಶಬ್ದಾಂತು ಥೋಡೆ ಶಬ್ದ ಆಜಿ ಕೇವಲ (ಬರೇ) ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಂತು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಾಂತು ಆಸೂನು, ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಂತು ತ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಕರಚೆ ದೀಸನಾ. ಅಸಲೆಂ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಾಂಚೊ ಪರಿಚಯು (ವಳಖು) ಕರನು ದೀವ್ಹೂಂಕ ಹಾಂಗಾ ಪ್ರಯತನ ಕೇಲಾಂ.

<u>ಕಲ್ಪತ್ತು</u> : ಆಯುರ್ವೇದಿಕ ವಕದ್ ಸಿದ್ಧ ಕರತಾನಾ ವಕದಾ ಪಾಲ್ಲೊ ಇತ್ಯಾದಿಚೊ ರೋಸು ಕಾಡಚೆ ಖತೀರ ಪಪಯಿಲೆಂ ತೆಂ ಏಕ ಪಾತ್ಥರಾರಿ ದವರೂನು ಏಕ ದಾಣ್ಯಾನಿ ಘಸಟಿತಾತಿ. ಹಾಚೇರಿ ಮಾಸೋಲೂಯಿ ವಾಟೂಚೊ ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಘಸಟೂಚಾಕ, ವಾಟೂಚಾಕ ಉಪಕಾರಚೆ ಪಾತ್ಥರಾಕ 'ಕಲ್ಪತ್ತು' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ನೀಜ ಜಾವನು ಹೊ ಏಕ ಥರಾ ಸಾಣೆ ಪಾತ್ಥೋರು. ಹಾಕಾ ಆಮಿ ಕಲ್ಪತ್ತು ಮ್ಹಣತಾತಿ. ತರಿಯೀ ಹೋ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಚೊ ನ್ಹಹಿಂ. ಹೋ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದು. ಹ್ಯಾ ಶಬ್ದಾಚೆ ನೀಜ ರೂಪ 'ಕಲ್ಲೊತ್ತು' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸೂನು ಕೊಂಕಣೇಂತು ಕಲ್ಪತ್ತು ಜಾಲಾಂ. ಕೊಂಕಣೇಂತು ಉಪಕಾರಚೊ ಹೊ ಶಬ್ದು ಕನ್ನಡಾಂತು ವಿಶೇಷ (ಖಾಸ್) ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಾಕ ಆಸೂನು ದಿನನಿತ್ಯಾಚೆ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು

ಾ. ಕಲ್ - ಪಾತ್ಥೋರು + ಒತ್ತು - ದಬಾವಚೆ (ವಾಟೊಚೆ) ಮ್ಹಣು ಹಾಚೊ ಶಬ್ದಾರ್ಥು.

<u>ಕೊಯ್ತಿ</u> : ಕ್ಷಂಚೋಯ್ ಏಕು ರೂಖು, ರೂಕಾಚೊ ಖಾಂದೊ, ನ್ಹಂವೆ ಘಟ್ ಆಸೂಚೆ ಕ್ಷಂಚೇಯ ಖಾಂಡುಚಾಕ ವಾಪುರಚೆ ಏಕ ಆಯುಧ ಜಾವನು ಆಸೂಚೆ ಜೇ ಆಸಾ ತೆ ಕೊಯ್ತಿ. ಹೋ ಶಬ್ದು ಆಮಕಾ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೊ ಶಬ್ದುಸೊ ದೀಸತಾ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೋ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇಚೊ ನ್ಹಂ. ಹಾಚೆ ಮೂಲ ರೂಪ 'ಕೊಯಿತ' ಮ್ಹಣಚೊ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಹಾಚೊ ಪ್ರಯೋಗು ಆಸಚೊ ದೀಸನಾ. ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಭೌವ ಊಣೆ. ಹಾಚೆ ಬದಲಾಕ ಆಯಚೆ ಕನ್ನಡಾಂತು ಹಾಕಾ 'ಕುಡುಗೋಲು' ಮ್ಹಣತಾತಿ, ಕತ್ತಿ ಮ್ಹಣೂಯಿ ಸಾಂಗಾತಾತಿ. ಕತ್ತಿ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಶೇಚೊ 'ಕರ್ತ್ರಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ತದ್ಭವ ರೂಪ. ಕೊಯಿತ ಮ್ಹಣಚೇಚಿ ಕನ್ನಡಾಚೆ ಸಾಬಾವಿಕ ರೂಪ. ಹಾಚೊ ಅರ್ಥು ಕಾತರೂಂಕ ವಾಪುರಚೆ ಆಯುಧ ಮ್ಹಣು. ಅಶೆ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಯಚೆ ದೀಸಾಂತು ಕನ್ನಡಾಂತು ಕೊಯಿತ ನ್ಹಂವೆ ಕೊಯ್ತಿ ಮ್ಹಣು ಕೋಣಯಿ ಉಪಕಾರನಾಂತಿ. ಹೊ ಶಬ್ದು ಉಪಕಾರಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾನಿ ಮಾತ್ರ.

<u>ಕಾಯಲಿ, ಕಾಯ್ಲಿ</u> : ಚರಚರಿ, ಗರಗರೀ ಪೋಳೆ ಬಾಜೂಚಾಕ, ತಶೇಂಚ ಹೂನ್ - ಹೂನ್ ಬಿಸ್ಕುಟ ಆಂಬಡೆ (ತೋಂಡಾಂತು ಉದಾಕ ಆಯಲೇಕೀ) ಆದಿಲ್ ತಳಪಾ ಖಾಣ ಕರೂಂಕ ಕಾಯಲೀಚೆ ಅವಶ್ಯ ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾಯ್ಲೇಂತು ದೋನಿ ಥರಾಚೊ ಆಸತಿ. ಏಕಿ ಪೋಳ್ಯಾಂಚಿ ಕಾಯ್ಲಿ, ಆನ್ನೇಕಿ ತಳಪಾ ಕಾಯ್ಲಿ. ಹಾಂಗಾ ಬಾಜೂಚೆ, ತಳಚೆ ಆಮೀಚಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀಯಿ ಬಾಜೂಚಿ, ತಳಚಿ ಕಾಯ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಮಗೆಲಿ ನ್ಹಂ, ಶೆಜಾರ್ಚೆ ದ್ರಾವಿಡಾಂಚಾಲಿ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಕಾಯ್ಲಿ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಚೊ ನಹಿಂ. ಹಾಚೆ ಮೂಳರೂಪ 'ಕಾವಲಿ' ಮ್ಹಣಚೆ ಜಾವನು ಆಸಾ. 'ಕಾವು' ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಉಜಾಚಿ ಹೂನಸಾಣಿ. ಉಜಾಚೆ ಹೂನಸಾಣೀನ ತಾಪೋಚೊ ತಸಲೊ ವಸ್ತು ಕಾವಲಿ. ಹೊ ಕಾವಲಿ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಜನಾಂಗಾಲೆ ಉತರಾಂತು ಕಾಯಿಲಿ, ಕಾಯ್ಲಿ ಜಾಲಾ. ನೀಜ್ ಜಾವನು ಬಾಜೂಚೆ ಕಾಯಿಲೀಕ 'ತವೊ' ಮ್ಹಣತಾತಿ.

<u>ಕಾಯ್ಲಾತೊ</u> : ಕಾಯಲೇರಿ (ತವ್ಯಾರಿ) ಘಾಲಲೊ ಪೋಳೊ ಕಾಡೂಂಕ, ಉಪರ್ತುಚಾಕ ಏಕ ಸಾಧನ ಜಾವಕಾ ನಹಿಂವೆ ! ವ್ಹಂ. ತೋ ತಯಾರ ಕೇಲೋ ಆನೀಕ 'ಕಾಯ್ಲಾತೊ' ಮ್ಹಣು ತಾಕಾ ಆಪಯ್ಲೆ. ಶೆಜಾರಾಚೆ ಭಾಶೇ ಥಾವನು ಆಮಿ ಕಾಯ್ಲಿ ಹಾಳಿ, ತ್ಯಾ ಕಾಯಿಲೀಕ ಆಮಚೊ ಹಾಥು ಜೋಡಾಯಲೊ. ಆನೀಕ

ಕಾಯಿಲೊಚೊ ಹಾತು =ಕಾಯ್ಲಾತೊ ಮ್ಹಣು ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಲೊ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಏಕು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದು ದುಸರೊ ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದು ದೋನೀಯಿ ಮೇಳೋನು ಏಕ ಸಮಸ್ತ ಶಬ್ದು ಸೃಷ್ಟಿ ಕೇಲೊ ಮ್ಹಣಚೆ ಹಾಂಗಾ ಸ್ಪಷ್ಟ ಜಾತಾ.

<u>ಕಾಂಬಳಕೂರು</u> : ಕನ್ನಡ ಆನೀಕ ಕೊಂಕಣೀ ಶಬ್ದ ಮೇಳೋನು ಸೃಷ್ಟಿ ಕೆಲೇಲೆ ಶಬ್ದ ಸಮೂಹಾಂತು ಯೇವಚೊ ಆನ್ಯೇಕು ಶಬ್ದು ಕಾಂಬಳಕೂರು. ಹಾಂತು ಕಾಂಬಳ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತ 'ಕಂಬಲ' ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಚೆ ತದ್ಭವ ರೂಪ. ಕಂಬಲ >ಕಾಂಬಳ. ಹಾಕಾ ಕಾಂಬಳ ದೀವಚೆ ಪ್ರಾಣಿ 'ಕುರಿ' ಮ್ಹಣಚೊ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದು 'ಕೂರು' ಕರನು 'ಕಾಂಬಳಕೂರು' ಮ್ಹಣಚೊ ಕೇಲೊ.

<u>ರಾಂದಯ್‌ಕಾಯಿ</u> : ಹಾಂತೂಯಿಂ ರಾಂದಯಿ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕಾಯಿ ಮ್ಹಣಚೊ ಶಬ್ದು ಕನ್ನಡ ಜಾವ್ನು ಆಸಾ. ಕನ್ನಡಾಂತು ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ನ್ಹಂವೆ ಪಲ್ಯದಕಾಯಿ, ಅಡಿಗೆ ಕಾಯಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಆತಾತಾಂ 'ತರಕಾರಿ' ಮ್ಹಣು ಸವತ್ರ ಮ್ಹಣತಾತಿ.

<u>ಸುತ್ತುಂಗುಲ</u> : ಅಯಪಣ್ಣಂ ಬಾಯಲಾಲೆ ಮಾಂಗಲ್ಯಾಚೆ ವಸ್ತೂಂತು ಏಕು ವಸ್ತು ತಾಂಗೆಲೆ ಪಾಯ್ಯಾಂ ಬೋಟಾಕ ಘಾಲಚಿ ಏಕಿ ಮುದ್ದಿ (Tearing) ಜಾವನು ಆಸಾ ನ್ಹಂವೆ ! ತಾಕಾ ಆಮ್ಮಿ 'ಸುತ್ತುಂಗುಲ' ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ತೆಂ ಮುದಿಯೇಚೆ ರೂಪಾರಿ ಆಸ್ಸ ಮಾತ್ರ ನಹಿಂ, ತಾಂತು ಏಕ ಸರಿ ತೀನಿ ಚಾರಿ ಫೋಡಿನ ಫೀರ್ನು ಆಸತಾ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ತಾಕಾ ಸುತ್ತುಂಗುಲ ಮ್ಹಣಚೆ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹೊ ಶಬ್ದು ಕನ್ನಡ ಭಾಶೇಚೊ. ಸುತ್ತುಉಳ್ಳ +ಉಂಗುರ ಮ್ಹಣಚೊ ಜಾವನು ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಿಚಿತ್ರ ದೀಶ್ಶಾಕ ಪುರೋ ನ್ಹಂವೆ ! ಅಶೀಂ ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಮಾತ್ರ 'ಸುತ್ತುಂಗುಲ' ಮ್ಹಣಾತಿ. ತಾಂತು ತಾಕಾ 'ಕಾಲುಂಗುರ', 'ಮಿಂಚು' ಮ್ಹಣತಾತಿ.

<u>ತವಸೆ, ತೌಸೆ</u> : ತವಸೆಂ(ಶೆಂ) ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಕ್ಷಣ ತೌಸಳಿ ಉಡಗಾಸು ಯೇತಾ. ತೌಸಳಿ ಖಾವಚ್ಯಾಕ ರೂಚೀ ಜಾತಾ. ತರಿಯೀ ಆಮಿ ಖಾವಚಿ ತೌಸಳಿ ಕರೂಂಕ ವಾಪರಚೆ ತವಸೆಂ (ತೌಸೆಂ) ಆಸಾ ಪಳಯಾ, ತೆಂ ತವಸೆಂ ಆಮಿ ಕನ್ನಡಾ ದಾಕೂನು ಘೇತಲಾಂ. ಹಾಕಾ ಕನ್ನಡಾಂತು ಸವುತೆ, ಸೌತೆ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹಾಂಗಾ ಏಕಿ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸಾ. ಕನ್ನಡಾಂತು ಸವುತೆ ಮ್ಹಣಚೆ ಶಬ್ದಾಂತೂಲಿ ಅಕ್ಷರಂ ಪಾಟಿ - ಫುಡಾರ (ಮಾಕ್ಶಿ - ಮುಖಾರಿ) ಜಾವನು ಕೊಂಕಣೀಂತು ತವುಸೆಂ ಜಾಲ್ಲಾ. ಸವತೆ > ತವಸೆ. ಆಮಗೆಲೆ ಭಾಶೇನ ಆಮಿ ಹಾಕಾ ಕಾಕಡಿ, ಕಕ್ಕಡಿ ಮ್ಹಣಕಾ ಆಶಿಲೆಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಹಾಕಾ ಕರ್ಕಟೀ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಹಿಂದೀ ಭಾಶೇಂತೂಯಿ ಕಕಡಿ,

ಮರಾಠೀ ಭಾಶೇಂತು ಕಂಕಡಿ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಕೊಂಕಣೇಂತು ಪಿಕನಾ ನಾತಿಲೆ ಪೇರಾಕ 'ಕಾಂಕಡೊ' ಮ್ಹಣತಾತಿ ಶಿವಾಯಿ ತವುಸ್ಯಾಕ ಕಾಂಕಡೊ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಕಂಕಡಿ ಮ್ಹಣು ಸಾಂಗನಾತಿ.

ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ : ವಯಿರಿ ವಿಚಾರ ಕೆಲೇಲೆ ಶಬ್ದಾಂ ಪೇಕ್ಷಾ ಹೊ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೇಂತು (ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಚೆ) ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗು ಜಾವಚೊ ಏಕು ವಿಶಿಷ್ಠ ಶಬ್ದು ಜಾವನು ಆಸಾ. ಮನೀಶಾಂಕ ಯೇವಚೆ ರೋಗಾಂತು ಏಕ ಭಯಂಕರ ರೋಗಾಚೆ ನಾಂವ ಜಾವನು ಆಸಾ ಹೊ ಶಬ್ದು ಆಮಿ ಉಪಕಾರತಾತಿ. ಹ್ಯಾ ರೋಗಾಂತು ಶ್ವಾಸು ಘೇವಚ್ಯಾಕ ಭಾರಿ ತ್ರಾಸು ಜಾತಾ. ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ಶ್ವಾಸು ಘೇವಚ್ಯಾಕ ಏಕ ರೀತಿಚೆ ನಿಗ್ರಹ ಕೆಲೆವರಿ ದಾಮಾಟಿಲ್ಯಾವರಿ ಜಾತಾ.

ಹಾಕಾ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತು ಉಚ್ಛ್ವಾಸ ನಿಗ್ರಹ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಅಶಿಂ ಆಸತಾನಾ ಆಮಿ ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಶೇನಯಿ ಉಚ್ಛ್ವಾಸಿ ನಿಗ್ರಹ ನ್ಹಹಿಂವೆ ಉಸ್ವಾಸು ದಾಬವ ಮ್ಹಣಕಾ ಆಶಿಲೆಂ ನ್ಹಹಿಂವೆ ? ಹಿಂದೀ ಆದಿಲೆ ಗೌಡ ಭಾಷೇಂತು ಪ್ರಯೋಗು ಆಸೂಚ್ಯಾವರಿ 'ದಮ್ಮು' ಮ್ಹಣಕಾ ಆಶಿಲೆಂ (ದಾಮಾಟೂಚೆ ದಮನಕರಚೆಂ-ದಮ್ಮು) ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಆಮಿ ಚಡಾವತ್ ಜಾವನು ದಮ್ಮು ಮ್ಹಣಚೆ ಬದಲಾಕ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದು - ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ ಮ್ಹಣು ಉಪಕಾರತಾತಿ. ಕನ್ನಡಾಂತು ಉಸಿರು = ಶ್ವಾಸು + ಮೇಟಿ = ದಾಬ್ಲೊಚೊ, ದಾಮಾಟೂಚೊ ರೋಗು ಕ್ಹಂಚೋಕಿ ತೋ ರೋಗು ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ ರೋಗು. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಕನ್ನಡಾಂತು ಮಾತ್ರ ಕೋಣಯಿ ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ ಮ್ಹಣಾತಿ. ತಾಂತು ಉಬ್ಬಸ ಮ್ಹಣತಾತಿ. ಅಶಿಂ ಜಾವನು ಕನ್ನಡಾಂತು ಪ್ರಯೋಗಾರಿ ನಾತಿಲೆಂ ಕೊಂಕಣೇಂತು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗು ಕರಚೊ (ಉಪಕಾರಚೊ) ಏಕು ವಿಶಿಷ್ಠ ಶಬ್ದು ಹೊ ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ. ಕನ್ನಡಾಚಾಂಕ ನಾಂಕಾ ಜಾಲಲೊ ಹೊ ಶಬ್ದು ಕೊಂಕಣೇಂತು ಘರ ಕರನು ರಾವಲಾ. ಹಾಕಾ ಜಾಲ್ಲೆ ತಿತುಲೆ ವಗೀ ಬಾಹಿರ ಘಾಲಚೆಂ ಬರೆಂ (ಚಾಂಗ) ಆಮಕಾ ನಾಕಾ ಹೀ ಉಸಿರ್ಮೇಟಿ.

ಅಶೆಂ ಹೆ ಶಬ್ದ ಕನ್ನಡ (ದ್ರಾವಿಡ) ಭಾಶೇಚೆ ಜಾವನು ಆಸಲ್ಯಾರೀಯಿ ಆಜಿ ಹೆ ಶಬ್ದ ಕೇವಲ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಂತು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಾಂತು ಆಸತಿ. ಅಶೆಂ ಜಾವನು ಹೆ ಶಬ್ದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಂತು ವಾಪುರಚೆ ವಿಶಿಷ್ಠ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದ ಮ್ಹಣೂಂಕ ಆಕ್ಷೇಪು ಕಿತ್ಯಾಕ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥ್

1) ಪೃಥ್ವಿರಾಜ ರಾಸೋ
2) ಬೀಸಲದೇವ ರಾಸೋ
3) ಭ್ರಮರಗೀತ - ಸೂರದಾಸ
4) ಸೂರಭಜನ - ಸೂರದಾಸ
5) ಮೀರಾಭಜನ - ಮೀರಾಬಾಯೀ
6) ಕಬೀರ ಪದಾವಲೀ - ಕಬೀರದಾಸ
7) ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾ ಇತಿಹಾಸ - ಆಚಾರ್ಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶುಕ್ಲಾ
8) ಹಿಂದೀ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ - ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ದಾಸ
9) ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ - ಹಂ. ಪ. ನಾಗರಾಜಯ್ಯ
10) ಬಿಹಾರೀ ಸತ್‌ಸಯೀ - ಬಿಹಾರೀ
11) ರಸಖಾನ್ ಪದ್ಯಾವಲಿ - ರಸಖಾನ್
12) ರಹೀಮ್ ಸತ್‌ಸಯೀ - ರಹೀಮ್ (ಖಾನ್‌ಖಾನಾ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹೀಮ್)
13) ಪಂಚ್ಯದಾಯಿ ಪತ್ರಿಕಾಂತು ಪ್ರಕಟ ಜಾಲ್ಲಿ ಮಾನೇಸ್ತ್ ಜೂಜೇ ಪಿರೇರಾ ಆನೀ ಅನ್ಯ ಲೇಖಕಾಂಚಿ ಲೇಖನಾಂ.
14) ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ - ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ
15) ಭೌವಸಂಖ್ಯಾಚಿಂ ಪಾಠ್ಯಪುಸ್ತಕಾಂತು ವೆಗಳೆ ವೆಗಳೆ ಲೇಖಕಾಂಚಿ ಲೇಖನ.

(ತೀಸ್ ವರಸಾಂ ಪಯಲೆಂ ವಾಪರಲೇಲಿ ಗ್ರಂಥ ಅನೇಕ ಆಸತಿ. ತಾಂ ಪಟ್ಟಿ ಆತಾಂ ವ್ಹಡಗೂನು ಗೆಲ್ಲೆ ಕಾರಣಾನ ಪೂರಾ ಪಟ್ಟಿ ದೀವ್ರೂಂಕ ಹಾಂಗ ಜಾಯಿನಿ. 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೇಂಚೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ' ಹ್ಯಾ ಲೇಖಾಂತು ವಾಪರಲೆಲೆ ಸಗಟ ಗ್ರಂಥಕಾರಾಂಕ ಆಭಾರಿ ಜಾವನು ಆಸ್ಸ, ಆನೀಕ ಹಾಂತು ವಿಸರೂನು ಬರಯನಾ ಉರಲೆಲೆ ಸಗಟ ಲೇಖಕಾಂಚಿ ಕ್ಷಮಾ ಮಾಗೂನು ತಾಂಕಾಯಿ ಹಾಂವ ಋಣಿ ಜಾವನು ಆಸಾ).